

Arkeologiska samlingar från södra Mexiko

(Oaxaca, Vera Cruz m.m.).

Hopbragt av Industriidkaren A.E. Paulson, New York samt Ingeniör

C.V. Chisholm.

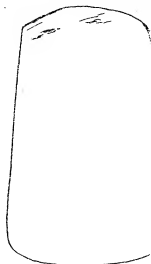
Gåva av Industriidkaren A.E. Paulson.

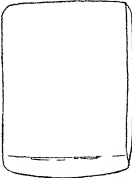
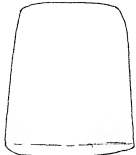
A. Föremål av sten.

Celter

(endast undantagsvis lokaluppgift).

1. Celt. Trind, nacke (snett sönderslagen). Av svart finkornigt eruptiv, glättad. L. 11.7 cm., br. 5.6 cm., tj. 4.1 cm.
2. D:o. Liten, flat, nacke rundad. Av mörk diorit, glättad. L. 7.9 cm., br. 4.6 cm., tj. 2 cm.
3. D:o. Flat, rektangulär, utom att eggen är sned. Av mörk diorit, glättad. L. 10.3 cm., br. 5.8 cm., tj. 3 cm.
4. D:o. Rätt flat. Form ungefär som föreg. Av diorit, glättad. L. 12.2 cm., br. 5.7 cm., tj. 3.2 cm.
5. D:o. Rätt flat med tjock kvadratisk nacke och räta, breda k sidor. Av diorit, glättad. L. 14.4 cm., br. 5.1 cm., tj. 4.5 cm.
6. D:o. Rätt flat, sidor svagt divergerande, planslipade. Tvär rätt tjock nacke, slä egg. Av diorit, glättad. L. 13.2 cm., br. 6 cm., tj. 2.9 cm.
7. D:o. Flat, regelbunden, nacke svagt rundad, sidor slipade, svagt divergerande, egg tvär. Av diorit, glättad. L. 10.5 cm., br. 6.6 cm., tj. 1.9 cm.

8. D:o. Flat, något tjockare mot den korta eggen, sidor svagt divergerande. Ytor plana. (Ena kortsidan något sönderslagen). Av diorit, glättad. L. 9.2 cm., br. 5.1 cm. tj. 3.3 cm.
9. D:o. Nästan flat, eljest form ungefär som föreg. Av diorit glättad. L. 8.1 cm., br. 5.8 cm., tj. 2.9 cm.
10. D:o. Rätt flat, tvär nacke, svagt divergerande sidor. Av diorit, glättad. L. 7.4 cm., br. 5.3 cm., tj. 2.4 cm.
11. D:o. Form närmande sig nr 8 och 9. Av diorit, glättad. L. 7.3 cm., br. 5.8 cm., tj. 2.7 cm.
12. D:o. Raktangulär, flat. Av diorit, väl glättad. L. 7 cm., br. 4.8 cm., tj. 1.4 cm.
13. D:o. Flat, nästan rektangulär, dock svagt rundade sidor. Av diorit, glättad. Eggen sönder. L. 7.7 cm., br. 4.9 cm., tj. 1.2 cm.
14. D:o. Rätt flat, divergerande sidor. Av diorit, glättad. L. 6.3 cm., br. 4.4 cm., tj. 1.9 cm.
15. D:o. Svagt rundad, divergerande sidor, tjock, tvär nacke. diorit, glättad. L. 6.4 cm., br. 4.2 cm., tj. 1.9 cm.
16. D:o. Alldeles flat, trapezoid. Av diorit ("marmorerad") glättad. L. 5.4 cm., br. 4.2 cm., tj. 1.3 cm.
17. D:o. Trapezoid, flat. Av diorit, glättad. L. 6.4 cm., br. 4.3 cm., tj. 2.1 cm.
18. D:o. Smal. Plana sidor, tjock, tvär nacke, kort egg. Av diorit, glättad. L. 7.2 cm., br. 2.6 cm., tj. 2 cm.
19. D:o. Form och material i huvudsak som föreg. (Egg sönder. L. 6.6 cm., br. 3.3 cm., tj. 2 cm.
20. D:o. Liten. Form och material i huvudsak som föreg. L. 4. br. 2.6 cm., tj. 1.4 cm.

21. D:o. Nästan rektangulär, avslagen nacke, kort egg. Av diorit glättad. L. 6.5 cm., br. 2.4 cm., tj. 1.6 cm.
22. D:o. Rätt platt. Divergerande, svagt rundade sidor. Ena sid tämligen flat, andra planslipad. Av gröngrå diorit, glättad. L. 8 cm., br. 5.5 cm., tj. 2.2 cm.
23. D:o. Smal. Plana ytor, divergerande sidor (egg snett sönderlagen). Av diorit, glättad. L. 6.4 cm., br. 2.5 cm., 1.7 cm.
24. D:o. Trapezoid, svagt rundade ytor, kort egg. Tvär nacke. A diorit, glättad. L. 5.5 cm., br. 3.4 cm., tj. 2 cm.
25. D:o. Smal. Parallella sidor, kort egg. Nacke avslagen. Av diorit, glättad. L. 5.3 cm., br. 2 cm., tj. 1.8 cm.
26. D:o. Plana ytor, nästan rektangulär. Tvär nacke, kort, ensi egg. Av diorit, glättad. L. 7.3 cm., br. 3.6 cm., tj. 2. "Los Otates", distr. Jalapa (staten Vera Cruz).
27. D:o. Nästan plana ytor, trapezoid. (Egg sönderslagen). L. 5 cm., br. 3 cm., tj. 1.7 cm. Samma lokal som föreg.
28. Celtfragment. Råta sidor, kort egg. Nacke avslagen. L. 3.9 cm., br. cm., tj. 1.8 cm.
29. Ofullbordad celt? Trapezoid, plana ytor, tjock nacke, ingen egg. Med kornigt, kiselhaltigt eruptiv. L. 5.1 cm., br. 2.8 cm. tj. 1.9 cm.
30. Celt. Nästan rektangulär, tjock nacke. Av mörkt eruptiv. L. cm., br. 5.1 cm., tj. 2.6 cm.
31. Svagt rundade sidor, tunn nacke. Spår av nötning å skaftningsstället. grönaktigt, medelkornigt eruptiv. L. 10.7 cm., br. 4.6 tj. 2.9 cm. Å celten står $\frac{3}{4.294}$.
32. D:o. Rektangulär, flst. Av något järnoxidulvittrat eruptiv. L. 8 cm., br. 5 cm., tj. 1.8 cm.
- ~~33. D:o. Rektangulär, tjock nacke, kort egg. Av mörkt eruptiv. L. 8 cm., br. 5 cm., tj. 1.8 cm.~~

33. D:o. Divergerande sidor, tjock, plattad nacke (sönderslagen egg). L. 6.1 cm., br. 3 cm., tj. 1.7 cm. Lokal som nr och 27.
34. D:o. Starkt divergerande sidor, bred rund egg, tjock nacke. Av finkornig, grönaktig bergart, väl glättad. L. 5 cm. br. 4.5 cm., tj. 2.1 cm.
35. D:o. Plana ytor, tjock nacke, ensidig egg, sliten. Av medel kornigt, vittrat eruptiv. L. 6.9 cm., br. 3.1 cm., tj. 2.2 cm.
36. D:o. Flat, divergerande sidor. Nacke avslagen. Av kristalliskaiffer. L. 7.5 cm., br. 4.5 cm., tj. 1.8 cm.
37. D:o. Rundad nacke, divergerande sidor, flat, plana ytor. Av mörkt, medelkornigt eruptiv. L. 9.2 cm., br. 5 cm., tj. 2.2 cm. Nochistlan (Mixtecklandet, staten Oaxaca).
38. D:o. Rektangulär, tjock nacke, rundade sidor. Av kiselrikt i Lappkatalogen/
eruptiv. Se fig. L. 12.4 cm., br. 4.6 cm., tj. 3.2 cm. Lokal som föreg.
39. D:o. Divergerande sidor. Rundad nacke. L. 13.5 cm., br. 5.7 tj. 3 cm. Lokal som föreg.
40. D:o. Nästan flat, tvär nacke, divergerande, svagt rundade sidor. Eruptiv. L. 10.1 cm., br. 5.7 cm., tj. 3 cm.
41. D:o. Form liknande föreg., tjock nacke. Av eruptiv. L. 11.5 br. 6.2 cm., tj. 3.8 cm.
42. D:o. Rektangulär, plattad. Av mörkt eruptiv. Se fig. L. 6.5 i Lappkatalogen/
br. 4.2 cm., tj. 1.9 cm.
43. D:o. Divergerande sidor, nästan flat. Av finkornigt eruptiv. L. 9.5 cm., br. 5.9 cm., tj. 3.2 cm.
44. D:o. Långsmal, svagt divergerande sidor, jämnt tjock rund, platta i Lappkatalogen/
nacke. Av medelkornigt eruptiv. Se fig. L. 16 cm., br. 5.9 cm., tj. 4.6 cm.
45. D:o. Trindyxa, något divergerande sidor, platt rund nacke. porfyr. L. 12.2 cm., br. 5 cm., tj. 4.2 cm.

46. D:o. Rätt tunn, rundad nacke. Rundade, svagt divergerande sidor. Av eruptiv med tjock vittringskrusta. L. 11.7 cm., br. 5.2 cm., tj. 3.3 cm.
47. D:o. Rätt flat, trapezoid, jämntjock, ^{i Lappkatalogen/} kort egg. Se fig. L. 10.6 cm., br. 5.9 cm., tj. 3.9 cm.
48. D:o. Rätt flat, tjock rektangulär nacke, parallella sidor, ^{i Lappkatalogen/} got sned egg. Av svartkornig, porfyrisk bergart. Se fig. L. 10.6 cm., br. 4.2 cm., tj. 3.7 cm.
49. D:o. Svagt rundade slipade ytor, tjock kvadratisk, plan na Av eruptiv med tjock vittringskrusta. Nedre delen sne sönderslagen. L. 8.1 cm., br. 4.6 cm., tj. 3.1 cm. Zoncolica (Zoncoliuca?), staten Vera Cruz.
50. D:o. Rektangulär, flat, ingen egg. Av mörkt eruptiv. L. 11 cm., br. 5.4 cm., tj. 2.9 cm. Se fig. i Lappkatalogen
51. D:o. Smal, flat, plana ytor. Egg antagligen aldrig slipad (sönderslagen). Hård, grå, porfyrisk bergart med svar ^{i Lappkatalogen/} korn. Se fig. L. 10.6 cm., br. 3.6 cm., tj. 2.3 cm.
52. Celtamulett. Rektangulär, plana ytor, jämn förtunning från nacken en icke slipad egg. Ansikte bestående av raka streck tade på framsidan. På baksidan skåra, för snöre? Antag en att hänga på bröstet. Av mörk, grönaktig, mycket hå ^{i Lappkatalogen/} tät bergart, möjligen nefrit. Se fig. L. 6.3 cm., br. 2 cm., tj. (överst) 1.9 cm.
53. Celt? Möjligen långyx? Långsmal, svagt rundade sidor, relativt tunn nacke, smal egg (söndrig). Av järnoxidulvittrat ^{i Lappkatalogen/} mörkt eruptiv. Se fig. L. 15.1 cm., br. 3.5 cm., tj. 2.2 cm.
54. "Långyx". Långsmal, platt rund nacke, smal egg. Av dioritporfyrt ^{i Lappkatalogen/} Se fig. L. 26.3 cm., tj. 3 cm., Eggens l. 1.8 cm. Jfr Bahnsen, Ethnografien Fig. 129 och Livrustkammaren 393: nordöstra Staterna.
55. Celt? Konisk nacke, men eljest med markerade rundade sidor. egg. Av mörkt, tät eruptiv. Se fig. L. 8.4 cm., tj. 2.

56. Celt. Rektangulär, fyrsidig, eggen ensidig. Samma typ som nr ovan. L. 7.9 cm.; tj. 2.3 cm., eggens l. 3.3 cm.

Tre st. rör av mörk, hård, tät bergart något avsmalnande i båda ändar, väl polerade. Kunnat icke ensamma ha varit rökpipor eftersom utvidgning i ena ändan för tobaken saknas. Möjligen ha de vara piprör, varvid ett horisontalt piphuvud av trä stuc in? Hartman, Archaeological Researches on the Pacific Coast Costa Rica, Pittsburgh 1907, p.81, Pl. XLII, fig. 22, anser att dylika rör kunna ha använts till bröstspjånader, eller av medicinska män att suga ut det onda ur den sjuka. Dylikt sugrör av ben se Whitebread, The Indian medical Exhibit, Proc. of U.S. Nat. Mus. Vol. 67, 1925, p.6 och 17, nordamerikanska indianer.

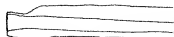
57. Stenrör. L. 9.3 cm., tj. 1.8 cm.
58. D:o. L. 8.4 cm., tj. 1.8 cm.
59. D:o. L. 8.7 cm., tj. 1.7 cm.

Tre st. obsidiankärnor med spår av avflisning.

60. Obsidiankärna. Stor. I form av stympad kon. Plattad bas. H. 14.7 cm., basens L. 9.9 cm.
61. D:o. Form närmast som stympad kon. Platt bas. H. 7.7 cm., basens l. 7.1 cm.
62. D:o. Basen i form av ett ellipssegment. Breda flisor avslagna möjligen till spjutspetsämnen. Fluktuationsstruktur. H. cm., br. 15.5 cm.

Elva st. skrapor eller flisor av obsidian.

63. Skrapa? Krokig, slät på konkava sidan, en enda lång bred avslagning på den konvexa sidan (som därigenom visar 3 ytor). L. 13.7 cm., br. 4.2 cm., tj. 1.3 cm.
64. D:o. Liten, krokknivformig, slät på ena sidan. L. 6.2 cm., br. 1.8 cm., tj. 4 mm.
65. D:o. Rak, slät på ena sidan. Tunn. L. 5.2 cm.
br. 1 cm.

Inv. 23.8.

- 66. D:o. Slät på ena sidan, på den andra en ås. Tunn. L. 4.6
br. 1 cm.
- 67. D:o. Rak, lång avslagning på ena sidan, slät på andra. L.
5.5 cm., br. 1.2 cm.
- 68. Skrapfragment. Av semitransparent obsidian. L. 4 cm., br. 1.4 cm.
- 69. D:o. Nedre änden av en skrapa, något krum, snett avslagen.
L. 5 cm., br. 1.9 cm., tj. 7 mm.
- 70. D:o. Mittfragment? slätt på ena sidan. L. 2.7 cm., br. 1.5
- 71. D:o. Rak, lång flisning mitt på ena sidan, slät på andra,
gråaktig, semitransparent. L. 3.5 cm., br. 1.9 cm.
- 72. D:o. Möjligen en överdel av skrapa, slät på ena sidan. På
kanterna gulaktig svag transparans. Eljest en matt y
L. 4 cm., br. 2.1 cm.
- 73. D:o. Krum, näbbformigt utsprång (handtag?). L. 5.8 cm., b
1.5 cm.

18 st. mestadels koniska obsidianspetsar och fragment av dyl
Sannolikt använda vid raspning av maguey-fibrer. Jfr Gamio,
tihuacan T.I, p. 216 och Lam. 120 d. Teotihuacanrasparna ha de
egg, medan de nedanskrivna i regel ha en trubbig spets. Två
Gamios tre exemplar ha handtagsknapp. Museets exemplar ha där
mot i regel bakänden flat, och överlagd med en fast grå, hård
substans.

- 74. Maguey-rasp? Flatslagen på en sida, så att bakänden ej blir rund.
L. 8 cm., br. 1.9 cm., tj. 1.6 cm.
- 75. D:o. Bakänden ej riktigt rund. Spetsen något avslagen. L.
cm., br. 1.6 cm., tj. 1.5 cm.
- 76. D:o. Bakända nästan rund, spets snett avslagen. L. 5.3 cm.
br. 2.2 cm., tj. 1.8 cm.
- 77. D:o. Rundad, nästan rent konisk, icke glänsande. Se fig. 1
4.6 cm., br. 1.8 cm., tj. 1.7 cm.

1 Lappkatalogen/

- Inv. 23.8.
78. D:o. Tvär bred avslagning på en sida, så att botten ej blir helt rund. L. 4.3 cm., br. 2.2 cm., tj. 1.8 cm.
79. D:o. Baksida sned och skrovlig, spets tvärt avslagen med grå beläggning. L. 5.2 cm., br. 2.6 cm., tj. 2.3 cm.
80. D:o. Baksida och spets avslagna. L. 7.5 cm., br. 2.2 cm., t 1.8 cm.
81. D:o. Baksida till hälften avslagen, spets grov. L. 6.8 cm., 1.9 cm., tj. 1.7 cm.
82. D:o. Baksida skrovligt sönderslagen, spets grov. L. 6.1 cm. br. 2 cm., tj. 2 cm.
83. D:o. Baksida genom en bred avflisning ej rund, spets grov. 6.9 cm., bt. 1.8 cm., tj. 1.5 cm.
84. D:o. Något bikonisk, ^{i Lappkatalogen/} botten icke flat, Se fig. L. 6.1 cm., 1.8 cm., tj. 1.6 cm.
85. D:o. Avslagen, överdelen borta. L. 3.4 cm., br. 1.5 cm., tj 1.4 cm.
86. D:o. Botten på längden starkt avflisad, tjock spets. L. 6.3 br. 1.8 cm., tj. 1.4 cm.
87. D:o. Stark avflisning, så att botten blir avlång, spets trun ^{i Lappkatalogen/} Se fig. L. 4.8 cm., br. 2 cm., tj. 1.3 cm.
88. Respfragment? Vål tillslagen spets med rännformig avflisning. L. 3.1 br. 1.3 cm., tj. 1.2 cm.
89. D:o. Botten och spets flat (den senare antagligen avslagen) L. 4.5 cm., br. 1.7 cm., tj. 1.5 cm.
90. D:o. Rätt platt. Bakände ojämn. L. 4.6 cm., br. 1.9 cm., tj. 1
91. D:o. Av avvikande form. L. 5.2 cm., br. 2.6 cm., tj. 2.5 cm
-
92. Lansspets. Av svart, något glansigt eruptiv. Grunda inskärningar ovanför basen, baksida (a) platt, rutformig. Se fig. L 14.1 cm., br. 5.4 cm., tj. 2.1 cm.

1 Lappkatalogen/

93. Spjutspetsfragment? Av obsidian. Nedre delen. Se fig. Br. 7.3 cm., tj. 1.3 cm.
94. Lansspets. Av svart något glansigt eruptiv. Triangulär, bakåtlutad, platt, elliptisk (a). Se fig. L. 13.2 cm., br. 5.6 cm., tj. 2.1 cm. Cerro El Cojotile Misantha (stat. Vera Cruz).
95. Spjutspetsfragment. Av kvarts. Bakre delen, med tånge. L. 4.4 cm., br. 1.3 cm., tj. 8 mm.
96. Lansspets. Av obsidian. Elliptisk. Tånge föga markerad. (Spetsen tvärsnitt av och udden avbruten). L. 12.5 cm., br. 6.3 cm., tj. 1.5 cm.
97. Fragment. Vit (kvarts?). Möjligen nedre delen av en lansspets. Rundad bas med slät kant. L. 8.7 cm., br. 6.3 cm., tj. 1.3 cm. Antonio de la Calleja.

7 st. pilspetsar.

2 st. lancettformiga, av flinta, utan tånge.

98. Pilspets. Se fig. L. 6.6 cm., br. 1.9 cm., tj. 7 mm.
99. D:o. L. 6.6 cm., br. 2.3 cm., tj. 7 mm.

5 st. med tånge.

100. Pilspets. Av obsidian. Platt, triangulär, bred, föga markerad tånge. Se fig. L. 7.8 cm., br. 3.3 cm., tj. 6 mm.
101. D:o. Av grönaktig obsidian. Triangulär, tånge föga markerad, bred, kort. L. 6.6 cm., br. 2.6 cm., tj. 7 mm.
102. D:o. Av obsidian. Lövformig, tången väl markerad, tvärsnitt. Se fig. L. 5.1 cm., br. 2.9 cm., tj. 8 mm.
103. D:o. Av flinta. Smalt triangulär, tången med hullingar. Se fig. L. 4.8 cm., br. 1.6 cm., tj. 6 mm.
104. D:o. Av kalkspat? Väl slipad. Triangulär, rundad, två till åtta gånger hullingar och smal, väl markerad tånge. Se fig. L. 5.3 cm., br. 2.4 cm., tj. 1 cm.

7 st. knivar, lancettformiga, av samma typ som aztekernas itzli, vilken av dem användes att ta ut hjärtat vid människooffer. Nr 111 något annorlunda typ.

105. Kniv. Av grå flinta, glänsande. L. 23 cm., br. 5.7 cm., 2 cm. Denna typ användes oskaftad eller med ett stångskaft, avsmalnande på mitten. Se fig. ur Cod. Nutt 69, hos Danzel, Mexiko I, Taf. 13 b. Den bildade aztekernas 18de dagstecken, tecpatl, "sten". Typen även funnen i Mitla, se William Cornor, Mitla, Journ of the Anthropol. Inst. Vol. 29 (N.S. vol. 2) London 1891 fig. 41.
106. D:o. Av grå flinta. L. 16.7 cm., br. 4.5 cm., tj. 1.5 cm.
107. D:o. " " " L. 15.4 cm., br. 4.9 cm., tj. 1.6 cm.
108. D:o. " " " L. 16.5 cm., br. 4.8 cm., tj. 1.7 cm.
109. D:o. Av svart flinta. Se fig. L. 12.8 cm., br. 4.6 cm., tj. 1.5 cm.
110. D:o. Av svart flinta. Se fig. L. 26 cm., br. 6.2 cm., tj. 2 cm.
111. D:o. Av gråvit flinta. Olik de övriga. Bredare i ena änden och där försedd med en särskild spets. Typen förekommer å Seler II, Abb. 46 och 49 material från utgrävningarna av det stora templet i staden Mexico, jämför den vanliga föreg. Abb. 69 (Calle de los Excalerillos) visar denna typ med klotformig handtagsknapp. L. 12 cm., br. 6.1 cm., tj. 1.6 cm.
112. 2 st. spetsfragment. Av obsidian. Omöjligt att avgöra om de tillhört knivar eller spjutspetsar. L. 5.7 cm. och 5.1 cm.
113. Klyvredskap? Av mörkt eruptiv. Slipat, platt med plana sidor, två oliktrubbiga egg. Se fig. L. 5.8 cm., br. 2.5 cm., tj. 2 cm.
114. Amulett? Av mörk, grönflammig kontaktbildning. Rutformig. I ett hörn hål till upphängning. Se fig. L. 4.2 cm., tj. 4.3 cm., tj. 1.9 cm.

115. Spolformigt föremål. Av ljusvitträd bergart. Något flat på ena långs
(Naturlig form?). L. 8.6 cm., br. 2.6 cm., tj. 2.4
116. Glättare? Av mörkt eruptiv. Elliptisk, rund på ena sidan, p
på andra. (Båtformig). Se fig. L. 5.4 cm., br. 1.
tj. 1.3 cm.
117. Problematiskt föremål. En oval kalkbit, omgiven av ett bälte på mitt
av hård grå massa, innehållande små kiselstenar.
fig. L. 5.1 cm., br. 5 cm., tj. 3.3 cm.

6 st. bultklubbhuvuden, enligt uppgift av Paulson från Oaxaca
Rektangulära, med ränna för fastbindning, refflade på slagtyta
Dyliska, fastän med två av sidorna rundade finnas i Hartmans
Costa Rica-samlingar i Riksmuseum, samt helt runda dels där o
dels i Carnegie-museet i Pittsburgh. Se vidare Inv. 1885.11.1
(C. Bovallius, Resa i Centralamerika, II, fig.204) Punta del
te, ön Zapatera i Nicaraguasjön. Alldeles av samma typ som ne
skrivna äro Corner, fig. 45 c och Gamio, La Poblacion del Val
de Teotihuacan, Lam. 120 b2. Antagligen i Mexiko använda för
bultning av bark för papper. Även i Indonesien finnes sådana
klubbhuvuden, och här till bultning av barktyg. (Se Kaudern,
Celebes obygdor II, Bild 2, fig.2 Koelawi och användning p. 9
samt bild 102, fig.2 Lamala) Klubbor med grova refflor använd
hos Koelawi först och med finare senare.

118. Bultklubbhuvud. Av hård, porfyrisk bergart. Många smala reffelåsar
Rundade hörn. L. 8.2 cm., br. 6.5 cm., tj. 1.9 cm
(Se Lappkatalogen).
119. D:o. Av hårt, svart finkornigt eruptiv. Medelbreda ref
åsar. L. 7.7 cm., br. 6 cm., tj. 3.1 cm.
(Se Lappkatalogen).
120. D:o. Av mörkt eruptiv. Medelbreda reffelåsar. L. 7.9 c
br. 6.6 cm., tj. 3.4 cm.
121. D:o. Av mörkt vittrat eruptiv (lava?). Breda refflor p
ömse sidor. Rännan går runtom. L. 8.1 cm., br. 6.
tj. 4.1 cm. (Se Lappkatalogen).
122. D:o. Av porfyrisk bergart. Breda reffelåsar. Rännan gå
runtom utom på ena kortsidan. L. 8.3 cm., br. 5 c
tj. 3.7 cm.

123. D:o. Av vittrat eruptiv. Endast tre refflor på mitten. L. 6.2 cm., br. 5.6 cm., tj. 3.6 cm.
(Se Lappkatalogen).
4 st. malplattor (metates), utan skulptur eller ornering.
124. Malplatta. Av blåsig lava. Trapezoid, något svängd. Endast en kort fot under den smalare änden. Se fig. L. 27.5 cm. br. 21 cm., H. 6.8 cm.
125. D:o. Av blåsig lava. Rektangulär-kvadratisk, dock en kortsida rundad, något svängd. Tre fötter. L. 24.1 cm., br. 21.9 cm., h. 7.7 cm.
126. D:o. Av tungt eruptiv. Rundad skålformig, tre fötter, placerade tämligen under mitten. L. 26.6 cm., br. 20.5 cm., h. 6.5 cm.
127. D:o. Av grovkornigt, vittrat eruptiv. Rektangulär, svängd. Tre fötter (den ena helt avslagen). Se fig. L. 24.8 cm., br. 19.8 cm., tj. 3 cm.
128. Löpare. Av blåsig lava. Plattat cylindrisk, ändarna något uphöjda på översidan. Till malplatta. Se fig. L. 34.5 cm., br. 8.5 cm.
129. Löpare? Av mörkt eruptiv. Cylindrisk, något flattryckt, rundad ändar. L. 20.2 cm., br. 6.8 cm.
130. Stöt. Av starkt gråvittradt bergart, möjligen ungt eruptiv. Avsmalnande (och avslagen) uppåt. Se fig. L. 12.4 cm., br. 6.6 cm.
131. D:o. Liten. Av vittrat ungt eruptiv, knottrig. Rund, avsmalnande uppåt. L. 7.4 cm., br. 4.4 cm.
132. Malsten? Av blåsig lava. Fyrsidig med rundade ändar. Formad som en rektangulär celt utan egg. L. 8.4 cm., br. 4.5 cm., tj. 2.5 cm.
133. Hammare? Av småblåsig lava. Kubisk, med snett konkava sidor; korsformig nötning efter ligament på ena slätsidan. L.x br. 4.7 x 4.2 cm.

5 st. tunga stötar (?) med runda hålhandtag för hela handen och tjocka, runda stötpartier. På Hawaii finnas poistötar med runt hål för handtag (Se Brit. Mus. Handbook Fig. 129.1) men med långsträckt stötparti. Föremål vanligen med stora trapezoida hålhandtag, mer eller mindre ramformiga och med långsträckt stöt- eller rivparti se Inv. 00.3.26.81 och 33. 273, 274, av Hartman betecknade "löpars i stigbygelform", samt Hartman, "Archeological Researches on the Pacific Coast of Costa Rica", Pl. XXII. Dessa costaricanska föremål kunde dock icke vara stötar. De nedanskrivna "stötar" användning av. Tvänne typer finnas, vilka möjligen haft en olika användning.

a. 3 st. "stötar" med relativt litet handtag och klotformigt stötparti.

134. "Stöt" Av gråvitträt, antagligen ungt, eruptiv. Se fig. L. 13.1 cm., br. 9.2 cm., tj. 8.4 cm.
135. D:o. Av samma bergart. Så pass lik den förra, att de torde stamma från samma område. L. 13.1 cm., br. 9.9 cm., tj. 10.1 cm.
136. D:o. Av ljus bergart. Handtagöglan så liten, att endast fingrar kunna stickas genom densamma. L. 12.4 cm., br. 7.8 cm., tj. 8.1 cm.

b. 2 st. "stötar" med ränna och ås nedanför handtaget, avsevärt slaghuvud och ganska platt slagyta.

137. Stöt? Av grovkornigt eruptiv. Åsen smal. Handtag ringformigt. Se fig. L. 17.3 cm., br., handtaget, 11.2 cm., br. 5.2 cm.
138. D:o. Av ljusvitträt, grovkornigt eruptiv. Åsen bred med 6 gonala refflor, ger en illusion av ett snott rep. L. 18.7 cm., br. (handtaget) 11.3 cm.
139. Problematiskt föremål. Av ljusvitträt, rödaktig, mjuk och finkornig bergart. Cylindriskt, på ena långsidan något tillplattat. Åsarna två ringformiga knappar, vardera med en rund insänkning. Se fig. L. 16.3 cm., br. 9.3 cm.

140. Glättare. Av skummig lava (tezontle?) fyrkantig med upphöjt, rektangulärt handtag. L. 8.7 cm., br. 7.8 cm., tj. 1 cm. Jfr Gamio, Teotihuacan T.I, Lám 120 a och p. 23. Till polering av murstenar.
141. Rivsten? Cylindrisk. Den ena plana ytan är mindre och står i got snett mot den andra. Av brungrå porfyr. H. 5.1 cm., diam. 7.8 cm.
142. Problematiskt föremål. Lock? Format som övre delen av en rund pelare med runt kapitäl. Av blåsig lava, en metallisk mass (bly?) i senare tid inpressad i ett större hål i botten och i ett mindre hål upptill, i vilket en liten järnbygel är insatt. H. 5.4 cm., diam. upptill 7.2 cm., nedtill 5.6 cm. Se fig.
143. Stämpel. Liten. Rektangulär med handtag. Å stämpelytan tre, jämförelsevis stora runda hål. L. 3.9 cm., br. 2 cm., tj. 8 mm. H. inkl. handtag 2.1 cm. Se fig. Möjlig för att åstadkomma upphöjningar å lerkärl.

R e l i g i ö s s t e n s k u l p t u r .

Av oviss härkomst och rätt primitiva.

2 st. primitiva bildframställningar med ansikte skulpterat (144-1

144. Stöt. Av grå sandsten? Kisögon, jämbred näsa, ett rakt, d
veck på var sida om munnen; framsidan av halsen mark
ad med en skåra. Rundad botten. Se fig. L. 25.3 cm.,
11.1 cm., tj. 10 cm.

145. Yxamulett. Järnoxidulvitträd bergart. Platt. Triangulär näsa, b
mun, halseskåra på framsidan; svagt markerade armar,
gå upp mot hakan. Brett, rundat blad utan egg. L. 18
cm., br. 9.6 cm., tj. 4.3 cm. Se fig.

146. Primitiv figur. Av gråvitträd bergart. Glosögon, omgivna av en bred,
upphöjd ring. Under vardera ögat en bågformig ås, av
vilka den vänstra har en liten håla, möjligen förest
lande ett ormöga. Armar förenade vågrätt över magen,
med krökta knän, så att figuren sitter på huk. Runda
botten. Se fig. L. 13 cm., br. 8 cm., tj. 6.2 cm.

 Ifall ormframställning utanför ögonen äro avsedd
blir figuren en primitiv Tlaloc-framställning.

147. Apa. Av gråvitträd bergart. Sittande på huk, med huvudet
got på sned. Stora, runda ögon, näsa triangulär, fög
markerad, mun framskjuten med tjocka läppar. Armar b
upp mot hakan, på högra handen kan fingrar iakttagas
Platt botten. H. 32 cm., br. 20.8 cm., tj. 14.2 cm.

2 st. huvuden, utan hals, runda men något platta på baksidan.

148. Xipe-huvud. Av ljus eruptiv med svart glimmer. Föreställer gude
flådda ansiktshud som vanligt, med slutna ögonlock o
öppna läppar samt föga framskjutande näsa. De fyrkan
upphöjningarna snett vid sidan om läpparna represent
antagligen vidhäftat gummi, som håller dem öppna. (J
Sahagun, Selers övers. p 20). Se fig. L. 18.2 cm., b
13.4 cm., tj. 12.7 cm.

Xipe (azt. "den flådde") var urspr. en zapotekisk gud, men hans dyrkan hade spritt sig tvärs över till k en vid Mexikanska Golfen och norrut över Teotitlan del Camino till Valle de México. Han dyrkades hos aztekerna på vårfesten strax före sädens, då en krigsfånge bands vid sten med hål i och fick strida mot aztekiska kriga Sedan han blivit övervunnen, bands han med armar och t utsträckta på en träställning och man kastade med spju till måls på honom, tills han var död. Därpå flåddes h och den officierande Xipe-prästen iklädde sig hans hud

149. Aphuvud. Av porös lava hållande glimmer. Runda stora ögonhålör, eller döds-kalle. näsöppning omgiven av vinkelformig bred ås (se fig.).
lång, bred mun, överkäken ^{glappar} ~~starkt utbredd~~. Krökta armar
kindsidorna. L. 20.8 cm., br. 16 cm., tj. 16.7 cm. Jfr
ler. p. 893, abb. 101 a, från huvudtemplet i staden Mexiko. A
huvud och döds-kalle symboliserade hos aztekerna båda dö
2 st. klotformiga huvuden, platta undertill.
150. Tlalochuvud? Av ljusvittrat eruptiv. Tre lika stiliserade ansikten.
Ögon bildade av en spiral (föreställande en ringlad or
öppnande oval mun med en figur som möjligen skall föres
la en uppåt i spiral ringlad orm. Diam. 14.4 cm.
151. Människohuvud. Av mörkt eruptiv innehållande glimmer. Härfäste eller
huvudbonad markerad av en skåra; grunda, ovala ögon, t
trapezoid näsa, lagom stor mun med rätt tjocka läppar.
fig. Diam. 13.1 cm.

T o t o n a k e r .

152. Människohuvud. Av kalk? Snett upptvänt, platt, brett ansikte, liksom
omgivet av en krans. Rätt små ovala, högt sittande ögo
lång rak näsa, rätt liten rektangulär mun. Kam på hjäsa
baktill längsgående refflor antagligen föreställande
nackhår. Öronen grovt markerade. Se fig. H. 12 cm., br
12.3 cm., Ansiktets l. 10.5 cm., br. 11 cm.
153. Överdel av bild. Av grå järnhaltig (röd) kalk eller mergel? Nedre del
avslagen (lagad), Bred låg huvudbonad med två "knutar"
sidorna. Brett rektangulärt ansikte, fyrkantiga ögon n
d:o pupiller, liten rektangulär mun. Högra armen synli
Baksida plattad. Se fig. L. 20 cm., br. 13.1 cm., tj. 6.4

154. Skedhågerbild? Av blåsig lava. Baktill cirkelsegment med radiala färc antagligen föreställande fjädrar eller fjäderkrona. Fr för denna det nedåtböjda huvudet. Näbbet med den karaktäristiska platta, breda, utvidgningen nedtill. Å huvu 3 par håligheter: öron, ögon och näsborrar. Kroppen med simfötter underst. Baksidan under halvcirkeln rätvink avskuren, tydande på att bilden vilat på ett stöd. Se Kroppens h. 19.2 cm., br. 10.1 cm., segmentets diam. 1 cm.

Skedhågern lever i sumpmarkerna och strandsjöarna det tropiska låglandet vid Mexikanska Golfen. Därifrån exporterades de röda fjädrarna till aztekerna, som räknade dem för de dyrbaraste. De pryddes de aztekiska förnäm och även gudar, såsom Xipe och ^UMitzi^Clopoqhtli tänktes styrda med dem. Antagligen hört till själakulten och ställer en avlidens själ i fågelgestalt. Jfr Krickeberg Die Totonaken, p. 4.

155. Underdel av palmett. Troligen av lava. Nästan trekantig huvuddel, från vilken utgår ett böjt, rätt platt "näbb". På vänster sida syns huvudet av en (ibis?) fågel, med oval ögonhåla och lårt smalt, ytterst avslaget näbb. Den långa böjda halsen ned på stenfigurens s.k. "näbb". Figurerna på höger sida omöjliga att bestämma. På den platta baksidan en riste rektangel och i denna möjligen en figur med huvud och framskjutande öppna käkar (Quetzalcouatl?) och med ben trådande dans. H. 22.2 cm., br. (framåt) 14.6 cm., br. (bakåt) 13.4 cm.

156. Stenok. Av medelkornigt, gråvittratt eruptiv, innehållande små glimmerfjäll. Slätt (sönderslaget upptill, lagat i 3 to holm). H. 39.8 cm., br. (mellan skänklarna) 19.3 cm. Dimensioner vid en av ändarna 10.3 x 6.8 cm.

Flera teorier om deras förklaring. Den mest plausibla av Krickeberg (Die Totonaken, p. 3) att de magiskt föhöllo den döde i graven.

Teotitlan del camino (?).

157. Sittande mansfigur. Av l8s ljus bergart (vulkanisk tuff?) innehållande små obsidiänkorn. Rektangulär figur överst på huvudbonaden. Ögonbrynen gå i ett med en trapezoid näsa. Ögon ovala, upphöjda, kinder markerade, mun med två rader tänder. Händerna hålla om var sitt ben nedanför knäet. Armband. Baktill smala refflor föreställande nackhår. En platt upphöjd T-formig figur i låg relief torde föreställa mansgördeln (azt. maxlatl), som är trädd mellan benen. H. 22 cm., br. 13.5 cm., tj. 8.

Figur i liknande ställning, se Seler, II, Abb. Teotitlan del camino. Torde representera en okvalificerad berg-, regn- och husgud.

158. Amulettfigur. Av grönsvart tung, tät bergart. Platt, glättad, över ett hack i mitten samt två hål borrade bakifrån-upptill till upphängning. Långsmala ögonhålor med runda pupillhålor; från det vänstra ögat går ned en ristad blixlänsa och mun i låg relief. Å bålen ristade en T-formig figur samt armar med fingrar. Benen (ristade) rektarlåra med 4 lodräta tår. L. 16.5 cm., br. 10.5 cm., 2.7 cm. Se fig.

Seler, II, Abb. 114 a, en något liknande plattgur Teotitlan del camino. Dylika platta bilder som vecklat sig ur yxamuletter, vanliga även söderut. Se Hartman, Memoirs of the Carnegie Mus. Vol. III, no 1 Pittsburgh 1907, Pl. XXXV, 2, pacifiska kusten av Costa Rica.

Mixteker.

159. Människofigur. Av ljus tät, tung, medelhård bergart (dolomit?) Vålryggsida platt. Huvudets översida flat. Av den vanliga sittande typen, som håller händerna framför knäna. L. 15.8 cm., br. 7.6 cm., tj. 6.3 cm. Jfr Seler II, Abb. 112 d och f., mixtekiska.

Inv. 23.8.

Zapoteker.

De flesta figurerna flatträckta från sidorna, ett drag typiskt såväl för zapotekiska, som för även sådana ifrån Vera Cruz, och där mest utpräglat i trakten av Jalapa.

160. Huvud. Av mörk lava. Flatträckt, platt i nacken och under an. På var sida av ansiktet en S-formig figur och på var sida om munnen en uppåtriktad, huggtandsliknande figur. L. 23.7 cm., br. 9.4 cm.,

Om de S-formiga figurerna föreställa ormar, så le detta specimen kunna tydas som ett Tlaloc (zap. Cooico)-huvud. (Se Lappkatalogen).

161. Huvud. Av grå grovkornig bergart. Överst i mitten på hjässa och pannan en tjock rund kam, möjligen föreställande orm. Vid dess sidor på huvudets bakre del två nedåtböjda åsar, antagligen föreställande fjädrar. Tjocka breda ögonbryn, stora ögonlock, krökt näsa, öppen mun. I symmetri med ögon och mun gå rader av åsar, möjligen framställande ansiktsrynkor. Ansiktet verkar gubbe. sidan rätvinkligt utekuren liksom nr 154, tydande på att huvudet vilat på ett underlag. L. 20.4 cm., br. (över fjädrarna) 13.8 cm., (över ansiktet) 10.3 cm.

Tor de snarast vara ett Tlaloc-huvud.

(Se närslutna foton).

162. D:o. Av gråvitträt eruptiv. Samma typ som föreg., men grov och utan detaljer. L. 19.7 cm., br. 14.5 cm. Tor de ställa samma gud som föreg.

163. D:o. Av gråvitträt, tungt eruptiv, innehållande glimmer. Typen i huvudsak densamma som föreg. "Ormkammen" är dock ej individualiserad, utan bildar istället en sig sig skiljeås mellan de två huvudhalvorna. Den fortsätter att bilda en intryckt näsrot och breda näsvingar vilka möjligen samtidigt föreställa ett ormhuvud. På halvmånformiga reliefffigurer utanför ögonen bilda så ögonbryn som okbågar. Stora runda ögonhålör. Baktill urholkning för inmontering, endast en grund inskärning. L. 21.4 cm., br. 11.1 cm., tj. 12.6 cm. Se fig. foto

Tor de föreställa samma gud som de båda föreg. ^{teknis}

(Se närslutna foto).

164. D:o. Av blåsig lava. Hjässkammen mindre utpräglad än föreg. Ögonbryn i relief, stora ögonhålor, krökt näsa, kindknotor och haka starkt markerade. Verkar gubbansikte (sönderslaget t.h. nedtill). Urholkad baksida, med li trubbvinklig utskärning för montering. L. 22.8 cm., b 13.6 cm. (Se närlutna foto).

Samtliga dessa fyra huvuden kunna anses tillhöra och samma grupp.

165. Huvud. Av gråvitträt grovkornigt eruptiv. På huvudet ormmoti Ansikte ställt snett (ursprungligen l. på grund av sönderslagningen?), ögonbrynsbågar markerade, upphöjda ölock, rak näsa, mun, haka rundad. Baksidan av huvudet slagen. L. 17.1 cm., br. 12 cm. Ämnat att ligga?

166. Huvud. Ungt, vitträt eruptiv. Överst en sned konkv fördjupad öppen bakåt. Sidor platta med öron groft markerade. Rundade ögonhålor, klumpig näsa (ytterst sönderslagen och svagt markerad mun. Platt undersida med en urgröpt). L. 13.6 cm., br. 14.3 cm. Ämnat att stå.

167. Huvud. Av mörkt ungt eruptiv. Långsmalt. Överst en kam med rad översida. Huvudbonad i två avsatser. Från den nedre huvudbandkransen hänger på höger sida ned fyra remsor, antagligen föreställande papper eller tyg. På vänster sida endast en dylik. Ansikte långsmalt, näsrot markerad lång krokig näsa, kort öppen mun, kinder markerade. Ru hals, antagligen avsedd att sticka in i ett "skaft", s bildat kroppen. Se fig. L. 20.6 cm., br. 11.5 cm. Antagligen zapotekisk.

168. Stöt? Rivapparat? Av grovkornigt, blekrött ungt eruptiv. Platta sidor för övrigt rundad. Överst en svagt tandad kam, möjlig föreställande en orm. Ansiktet framträder uppåtvänt. U höjda ögon, krökt näsa, utstående mun, kinder markerad. På sidorna ristade antagligen öron och armar. Nedre del yxbladformad, fast utan egg. L. 14.4 cm., br. 9.5 cm. Har antagligen haft praktisk användning. Se fig.

169. Helfigur. Av blåsig lava. Stort huvud, liten kropp. Fjäderkam (taggig), rak näsa, ögon i relief. Bål och ben svagt i trådande. Sitter antagligen på huk. Platt undersida. H. 17.6 cm., br. (över näsan) 8.4 cm. Se Lappkataloge
170. Helfigur. Av grovkornigt ungt, grått eruptiv. Överst en skålform fördjupning, ~~möjligen föreställande en fjäderkam~~. Runt den en krans, möjligen föreställande en fjäderkam. Huvudet flattrtryckt från sidorna. Övanför ögonen en "skärm", ögon i relief, näsa krökt, mun framskjuten. kroppen tjocka armstumpar, benen formade som medar, antagligen för att uttrycka att figuren är knästående. Se fig. H. 23.1 cm., br. (nedtill) 13.7 cm. Huvudbonad med skärm, jfr Danzel, Mexiko II Bild 45, och Thord-Gr fig. 41 c. båda totonakiska. *
171. Sittande figur. Av starkt blåsig lava. Starkt flattrtryckt från sidorna hela figuren nästan rektangulär (kubistisk). Överst en platta med en upphöjning i mitten (fjäderar?). Öron enligt fig. Ansikte prognat, ögon i relief, krökt näsa, djup, långsträckt mun. Med långa fingrar hållas mellan knäna möjligen ett kärl. Bålen framställd baktill. H. 26.5 cm. Huvudets l. (munnen-nacken) 15.7 cm. Totonakisk, antagligen från trakten av Jalapa. Jfr Krickeberg l. 1, och Abb. 3b. (Se närlutna foto).
172. D:o. Av blåsig lava. Flattrtryckt som föreg. Kam, oregelbundet tandad?, möjligen föreställande fjädrar; går över hela hjässan. Öron halvmånformiga, stora upphöjda ögon, av slagen näsa, framskjuten mun. Kroppens ställning som föreg. Se fig. H. 25.5 cm., br. 10.8 cm. L. (a å fig. 14.8 cm.
173. D:o. Av småblåsig lava. Ansikte uppåtvänt, kort hjäskam. Ögon- och mun-hålor, näsa krökt, bred. Armar och ben svagt antydde. Längs ryggen en vertikal ränna. H. 16. cm., basens l. 8.6 cm., br. 9.6 cm.
174. D:o. Av blåsig lava. Otydlig och knottrig. Urskiljas kunna kam på hjässan, krokig näsa, håliga ögon och mun. Arm gående ihop ovanför knäna. Figuren sittande. H. 16.2 br. 8.6 cm.

* Skålen ovanpå huvudet tyder på att nr 170 är en eldgud. I skålen på hjässan brunnit kol. Ansiktet är gubbaktigt. Båda dessa drag känneteckna dylika eldgudar av sten funna i Teotihuacan. Jfr Krickeberg, p. 53. Huvudbonadens skål talar för att denna eldgud torde vara totonakisk. Jfr Ierhuvud nr

Inv. 23.8.

175. Hundhuvud. Av knottig lava. Uppstående breda öron, ögon: stora och nos trubbig, tvådelad, mun stor. Huvudets bak- och undersida platt. Rasen densamma som är modellerad å zapotekskärl ävensom å aztekiska och mayanska avbildningar. L. 10.8 cm., br. 8.5 cm.

Hunden spelade, som offerdjur m.m., en stor religiös roll i Mexiko och ett hundhuvud var aztekernas tionde dagstecken. Se även hundhuvud å plattan nr 177.

176. Mänsklig figur? Apa? Av mörk lava. Krypande, tjock. Ansikte med kam öfver hjässan relativt stort, framåtvänt; runda upphöjda ögonnäsor föga markerad, bred mun. L. 22 cm., br. 10.1 cm., 13.7 cm. Se fig. Möjligen zapotekisk.

4 st. rektangulära gravhällar med religiös reliefskulptur. Från trakten av staden Oaxaca. Dylåka plåga tillslutade gravkammarens öppning.

- 177 a + b. Två samhöriga gravhällar. De bilda ett helt men äro gjorda var för sig. Båda av konglomerat eller tuff inneslutande svart lavabitar, den övre (a) något rödaktig, den nedre (b) En svagt upphöjd ram smalare upptill och på vänster sida bredare på höger sida; saknas å nedre delen av b. Å rens översida ristade tunna, otydliga, delvis utplånade och sannolikt delvis inexakta latinska bokstäver, vilk knappast synas bilda några verkliga ord. Underst två s "balkar", antagligen föreställande trappgångar upp till en terrasserad sockel, föreställande en helgedomspyram (Jfr Batres, Mount Alban, Pl. XVIII och XIX). På denna s en mänsklig figur med sandaler på fötterna och klädd i dräkt, som måste tydas som kvinnlig, kappa (å a) och i kjol med våd (å b) samt möjligen bälte eller kappans bredd vid övergången mellan a och b. Vänster hand hålles fr sträckt. Halsband av 4 stora sten (?) -pärlor. Öra med kulär örtrissa. Ansikte av gammal person med krökt näsa. Framför munnen ett tecuhli-tecken, (tunga, tala, symbol för härekare, gud eller gudinna) på zapotekiskt vis rullat nedåt. Huvudbonaden faller i en kort avsats nedåt.

Ovanpå tvådelad fjäderprydnad, som framåt går till pan och bakåt faller ett stycke ned.

På huvudet bär denna kvinnliga figur ett stort me huvud föreställande en manlig gud: Öra med örtrissa, i vilken nedhänger vågrätt en långsmal prydnad. Tungan går från munnen långt ut i tecuhli-form; näsan går snabelformigt långt ut. På hjässan och nacken, uttryckande hödingevärdighet, en kam av stora (örn?) fjädrar, var och instucken i en särskild avdelning av kamstommen. Framför figuren en lodrät rad av symboler: Överst innanför ram ett tecken (som i mera ornamentsform finns på en altar uppsats å Batres, Mount Alban Pl. XVIII), därpå ett hund huvud med tungan nedhängande, därpå i sammanhängande följd på rad tre figurer (=framåtvända ugglehuvuden (?)) + en mycket komplicerad figur, bl.a. med en nymänformig figur till höger och en orm med framåtkrökt hals nederst + en ögla med två nedhängande fjäderprydnader, allt möjligen attribut, som skulle sitta på gudinnans stav. Slutligen ett enkelt stiliserat djurhuvud med ombunden nos.

177 a L. 53 cm., br. 39.8 cm., tj. 6.4 cm.

177 b L. 53.3 cm., br. 36 cm., tj. 6.3 cm. Monte Alba

¹⁰⁶³ Maskhuvudet med den långa slingrade näsen torde representera en chac-gud (jfr. Seler, I, 650-651 om lång, oft slyngformig näsa hos den mayanska regnguden Chac. Slyngformiga chac-näsor pryda ofta tempel på Yucatan, se Seler II, p. 284 och Abb. 12] Gudinnan torde vara en jordgud. Dylig i likadan dräkt se Seler III, p. 312 och 462 ur Wiener Cod. (Se närslutna foto).

178. Gravhäll.

Av liknande bergart som föreg. Ram, avbruten på vardera långsidan av tre halvmänformiga figurer. I mittfältet t mot varandra vända mänskliga figurer. Den till vänster på huvudet fyra (örn?) fjädrar, fästa å en huvudbonad; möjligen följer därpå en del av en krage, framtill bort Ansikte med något böjd näsa och vågrät mun. Underarm fr sträckt. Härmed slutar denna figur. Närmast under armen en lång hals med (fågel?) huvud? Underst en figur med en nedåtvänt djurhuvud, till vänster och innanför upphöjd :

ett ibisfågelnäbb (?), möjligen en glyf. Framför denna mänskliga figur en motvänd mindre figur hopkrupen, antligen apa, med två utåtriktade "plymer" [möjligen sleina av vindgudens huvudbindel. Jfr Seler I, p.428-431 o Abb. 105 a. Mera exakt till form motsvaras denna huvudprydnad av Seler III, p.207, Abb.7, vindgudens tjänare Cod. Nutall]. Den motvända mänskliga figuren synes sitta i en grytförmig stol, som har ett ben bakåtriktat. Den gud har platt, sluttande, starkt inböjd näsa, mun rikt nedåt. På huvudet bär han ett maskhuvud med öra, örtia och nedanför denna en rektangulär örpnydnad. Ur munnen går en otydlig, nedåtrullad tecuhtli-tunga, lång, snabformig; fem (örn?) fjädrar sitta i en dubbelradig huvukam. Som pannsmykke bär maskhuvudet på skaft ett uppåtvänt måntecken, tropernas liggande måne (tecknet ingår de förut nämnda tre på ramens övre långsida).

I den framåtsträckta armens hand håller guden en koplicerad symbol, med T-formiga tecken. [T-formiga maya-ka tecken, se Batres, Mount Alban, Figs 24 och 25, maya-ka och p. 36. Å mixtekisk glyf]. - L. 72.5 cm., br. 47. cm., tj. 3 cm. Gudamasken på guden till höger torde, liksom den å nr 177 a, föreställa en chac, regngud, här förbunden med nymännen. Mångudarna tänkte sig artekerna gynnsämsväxten (Jfr Seler III, p. 329). (Se närslutna foto

179. Gravhäll.

Av sedimentär, ljus bergart, innehållande skalfragment och små obsidianbitar. Hällen avdelad i två fält. Närmast åt vänster går i relief genom båda fälten en lång smalt list, möjligen en ädla? Till vänster om denna spår av rismålning. Övre fältet har i mitten, ovanpå en zickzackformig orm, där eljest ett offerhuvud avbildas, en helgdomterrass. På denna står en "altarpopsats". Själv "altaret" utgöres av en öppen "tredubbelbottnad låda" med fötter stående utanför terrassen; punkterad "drapering" nedtill och väggarna överst gående ut i stora volutor. Inne i lådan en dubbel rektangel. På sidan om altaret tvenne mänskliga figurer, som tyckas kultöfvande. Den till vänster synes bära en hög bakåtsruken huvudprydnad

med nedhängande fjädrar eller remsor, ansikte med öra
örtrissa, öga, krokig näsa och mun kan tydligt ses. Han
bär en rutad krage eller mantel och sitter möjligen på
hålar. Figuren till höger har rektangulär, dubbelra-
huvudbonad. Av ansiktet kan ses öra, örtrissa, näsa och
mun. Han bär en krage. Vänster arm uppåtsträckt.

Jfr Spinden, Pl. XXVIII, härskare, Å ömse sidor in-
för en altarpopsats, tidig zapotekisk period; liksom
na platta från Oaxaca.

Det nedre fältet är endast ristat. Nått och otydligt
omöjligt att få fram några figurer.-L. 44.3 cm., br. 2
cm., tj. 6.8 cm.

Föremål, som ej kunnat hänföras till någon bestämd kultur i
Mexiko.

180. Fyrfat (?)

Av gråbrunvitträd, hård bergart (ser ut som lergods).
Halvellipsformigt med två handtag (det ena nästan av-
slutet, det andra sönderslaget nedtill), gående ut från den
platta baksidan. Framtill ett paddhuvud. Å ömse sidor
därpå, innanför bågformiga vulster, tre "vårtor" (två
sönderslagna på ena sidan). I fyrfatets inre synes rän-
ner, liksom av urgröpning med ett distinkt instrument.
L. 16.2 cm., br. (inkl. handtag) 20.2 cm.

Denna typ av fyrfat avviker från Teotihuacan-kultur-
ens i Mexikos högland, som ha skålen över en karyatid-
ler på ljusstakliknande stativ med bringargrepe. Se Seler
V, p. 537 och Taf. LXVI, särskilt fig. 4, som har grod-
motiv. Vårtor eller pustler (möjligen föreställande pu-
pillor) höra till paddor. Se Seler III, p. 625, A.1.

Varför grodan, ett vattendjur, är avbildat på ett
fat, torde bero på den i det gamla Mexiko gängse före-
ställningen att förbinda eld med vatten, som motverkar
eldens härjningar. De aztekiska eldgudarna ha både eld-
och vattentecken (Se Seler, III, p. 222-223). Grodan var
i Mexiko en vattendemon. På fyrfat är den antagligen ma-
isk, för att örebygga eldsvåda.

Inv. 23.8.

Detta fyrfat torde icke vara från höglandet. Möj-
 en från Oaxaca. Det torde haft praktisk användning, mö-
 ligen som glöds^uskäffa, och icke i egentlig mening varit
 ligitst. Se fig.

181. Reptilsymbol? Av blåsig lava. Rektangulär, dock med den kortsida run-
 mot vilken "reptilhuvudet" är riktat. I relief en rept-
 (?) med trekantigt, hågot välft huvud och rak platt kre-
 (phallus?). L. 35 cm., br. 11.9 cm., tj. 9.5 cm.- Se f

182. Helfigur. Av något blåsig lava. Mycket otydlig. Bred, platt näsa
 mun i form av en skåra. Ögon och öron ej skönjbara. På
 vudets baksida 2 längsgående rännor. Nedre delen avsla-
 H. 13.3 cm., br. 6.4 cm. Se fig. Möjligen zapotekisk

183. Omfamnande par? Av gråvitträd lava (?). På rektangulär sockel. Se fig
 H. 11.4 cm., br. (sockeln) 7.2 cm.

184. Huvud. Av hård, tung, gråvitträd bergart men med glatt yta. Ö-
 flik med hål borrat från båda sidor, för insättning av
 örprydnader. Ansikte långsmalt. Ögonbryn raka, förena-
 med den långa näsan med grunda näsborrar, mun i naturl-
 form. Haka något profilerad, halsskåra. Botten platt o-
 sned, baksida slät. H. 13 cm., br. 9 cm., tj. 6.4 cm.
 Se fig. Med sin naturliga framställning av människoan-
 et torde den tillhöra någon yngre kultur.

Supplement till det litiska materialet.Föremål av obsidian.

185. Pilspets. Svart, smalt triangulär, inskränningar mellan spets och basparti (det senare sönderslaget). L. 3, br. 1.1 cm.
- 186-192. 7 stycken jämbreda, små platta skrapor eller knivar med dubbe egg, slät baksida. Jfr förut nr 64 ff.
186. Skrapa. Genomskinlig, rundad spets. L. 4.1, br. 1.7 cm. Se fi
187. D:o. D:o. L. 5.2, br. 1.2 cm.
188. D:o. D:o. Antagligen haft rundad spets (avslagen). L. 4.5, br. 1.4 cm.
189. D:o. D:o. L. 3.4 cm., br. 9 mm.
190. D:o. D:o. L. 3.7 cm., br. 7.5 mm.
191. D:o. D:o. Spets avslagen. L. 4 cm., br. 9 mm.
192. D:o. Genomskinlig som glas. Krokig. L. 4, br. 1.1 cm.

Föremål av andra bergarter.

193. Fragment. Av gråvittrat, grovkornigt eruptiv. Ena långsidan väl med 2 grunda rännor avskiljande en bred låg ås, andra platt. Nästan platt kortända. L. 9.7, br. 8.7, tj. 5.9. Torde vara en ända av ett totonakiskt stenok.
194. Celt. Av mörkt eruptiv. Slipade, plana sidor. Planslipad på Egg sönderslagen. L. 6.5, br. 2.6, tj. 1.8 cm.
- 195-196. 2 st. koniska stötar eller rivare av blåsig lava.
195. Stöt? Uptill rätt trubbig. H. 5.7, diam. (nedtill) 4.3 cm. Se fig.
196. D:o. Uptill spetsigare än föreg. Lätt. H. 5, diam. (nedtill) 3.4 cm.

Inv. 23.8.

197. Rivsten? Oregelbundet rundad. Av mörk, tät bergart. L. 3.6, b. 2.9 cm.
198. Glättare? Av järnoxidulvittrat eruptiv. Rund, en sida plattad. H. 3.3, diam. 3.6 cm.
199. Glättare? Av kalkspat? Nästan cylindrisk, något avsmalnande up. L. 2.5, br. 1.6 cm. Se fig.
200. Amulettbild. Av vit, grönfläckig marmor? Platt, ristad. Huvudbona eller panna avskild med skåra, kisögon, triangulär r. Bål knappast antydd. Händer med tre fingrar hålla ur knäna? Tår antydd med en skåra. Slät baksida, inte hånghål. L. 4.1, br. 2.6, tj. 1.1 cm. Se fig.
201. D:o. Grön, av nefrit? platt. Huvudbonad rektangulär, i re (något sönderslagen). Långa ögonspringor, nära i re triangulär, bred, eliptisk mun. Armar sträckta utmed bålen, fingrar markerade med två skåror. Ben med knäning antydd (det högra sönderslaget). Baksida platt, huvudbonaden här markerad med skåror. L. 9.5, br. 3.8
- Antagligen avsedd att hängas på bröstet med snör mellan figurens huvud och bål.
- Möjligen mixtekisk.
202. Människohuvud, nedre delen. Av slirig, glansig, svart lava, innehåller bitar av vit sten, möjligen kvarts. Platt tvärt avslutat, sönderslaget upptill. Synligt: triangulär näsa i lief och bred mun. L. 2, br. 2.1 cm.
203. Människohuvud. Av medelhård ljus bergart (marmor? dolomit?). Triangulär form (plattad baksida). Ristad: Nedslagna ögonlopp, triangulär näsa, medelbred mun. Avsedd att hängas, som amulett (bryggan vid hånghålet dock avslagen). L. 2, br. 2.1 cm. Se fig.

Inv. 23.8.

3 st. moderna (?) föremål av järn.

204. Lansspets.

Enligt fig. med bakåtriktade "vingar", mellan vilka skaftet gått in i själva spetsens hylsa med romboid öppning. L. 17.8, br. 7, tj. 2.2 cm.

Antagligen från zapoteker, vilka numera ha lan med järnspets.

205. Sporre.

I hals-skänk-larnas främre, platta del två springor, den övre antagligen för vristremmen, i den nedre s ter i bygel en klirrande dubbeltrissa med axel. En hals-skänkeln överlagd med gul metall, å vilken en selerad ranka, den andra har 3 liksom snodda band samma gula metall. Genombrutet sporrhjul med 12 sp ar. L. 15.2, br. över skänk-larna 8.6 cm. Sporrhjul, diam. 6 cm.

206. Hästsko.

Bred och tunn som våra hästskor från vikingatid. De moderna marockanska äro också platta men äro slutna och uppåtböjda baktill. (Jfr Inv. 07.41.548 och 549 L. 11.2, br. 9.7 cm.

5 st. avgjutningar i vit kalk eller gips.

207. Miniatyrok.

Antagligen ingen egentlig avgjutning, eftersom stöcken brukar vara vida större. Överst fördjupat ett fågelhuvud? med lång hals och lång näbb, cirkelrun "öga" i relief. Skänk-larna skulpterade på vanligt sätt. Baksida, som vanligt, slät. L. 19.3cm., br. över skänk-larna 14.6, tj. 4.5 cm.

Originalen, om förefintligt, totonakiskt.

208. Huvud.

Litet. Konstnärlig ansiktsframställning. Stor panna, till häl för snöre vilka på originalet torde ha kommunicera. Platt baksida. L. 5 cm., br. 4.3 cm. tj. (över näsan). 2.6 cm.

Originalet, antagligen av lera, torde varit att fäst på pannan.

209. Ansikte.

Platt, fyrkantigt, rundade kortsidor. Överst möjligen kort fjäderkrona, därunder huvudbonad med 4 vågräta åsar. På vardera sidan av ansiktet nedhänger en "remsa". Ansikte i låg relief. Halsband med slingor. Slät baksida. L. 9.9 cm., br. 6.6 cm.

Originalet torde vara av lera och zapotekiskt.

210. Statyett.

I kubistisk Teotihuacan-stil. Rektangulär-pelarförmig. Överst möjligen fjäderkrona. Å pannan en enkel rektangel med 3 punkter i relief, i nacken en dubbel med tre insänkta punkter. I nacken smala, lodräta remsor, möjligen hår. Ansikte i arkaisk framställning med ögon i relief och oval mun. Figuren håller i hand någonting, som torde varit sönderslaget redan på originalet (möjligen ett ben i vilket fall den skulle vara kvinnlig). Sitter på hälsna. På baksidan fem tår markerade. H. 14.1 cm., br. 6 cm. tj. 4.1 cm. Se fig.

Originalet antagligen av sten.

211. Stämpel.

Rektangulär, platt. I relief religiösa emblem: fjädrar, meanderslingor, tecutli-tungor (, tänder? Handtag på baksidan. L. 10.1 cm., br. 7.8 cm.

Originalet antagligen av lera. Att döma av stilen antagligen äldre zapotekisk.

Inv. 23.8.

Diverse föremål av olika material.

212. Flöjtfragment? Benrör (fig.). Tre hål i ena änden, som torde varit nederände, möjligen ha prydnader varit fästa i hålen. L. 6.5, br. 1.3 cm. Verkar gammalt.
213. Klofragment? Av trögddjur? Halvcirkelformiga. Reffla längs utsida mitt. Diametral L. 2.8 cm., br. 4 mm.
214. Snäcktrumpet. Av vit, brunfläckig snäcka. Tritonid? Hål upptill i blåsa genom. På ena sidan 2 borrarade hål, antagligen för bärsnöre. L. 22.5 cm., br. 15.1 cm.
- Snäcktrumpeter blåstes i Mexiko vid botövningar och i synnerhet till regngudens ära (Se Seler, Wandmalereien von Mitla p. 39.)
215. Sköldpaddskal. Rygg- och bukpansar förenade. L. 10.9 cm., br. 7.8 tj. 4.2 cm.
- Möjligen en puka? Synes dock väl liten även för att vara en av de mindre i Mexiko, vilka hölles med benen. Pukorna sloges med bukskalet uppåt.
216. Slända. Pinne av trä, svbruten. Trissa av ofärgad lera. Trian kullrig med två smala rännor för träden. Å ömse sidor om den något bomull insatt. Modern?
- Trissan diam. 2.5 cm., tj. 1.4 cm.

Naturalia.

Möjligen material eller apertat till vissa ändamål.

217. Snäcka. Triton? Vit, semifossil eller arkeologisk, knölar i vindlingsåsarna. L. 16.3 cm., br. 9.6 cm.
- Möjligen avsedd till snäcktrumpet.
218. 21 st. snäckor. Blandade små och smärre havs- och sötvattens-, möjligen även landsnäcka.
219. 6 st. musselskal. Små och smärre.
220. 3 st. koraller. Ovala. Utanpå fulla av grenar och septer. Den största 1.9 cm.

Föremål av lera.

A. Figurer.

Zapotekiska gravurnor.

Med figurer framtill och cylindriskt kärl baktill.

Funna, under järnvägsarbete, nära staden Oaxaca. De kunna anses representera den äldre zapotekskulturen med centrum i det närbelägna Monte Alban. De pläga, vanligen till ett antal av 5 olika, vara uppställda i en bred nisch ovanför gravöppningen (Saville, Funeral Urns from Oaxaca, p. 53, 54). Tvivelaktigt bl om de små urnorna varit uppställda på detta sätt. Vissa stände diserade gudafigurer kunna urskiljas.

Cosifo.

Den zapotekiska motsvarigheten till aztekernas Tlaloc och mayas Chac. Bilderna närma sig mera Chac än Tlaloc såtillvida som de ha ormtungor och icke huggtänder i mun. En zapotekisk egenhet är näsklämman. Man har antagit, att dess nedre "flikar" skola representera ormtänder. Pannsmcket kan mer eller mindre tydligt urskiljas som ett starkt stiliserat ansikte av denna g. Mer eller mindre fullständigt kan därå urskiljas ormar, ögon, klam, ormartat "mustasch"-emblem, underkäke, tänder, och örtr: Bröstsmcken äro icke genomgående lika.

Inv. 23.8.

I bröstprydnaden finnes en, vanligen rektangelformig, ram vilken sifferenheter stå, vanligen talen 2 och 3, stundom 4. Möjligen skola siffrorna beteckna olika kvartal av 260-dagarsperiod. Zapotekerna indelade denna i 4 Cosijo med 65 dagar. Här framträd en motsvarighet till Mayas' 4 Chac. I handskrifterna är Chac oft förbunden med tecken för de 4 väderstrecken. Antagligen ha zapotecerna likaledes haft 4 Cosijo. Hos dem har dock prästerna, som hade hand om kalendern, förbundit de för zapotecerna egendomliga 65 dagars kvartalen med 4 planeter (Venus, Mars, Jupiter, Saturn). Se f.ö. Juan de Cordova, Arte del Idioma Zapoteco (1578), Moreli 1886. Cosijos 4-tal torde illustreras av bröstsmylet hos grupp

Grupp a.

Med bred fjäderkrona och långt, rakt diadem. I bröstsmyleket (sannas på en figur) på ömse sidor om ramrektangeln 2 öglor. (Omöjligt att avgöra om dessa föreställa delar av "rör"). Händerna på knä

X 221. Cosijo.

Fjäderkrona kort med raka, tvärklippta fjädrar. Diademets ormar meandriskt utbildade. Ormhuvudena tydliga på pannsmyleket mitt på diademet. Fjäderknippe nedhållna på vardera sidan, sammanhållet av ett band. Ögonlock nedslagna, med ögonfransar markerade. Näsklämma. Två klaven ormtunga. ~~Skålförmiga örtrissor. Handled~~
~~Skålförmiga örtrissor. Handled~~ Skålförmiga örtrissor. Handled band med upphöjning mitt på. Sitter med benen i kors. Inne i bröstsmylekets rektangel en figur som ej närmast kan urskiljas (möjligen två sammanväxta upphöjda personer, stående lodrätt, och talet 2?). Nedanför rektangeln sitter möjligen ett yxblad. Bakom fjäderkronan hål, möjligen för insättning av fjädrar.

Starka spår av röd bemålning (Seville fann i gravar vid Xoxo, nära Monte Alban, rödmålade människoben och även ett hundskelett rödmålade. Se Seler, Ge

(Omedelbar forts. på nästa sida).

Abh. II. 339-340. Rött anses, enligt en teori, både i
 å de målade människobenen
 Gamla och Nya Världen/beteckna blodets färg, blodet s
 ger liv, Även efter döden). Se närslutna foton och Le
 (Något legad). H. 25.1 cm., br. 19.5 cm. katalog

X 222. D:o.

Fjäderkronan avslagen. Fyra hål bakom densamma. Diadem
 och sidofjäderknippen som föreg. Pannsmcket större c
 ormhuvud endast svagt markerade. Ansikte som föreg. v
 räta fårör i kinderna. Platt örtrissa med svagt marke
 mittknapp (andra örat med trissa avslaget). Fjäderbes
 krage, spänd mellan två upphöjda lister. (Märk att ma
 Mexiko fäste fjädrarna på tyg.) Släta armledsband. Be
 som föreg. Spår av röd bemålning. Bältet fäst baktill
 med band som går mellan klinkorna. (Som den aztekiska
maxtlatl.) H. 23.2 cm., br. 21.8 cm. Se närslutna fo
 och lappkatalogen.

X 223. D:o.

Fjäderkrona, diadem, pannsmycke och sidofjädrar som d
 båda föreg. Likaså ansikte. Örtrissor lik den hos nr
 Armledsband som nr 221. Tre tår. Starka spår av röd t
 målning. H. 28.5 cm., br. 17.7 cm. (Se närslutna foto

X 224. D:o.

Sittande. Fjäderkrona och diadem i huvudsak som de fö
 Dock förekomma tvenna långa stiliserade reptilhuvuder
 (orm?) med stora ögon (upphöjd punkt innanför ring).
 sidostyckena en upphöjd ring med fyra upphöjda punkte
 runt om (horisonten och de fyra väderstrecken?). Från
 pannsmycket nedhånga tre små tappar, den mellersta me
 en skåra, möjligen representerande tänder. Två hål be
 fjäderkronan: Ansikte som föreg. I bröstsmuckets ram
 tangel två upphöjda punkter, antagligen talet 2. Hand
 ledsband med en krans av instuckna fjädrar. Vadband e
 rep med en rynkad styv manschett. Sandaler, utan kapp
 fästbandet går ihop ovanför tårna till en knut (sönde
 slagen på ena foten). Bältet fäst baktill som å nr 22
 Figuren sitter med knäna uppårgagna på en rektangulär
 platta. Den röda bemålningen urblekt. (Legad). Se fot
 H. 24.7 cm., br. 22.8 cm. Plattans L. 24.7 cm., br. 16.
 (Se närslutna foton).

Inv. 23.8.

225. D:o.

Hela figuren som föreg. Olikheter: Ormmotiven formiga. (Samma S-form hade majskakor som offerades berg- och regngudarna hos aztekerna. Se Seler, Ges. III, p. 368, Abb.10. Samma form förekommer även hos huichol vid bönefesten om regn. Ibid., p.369, Abb.1 och p.390, Abb.13 e. Hos aztekerna representerade fö blixten, Ibid. 391. Tecknet förekommer som bröstsmå Å en kvinnobild från tarasker, Ibid. p.94 Abb.35. T bert Maler (cit. av Gann, Maya Indians of Yucatan British Honduras p. 97) antar att S-formiga flintfi er funna i Naranjo, fig. 43 k, varit näsprydnader. ka även funna av Gann själv i Brit. Honduras, fig.4 Å ömse sidor nedtill vid pannsmcket en skårad tapp (tandmotiv?). Ansikte som de föreg. Vänster örtiss (höger avslagen) som föreg., men har dessutom nedhä ande en tredelad prydnad, antagligen fjädrar. Bröst smycke som föreg. Platta armbandsband. Benmanschette (höger sönderslagen) och sandaler som föreg. (båda här hela). Nederst Å förklädet i relief två konvent ella figurer (Jfr i dr G. Lindbloms privatägo nederst Å förklädet tre dylika tecken gående ned fr. en orm. Figuren föreställer ^{Gosijo} ~~XXXXXX~~. Fö kommer som offerbrödtyp hos huichol, Seler, Ges. Abb p. 390, Abb.13 d, okototsi, "skogsblomma". Även run en förekommer, Abb. 13 f, under namn av nealika, "a te", azt. tlachialoni, eg. "det som man ser med" Å. Möjligen representerar det förra tecknet egentligen tveklugen ormtunga. Den liknar densamma Å denna fig:

Fjäderkröna, pannsmcket, ansikte, ör- och bröst smycke rödmålade. Bältet fäst baktill som föreg.

H. 28 cm., br. 21 cm., Platians L. 26.1 cm., br.16. Se närslutna foto.

Grupp b.

Fjäderkröna mest endast över pannsmcket. Bröstsmcket med kolv formiga figurer (majskolvar, att beteckna 'rör?') vid ramrekan elos fyra hörn. (De fyra väderstrecken?). Händerna på knäna som föreg. grupp.

Inv. 23.8.

226. Cosijo.

Se foto. Fyra hål bakom diademmet. Helt rödmålad.

H. 36 cm., br. 35 cm. (Se närslutna foton).

X 227. D:o.

Fjäderkrona kort och rak (9 fjädrar). Ormmotiv å diadets sidor. Å pannsmycket fyra ormhuvuden, de två övre med slutna kskar, de två nedre med öppna, lika dem 224. Från diademmet nedhånga 9 st. skårade "tufsar" (tandmotiv) och därunder en rad korta fransar. Sidosfjädrarna utan klämma. Ansikte som föreg. I höger örtissa (den vänstra avslagen) en komplicerad prydnad vilken återkommer hos senare figurer. (Se ex. nr. foto). Platta armledsringer med ringlande ormhuvud. Bröstsmycke sönderslaget, svaga spår av de fyra hörnfigurerna. Benen i kors, fyra tår. Fyra hål bakom diademmet. Helt rödmålad. H. 37 cm., br. 27.7 cm.

X 228. D:o.

(Se närslutna foto, detalj), samt Lappkatalogen. Huvudutstyrsel som föreg., dock ett $\frac{1}{2}$ i var ända av diademmet. Fylligt gubbansikte. Snett ställda ögonbry Schlitzaugen. Icke egentlig näsklämma men dess skära nederdel markerad. Ett ormmotiv går genom näsan, runnunen med två huvuden nedanför underläppen. Framtän i den halvöppna munnens överkäke. Tallrikformiga örttrissor med mittknapp svagt markerad. Handledsringer med en V-formig inskärning i övre kanten, framför de ett mindre handledsband. Bröstsmycke efter kvadratis grundplan med två punkter inne i den kvadratiske mitramen. Mellan händerna löper bågformigt en list, växelvis streckad vågrätt och lodrätt. Ben i kors, 4 tår.

Delvis nedsvärtad (?) antagligen därför att offerkopprökelse förrättats inför guden. H. 32 cm., br. 28.8 cm. (Se närslutna foto).

X 229. D:o.

Hög, vågig fjäderkrona med rundade, stora fjädrar. Diademmet bågigt med rund ram. Orm å dess vardera sida. Sidosfjäderprydnad på höger sida? Rynkigt gubbansikte med starkt markerade ögonbryn och ögonfransar. Bred, nedhängande tunga, närmast lik en jaguartunga. Örprydnad som nr 227 (vänster avslagen). Platta, breda ben

Inv. 23.8.

ledsband. Bröstpnydnaden med tre vågräta punkter och den krokformiga figuren nederst. Fötter och tår som föreg. Huvudutstyrseln nedsvärtad, genom kopalrökels. Två stora hål bakom huvudutstyrseln. H. 43 cm., br. 28.6 cm. (Se närslutna foton).

- o. Två figurer i avseende till fjäderkrona närstående grupp b. den ena har intet och den andra med från denna avvikande bröstmärke. Händerna på knäna.

230. Cosijo.

Bred, bågig fjäderkrona. Från pannsmcket går över ut två långa överdelar av ormar med kotraden (?) st. ad. Diademet starkt bågigt nedåt, ormar på sidorna. Ormhuvuden med uppåtsvängda käkar på sidorna av pannprydningen. Å höger sidostycke kvar en ring och tre punkter (den nedre till höger, jämte ett stort stycke avslagen), Å vänster sida tre. Gubbansikte, stora b. da ögonbryn, ögonfransar, ögon i form av runda hål, näsklämma, rynkor på kinderna (ormmotiv?), lång lod tvekluren ormtunga. Örsmycke som nr 229 m.fl. föreg Halsrep. Krage, antagligen av fjädrar på tyg, har n. till en upphöjd bård. Intet bröstsmcke. Platta hån platta breda armledsband. Korslagda ben, foten till vänster fem tår (den till höger samt nedre delen av förklädet avslagna). Bältet fäst baktill som Å nr 2 m.fl. föreg. 2 flata hål bakom huvudutstyrseln. H. cm., br. 26.9 cm. Se närslutna foto

x 231. D:o.

Solfjäderformig, kort, hög fjäderkrona omkring pannprydningen. Bågiga sidofjäderkronor med 6 st. ringar höger och 5 st. Å vänster för varannan fjäder. Vid sidan av pannsmcket -formiga ormmotiv med en huvudslynga inåt och två utåt. Pannband, tudelat i mitten, med vågräta streck, möjligen betecknande res (av papper?). Gubbansikte med ormhuvudformade (?) ögonbryn, näsklämma, kort tvekluren ormtunga, tallrikföga örtrissor. Platta armledsband med slingrad ormhå

med huvud. Bröstpnydnad rektangulär, överst en rektalär platta med dubbelt meandermotiv i mitten och å ösidor figurer med ett vågrätt streck (ytterligt stilserade ormhuvuden?). Från plattan nedhånga fyra konifigurer med ett långsgående streck (tofsar) och från vardera av dem tredubbla ringar. Benen i kors, fyra Nedsvårtingen han till största delen gått av.
H. 36.5 cm., br. 25.6 cm. (Se närslutna foto).

d. Figur med endast pannsmycke och fjäderkrona. Lit.

X 232. Cosijo.

Förhållandevis hög huvudutstyrsel. Fjäderkrona något bågig. Pannsmycket återger det hemska ansiktet, ögonbrynen gå ut i ormhuvuden. Inåtringlade ormmotiv å örsidor nedanför pannsmycket. Mycket rynkigt gubbansikte. Ögonbryn ormlika, näsklämma, kort, tveklugen ormtunga. Halsband av klockformiga pärlor (bjällror? snäckor?). Kappa eller filt faller ned på sidorna, ur vilken härderna framtråda vilande på knåna. Intet bröstsmcke. Benen i kors, tre tår. Spår av rödbrun bemålning.
H. 16.6 cm., br. 11.1 cm. Ökonstnårlig, skiljer sig stil från alla de andra gravurnorna. Se närslutna foto (Se Lappkatalogen).

6-10 cm

i R. a.

S. W.

e. Figur med huvudbonad antagligen lik en avhuggen kon, fast här sönderslagen.

X 233. Cosijo.

Fransar nedhånga från huvudbonaden (möglichen hår?). Gubbansikte, breda ögonbryn, nedslagna ögonlock med ögonfransar, näsklämma, tveklugen ormtunga. Platta örttrissor med låga, stora mittknappar. Handlovband med fals, som å nr 221 m.fl. föreg. Bröstsmcke som grupp Nederst å förklädet två ringar med samma -formigt figur som år nr 225. Röd bemålning å ansikte, händer, bröstsmcke och förkläde. Sårigen. H. 21.3cm., br. 17.6 (Se närslutna foto).

X 234. Cosijo.

Streckade sidostycken till konisk huvudbonad. Ansikte mycket rynkigt och gubbigt. Breda ögonbryn, näsklämma. Små otydliga örttrissor med knapp. Bröstsmcke med två

Inv. 23.8.

starkt stiliserade ormhuvuden (?), sammanfästa med t mothakar, meandermotiv. Från dem nedhånga tre trapez figurer, vardera med tre skåror. Figuren är illa gjo H. 20 cm., br. 15.5 cm.

f. 3 st. figurer, hållande med båda händer ett stort grytformig kärl med utvikt bräm. Paulson har ofta sett zapotekerna dricka pulque ur likadana kärl hållna på samma sätt. Libation förekom zapotekerna. Se Juan de Cordova, Arte del idioma zapoteco. More 1886 (1578) p. 216. Styv, bågformig list löper från knä till k ovanpå förklädet; bården streckad som å nr 228. Cosijos pannsmy Intet bröstsmücke. Benen i kors.

X 235. Cosijo.

Fjäderkrona med utåtsvängda fjädrar. Det släta diade (något sönderslaget) och sidostyckena pålagda med ru omramningar och ormmotiv. Gubbansikte, rundborrade p piller, liten näsklämma, som går ut i ormmotiv på ki erna till underläppen; hopknipen mun med framtänder överkäken. Platta örtrissor med stor mittknapp. Hals antagligen av stenpärlor, klotformiga, en stor äggfo i mitten. Platta handlovringar. Fem streckade tår. T flata rum bakom huvudutstyreln, mellan denna och cy lindern. H. 38 cm., br. 30.5 cm.

(Se närslutna foto).

X 236. Cosijo.
Se foto.
(detalj)

Stor fjäderkrona, gående ned på sidorna till axlarna Pannsmycke stort, fäst på ett relativt litet diade som på vardera sidan har ett -formigt, starkt upphöjt ormmotiv med långsgående skåra. Diademet är t tat med ett grovt snöre. Fransar nedhånga framtill, korta på pannan och längre på tinningarna. (Antagligen representera de den manliga zapotekiska frisyren med lugg och längre sidohår. Sidofjädrar sammanhållna med en ring upptill. Rätt fylligt ansikte. Näsklämma. Frå näsan utgå nedåt ormmotiv liksom hos föreg. Rundborrade pupiller. Mun halvöppen med framtänder i överkäken. Tallrikformiga örtrissor med svagt markerad mittknapp Hapsband, antagligen av stora stenpärlor, varannan på avlång och varannan klotformig. Platta armringar. Å

kärlets framsida ett människoansikte, som bär Cosij pannsmycke, ett stiliserat ansikte med ormar gående under näsan upp till vid sidorna om ögonen. Människ ansiktet synes ha en liten näsklämma, är ett rynkig gubbansikte (föreställer antagligen Cosijo själv). Kärlet har två korta fötter, liknande tassar. Två f ta hål bakom fjäderkronan. H. 47 cm. Br. 35.5 cm. Se närslutna foton.

X 237. D:o.

Se foto.

Stort, framskjutet pannsmycke, tydligt föreställand Cosijos stiliserade, hemska ansikte, med bågig bred fjäderkrona och fyra glesa tänder. Pannsmycket sitt utanpå en fjäderkrona, framställd av skarpa lodräta åsar, visande tvärklippta fjädrar, stående liksom f för varandra. Å var sida av diademets och nedanför d ta ormmotiv. (Se Seler, p. 390 Abb. 13 g. brödform, "orm", Huichol). Längre åt sidan långa meanderformi ormmotiv med slingrande halsar gående ut på sidosty ets övre del. På detta förekommer nedanför en kompl cerad figur, överst en ormhals med starkt gapande k ar (?), som fasthålla en figur med öga i mitten (an ligen dubbelormhuvud i profil) nederst konventionel figuren med "meanderhakar", vilken återfinnes övers å bröstsmcket på nr 231. Från ett flätat snöre öve pannan nedhänge en rad korta fransar. Under dem lå fransar vid tinningarna. (Här? Jfr föreg.) Under di demet utgår på vardera sidan ett stort platt fjäder smycke som breder sig ut ett stycke ned på överarmen: Fylligt ansikte. Näsklämma och "ormmustascher" som reg. (här dock med skåra). Halsband som föreg. Pla handlovsband. Framtill å dryckeskärlet den konventio ella figuren som å förklädet på nr 233. Två band nader med långsgående skåra gå divergerande ut från upphöjda bårder på förklädets övre del. Fem tår. Fem fyrkantiga hål bakom huvudutstyrseln. H. 44 cm. Br. 34 cm. Se närslutna foton.

G.

X 238. Kvinnlig (?) Cosijo. Solfjäderlik fjäderkrona ovanför diademets. Två rin på vardera sidan om diademets. S-formiga ormtacken å

yttre sidostyckena. Två snett nedhängande sidofjädrar. Ansikte brött och skrumpet. Ormar gå ut från näsklämmans nedre del, runt munnen fram till de ur munnen gående ormtungorna. Örsmycke som nr 227 m.fl. följande. Handlovband med uppstående fals och framtill en orm med uppåtringlad hals. Halsrep slätt. Bröstsmäcket med nedhängande "kolvar"; två halvcirkelformiga figurer i ramrektangeln. Dräkt den kvinnliga kappan slutad framtill, men med tvär avslutning, icke rundad som i samlingens andra zapotekiska kvinnobilder och hos de aztekiska kvinnokappan. Dess tvärhet kan emellertid här förklaras av att framfliken går ned till figurerna tvärs avslutning. Svärtad. H. 20 cm. Br. 20.5 cm.

X 239. Cosijo.

Se närslutna foto. Gudens vanliga pannsmäcket, som har två örtissor med mittknapp överst på sidorna, i övrigt stiliserade örtbryn, näsklämma, ormmotiv, käke och tre tänder. Pannbandet faller ned som en kappa på axlarna. Brett ansikte, sneda ögelformiga, korta ögonbryn, runda, gestuckna pupiller (näsa avslagen), mustaschlik ompryad utgående från näsan som nr 237 m.fl. föreg., halvöppen mun med två tänder i överkäken. Höger örtiss med mittknapp och örsmycke snarlikt föreg. m.fl. Slätt band med två runda flata, stora pärlor (jfr nr 228). Kort fjäderkrage. (Armar avslagna, brott på bröstet och vid höger sida nederst, på motsidan ett hål). Snäbälte baktill. Som armar äro avslagna och ben möjliga också, torde figuren varit sittande. I sitt nuvarande skick står den på kärlets botten. H. 23.5 cm. Br. 19.5 cm. Se Lappkatalogen.

Zapotekiska gravurnor med Cosijo-bild återfinnas ett ex. i dr Gerhard Lindbloms privatägo (grupp e), Seler, Ges. Abh. II, S. 338 Abb. 61 (bröstsmäcket av grupp b), Saville, p. 50 figs 3 och 56 figs 1 och 2, p. 57 fig. 2 och p. 58, Corner, figs. 51, 52 och 53, Joyce, fig. p. 109. Danzel, Mexiko, III, figs 43, 44, 45, 46, 49 och 51, och Luteinamerika, p. 12.

- X 240. Kombinerad majsgud och Cosijo. Krona av majskolvar (sönderslagen) Huvu-
krans bestående av en slät ring i mitten och å omse s
or om denna två rader utstående till hälften synliga
figurer, antagligen föreställande majskolvar. Sidosty-
gå under kransen ned bakom öronen och axlarna. Ansikt
slätt, smala ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögonlock
got nedslagna, pupiller helt genomstickna (näsa avsla-
; Cosijos mustaschliknande näsprydnad går ned till mu-
giporna. Örsmycke som föreg. m.fl. föreg. är här dock
mycket stort och i sin helhet av trapezoid form. Hals
band av stora, runda sten-(?) pärlor. Krage av remsor
(papper? tyg? Antagligen icke fjädrar, då den faller
mjukt ned över axlarna). Armar avslagna. Brott även d
förkläde och ben skulle suttit. Rätt smalt livbälte,
es tydligt gå ned mellan skinkorna. Sittande. H. 31 cm.
Br. 22 cm. (Se närslutna foto).
- X 241. Den gamle guden? Har Cosijos emblem, men saknar hans kännetecken i ans-
et. Bred fjäderkrona med smala fjädrar, bågigt diadem
med ormmotiv på sidorna. Ovaler med punkter utanför på
sidostyckena (fig.) som är nr 222. Sidofjädrar. Gubba-
sikte, buskiga ögonbryn, näsa, sönderslagen, endast två
framtänder i överkäken, tunga (sönderslagen) hängande
något utanför; rynkor ovanför näsroten, å tinningar oc-
kinder, stora kindknötar. Tallrikformiga örtrissor med
stor mittknapp, bröstsmykke som grupp b. Armledsringar
uppstående fals. Benen i kors, tre tår (höger ben av-
slaget). Röd bemålning. Två flata hål bakom huvudutst-
seln. H. 38.2 cm. Br. 33 cm. Om kindknöterna äro oc-
motiv kan figuren vara en Cosijo.
242. "Den gamle guden". Se foto. Endast två tänder i överkäken. Mycket ljus,
synes ha legat i kalkig lera. Bältet fäst baktill som
nr. 240 m.fl. föregående. H. 30 cm. Br. 22.8 cm.
(Se närslutna foto).
- X 243. D:O. Liten. I den bågiga, breda fjäderkronan äro fanen ris-
tade, nedanför kronan skivor, i vilka fjädrar sitta.

Pannband med små otydliga fransar. Gubbansikte med rykor på kinderna. Höger Örttrissa platt med knapp. Vänsväslagen. Bröstsmycke som grupp a: två lödrätt ställda i ramen. Händerna på knäna. (Fyra av högra handens fingrar avslagna). Rätt breda handlovringer. Benen i kors fem tår. (Cylindriska kärlet sönderslaget, så att figuren ter sig utan hals). H. 18 cm. Br. 19.5. Konstnärlandensikte med levande och naturligt uttryck.

Gravurnor med Cosijos emblem: pannsmycke framförande ett groteskt stiliserat ansikte av honom, ormmot på diademets sidor, samt något av de bröstsmycken, som Cosijournorna bära. Däremot sakna dessa figurer Cosijos ansiktskaraktärer. Benen i kors. Händerna på kn

X 244.

Gud?

Dubbel fjäderkrona: en bred, hög bågig, fallande ut åt sidorna och en kortare, tvärklippt nedanför. Från pannelsmycket utgå långa ormhuvuden med slutna käkar och i mitten nedhånga tre små enskåriga tandmotiv. (Det till höger avslaget). Diademets sidoormar medändriskt utbilda (Till höger sönderslaget). Vänstra sidostycket har en åt ringlande orm. (Högra avslaget). Ansikte fylligt, svagt medelålders. Ögonlock utan fransar. Pupillerna ruborrade. Krökt näsa med nedhängande smycke. Mun liten skårat läppsmcke. (Jfr Örttrissor nr 234). Örttrissor tallriksformiga med liten hög mittknapp, och ringlande figurer. ☉, runt om innanför kanten (Seler, Ges. Abh. I 3.390, Abh. 13g. "orm", offerbröd, Huichol). Handlovringsplattor med ringlad ormhals. Bröstsmycke, som grupp b, med tre vågrätt ställda punkter i ramen. Fyra tår. Två hål bakom huvuduppsättningen. H. 33 cm. Br. 28.5 cm. (Se närslutna foto).

X 245.

Gud?

Fjäderkrona kort, bågig. Diadem långsmalt, endast svagt bågigt, ringelormar på sidorna. En S-formig figur på vardera sidostycket. Huvudbonad med sidostycke. Ansikte fylligt, medelålders, krökt näsa, tänder i 8-

Verkäken. Örsmycke som nr. 240, m. fl. föreg. Handlov ringa med uppstående kant i form av ett ormhuvud, på framsidan ett ormmotiv. Bröstsmycke som föreg., punkte synas dock saknas i ramen. Förklädet nederst 5-dubbel Fyra tår. H. 31.5. cm. Br. 27.5. cm.
(Se närslutna foto), och Lappkatalogen.

✓ 246. Gud?

En S-formig snedställd figur, på var sida av diademet pannband. Fylligt ansikte med krokig näsa och halvöpp mun. Tallrikformiga örtrissor med svagt markerad mitt knapp. Slätt halsrep. I bröstprydnaden ett fylligt ansikte med örtrissor. Armband som nr 241 m. fl. föreg. Tre tår. Två flata hål bakom huvudutstyrseln. H. 21 cm. Br. 15 cm. Se Lappkatalogen.

✓ 247. Gud?

Ett ormmotiv på var sida av diademet. Pannband av fransar (lugg), gående ned på tinningen, fylligt ansikte, krökt näsa, halvöppen mun, örtrissor med liten mittknapp. Halsrep som föreg., bröstsmycke av samma slag som nr. 234. Fjädrar i handlovringarna. Fem tår. Två flata hål bakom huvuduppsättningen. H. 20 cm. Br. 17 cm. Figur närmast hänförlig till grupp b, om den också ses när dennas pannsmycke. Se Lappkatalogen.

✓ 248. Gud?

Pannprydnaden här ett ormhuvud på höger sida och två tandtappar nedtill, dess sidor sönderslagna. Av "diademet" återstår endast en liten bit av ramen. Fylligt ansikte med krökt näsa och framtänder i överkäken. Skålförmiga örtrissor. Bröstprydnad som typ a. Slätt hals. Smala, något rundade handlovringar (höger sönderslag). Tre tår. (Förklädet sönderslaget). Två flata hål bakom huvuduppsättningen. H. 21 cm. Br. 16 cm.

✓ 249. Gud?

Rätt bred utåtvikt fjäderkrona. Pannsmycket har örtrissor (?) och fjädrar på sidorna. Ett Σ formigt ormmotiv på vardera sidan av diademet. Fyrkantigt höger sidost med tvådubbla fjädersmycken i en nedtill ring. (Väns sönderslaget). Pannband med korta fransar. Ungdomlig fylligt ansikte. Näsa krökt, (lagad med grå substans). Mun med framtänder i överkäken. Örprydnad som nr 245, fl. föreg., visar sig här tydligen bestå av fyra remsor.

de två mellersta snodda, vilka hålla den konventionel
figuren . Halsband av stora, runda sten (?) - p
lor. Fjäderkrage. Intet halsrep. Dock ett slätt bröst
ke: i en fyrkantig fäst kropp sitta två fyrkantiga ned
rundade skivor, tydligen av rätt mjukt material, efte
som de följa förklädets rundning. Upphöjd smal dubbel
där förklädet viker sig nedåt. Under denna 3 st.

tecken. Handlovband av stora, rätt glesa, cirkulära (musselskal?). Fem tår. (En sönderslagen å vänstra fot
medan höger fot är helt avslagen). H. 32 cm. Br. 26
(Se närslutna foto, detalj).

x 250. Gud?
Se foto.

Huvuduppsättningen har streckade sidostycken (över fi
rens axlar) liksom de avhugget koniska huvudbonaderna
andra figurer. Pannsmycke med ormslyngmotiv (?) och
tandfigurer; ej exakt likt det vanliga groteska ansik
tet på pannsmycket. Över detsamma dubbel solfjäderför
fjäderkrona. Å sidostyckena överst antagligen korta a
skurna fjädrar och tre ögelformiga figurer, därunder,
stort ormmotiv med 4 fjädrar hängande i halsslyngan.
sikte stort, fylligt och brett, ögonbryn gå ihop vid
näsroten, sneda ögon, små stuckna pupiller, krökt näs
med ett litet smycke i septum, halvöppen mun. Tallrik
formiga örtrissor med låg mittknapp och fjädersmycke
(jfr. nr. 223.) Halsrepets flätning mycket tydlig.

Bröstsmycke som grupp b. Nederst å förklädet de tre ko
ventionella formiga figurerna, vilka här som å
Lindblom tillhöriga gravurna nedhänge från ormmotiv.
Handlovringer med fals som nr 248 , m.fl. föreg. H. 4
Br. 34.5 cm. Har ett utseende avvikande från de andr
gravurnorna. Är också, enligt direktör Paulson, funne
rätt långt norrut, på mixtekiskt område.

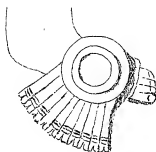
x 251. Gud?

Huvud. Pannsmycket har överst två raka, långa ormhuvu
Kort, rak fjäderkrona ovanför dessa. Å värdera sidana
diadem ett formigt ormmotiv inom tre runda upp
höjda punkter. Stora sidostycken (sönderslagna) å det
högra en ring innanför tre punkter kvar (den 4. punkt

borta), på det vänstra tre punkter kvar men ringen av slagen. Pannband går ned till öronen. Fylligt, brett sikte. Ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon otydliga, näsa liten, krökt, halvöppen mun med framtänder i överkäken. Höger örttrissa tallrikformig med hög mittknapp (och runtom halvcirkelformiga figurer?). Vänster örttrissa avslagen. Halsband av runda stora pärlor, från vilka nedhånga en avlång sådan. (Föreställa antagligen stenpärlor). Halsen bildas av kärlets nedre del. Botten avslagen. H. 29.5 cm. Br. 34 cm.

252 Cosijó?
Se foto.

Stor, bred, bågig fjäderkrona, gående ned till axlarna. Pannsmycket med det stiliserade ansiktet starkt framsett; överst synes ådetsamma en kort fjäderkrona, ned två tänder. Rakt diadem med ormmotiv. Pannband gående ned över tinningarna. Kullig panna, ögonlock, stukna pupiller. Näsklämman mycket tydligt utförd; en dubbel klam, som går ut på kinderna, omfattar Cosijos vanliga näsprydnad. Rätt liten mun, halvöppen med framtänder överkäken. Örttrissor med stor mittknapp och nedhängan fjäderprydnad (Jfr. nr 250). Halsband av runda pärlor med en stor, avlång imitten. (Jfr. nr 235). Krage som nr 249, m.fl. föreg. Bröstsmykke rosettformigt. Kort, utstående, styv, veckad kjol, fäst i bälte. Veckade, utstående fotmanchetter (antagligen av samma material som kjolen), fasthållna upptill med grova snören. Sarler med fästsnören ovanför den mellersta av de fem tåna, å vänster fot gående ihop i en knut (den å höger sönderslagen); å sidorna äro kappor markerade. Å vänster arm synes en platt lovring och i vänster hand håll figuren en kolvklubba, med kula överst och ring något nedanför denna. Å höger underarm en rundsköld med cirkelformigt ornament. (Omöjligt att av ett så enkelt ornament sluta till vad det kan föreställa. Hos aztekerna utgjordes Tlalocs sköldornament av näckrosen. Se Sahlgren, p.36, fig.6. Näckrosen kan även vara stiliserad till en enkel cirkel, se p.44, fig.21. Emellertid för

-Komma cirklar hos aztekerna även å gemene mans sköldar de kunde även representera solen eller en guldskiva). skölden är nederst fäst en rad fjädrar (som å aztekisk rundsköldar), varje enskilt fjäderknippe långt ned sam hållet med ett skeppshockliknande föremål. H. 36 cm. Br. 26.5. cm.

Cosijo, möjligen i förklädnad av en krigsgud. Detta ka dock icke anses bevisat av skölden -- eftersom de aztekiska gudarna och gudinnorna nästan alla buro en sköld med ett av gudens attribut som sköldemärke - men möjligen av klubbvapnet, eftersom de aztekiska gudarna och gudinnorna egentligen icke buro ett vapen, men väl olika slags utstyrda ceremoniella stavar och attribut. Klubb eller lans är den vanliga beväpningen å vissa zapotekiska torser. Se Seler, Mexican Antiquities, p.304.

Se närslutna foton.

× 253. Gud?

Cosijos pannsmycke, bågböjd, rätt bred fjäderkrona, Sidstycken. Övre pannband slätt, gående ut långt på sidor (jfr. nr. 230.) nedre pannband gående ned utmed tinnarna till örtrissorna. Fylligt ansikte med något nedslag ögolock, krökt näsa och halvöppen mun. Tallrikformiga örtrissor med otydliga knappar. Halsband av runda upphädda pärlor. (sten eller musslor?) Smala lovbånd med inatta fjädrar upptill. Benen i kors, fem tår med naglar. Två icke genomgående hål bakom fjäderkronan.

H. 21.5 cm. Br. 19 cm. (Se närslutna foto).

× 254. Gudinna?

Kvinlig figur med Cosijos emblemer. Se foto. Sidofjäde prydnader i ring, som nr 249. Pannband med korta frans som nr 249. Örtrissor med smycke likt nr 249, m. fl. f. reg. Kappans bård ornamenterad som den 13:a bården å nr 235-237. (Kappan av samma slag som hos nr. 238, och anföljande. Samma slags kappor buro hos aztekerna damer stånd). Bälte baktill, antagligen till den icke markerade kjolen. H. 37.5 cm. Br. 31 cm. Denna figur står i närmast nr 249. Stående kvinlig figur till zapotekisk gravurna, med Cosijos emblemer och liknande halsband,

Danzel, Mexiko, III, p. 63, Wien, Naturhist. mus.
Se närslutna foto och Lappkatalogen.

Figurer med huvudbonad av samma slag som nr 234 och Cosijos pannsmycke.

X 255. Gud?

Liten. Huvudbonaden har dubbla sidstycken, liggande öve-
verandra. Det övre stucket på längden. Fjäderkrona enda
på sidorna, ej skarpt skild från det starkt stiliserade
icke framskjutna pannsmycket. Fransar å pannan. Ansikte
visserligen utan rynkor men markerat gammelmans, naturl
och konstnärligt. Ögonbrynen gå ihop ovanför den krökte
nåsan. Ögonlock något nedslagna. Halvöppen mun med tänd
Platta örtissor med mittknapp. Bröstsmycke med en mäng
kolvliknande figurer på sidorna, tre vågrätt ställda pu-
ter inne i ramrektangeln. Platta, breda handlovsband. Fi-
tår. H. 19 cm. Br. 18 cm.

X 256. Gud?

(Se närslutna foto.), samt Leppkatalogen.
Huvudbonadens sidstycken dubbla, lika dem hos föreg. i
smycke framskjutet, inga fjädrar. Strängt ansikte, ögon-
lock något nedslagna, rundborrade ögon. Tallrikformiga
örtissor. Halsband av kulformiga och avlånga (sten?)pä-
rlor, intet bröstsmycke. Lovband med fals, som nr. 250,
m.fl. föreg. Fyra tår. H. 26cm. Br. 21.5 cm.

(Se närslutna foto).

X 257. Gud?

Liten. Pannsmycke ställt som föreg. Ansikte fylligt me-
rätt spetsig haka, något nedslagna ögonlock (nåsa avsl-
gen). Örsmycke av typ som nr 254, m.fl. föreg. (vänstr.
borta). Halsband av kulformiga (sten?)-pärlor i vilka
hånga koniska. Intet bröstsmycke. Lovband med fals och
orm framtill, som viker halsen uppåt. Fyra tår. Nedsvä-
rad. H. 20 cm. Br. 18 cm.

X 258. Gud?

Sidstycken till huvudbonaden i ändan sönderslagna. Pa-
smycke ställt som de båda föreg. Fylligt ansikte, ögon
uppvikt överläpp visande en rad framtänder. Örtissor i
rätt upphöjd mittknapp. Halsband av stora, kulformiga
(sten?)-pärlor. Slutna lovringar. Två upp och nedvända
krokformiga tecken. (Det tredje avslaget). Ben korslag-
Tre tår. H. 20 cm. Br. 14.5 cm.

Inv. 23.8.

X 259. Gud?

Ristade ränder på huvudbonaden, bildande rätta vinklar framtill, gå (jfr. nr 234) ned över sidostyckena, som dubbla (jfr. nr 256 m.fl. föreg.). Dubbla pannband gå över tinningarna till öronen. (jfr. nr 229) Långt ansikte, korta ögonbryn, krökt näsa, liten mun med tänder, spetsig haka. Örtrissor med väl markerad knapp. Slätt halsrep. Två lodrätt stående punkter i rektangeln. Bröstsmykke som grupp a. Släta lovringar gå upp i krörmhals som hos nr 244, m.fl. föreg. Fyra tår.
H. 20 cm. Br. 20 cm. Se närslutna foto.

X 260. Gud?

Huvudbonad som föreg. Slätt ansikte. Ögonbryn gå ihop näsroten, pupillhål, krökt näsa, mun med tunga synligt. Halsrep som föreg. Bröstsmykke som grupp b. Rektangel med avlång punkt i mitten. Platta lovringar. Fyra tår.
H. 29 cm. Br. 23 cm.

X 261. Cosijoj?

Kort fjäderkrona. Rektangulärt diadem, helt bestående av flätning, på vilken sitta halvklotformiga, med kors skulpterade figurer. (Denna flätning liknar kvinnofrisyren, förekomma däri de halvklotformiga föremålen med kors, vilka torde representera prydnader av bomull, som äger sammanhålla flätningen, och som enl. Krickeberg skola förekomma ännu hos zapotekkvinnor. Jfr. kvinnobild se II, p. 353, fig 85. Fin frisyra, jfr. senare kvinnofigurer och kvinnoansikten i samlingens keramik). Å sidostyckena ring innanför fyra punkter och ristad en ? -formig figur, som å nr 251, m.fl. följande. Pannband. Ansikte brett, något nedslegna stora ögonlock, djupt stuckna pupiller. Näsklämma, sittande ned på näsan, dubbel, med rakt utgående vingar, som nr. 252. Halvöppen mun med framtänder överkäken. Örtrissor med stor mittknapp. Snott halsrep. Bröstsmykke som Cosijos grupp b. Lovringar som nr 257, m.fl. föreg. Fem tår. H. 27.5 cm. Br. 26 cm.

Se närslutna foto.

X 262. Gud? (Majagud?)

Sittande på en stol. Fjäderkrona kort (nästan helt avsakad). Från denna nehänge två tovsar vilka med sina ränder av korn antagligen föreställa majskolvar. Sidofjädrar

avslagna (helt på vänster sida). Ansikte brett (sönder
slaget på vänster sida). Rakt stående ögonbryn och öga
med stukna pupiller, näsa avslagen, slutna mun med tj
ka läppar. Örtrissor med mittknapp (vänster avslagen).
Av halsbandet finnas kvar 3 stora (sten?)pärlor, en cy
drisk vid örtrissan, ep.klotformig, och en lång cylind
imitten, från vilken nedhånga två klotformiga och i
dem två koniskapå ett invikt skynke. Figuren är eljest
iklädd en styv veckad kjol, som går rätt ut. Vänster a
synes stödd mot en karm? (höger sönderlagen). Knåband
av runda, rätt flata längsskärade pärlor, (av musslor?)
Fem tår. H. 32.5 cm. Br. 21.5 cm.

(Se närslutna foton), samt Lappkatalogen.

Två st. figurer med endast fjäderkrona. Händ
na på knän, benen i kors. Förkläde och bälte.

X 263. Gud?

Bred fjäderkrona, böjer sig ned mot axlarna. Rätt brett
pannband till fäste för fjädrarna. Hår klippt som nr 2
och 237. Fylligt, brett, ansikte. Ögonlock nedslagna, k
näsa, framtänder i överkäken. Slätt halsrep. Bröstsmyc
som grupp a, likt nr 223, m. fl. föreg. Platta lovring.
Fyra tår. H. 18 cm. Br. 15 cm. Se närslutna foto.

X 264. Gud?

Halvcirkelformig fjäderkrona. Tredubbelt pannband. Vål
ögonlock, upphöjda pupiller, krökt näsa, framtänder i
överkäken. Örtrissor ned mittknapp. Dubbelradigt sten(
pärlhalsband, övre raden runda, nedre ovala (yxbladfor
ga) pärlor. Platta lovringar, Tre tår. H. 19.5 cm.
Br. 15.5 cm. Se närslutna foto.

X 265. Gud?

Figur med huvudbonad som flera föreg. och pannsmykke u
på, liksom nr 256-258, dock ej likt deras. Huvudbonade
slät, sidostyckena dubbla som hos flera föreg. Pannsmyc
i form av en tretinnad krona. Mittfliken överst med fi
formigt ristad figur (fjäderprydnad), därunder en otyd
figur, möjligen av samma art som å bröstsmykke på nr 2
Pannsmyckets hela undre del utfylles av vågräta upphöj

streck. Slätt pannband, går ned på tinningarna. Ansikt brett, (näsa avslagen), halvöppen mun. Tallrikformiga trissor med liten mittknapp. Slätt halsrep, bröstsmyske slaget, från detta går i vinkel ned på förklädet två b som hos nr 237. Fem tår. H. 21 cm. Br. 14.5 cm.

3 figurer med huvudbonad och utan pannsmyske
lik nr. 259-260 och 234. Dessa figurer ha dessutom ick något av de bröstsmysken, som åtfölja Cosijo-bilder. Händerna på knäna, benen i kors. Förkläde.

X 266. Gud?

Huvudbonad vinkelformigt streckad som fl. föreg. Slätt sikte, nedslagna ögonlock, pupiller ej särskilt utmärkt. Halvöppen mun. Platta örtrissor med stor mittknapp. H band av klotformiga sten(?)pärlor, brett livbälte. Int bröstsmyske. Platta lovbänd med ormhuvuden, lika nr 25 m.fl. föreg. Tre tår. H. 26 cm. Br. 22 cm.

Se leppkatalogen.

X 267. Gud?

Liten huvudbonad streckad och med dubbla sidostycken, nedslagna, som föreg. Ansiktet ter sig något prognat med framskjuten mun, som har en rad jämna framtänder i överkäken. (Näsa avslagen). Öronibbar uttänjda med liten, ned sittande örtrissa med mittknapp långt ned. Rundat smalt livbälte. Inga lovringar. Tre tår. H. 14 cm. Br. 12.5 cm.

X 268. Gud?

Huvudbonad grovt streckad, utan de vanliga räta vinklar framtill. (Dessa sidostycken avslagna). Smalt pannband. Sikteav medelbredd, nedslagna ögonlock, pupiller ej markerade, krökt näsa, halvöppen mun, med två framtänder överkäken. Bröstsmyske runt, foga distinkt, med radier de figurer, utan sifferram; två oregelbundet ställda h. månförmiga figurer kunna möjligen beteckna talet 2. (Så förut nämnd egenhet i de zapotekiska beteckningarna av ental). Smala lovringar. Tre tår. Intet livbälte. H. 13.5 cm. Br. 10.5 cm.

X 269. Gud?

Bred fjäderkrona, på sidorna något nedåtböjda fjädrar. Vardera sidan en stor, tallrikformig prydnad, i vilken

sitter en mittknapp med upphöjd ring. Bakom fjäderkrone sidofjäderprydnader av 6 stora fjädrar med var sin ring Diadem framskjutande, vågrätt streckat och tredelat i mitten med ett djupt lodrätt streck. Övanpå diademets sitt pannsmycket, bestående av den konventionella rosetten med meanderhakar och ovanför denna en figur, antagligen betecknande små bakåtsrukna fjädrar. Smalt pannband, framlugg, slätt, brett ansikte, stora ögonlock, rätt stora, stuckna pupiller, starkt krökt näsa, halvöppen mun, 4 framtänder i överkäken. Tallrikformiga örtrissor med låg stor mittknapp. Grovt, snett halsrep. Bröstsmycke över bröstet med samma slags konventionella rosett som på pannsmycket fast här betydligt mer långsträckt; nedanför rosetten en övre rad av tre rektangulära, upphöjda figurer och en nedre rad av tre liknande. Nederst på förklädet de två släta formiga konventionella figurerna. Släta breda handlovar. Händerna på knäna, benen i kors. 5 tår.

H. 33.5 cm. Br. 30.5 cm. (Se närslutna foto).

- X 270. Stående gudafigur. Huvuduppsättning framifrån till formen lik en tvärstapad napoleonshatt. Den är inskuren i vänster ände (höger av slagen) och kantas av en upphöjd rem (till stor del avslagen). Mitt på huvudbonaden ett ansiktsmotiv (?) av stora ovala och snett ställda, genombrutna, omramade ögon; där näsan skulle suttit en uppåtböjd näbblik figur, nedanför denna en tveklugen ormtunga. Huvudhår som nr 237, m. fl. föreg. Fylligt ansikte, rätt spetsig haka. vid näsroter fyra små kulförmiga figurer, (lagad med kittämne). Öron i ke säregat, en rundad plugg (av trä?). Två halsband, de övre av runda (sten?)pärlor, det nedre slätt med enastående rund pärla å vardera sidan om ett fågelhuvud med krökt näbb och upphöjda ögon; vidare troligen 2 hörntänder (jaguar?) Å detta halsband. Bröst brett och välvt (pansar? jfr. Seler, ibid.). Å vardera sidan en konventionell ringlad figur (Offerbrödtyp hos Huichol - se Seler III, p.390 Abb. 13 g. "orm" och Abb. 12, fästa i re), omgiven av 6(5) kulförmiga figurer (möjligen skole

de föreställa majebullar). Händerna hållas under den rade figuren. Smala lovringar med en stor rund pärla. Klädd i styv, buktad, utstående kjol (som nr 252). Å den mitt fram till en ringlad figur, lik de föreg. omgivet av samma slags runda figurer som dessa. Nederst på kjolen rad av dylika, men endast fem kvar. Benmanchetter liksom hos nr 252. Sandaler, med kappa, banden gå mellan vadera de yttre tårna och äro hopknutna mitt bakom tårna. Står på en tunn rektangulär platta. H. 38 cm. Br. 26 cm. Jfr. framför allt Inv. , vilken torde representera samma (fruktbarehets?) gud, i andra hand nr 252. (Se närslutna foton).

3 st. gravurnor, figurerna klädda i kappa och förkläde samt med ansikte hängande från rep om halsen. I fotonerna på knäna, benen i kors.

× 271. Cosijo?

Se foto. Ringen med de fyra punkterna i vardera sidostycket jfr. nr 251, 241, m.fl. föreg. Näsklämma, jfr nr 262, 252. Den konventionella rosetten under huvudet på bröstet, jfr nr 252 m.fl. föreg. 2 divergerande flikar gå från rosetten ned över förklädet, jfr. nr 238, m.fl. föreg. Ansikte på bröstet jfr: nr 246. Två hål bakom huvuduppsatsen. Livbådet. H. 34.5 cm. Br. 31 cm. Se närslutna foton.

× 272. Gud?

Huvuduppsättning lik föregående. Dock inga släta sidostycken, utan till vänster en komplicerad sidoprydnad med en upphöjd ring i mitten. (Det högra sidostycket avlagt ned till). Pannband. Ansikte fylligt och ungdomligt med rätt spetsig haka, rakt ställda ögon med något nedslagna ögonlock och pupiller ej markerade, rätt liten mun med framträdande i överkäken. Kappan i form av en kort krage, delad i två partier som hos föreg. Här äro de dock rundade. Ytterst äro de garnerade med en glät, glest streckad bård, närmast därinnanför två flata, flätade bårder och ett stycke längre in en tjock rund flätad, som bildar en triangel. På vardera skuldran en stor halvklotformig knapp, liksom hos föreg. Utanför det vänstra kapp-partiets repbårdtriangel.

yttersta hörn en blomkrans (avslagen pm det högra). Hal rep slätt (mest sönderslaget). Ansiktet på bröstet har pannband, har krökt näsa, halvöppen mun, glatta örtriss med mittknapp, halsband av runda sten?-pärlor. Nedanför konventionella raka rosetten med de två meanderhakarna mitten, som hos föreg., fast här längre och ej så bred. Sl bård nederst på förklädet. Livbälte.

H. 39.5 cm. Br. (vid basen) 27 cm. Se Lappkatalogen.

× 273. Gud?
Se foto.

Fjädrerkrona med utåtböjda fjädrar. Pannsmücke: Överst e majskolv (?) med obestämbara "fingerformiga" figurer upp till och på sidorna. Den stödes undertill av det vanliga -formiga ormmotivet. På sidorna undertill två hader med smala lovbänd i vilka sitta fjädrar. Vid var är av diademet står upp ett lancettformigt blad, och nedan detta en lång formig figur jämte två par upphöjda små rundlar. Å vardera sidostycket en örformig figur med inflätade meanderhakar. Vid var tinning små fjädrar, se nr 261. Långa sidofjädrar eller sidostycken i tre lag. sikte fylligt, pupiller stuckna, näsa krökt med nässmycke (Jfr nr 244). Platta örtrissor med stor mittknapp. Kappa endast genom bårder avdelad i två partier, icke öppen i mitten som hos de båda föreg. Bård nederst, delvis med skurna enkla andreas kors, i övrigt snodd repbård i vard sidan och innanför den blomkronor lika dem hos föreg. Å knapparna äro ej släta utan enl. fig. Ansiktet på bröstet har överst hög, diamantformig figur och nedanför jenna pannband. Själva ansiktet, brett, visar de vanliga inlika dragen. Dess örtrissor släta. Undertill den vanliga setten, närmast lik föreg. Nederst å förklädet en bård dubbelt så bandvid ändarna gående ut i ögla. Intet livbälte. Två små hål baktill. Något svärtad. H. 38.5. cm. Br cm.

Danzel, Mexiko III, fig 45, zapotekisk gravurna, bär i den en figur alldeles lik den som ovanstående har som pannprydnad. Danzels figur har dessutom majskolvar på pnan, som samlingens nr 232, därunder ett pannband av

musselskalpärlor (representerande vatten). Dessutom har han Cosijos vanliga ansikte. Man torde uppfatta nr 272, liksom 232, som majsskördegudar. Bladen å nr 272 torde ven representera årsväxten och kunna möjligen bestämmas Blommorna å nr 271 och 272 äro för stiliserade att närmare kunna bestämmas. Liknande förekomma som dekoration å sa de las Monjas i Chich'en Itza, se Seler, Ges. Abh.V, p.216 fig. 22 och p. 217, fig.23. Se närslutna foton och Lappkatalogen.

- X 274. Stående kvinnlig figur. Bågig fjäderkrona, gående ned till axlarna. Närmast under denna en fals, som på höger sida slutar med fyra fingrar (vänster avslagen). Smalt pannband, pannlugg. Ansikte fylligt och brett, stora ögonlock, breda ögon utan pupill stor krökt näsa, halvöppen mun, stor tand eller tunga i mitten. Små ringformiga örtrissor. Halsband av cirkelrunda pärlor, mellan vilka nedhånga koniska pärlor (jfr. nr 232 även denna en kvinnlig figur), och två stora utåtböjda (jaguartänder?). Armarna gå rätt ned längs sidorna, endast ett stycke ovanför händerna synliga. Kappa, nedtill slutande i rätvinklig spets, samt med en bård med -formiga figurer längst ned. Under kappan synes nedre delen av en skjorta(?) och under denna en lång kjol med enkel, sällsynt bård, markerad av ett tvärgående ristat streck. Fem tårar (vänster fot avslagen). Spår av röd bemålning.
- H. 25.5 cm. Br. 17 cm. (Se närslutna foto).

samt Lappkatalogen.

7 st. små cylindriska kärl med stående männskofigurer. Möjligen äro de icke gravurnor, emedan de ges sin litenhet ej kunnat vara synnerligen framträdande, i nichen.

- X 275. Kärl med krigsrefigur. Av ljus lera. Fjäderkrona, låg med sidostycken eller sidfjäder. Tre runda pärlor på pannan, möjligen med ormmotiv. Långsmalt ansikte, något sneda ögon utan pupill, krökt näsa, halvöppen rak mun, kindknötar och haka markerade. En kelt halsband av runda pärlor. Vänster arm ned till armbågen en figur genom tvärstreck avdelad i 6 små stycken.

(möjligen fjäderprydnad. Jfr. Seler, Ges. Abh. III Pl. 17 fig. 1, "Les ruines de Mitla."). Rund sköld med nedhänge de fjädrar på vänster underarm. Håller i höger hand en tjock stav (lans?). Benringar med manchetter (jfr nr 25 Fyra tår (otydliga). H. 9 cm. Br. 5.5 cm.

X 276. Stående figur.

Otyllig, mörk (spår av svärtning?). Mitt på huvudbonade synes framåtböjda fjädrar. Å ansiktet ögon i relief. Örtissor fåga synliga. Halsband eller halskrage. Händerna på bröstet, den vänstra synes hålla ett klumpigt föremål. Korta ben, utan tår. H. 10 cm. Br. 5 cm.

X 277. Kvinnlig figur.

Den flätade zapotekiska kvinnofrisyren. Ansikte brett, krökt näsa. Höger örtissa ej markerad. Rak elliptisk slätt halsband med 5 nedhängande stora pärlor, antagligen av samma slag som hos nr. 274, m. fl. föreg. Kappans frastycke i mitten rundat och med ornerad kantbård (med merdermotiv?). Vänster hand med 4 fingrar synlig. Lång kjol. Fötter utan tår. H. 14 cm. Br. 8 cm.

X 278. D:o.

Av samma typ som föreg. men mindre. Håret flätat som för ögonbryn gå ihop vid näsroten. Klumpig näsa. Ringformiga små örtissor. Dubbelt halsband, antagligen av rörformiga (sten?) pärlor, från nedre raden nedhänga tre större pärlor (antagligen celtformiga). Kappa, kjol och fötter som för. Händerna synas nedsträckta, å den högra äro fingrarna endast markerade med streck. H. 10 cm. Br. 6.5 cm.

Se Leppkatalogen.

X 279. D:o.

Huvuduppsättning med nedfallande fjädrar i mitten som hos nr 276, ormar med slingrad hals på sidorna. Pannband med upphöjda figurer. Fylligt ansikte. Ögonbryn gå ihop vid roten, små stickna pupiller, krökt näsa, halvöppen mun tunga. Ringformiga örtissor. Två halsband, ett omkring sen, antagligen av rörformiga stenpärlor, ett på bröstet av större dylika, från detta tre pärlor nedhängande som föreg. Kappa, kjol, händer och fötter som föreg. H. 10 cm. Br. 6.5 cm. Se Leppkatalogen.

X 280. D:o.

Karlet stort och vidt i förhållande till figuren. Huvud

överst avslaget. Brett ansikte, ögonbryn gå ihop vid näsroten. Kappan har spetsigt rundad framflik, kjolen med streckad bård. Fingrar och tår markerade med streck.

H. 6 cm. Br. 5 cm.

281. Kvinnlig figur. Kärlet starkt sönderslaget. Huvuduppsats oregelbundet i fyrkantig, någon modellering kan ej iakttagas å densamma. Ansikte otydligt. Ringformiga örrisör. Halsband av runda pärlor. Kappan går ned i en spetsig flipp mitt på figuren. Kjöl otydlig, fötter utan tår. H. 6 cm. Br. 4.5 cm.

Kärl med djurfigurer.

A. Av gravurntyp.

282. Gravurna med stående jaguar. Liten rak fjäderkrona med fjädrarna satta i ett "stående jaguar". (krökta knän). Liten rak fjäderkrona med fjädrarna satta i ett "stående jaguar". Öronen av olika form; höger rektangulärt med två långhalsade ormar(?), omslutande ett fält med fyra höjda rektanglar; vänster med en (orm?)-slynga. Pupiller grunt stukna. Näsborrar markerade, från dem utgå "ormmustascher" i relief. Gapande mun med framtänder i överkäken och hörntänder i underkäken. Halsrep i vilket hänger ett koniskt föremål, med inskurna rännor, upptill två raka och i mitten två diagonala. (Möjligen en skallra av lebass. Många dylika bilda dansgördlar, se Danzel, Mexiko III, Abh. 20 och 21. De skallrade mot varandra, och vid öppna nedtill. Jaguarens skallra är sluten med en botten såsom också fallet är med denna figur. Frambenen formade som armar, krökta med fem fingrar (klor?). Tjocka, krökta bakben med sex tår (klor?). Från ett smalt bälte nedhänger ett förkläde av samma form som hos samlingens manliga figurer. Starkt svärtad. H. 23.5 cm. Br. 14 cm. I Lindbloms samling finns ett större dylikt kärl. Saville (p. 50, fig. 1) visar ett dylikt i en gravurnegrupp; enskilda dylika kärl se Rickards Läm. XXXIII, Joyce, p. 121, fig. 3. Danzel, Mexiko III, Abh. 50, och Buschmann Abb. 72, fig. 2.

Danzels figur bär majskolv i vardera örrisör vilket tyder på att jaguaren hos zapotekerna varit en

skördegud. Skallför på bröstet torde beteckna jaguarens genskap av dans-, musik- och glädjegud. (Jfr. Rickards, p. 329). Som sådan figurerar han å en aztekisk immitati av en puka, se Buschan, Taf. IX, fig. 5, eller Seler, III, p. 275 Abb 67b, från Malinalco i staten Mexico.

Hos både de äldre (Seler I, p. 719, Copan⁴, 794 Zuiriguá) och de yngre maya (Ibid. I, p. 385-386 Co Dresden) representerar jaguaren solen. Hos huichol hör aren till de djur, som äro helgade åt solen (Ibid. III, p. 372. Se närslutna foton.

Möjligt är att jaguaren även hos zapotekerna varit en representant för solen och dyrkats som skördeg eftersom solen kommer majsen att mogna.

X 283. D:o.

Lik föreg., utom däri, att figuren är mindre samt att öronen äro naturligt framställda. Nosen utgör en fortsättning på en platt "kam", som går över pannan. Rödmålad. (Dett synes skett, sedan vänster arm (tass) blivit avslagen). H. 19 cm. Br. 11.5 cm. (Se närslutna foto).

samt Lappkatalogen.

4 st. cylindriska gravurnor med jaguarhuvud och en eller två "rosetter". De senare ha i mitten en symbolisk figur (se fig.). Samma slags rosett förekommer två ceremoniella kärl (nr. 267 och 292.) i denna samling samt i Inv. 13.8.6. Möjligen föreställer figuren i mitten en rundsköld med instuckna spjut, av vilka bakändarna ses. Sköldemärket innanför sköldens upphöjda ram kan möjligen föreställa en blomma. Något exakt liknande blomman kan emellertid icke anföras från aztekiska gudasköldar. Symbolen måste anses specifikt zapotekisk.

284. Gravurna?

Jaguarhuvud i naturlig framställning, skarp kam på hjäns framtänder i överkäken. Nedanför rosetten på cylindern, konventionella figuren. H. 16 cm., br. 5.5 cm. Kärlets diam. (vid basen) 5.9 cm. Se närslutna foton.

X 285. D:o.

Huvud som föreg., öron dock med inrullade snirklar. Nedanför rosetten ett pecten-formigt ornament satt på kärlet (fjädrar?). Cylindern mycket söndrig. H. 20.5 cm., br. 9

- x 286. D:o. Jaguaransikte. Öron stiliserade som föreg. Platt bred "kam" som hos nr 283, dock markerad, skild från nosen. Ögon i ringar. "Mustaschornament". Endast överkäke med fram- och hörntänder. Kring halsen fem "tassformiga" figurer med 5-6 "klor". Två rosetter. (Själva kärlet söndrigt, bitar saknas.) H. 22.9 cm., br. 10 cm.
- x 287. D:o. Som föreg. (dock nästan hel). H. 20.2 cm., br. 9.8 cm. (Se närslutna foto).
- x 288. D:o med apfigur? Liten. Huvud otydligt, framskjuten nos. Halsband av 8 ovala (sten?) pärlor. Armar krökta uppåt, stor buk, krök knän. Otydliga tår, troligen tre. H. 9.3 cm., br. 5.4 cm

2 st. cylindriska kärl med stående figur, som har räv-huvud (enligt Richards), mänsklig kropp, i vänster hand en grov käpp, i höger ett stjärnformigt föremål med korskaft. Figuren är konventionell. Fem dylika finnas å en av förenade kärl med grepe. Se Richards, fig. 9, och p. R. uppger att dessa figurer äro de enda av detta slag, tills dato (1921) skulle vara funna i zapotekiska graver. Han uppfattar föremålet i höger hand som en rundsköld, chimalli, men detta är föga troligt. Snarare torde föremålet tydas som en kurbitskallra, möjligen besatt med fjäder och den grova päken som en danskäpp, som vid dansen stöter marken.

289. Rävfigur. Endast ett cylinderkärl. Från ett slätt halsband nedhänger trapezoida-rektangulära pendants. Bälte och förkläde med en flik på vardera sidan. Svart. H. 7.7 cm., br. 7.8 cm
- x 290. D:o. Kärlet dubbelcylindriskt. Figuren som föreg., dock tydligare utförd. Ljus lera. H. 8.7 cm., br. 10.1 cm.

Se Lappkatalogen.

2 st. ceremoniella skålar på hög cylindrisk fot.

Skålen överst runtom kanten försedd med imitation av flintrep och har på utsidan rader av tjocka taggar. Framtill ett jaguarhuvud. Nedanför detta sitter på cylindern tre stora rosetter av samma slag som årenr 284-287. Kärl av samma slag, fast något olika se Inv. 13.8.6. och Richards, 1

Den flätade kransen överst å ett ceremoniellt stekärl (Seler, II, p. 751, Abb.33, Mixcouag^C) betyder närm "inneslutning", enär aztekerna före fester inneslöt sig under fasta och spåkningar (Se Seler I, p. 217 och II p. 750). Taggar kunna även förekomma å mayanska rökelseskä från Tabasco (Se Seler III, p. 589 Abb.10). Ett fat med två rader taggar från Amatitlansjön i Pocumamområdet se Seler III, p. 625, Abb. 91.

291. Ceremoniellt kärl. Jaguarhuvudet i naturlig framställning. Nedanför underläppen två tassar med 5 klor. (Flera taggar avslagna framtill). Skål och rosetter rödfärgade. H. 36.5 cm., b. upptill 24.6 cm., nedtill 12.8 cm.

Eftersom inga hål, för dragets skull, äro borrarade på väggarna, som hos mayanska rökelsekärl, och ej heller sig av kopal eller kolavärtning förekommer i det inre, kan kärlet ej ha varit ett rökelsekärl. Möjligen kan det ha varit ett dryckesofferkärl. Å Danzel, Mexiko, III, Taf. 4: (Cod. Borgia) officiera på ena sidan agave-gudinnan och andra jaguaren. I mitten står ett majskärl och ovanpå det ett kärl med en dryck, som skummar över.

- X 292. D:o. Som föreg. H. 35 cm., br. upptill 25.1 cm., br. vid basen 12 cm. Se Lappkatalogen.

Hand- och fotfragment, som torde tillhört figurer till gravurnor.

293. Underarm. Ned på armen går ett ristat parti, möjligen av en fjäderkrage. En (sönderslagen) rundad handlovring med böjd om hals. Fem fingrar (en sönderslagen). L. 16.1 cm., br. 5.

Måste ha tillhört en stor, sittande figur med händer på knäna.

294. Potfragment. Fyra tår, tre med tydliga naglar. L. 8.4 cm., br. 6.1 cm. Tillhört en stor figur, antagligen med benen i kors.

295. Potfragment. Rödbränt. Ovanpå sandalband. Fem tår med naglar. L. 6.2 cm., br. 4.2 cm. Antagligen till stående figur.

Slasens plikt i holl
något känd men varit ej bekräftad

Stående människofigurer, (som kanske hört till små
cylindriska kärl.) *Off. nr 278, etc.*

296. Mänsklig figur? Gul. Till höger fjäderkrona och sidofjäderprydnad (vänster sida avslagen). Diadem i två fält (vänster sönderslaget). Trekantigt ansikte, raka ögon, krökt sa, bred mun (med tänder i överkäken?). Händer med fingrar vid axlarna. Ringformiga örtrissor. Båda äro förenade med en platt ås, som med vågrätt avslutning går ned på bröstet. I övrigt är figuren iklädd en jämbred, fotsid skjorta. Inga tår. Baktill ett stycke af ett rör, antagligen för att fästa figuren vid kärlet H. 11.1 cm., br. 6.7 cm.

Svårt att avgöra figurens kön. Kvinnlig, om man tyder den på bröstet nedgående åsen som fliken av en kappa och skjortan som kjol.

297. Kvinnlig figur. Grå. Huvud avslaget. Platt. Halsband av runda (stenpärlor, från varannan av vilka hänger en trapezoid. Kpan har bärd avskild genom en ränna samt rundad flik Lång kjol. Breda händer med fem fingrar, fem tår, H. cm., br. 8.1 cm. Se nr 302.

298. Krigarefigur. Rödgrå. (Huvud avslaget). Av halsbandet synes tre stora runda pärlor (en sönderslagen). Bär i höger hand rätt smal käpp, spetsig i övre änden (ett slags klub i vänster en liten rundsköld. En bred trekantig figur nedtill torde representera ett förkläde. Benen avslå Baktill en rund upphöjning med urholkning (att fästa figuren vid kärlet?). H. 7.8 cm., br. 8.7 cm. Likada Seier, Ges. Abh. II, p. 355 å Abb. 866.

299. Mänsklig figur? Gulaktig. Huvud avslaget. Långt ned på bröstet går en hög, näbblik figur med ovan upphöjning överst. Utmed na ett punkterat och streckat bräm. Stor buk. Förklä i bälte. Breddent (benen avslagna vid knäna. H. 11.2 br. 8.6 cm.

- X 300. Krigare med jaguarhuvud. Lång, bågig fjäderkrona (vänstra delen avslag sittande på ett diadem (även delvis avslaget). Jaguar

huvudets nos fortsättes på pannan av en platt ås som nr 283. Från vardera av pannans sidor går en orm ut sitt huvud på diademmet. Upphöjda ovala ögon. Brett g med tänder i båda käkarna och hängande tunga. Halsband av cylindriska och kulformiga pärlor, krage. Bröstsmycke (?) består av en stor avlång pärla med två långa rätta skåror (?). Stor rundsköld på höger arm med två upphöjda koncentriska ringar och en svagt upphöjd cirkelkelyta innerst samt 8 fjädrar med svagt punkterade skåror och ringar. Kolvklubba som nr 252. (Jfr att nr 252 likaså bär sköld på höger arm och klubba i vänster hand). En utstående, styv, veckad kjol som nr 252, 270 och 297. Inga tår markerade. Å baksidan nedtill ett stort runt bälte som å nr 298. H. 17.2 cm., br. 11.4 cm.

301. Meskerad krigarefigur. På huvudet en mask (möjligen jaguar): Upphöjda ögon, platt ås ytterst bildande nos, som hos föreg. nr 283, upphöjda långa "mustascher", 5 tänder i överkäben. Figurens eget ansikte otydligt, upphöjda ögon, på näsrygg. Halsband otydligt, i mitten med en stor trapezoid prydnad. Trapezoid "bröstlapp" (söndrig, med stort genomgående hål i mitten), hänger i ett rep eller band. Under den synes den fyrkantiga ändan av förklädet. Bär i höger hand en liten klubba, på vänster arm en liten rundsköld med ram och ett litet runt upphöjt sköldemärke. På figurens baksida ett kort, brett rör med vilket figuren torde varit fäst vid ett kärl. H. 10.1 cm., br. 8.2 cm.
302. Kvinnlig figur. Platt, ljusgrå. (Huvudet sönderslaget på höger sida upp till). Stora ögonbryn, långa, rakt ställda ögon, krökt näsa, uppvikt överläpp, tänder synliga. Vänster örttrissa ringformig (höger avslagen). I övrigt som nr 297. H. 12.4 cm., br. 8.5 cm.
303. Kvinnlig figur. Rätt platt. Håret flätat som hos figurer å flera föregående "gravurnor". Stora ögonlock, krökt näsa, halvöpp mun med tjocka läppar. Ringformiga örttrissor med små knappar. Halsband av runda pärlor. Kort kappa med rät

smal bröstflik. Brett livbälte synes därunder, något utstående kjol. Vänster arm i förkortning, vänster utan markerade tår. (Högra lemmarna avslagna). H. 1 cm., br. 6.2 cm.

304. Kvinnlig figur.

Gulaktig. Håret flätat som föreg. Pannband av runda pärlor (snäckskal eller sten- som hos aztekiska gud nor?). Ansikte fylligt, rakt ställda ögon, näsa hög framträdande, rak mun. Ringformiga örttrissor. Halsb av små (sten?) pärlor. Bård kan svagt iakttagas å k pans bröstflik, fotsid kjol. Fötter och höger arm k na svagt iakttagas. Vänster arm förkortad? Skrovlig baksida. H. 11.2 cm., br. 5.5 cm.

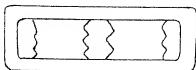
305. Huvud till gravurna.

(Ev. fjäderkrona avslagen) Överst å höger sida (vänster avslagen) står ut ett stiliserat djur (orm?) huv ett stort "öga" med upphöjd pupill och korsteckning dubbla sträck, "nosen" med meanderformiga ristninge antagligen föreställande käkar och ytterst tvekluve utåtvikt ormtunga. Diadem bågöjdt, upptill och ne till med upphöjd bård, den nedre ytterligare med en underbård; långt slingrande ormmotiv över hela fält Höger sidostycke med meanderformig kant (vänster av slaget). Franslugg. Brett fylligt, ungdomligt ansik långsträckta ögon med ögonlock, näsa liten, krökt, ten öppen mun. Höger örttrissa ringformig med ett dj runt håll (vänster saknas). H. 7.3 cm., br. 14.9 cm.

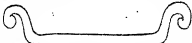

Se Lappkatalogen.306. Mejskolv.

Grå, plattad, med ett rundat utskott på ena sidan. Torde ha hört till huvuduppsättningen på en skördeg figur till en gravurna. L. 6.5 cm., br. 2.7 cm.

Jaguarkärl från Tuxtepec, på gränsen mellan staterna Oaxaca o Vera Cruz.

X 307. Jaguarkärl.

Stort, målat rött och blå-grön-grått. Fyrkantig soc med rundade hörn baktill; på dess framsida rektangu lärt fält inom ram med tre symboliska figurer i rel (fig.) Övanpå sockeln ligger jaguaren på magen, vil de på de framåtsträckta frambenen och vänster bakke

krökt framåt (höger avslaget); kort, tjock svans. Klorna indragna. (Jfr en tass hos Batres, Pl. XVI, 1 och 2, där likväl även klorna äro markerade). Breda platta handlovband med den konventionella "ormhuvud"-fals på sidan. Ansikte brett med 3 lodräta rynkor å vänster kind (eljest mest sönderslaget, nosen saknas). Vänster ögonbryn, terrassformigt, bildar tillsammans med ögonlocket en hög relief; det avlånga ögat nedtill innefattat av en figur i låg relief som slutar med slyng (Höger ögonparti avslaget så när som på större delen av ögonbrynet). Öron korta, breda och runda. Pannsmycket, har nederst en bård av den konventionella ormfiguren . På denna stå tre yxbladformiga figurer, de två yttre divergerande, och vardera i relief den -formiga konventionella figuren innanför fyra halvklotformiga (å den högra är helt och en annan halvt avslagen). Övanpå vardera av de yxbladformiga figurerna, i något lägre relief, samma slags figur som å handlovbanden. I ytterligare lägre relief fjädersmycken, å den mellersta ett min fallande åt båda sidor, å de yttre ett större fallande nedåt (höger sönderslaget). På vänster sida en bit ett grovt, snott halsrep (endast tre slyngor, reste sönderslaget). Frampå vardera axeln en S-formig figur i hög relief. Över vänster axel en komplicerad prydnad. Närmast upptill innehåller den antagligen ett ögonbryn och ögonlock, tillsammans framställda i hög relief som å jaguarens ögonparti, här är dock ögonbrynet "buskigt" med två slyngor å vardera sida. Ögat liknar jaguarens eget och har undertill samma prydnad i relief. Utåt slingrande och slyngformiga ornamenter vid axeln en prydnad av två fjädrar. Över ryggen ett stort kulissformigt prydnad mest av meanderartade linjer, somliga i låg relief på de andra: till vänster rekommer ett stiliserat uppspärrat gap med tunga, vilket illusion förstärkes av att i densamma förekommer ristad en konventionell tungfigur med spetsen uppåt.

rullad. (Jaguargap?) Baksida alldeles slät. Kärllöppningen, som eljest upptar hela ryggen är nästan kvadratisk. Bemålning: rött i fältet innanför ramen på sockeln, å jaguarens kropp och å en del av figurerna & prydnaderna (särskilt fjäderprydnaderna), eljest ljus blågröngrått. H. 38.5 cm., br. 39 cm., L. 30

Allt tyder på att detta jaguarkärl, liksom gravurnorna, endast är avsett att ses framifrån, varvid baksidan bör ha stått mot en vägg. (Se närslutna fot

Etikett med lokaluppgift "San"(oläsli

Tuxtepec ligger vid nordöstra gränsen av zapotekernas område, där andra, delvis toltekiskt influerade kulturer, vidtaga. Hela kärlets dekor, såväl som rödmålningen är typiskt zapotekisk. I rektangulär grundform, med magen liggande jaguar, och med rektangulär kärllöppning på dess rygg, står det närmast två toltekiska stenkärl nämligen Seler V, p. 426 Abb.15, från Teotihuacan (med två rektangulära bäcken på jaguarens rygg) och Joyce 79, fig. 2 "toltec period". Båda dessa ha emellertid ingen sockel, men väl bålen platt och rektangulär, med fötterna gå rakt fram och äro tvärt avslutade. Dess båda toltekiska kärl samstämma i en stil, som är oläsligt värt kärl från Tuxtepec. Kärlet från Teotihuacan enligt Seler (p.427) ha varit uppställt, jämte andra, mot vägg å solpyramiden i Teotihuacan, nedanför vilken blivit funna.

Rökelsekar.

Zapotekiska rökelsekar.

Grytformiga med bräm, hål eller gallerverk å sidorna för draget; två fötter, vilka jämte skaftet hålla kärlet stående. (Dylika zapotekiska rökelsekäril, se Seler, Ges. Abh. II, p. 352, Abb. 84, Spinden, Pl. XXVII, fig. 1 och Richards fig. 12 och 13. Rökelsekar med två fötter och gallerverk, men av något olika form gjordes även i Cholula, se Joyce, p. 117, fig. 1. Snodda snören (?) begränsa gallerverket, som är dels

Inv. 23.8.

tre fält: det översta med triangelformiga hål, det mellersta med trappstegsformiga figurer, och det nederst likt det översta. Kärnfötterna ytterst kulformiga med större hål underst och ett mindre på inre sidan, inuti en skallerkula. Övan skaftets bas ett jaguarhuvud. Skafets inre tjockare del bildas av en bål med ett tredubband hängande ned på magen; från jaguarhuvudet gå armar ned på sidorna. Skaftets yttre, smalare del utgöres av två långa ben med sträckta fötter, en svans på undersidan. Skaftet har alltså formen av en människokropp jaguarhuvud och svans? Rödbrun, dock ett rektangulärt fält vid skaftets bas (där intet gallerverk finns) av målat. H. 12 cm., l. 21.8 cm., kärlets största diam. 1.

Se Lappkatalogen.

309. D:o.

Gallerverk, nedtill och på sidorna omgivet av en upphöjning i trappstegsformiga figurer utbrutna, streckade vinkelrätt mot kanterna. De terrasspyramidala positiva ha innerst en triangel utbruten och äro svartmålade. En spetsig knopp på vardera sidan av kärlet. Ändarna av fötterna kulformiga med skallerkula inuti. Skaft överst målat med tre svarta ringar och en till där den röda bemålningen upphör. Ytterst en öglebildande orm modellerad med en flöjtsklump å vänster sida. Kärlet mestadels rött, benen och yttre delen av skaftet omålade, svarta partier förutom nämnda. H. 11.5 cm., l. 22.7 cm. Kärlets största diam. 1.

Se Lappkatalogen.

X 310. D:o.

Genombrytning rytmisk; fyra figurkomplex, vardera bestående av två större trianglar och diagonalt mellan dem mindre trianglar på rad. Å vardera av de tre fälten med komplexen ristad en spiral. En halvklotformig liten knopp å vardera sidan om kärlet. Kärnfötterna nedtill vidgade och med en liten skallerkropp inuti. Öglebildande orm vid änden av skaftet. Ljus brungrå grundfärg. Röd bemålning: en bred ring under brämet, tre rätvinkliga ränder å baksidan, en bred ring där skaftet börjar och tre smalare längre ut på detsamma. H. 10.8 cm., l. 25 cm. Kärlets största diam. 10.6 cm.

- X 311. D:o. Gallerverk av 10 stora alternerande spetsiga trianglar; två halvklotformiga kroppar mellan de två innersta trianglarna. Fötterna avsmalnande nedåt, massiva. Öglebildande orm ytterst å skaftet. Ljusgrått, smal svart ring å brämets kant, röd vid dess bas, gallerverket omgivet av röd bård, två breda svarta ringar överst å skaftet. H. 12.2 cm. L. 23 cm. Kärlets största diam. 10.8 cm.
- X 312. D:o. Genombrytning av växlande två motsatta trianglar och en stor ruta (romb). Upphöjd tvärgående ås å vardera sidan, där gallerverket slutar. Ena foten avsmalnande (sönderslagen, andra helt avslagen). Öglebildande orm med platt klump till vänster som å nr 309. Något svartat på insidan och skaftet. H. 8.6 cm., l. 23.2 cm., största diam. 11.3 cm.
- X 313. D:o. Fem timglasformiga utbrytningar och mellan dem en rundad figur med runt hål i mitten (så att en illusion av stilliserade ansikten uppstår genom negativen). Ena benet avsmalnande och massivt (andra avslaget). Det tjocka skaftets ände avslagen. Tre svarta ringar överst på skaftet. Svärtat på brämets insida. H. 10.2 cm., L. 21.8 cm., största diam. 11.3 cm.
- X 314. Rökelsekar? Kärlet cylindriskt, upptill och nedtill omgivet av en bård av snott rep (betydelse jfr nr 291 och 292). Gallerverk en rad av 22 små rutor innanför en rundad (delvis bortfallen) bård. Skaftet går krökt ut (det mesta avslaget), massivt. Framtill en manlig figur: Låg, tvärklippt fjäderkrona. Ansikte platt med väl markerade drag, stora ögonlock, små stuckna pupiller, krökt näsa, bred mun med en lång rad framtänder i överkäken. Platta örtrissor med låg mittknapp, ett litet fjädersmycke i vänster (höger avslaget). Halsband av fem runda pärlor, den mellersta större. Platta handlovringar, händerna på magen. Ankelringar av klotrunda pärlor, fötterna - som även utgöra kärlets främre fötter - utbildade till ormhuvuden med små stuckna ögon. Å förklädet en (spindelliknande) figur i relief av slyngor: två övre, som å ömse sidor gå mot varandra, och två (ursprungligen tre) nedre - alltsammans antagligen ormmotiv. Ormhuvudfötterna och förklädet vila på en smal rektangulär platta.

Inv. 23.8.

Omålat, ingen svärtning, tungt, med tjocka väggar. H. 16.4 cm., l. 21.7 cm. Kärlets diam. 11.2 cm.

Själva kärlet är till form oliket det å vanliga zapotekiska rökelsekar. Men figuren och stilen tyda på att det är zapotekiskt. Se närslutna foto.

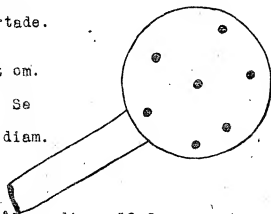
Rökelseskedar.

Cirkulära, platta, med runt skaft. Av grå lera. Efter som de äro odecorerade, kan ej avgöras, om de äro från Oaxaca eller någon annan del av södra Mexiko.

a. 3 st. med små draghål, ett i mitten och de andra runt om. Något svärtade.

315. Rökelsesked.

Grund skål. 6 draghål runt om. Änden av skaftet avalagen. Se fig. L. 17.6 cm., skålens diam. 9.5 cm.

316. D:o.

Som föreg. L. 18.2 cm., skålens diam. 10.2 cm.

317. D:o.

5 draghål runt om. Eljest som de båda föreg. (Skålen spräckt). L. 18.1 cm., skålens diam. 10 cm.

b. 6 st. rökelseskedar utan draghål.

318. Rökelsesked.

Grund skål, upphöjning där skaftet går in, flat mitt under botten. Skaftet slutar i ett ormhuvud med ögon i mycket låg relief?? L. 27.5 cm., skålens diam. 13.2 cm.

319. D:o.

Skål medelgrund (spräckt). Tjockt skaft, tvärt i änden. L. 25.2 cm., skålens diam. 12.4 cm.

320. D:o.

Skål rätt djup (sönderslagen). Skaft rätt avsmalnande mot den rundade änden (söndrigt). L. 29.4 cm., skålens diam. 12.5 cm.

321. D:o.

Skål rätt djup (spräckt). Skaft tjockt, ihåligt, rundat i änden. På dess undersida en långgående smal springa. Skrammelkula inuti? L. 28.8 cm., skålens diam. 12.2 cm.

Inv. 23.8.

322. D:o. Skål rätt djup. Tjockt, ihåligt skaft med rundad ända o
längsgående springe på undersidan. L. 20.8 cm., skålens
diam. 9.7 cm.

323. D:o. Skål rätt djup; undertill radierande låga åsar. Skaft
tjockt (ett litet hål på höger sida). L. 15.6 cm., skål
ens diam. 8.3 cm.

Visselpipor.

Stående figur. Självva formen, men icke figurbehand-
lingen, liknar Seler, Ges. Abh. II, p. 356, Abb. 87-89 c
zapotekiska blåspipor av lera. Blåsas genom en något ne-
åtvänd blåstut. Luften uppfångas av ett hål baktill och
går så genom resonansbotten.

324. Visselpipa. (Figuren överst sönderslagen). Korpulent, rätt långt an-
sikte. Ögonbryn gående ihop vid näsroten, näsa krökt och
tjock, ögonlock, ögon långsmala, mun halvöppen med tänder
i överkäken. Ringformiga örtrissor. Halsband av stora c-
linäriska och runda pärlor. Keppa, med smal öppning i m-
ten (jfr gravurna, nr 271-273) i tre horisontala ristade
partier, de båda nedre med lodräta åsar (antagligen före-
ställes den icke vara gjord av tyg), livbälte under mage
kort förkläde med upphöjning i mitten (möjligen av styvt
veckat material). Händer långt nere på sidorna, tjocka t-
i förkortning, lodräta tår skönjbara på höger fot.

Baksidan bukig. Blåstuten står snett mot hålet.
H. 13.8 cm., br. 8.9 cm. Se Lappkatalogen.

325. D:o. Lik föreg. Undantag: Örtrissor knappast möjliga att iakt-
taga, möjligen finnas mittknappar. Vänster fot går tyd-
lig ut, 4 tår (höger avslagen). Baksida som föreg. Blås-
tuten ställd nästan lodrätt (något söndrig ytterst; men
användbar). H. 11.2 cm., br. 8.6 cm. Se Lappkatalogen.

326. D:o. (Figuren upptill sönderslagen). Brett ansikte, ögonbryn gå-
ihop vid näsroten (näsa avslagen), stora ögonlock, lång-
sträckta ögon, bred mun, halvöppen med tänder. Ringformi-
örtrissor. Halsband av långsträckta pärlor. Slät, kort

Inv. 23.8.

krage. Bålen rektangulär och bukig. Kappa, öppen framtill, å vardera slaget i relief ett stiliserat huvud (?) med stort ringformigt öga, nos och tunga. Livbälte, brett, slätt, under magen med förkläde i förkortning. Händer som föreg. Vänster ben, tjockt, i stark förkortning, spår av ristade tår. (Höger ben avslaget.) Baksida som föreg. Blåstuten avslagen. L. 13.2 cm., br. 11.1 cm.

På baksidan en söndrig oläslig etikett, antagligen angivande lokalen - - ac - -. Se Lappkatalogen.

Helfigurer av olika slag och större fragment av dem.

Från södra Mexiko, område eller stam ej möjlig att närmare bestämma. Omålade.

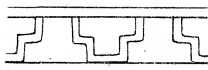
327. Stående kvinnofigur. Platt, mörkgrå, otydlig, verkar svallad. Stor huvudbonad, slät, omöjligt att se vad den skall föreställa (fjäderkrona?). Nedanför denna antagligen den snett kryssvisa zapotekiska kvinnohårflätningen. Ansikte otydligt, brett, små ögonhålor, näsa lång och låg, tjocka läppar. Örtrissa otydlig. Halsband av 4 cirkulära pärlor och i mitten en större oval, från vilken nedhänger en trekantig "bröstlapp" (troligen hängsmycke). På sidorna om denna två stora låga "kullar", antagligen bröst å den bara överkroppen (kappa saknas). Fotsid, bred, utåtgående kjol med två upphöjda bårdfält (i det nedre kan urskiljas rutformig dekorerings?) Armar uppåtböjda, vänster synes stöja ett ormmotiv? (vägrät överdel med böjd hals och huvud?). Inga tår. Baktill en snedstapp mot vilken figuren står. Jfr 296 och ff.
H. 13.2 cm., br. 9.1 cm.

Möjligen en jordgudinna, motsvarande aztekernas Coatlicue, "Hon med ormkjolen". Jfr kolossalbilden från huvudtemplet i staden Mexiko, se Seler, Ges. Abh. II, p. 787, Abb. 3.

328. Stående figur. Platt, blek röd, illa gjord. Rektangulär huvuduppsättning och pannbindel (sönderslagning). Av ansikte synes endast näsa och möjligen ögon. Bål och fötter i ett. Genomstungen på bröstet av två håll, antagligen för snören (till användning som amulett?) H. 8.7 cm., br. 6.2 cm. Möjligen zapotekisk

Inv. 23.8.

329. Kvinnobål. Tegelfärgad. Bred, platt, med två bröst, buk (avslagen) och två korta, nedhängande armar. Två hål till upphängning som hos föreg. H. 4.6 cm., br. 8.2 cm.
330. Sittande kvinnofigur. Grågul. Orm å vardera sidan av pannan, snett streckad, med huvud. Slätt pannband på vilket i mitten en upphöjd (fjäder?) prydnad. Långt ansikte med smal haka, bågiga ögonbryn, långsträckta ögon med rundade stuckna pupiller, stor krökt näsa, fylliga läppar. Ringformiga örttrissor. Smärt midja, stucken navel. Armarna med överarmpipa gående långt fram, möjligen för att ge en illusion av bröst. Vänster hand, med två fingrar, på höften (höger sönderslagen). Stretande ben (avslagna). Sitter på sätet. Platt baksida, varför avsedd att endast ses framifrån. L. 14.6 cm., br. 9.1 cm.
- Antagligen zapotekisk.
331. Kvinnlig figur med barn. Sönderslagen upptill. Långt ansikte med smal haka, långsträckta ögon, omgivna av ås, små stuckna pupiller, lång krökt näsa, halvöppen mun med tjocka läppar. (Örttrissor avslagna). Tre tänder (?) markerade med stuckna hål. Slätt halsband med en bred, nästan rektangulär hängprydnad. Spetsiga bröst. Höger arm sträckt utmed bålen, 4 långa fingrar, vänster omfatta barnet (4 fingrar). Höger ben krökt? vänster avslaget. Sitter på hälar? undertill en platt klump. Barnet (huvudet avslaget) sitter grensle om moderns höft, håller venster hand med tre fingrar vid moderns bröst, höger hand på hennes axel. Platt baksida, varför avsedd att enbart ses framifrån. H. 16.8 cm., br. 11 cm.
332. Huvud och bål. Ihålig. Huvudbonad (överst sönderslagen). Smalt pannband. Här tvärklippt över öronen och gående ned nästen till axlarna. Brett, fylligt, leende ansikte, bågiga ögonbryn, bred kort böjd näsa, kindknotor, halvöppen mun med tänder i överkäken, haka markerad. Ringformiga örttrissor. Halsband av cirkulära och ovala pärlor med hängsmycke, upp till avlångt, nedtill cirkulärt (phallitiskt?). Utstående

armbågar, händerna (sunderslagna) på höfterna. Bälte på magen med upphöjda falsar och dubbla trappmönster, fig. (det mellersta T-formiga en vanlig zapotekisk symbol). Baksida slät, varför avsedd att endast ses framifrån. H. 12.8 cm., br. 12 cm. Antagligen en zapotekisk regn- och glädjegud.

333. Mänsklig figur.

Bälen benlös, rundad nedtill; ihålig med tjocka väggar, ett hål underst. Arkaiskt och okonstnärligt gjord (fig. 1). Liten krökt näsa högt uppe, kisögon med stuckna avlånga pupiller. Brett slätt halsband med tre stora hängpryd- nader. Händerna på magen. Ben ej antydda, men torde fi- guren tänkas sittande på hälarne. H. 10 cm., br. 5.7 cm.

334. Figur sittande på hälarne. Ihålig, bukig, mycket rundad även baktill. På huvudet, både fram och baktill, upphöjda ormmotiv med uppåtriktade ormhuvuden. Ansikte kort och mycket brett (näsa och mun avslagna), ögon långsträckta med upphöjda pupiller. Magra armar med händerna på bröstet, 4-5 fing- rar. Navel omgiven av ring. Ben under kroppen. Litet hål undertill, dock ej genomgående. Röd bemålning. H. 11.7 cm., br. 8.2 cm.

335. Docka?

Av ljusgrå lera. Polarformig, rätt flat, upptill rundad och tunnare, massiv kalkad. Stuckna ögon och mun (mög- ligen även näsa), inga andra kroppsdelar gjorda. Flat i botten, så att den kan stå. Ett grunt hål i botten. H. 8.5 cm., br. 3.8 cm. Fig.

336. Stående figur.

Ihålig, grå. Slät kort huvudbonad som med en "binda" går runt hela ansiktet och under hakan. Ansikte brett, ögonbryn gående fram till en platt, trekantig näsa, rätt stora ögonlock, ögon långsträckta med springformiga pu- piller, mun föga markerad men framskjutande. Hängpryd- nader i öronen. Slätt halsband med en stor oval pärla påträdd. Höger arm krökt (vänster avslagen) med höger hand på höften. Slätt livbälte med litet fyrkantigt för- kläde (två små hål nedanför bältet). Ben raka och tjocka. Platt undersida, slät baksida med ett större rektangulärt

Inv. 23.8.

hål upptill och ett mindre runt nedtill. 5 skallerkulor. H. 17.5 cm., br. 8 cm. Sannolikt icke zapotekisk. Möjligen från staten Vera Cruz.

337. Huvudlös manlig kropp. Ihålig. Plattad, bred, fet, men ganska plastisk.

Naken. Halsband av stora pärlor (två runda och två avlånga) med hängsmycke i mitten av samma slag som å nr 332. Litet könsorgan. Armarna sträckta utmed sidorna, alla fingrarna skönjbara å höger hand. Ben något strettande (fötter avslagna). Platt baksida med stort rundat hål, antagligen för insläppande av skallerkula. H. 20.7 cm., br. 12.7 cm.

3 st. ihåliga söndriga bälur; feta med slätt livbälte och fyrekantigt förkläde, försett med ram och ett fält med upphöjda symboler eller glyfer. Mistequilla- El Pantano-kultur. Jfr nr 723

338. Bål.

Av vänster arm kvar en utsträckt stump, vars fortsättning synes gått uppåt; höger arm avslagen nära axeln. Å förklädet nedtill en svastikaliknande figur, möjligen ormmotiv. Ben tjocka, rakstående (avslagna vid knäna). Hål baktill, som föreg. H. 19.8 cm., största br. 13.7 cm.

339. D:o.

En liten bit av halsen kvar. Armstumpar utsträckta. Halsband av 4 avlånga pärlor plus en stor musselformig i mitten med en mindre rundad vidhängande nedtill. Över bröstet ett band med falsar upptill och nedtill, inuti slingor och meanderartade motiv i relief (ormmotiv). Liten upphöjd navel. Bältet går under den stora magen. Förklädet har ormmotiv (fig.) Vänster ben avslaget ovan knät, höger helt avslaget. Triangulärt hål baktill. H. 20.5 cm. br. 14.7 cm.

340. D:o.

(Mycket sönderslagen. Hela vänstra delen borta). Till höger syns yttersta delen av ett bröstband liknande det hos föreg. Livbältet går som å föreg. Å förklädet ornament i två lodräta rader, överst till höger antagligen ett käkmotiv, i övrigt olika slags ormmotiv. H. 14.7 cm., br. 10.1 cm.

341. Bål.

Ihålig. Höger arm går snett ned. Långa bälén går på var-

dera sidan en rätt hög, rak fals. Högst, slätt balte långt ned (ett förkläde möjligen avslaget). Benen nästan helt avslagna. Å baksidan ett stort runt hål, avskärande bältet. Högre upp en oval stor urskärning. Båda hålen antagligen för fästning. H. 11.8 cm., br. 7 cm.

Etiketterad "Ranchito No 12", varmed torde menas Ranchito de las Animas i staten Vera Cruz med övervägande totonakisk kultur.

342. Helfigur.

Rödgul. Huvudbonad en pelerin. Rätt brett ansikte, nedslagna ögonlock, liten näsa, halvöppen mun med tunga. Diskformiga örttrissor. Vänster arm nedsträckt med handen på knäet (höger avslagen med en bit av handen kvar på knäet). Inga fingrar. Benen antagligen föreställande att figuren ligger på knä med sätet mot hämlarna. Platt undertill. Slät och plattad baktill, varför avsedd att endast ses framifrån. H. 10.1 cm., br. 6.5 cm. Fig.

Antagligen totonakisk. På vissa totonakiska fyndplatser figurer i pelerin vanliga. Se Krickeberg, Die Totonaken p. 53.

343. Apa.

Mörk. Platt upptill. På pannan en tjock vulst (handjurens kam?) Tjocka halvmånformiga ögonbryn; stora ögonlock gå ihop med huden under ögat så att apan verkar sömnig; bred nos, mycket bred mun. I vänster örsnibb en stor huggtandliknande örsprydad, som går ned på skuldran (höger avslagen). Vänster arm utsträckt. (Ytterst sönderslagen. Höger helt avslagen). Franskrage runt halsen. Stor buk, på vilken innanför lodrätt fals ett fält med reliefer av slyngor och ett rektangulärt starkt stiliserat ansikte (av apa?) (Jfr förkläden å nr 338-340). Organet priapiskt. Figurens baksida urholkad. H. 9 cm., br. 5 cm.

Apan var hos aztekerna en mytisk gestalt, som aldrig avbildas realistiskt. På grund av sin livliga snabbhet uppfattades den som vinddjur. Möjligen kan det krökta örsmcket uttrycka vind, liksom vindguden Quetzalcoatl's emblem brukade vara krökta. Apans örsmcke var emellertid hos aztekerna månregn-glädjegudarnas halvmåne. Möjligen kan apan även hos zapotekerna varit en glädje- och frukt-

barhetsgud. Figuren synes uttrycka välmåga och kättja och torde vara zapotekisk. Se Lappkatalogen.

344. Apfigur. (Fragment?) Blekt gulröd. Kroppen cylindrisk och ihålig, huvudet modellerat och framsträckt. På hjässan ett upphöjt parti. Hög rundad hjässkalott gående ned med ett stycke till näsan, halvmånformiga vulster runt ögonen (ormmotiv?) stora ögonlock, ovala ögon (ett hål å höger invid nosen representerar icke pupill); bred, kort nos, bred mun med tjock överläpp. Örprydnader lik föreg., fast något tjockare. Vänster arm utsträckt (ytterst sönderslagen), höger saknas. H. 11.2 cm., br. 6.3 cm.

Apan, som vinddemon bar hos aztekerna Quetzalcoatl's inrullade huvudbindel. Se Seler, Ges. Abh. III, p. 396 och I, p. 428. Figuren antagligen som föreg. zapotekisk.

2 st. jaguarfigurer med cylindrisk, ihålig kropp och modellerat huvud
självständiga föremål eller fragment av större? Skaff??

345. Jaguarfigur. Ljust tegelfärgad. Huvud naturalistiskt med stora breda öron (höger sönderslaget). En stump (tvärt avslagen) av vänster framben kvar, dess "hand" på bakbenets knä (resten av bakbenet avslaget, men antagligen har djuret stått med krökta bakben, vilket är vanligt å zapotekiska jaguarbilder). De båda högra benen avslagna. På baksidan ett oregelbundet runt hål nedtill. H. 15.9 cm., br. 5 cm.

Antagligen zapotekisk.

346. D:o. Huvud framställt som föreg. Höger öra alldeles borta, vänster delvis avslaget. Av ben torde endast fästet till vänster framben vara kvar. Å höger sida synes intet spår av ben. H. 11.7 cm., br. 5 cm.

Antagligen zapotekisk.

347. Jaguarbild? Ihålig. Sitter på en rund stol? Intet modellerat huvud endast en cylindrisk hals på vilken sitter en upphöjd platt halsering med en "hängtapp" på höger sida och två framtill. (Antagligen ett halsband, och torde bilden ursprungligen haft ett jaguarhuvud upptill). Framtassarna framåtriktade till slag (vanligt å zapotekiska jaguar-

bilder), å böger synas klor (vänster sönderslagen).
Bakben krökta, klor ristade. H. 12.8 cm., br. 8 cm.

348. Fågelbild, stående. Distinkt stiliserad (överst sönderslagen). Platt, brett näbb med platt ås mitt på, underkäke finnes. Bröstet, en platt, bred bågig rektangel i relief. Ving- ar indragna med rundade fjädrar i relief, takpannelikt placerade. Raka, runda, smala ben. På sidorna bakom dem antagligen fågelstjärten antydd. Figuren är baktill ihålig och torde ha suttit på ett kärl. H. 11.4 cm., br. 6.7 cm. Antagligen en vadarefågel.
349. Fågelfigur? Ihålig (upptill sönderslagen). "Halsen" cylindrisk. Stort krökt näbb, 8gon stora, runda, kraterformiga. Veckad, bred figur under näbbet. H. 9.5 cm., br. 5.7 cm. Torde vara en uggle.
350. Hjortdemon? Kropp cylindrisk ihålig. På vänster sida två horngrenar (? Höger avslagen). Utdragen, flatträckt nos. Armar krökta med händerna under hakan. H. 7.7 cm., br. 3 cm. Etikett "..... olica (resten avrivet) Estado Va Cruz".
En ort Zongolica finns i västra Vera Cruz, nära gränsen till staten Puebla. Ett senare huvud är därifrån. Om hjortens kalendariska och religiösa betydelse hos zapotekerna se Juan de Cordova, p. 203. Seler, Mitla, p. 20 och fig. 6, hos zapoteker, mixteker och Huichol Ges. Abh. p. 581-582. Redan lokaluppgiften tyder dock på att figuren icke är zapotekisk.
351. Människoansikte med en bit av bröstet. Tillhört en figur med platt baksida. Överst sönderslagen, där nedanför enhuvudbonad med rader av vertikala åsar (Majskolvar?). Slätt pannband, från vilket två långa sidostycken gå ned till axlarna. Ansikte naturligt framställt, men otydligt; näsa bred, liten, krökt, fylliga läppar. Vid halsen kan svagt urskiljas ett slätt halsband. Av bålen kvar endast en bit av bröstet på höger sida. L. 10.9 cm., br. 7.5 cm. Antagligen zapotekisk.
352. Avslaget huvud. Av hårt bränd, ljusröd lera, ihåligt nedtill. "Huvudbo-

naden" - vikt med ett brett fyrkantigt, uppstående utskott till höger (vänster sönderslaget) - är i själva verket stilisering av den kvinnliga aztekiska frisyren med uppstående hårflätor. (Se Seler, Ges. Abh. II, p.305) Ansikte slätt, raka ögonbryn, rakt ställda ovala ögon, krökt näsa, mun elliptisk. Ringformiga örtrissor med väl markerade mittknappar. På baksidan ristat ett människoansikte. L. 6.7 cm., br. 7.8 cm. Jfr nr 376.

Frisyren och örtrissor äro exakt likadana som å Seler, Ges. Abh. II, p. 307, Abb. 29, en stående kvinnlig helfigur med ett flickebarn på armen, från Valle de México. Huvudet torde ha tillhört en dylik aztekisk kvinnofigur.

353. Huvud till helfigur? Svart, mycket hårt och rätt tungt (möjligen stenart?) Nederst ihåligt. Hög, slät panna, små springformiga ögon, rätt bred platt näsa, långsam munöppning. Örtrissor stora genomborrade, antagligen för att figuren skall kunna upphängas. Slätt, brett halsband. Baksida konvex. H. 7.3 cm. br. 4.8 cm. Möjligen totonakisk. Jfr framställning av ansikte och halsband hos Krickeberg, Die Totonaken, Abb. 37.

354. Huvud och bål av groda (?) (Överst sönderslagen). På vänster sida möjligen en bit fjäderkrona (höger helt avslagen). Tjocka, krökta ögonlock, upphöjda ögon, platt bred nos, mycket bred, något uppåtkrökt mun; ingen hals, buktig bål, med två par ristade streck (möjligen antydande fjäderkrage), manligt könsorgan; en bit av vänster lår kvar, armar smala utmed kroppen (höger till hälften avslagen). Baksida ihålig. L. 6.4 cm., br. 5.7 cm.

355. Visselpipa? Av grov lera, svartgrå, otydliga konturer, antagligen gjuten. Överst antagligen fjäderkrona. Komplicerat pannsmycke med en ring med punkt i. På var sida om tinningen en orm med hals och stort huvud vänt uppåt. Halsband. Över bålen trapezoid dräktflik (?), nedanför den rektangulära understa delen av ett förkläde. Fötter otydliga. Baktill en buktig ansvällning med ett stort runt hål i mitten, men ingen särskild tut, som hos de föreg. piporna. Dock kan man, genom att från sidan blåsa i hålet, få fram ett pip-

Inv. 23.8.

ljud. Antagligen zapotekisk. L. 11.4 cm., br. 7.6 cm.

356. D:o ?

Mänsklig figur av grå lera. Överst i mitten möjligen ett fjädersmycke av tre fjädrar. Pannsmycke: en liten figur och därunder möjligen ett slätt pannband med fem "tappar" (möjligen tänder). Ansikte litet, slutna ögonlock, bred mun. Inga öron eller örtissor. Iklädd kappa, öppen i mitten genom en långsgående skåra. Där vänster hand skulle suttit, ses en cirkulär figur med rund mittknapp (antagligen en liten sköld). Håller i höger en ankarformig (?) figur. (Möjligen en kniv. De zapotekiska kopparknivarna äro ankarformiga, lika eskimåiska och peruanska Jfr. dock nr 357). Å fötterna ristade tår. På baksidan en utbuckning med ett stort hål och nedanför detta en tapp med stöd av vilken figuren står. H. 8.6 cm., br. 5.9 cm. Antagligen zapotekisk.

357. D:o ?

Stående krigarefigur, liksom föreg. Huvuduppsättningen synes vara en grotesk djurmask med bred platt nos och två upphöjda ögon, samt brett gap ovanför (Möjligen en jaguar, som å flera föreg. också är framställd med sådan nos. Märk att aztekiska krigare vid fester på huvudet buro gapande djurmasker. Se Seler, Ges. Abh. II, p. 411 Abb. 13 a, b, 14, p. 558 Abb. 74 a och b. Även hela jaguar- och coyote-dräkter förekommo, se p. 559 Abb. 75-77c p. 560 Abb. 78-80 b. Jaguaren representerade mod). Tapparna nedanför torde föreställa tänder. På ömse sidor om ansiktet ormmotiv med huvud i båda ändar? Stora ögonlock, bred näsa, bred mun. Rektangulär halsprydnad. Trapezoid "bröstlapp" (som på nr 355), under synes yttersta delen av förklädet. I höger hand ett vapen (möjligen en liten kolvklubba) på vänster en liten rundsköld med runt sköldemärke. Tår ej synliga på höger fot (vänster avslagen). Baktill en utbuckning med ett stort runt hål, som på en sönderslagning nederst möjligen haft en tapp som föreg. H. 8.5 cm., br. 7 cm. Antagligen zapotekisk.

358. D:o ?

Rödbrun (stenart?). Manlig bål. Slätt halsband (till

höger avslaget) med vidhängd stor och bred amulett. Över vänster arm går ett slätt band fram till amuletten. Slätt, brett livbälte. På vardera sidan om förklädet likformiga dräktstycken med en slyngformig figur överst. Armar utmed sidorna, höger har 4 fingrar (vänster nederst söndrig). Baktill en utbuckning med ett ovalt hål. L. 6.4 cm., br. 6.6 cm. Antagligen totonakisk. Jfr nr 372 i samma stil.

359. Jaguarfigur.

(Upptill något sönderslagen). Av grov lera. Hög uppsatt ovanför huvudet. Runda upphöjda ögon, bred nos, fyra framtänder i överkäken. Platta örttrissor med stor mittknapp. Spott halsrep med ett litet tvärt bröstsmärke med hängprydnad. Framben med tassar på magen. (Under kroppen avslagen). Urholkad baksida. L. 9.2 cm., br. 6 cm. Antagligen zapotekisk.

360. Kvinnofigur.

Av grå, mycket hård lera. Håret hopflätat på hjässan; tvärs över pannan går en stor fläta, diagonalt överflätad av en mindre fläta vid tinningarna (Jfr nr). Ansikte långsmalt, rätt stora ögonlock, lång, krökt näsa, halvöppen mun. På höger sida möjligen ett örsmycke (vänster avslagen). Halsband av små långa pärlor. Kappflik med två upphöjda bårder. Händer i kors på bröstet? (Jfr nr 361). Ben ötydliga, möjligen i kors? Baksida rätt slät. L. 7.3 cm., br. 3.5 cm. Antagligen zapotekisk.

Se Lappkatalogen.

361. Kvinnohuvud och överdel av bål. Håret diagonalt flätat, på zapotekiskt

sätt. Ansikte rätt brett, knotigt och gammalt. Bågiga ögonbryn, stora ögonlock, krökt näsa, stor mun. Tjocka, ringformiga örttrissor med mittknapp. Halsband av sex stora runda pärlor. Långa, smala underarmar med fem fingrar i kors på bröstet. Den högra synes komma fram ur kappan (vänster sida avslagen). L. 10.4 cm., br. 8.3 cm. Möjligen en zapotekisk motsvarighet till den gamla aztekiska jord- och höstgudinnan Coatlicue.

Se Lappkatalogen.

362. Visselpipa.

Stående figur med åphuvud. Låg panna, runda upphöjda ögon med ring, bred nos. Slätt halsband. Händerna i åidan. Livbälte med litet fyrkantigt förkläde. Raka ben (nedtill avslagna). Blåshål ovanför huvudet och ett långsträckt tangenthål överst baktill. 3 skallerkulor. Slätt baksida. H. 7.4 cm., br. 6.8 cm.

Etikett:nla....

12 st. nedtill sönderslagna människofigurer med långa ansikten, mera ristade än modellerade, utan egentlig huvuduppsättning; platta örtrissor (de 10 första cirkulära) långt ned och ett upphöjd påklenat brett halsband likaledes långt ned. Baksidan mer eller mindre urholkad. Alla tillhörande samma kultur, icke zapotekisk, antagligen en totonakisk. Möjligen kunna de, i likhet med nr 342, som har ett livbälte, långt ned, liknande dessas halsband, vara från Ranchito de las Animas.

363. Människofigur.

Se fig. Panna bred, trapezoid, antagligen deformerad på totonakiskt sätt. Ögon springformiga med ögonlock och valk under ögonen, gapande mun med framtänder i överkäken. Inga öron endast långt utdragna örsnibbar, i vilka örtrissorna sitta långt ned (Jfr Krickeberg, Die Totonaken, II, p. 64, Abb. 46 b, likaledes med endast lång örsnibb och p. 63 Abb. 43 a ett huvud med öra och utdragen snibb, där örtrissan sitter längst ned). Under livbältet en sönderslagen klump, antagligen hängprydnad. Ben, otydliga, synas gå ihop, fötter avslagna. Urholkad bakom huvudet. L. 7.5 cm., br. 4.4 cm.

364. D:o.

Panna hög, rundad. Långt ansikte, ögon springformiga med ögonlock (näsa och mun sönderslagna), framskjutande haka. Stora örtrissor nere på halsen, utan örsnibbar. Övre bit av stor hängprydnad på bröstet. L. 6.4 cm., br. 3.9 cm.

365. D:o.

(Överst sönderslagen). Pannan synes ha varit hög, välvd. Ansikte medelbrett, avsmalnande nedåt. Raka ögonbryn, ögonlock, upphöjda långsträckta ögon. Näsa platt, bred, triangulär, halvöppen mun. Örtrissor placerade som hos

föreg. Hängsmycke, sitter snett (en mussla?) L. 8 cm.
Br. 5.1 cm.

366. D:o. Bred, slät knapp, nedtill begränsad av en inskärning (antagligen för hängsnöre) ovanför huvudet. Panna hög. Ansikte litet med skarpa drag; Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Liten rak näsa, halvöppen mun, utstående haka. Örtrissor som föreg. L. 7.8 cm., br. 3.9 cm.

367. D:o. I huvudsak lik föreg. På knappen en svagt upphöjd oval figur. Ansikte ännu mer markerat. Endast höger Örtrissa kvar samt en bit av halsbandet på höger sida. (Vänster sida avslagen). L. 7.9 cm., br. 3.7 cm.

368. D:o. Knapp med skåra som de båda föreg. Ansikte litet. Ögon springor innanför Ögonlock och undervalk; liten näsa, kort mun med tjocka läppar. Hängprydnad bred, oregelbundet oval. L. 8 cm., br. 4.6 cm.

369. D:o. (Avslagen upptill). Panna hög. Ögonbryn gå ihop vid näsroten, stora Ögonlock, långa Ögonspringor. Örtrissor placerade som hos de föreg. Hängprydnad oval. L. 6.3 cm., br. 3.7 cm.

370. D:o. Låg, kort "huvudbonad" med skåra undertill. Upphöjda långsträckt pupiller; gapande mun. Inga Örsnibbar synliga, men Örtrissorna sitta lågt. L. 6.2 cm., br. 3.4.

371. D:o. "Huvudbonad" ungefär som föreg. Ansikte som de föreg. Örtrissor långt ned, inga Öron. (Halsband avslaget). L. 6.1 cm., br. 3.8 cm.

372. D:o. "Huvudbonad" och ansikte ungefär som föreg. Vänster Örtrissa skålförmig (höger avslagen). Något mer än vänster hälft av halsband kvar, hängsmycke rundat rektangulärt. L. 7.6 cm., br. 3.8 cm.

373. D:o. ("Huvudbonad" avslagen). Ansikte som föreg. Vänster Örtrissa som hos föreg. Till vänster kvar en bit av halsbandet och halsmycket. L. 6.9 cm., br. 3.4 cm.

Inv. 23.8.

374. Lerhuvud. I huvudsak lik de föregående. Den höga pannan dock plattare och mera lutande. Ansiktets drag rätt otydliga. Höger örtrissa (vänster avslagen) ter sig som en oval skiva. Intet halsband. Något gulare än de andra. L. 5.9 cm., br. 3 cm.
375. Visselpipa? (Jfr nr 324-326). Bålen en stående man. Dubbel krage av upphöjda fyrkanter. Hela figuren bukig, korta ben utan tår. Utbukning och stort tangenthål bak. L. 6.1 cm., br. 6 cm. Torde vara zapotekisk.
376. Kvinnohuvud. Till helfigur. Likt nr 352. Dock med båda "hornen" till frisuren kvar (fig.) H. 5.1 cm., br. 6.1 cm.
377. Manlig bål. Massiv, tung. Ett ovalt hängsmycke vid halsen (mussel-skål?). Armarna sträckta utmed sidorna, 4 fingrar. Brett livbälte med förkläde i låg relief. Endast övre delen av benen kvar. Nästan slät, något konkav baksida. L. 8.5 cm., br. 6.7 cm. Antagligen Vera Cruz.
378. Mänsklig figur. (Visselpipa?) Otydlig, verkar ofullbordad i utformningen. Stuckna små fjärrstående ögon (avslagen näsa och mun?) Långa örsnibbar (vänster sönderslagen). Slätt halsband, nedanför detta kvinnobröst? (höger avslaget). Går ned-
erst ut i en med en ränna försedd spets. L. 8.8 cm., br. 3.8 cm.
379. Kvinnlig figur. Platt, av tegelröd lera. Avslagen nedanför bröstet. Hornfrisuren -formig (den högra något sönder-
slagen). Eljest slät stiliserad frisyr med "bena" i mitten och sedan håret gående ned på sidorna, där det något vidgar sig vid öronen. Ansikte brett, nästan rektangulärt, ögonbryn långa raka, ögon långsträckta (näsa avslagen); mun saknas? Tunna, ringformiga örtrissor. Bröst små. Nära dem två hål borrade för upphängning. Slät baktill. L. 13 cm., br. 9.4 cm. Antagligen totonakisk.
380. Mänsklig bål sittande på en "stock". (Huvud och hals avslagna). Kvinnliga

Inv. 23.8.

bröst? (eller hängemycken?) Korta armar. Nederst antingen fötter eller ock krökta knän. Platt baksida. L. 4.5 cm., br. 6.2 cm.

381. Docka?

Se fig. Platt, gulaktig. Fyrkantigt huvud, långsträckta stukna små ögon, kort krökt näsa, liten sned, stucken mun. Händerna med tre långa fingrar på magen, fötter avslagna. Platt baktill och undertill. L. 9.4 cm., br. 5 cm.

382. Jaguardemon?

Gulröd (lagad, i flera stycken). Stor bred slät huvudbonad (sönderslagen). Remsor eller sidofjädrar. Upphöjda runda ögon, mycket brett gap med hängande tunga. Franskrage. Armarna utmed sidorna (vänster sönderslagen). Stor buk med en (otydlig) symbolisk figur inom rund ruta. Manligt organ. Ben plastiskt gjorda (avslagna nedanför knäna). L. 14.3 cm., br. 8.8 cm. Ursprung antagligen samma som nr 384-387.

383. Djurhuvud och bål.

Runt huvud, ansiktet mycket otydligt, kullrig panna, bred nos. Lång hals. (Armarna avslagna). Ben synas ej ha funnits. L. 8.9 cm., br. 4.7 cm.

4 st. figurer, som ha djurhuvud med tjocka halvmånformiga ögonbryn upphöjda, runda ögon, mycket bred mun, stor buk. Baksidan urhålkad. Jfr nr 354. Ovisst ursprung.

384. Djurdemon.

Gul. Lik nr 354. Något mera hel än denna: en del av en slät huvudbonad samt vänster ben ned till knät. Med sin platta, framtill bredare nos i låg relief kan denna bild liksom nr 354, föreställa en jaguardemon, ehuru den för jaguar alltför breda munnen tyder på groda. L. 9.6 cm., br. 5.7 cm.

385. D:o.

Gul. Hög huvuduppsättning, avslagen upptill. Litet ansikte av samma typ som föreg. En tunga nedhängande från munnen gör det ännu troligare, att huvudet skall föreställa jaguar. Slätt halsband. Bål som föreg. En stump av vänster ben kvar (höger helt avslaget). Manligt organ. L. 10.1 cm., br. 5.2 cm.

386. D:o.

Svartgrå. Nosen ej markerad. Tungan nedhängande mitt i

mun som föreg. Ormmotiv på vänster sida om ansiktet? (höger avslagen). "Franskraige" på vänster sida (höger avslagen). På bröstet innanför en ram otydliga figurer. L. 9.8 cm., br. 6 cm. Antagligen jaguar.

387. D:o. Ingen nos, mun mycket bred. Slätt halsband, bål som föreg. Höger hand med 4 fingrar (vänster avslagen). Manligt organ. L. 11.7 cm., br. 8.1 cm. Möjligen groda.
388. Aphuvud (fragment). Liknar alldeles nr 343. Kvar endast huvudet (plant överst), en del av bröstet, en bit av höger örprydnad och höger armstump. L. 5.4 cm., br. 4.9 cm.
389. Kvinnobål med barn. Platt, av blekröd lera. Se fig. Distinkt borrarade runda hål där bröstet skulle suttit. Håller med händerna (fyra fingrar) barnet mot bålen. Barnet: Flåtor eller hår falla ut åt ömse sidor (?), ögon runda, upp höjda, oval mun med tjocka läppar, lång bål, åt höger krökta knän (möjligen ett flickebarn). Kvinnan nedtill snett avslagen. Baksida slät. L. 5.6 cm., br. 4.4 cm.
390. Helfigur. Mörkbrun (lagad på mitten), verkar gjuten. (Av sten?) Stor huvuduppsättning med ormmotiv och två stora ovala "ögon" i relief på sidorna. Tiariformigt pannelsmycke. Slätt pannband. Ansikte med föga markerade drag, ovala ögon, låg näsa, liten munspringa. Stora ringformiga örtrissör. Dubbla släta halsband med prydnad i mitten, i vilken äro stuckna två små "ögon" (jaguarhuvud?). Livbälte och förkläde jämte dräktsmycke å ömse sidor utanför i två delar. Armar utmed sidorna. Baksida urhållad, nederst med ett grunt krafterformigt hål. L. 10.9 cm., br. 4.7 cm.
- Etikett: V.C. (Vera Cruz). Antagligen totonakisk. Lerans färg och stilen densamma som å bål nr 357.

391. Kvinnlig figur.

Platt, tunn, mest huvud. Bålen framställd i stark förkortning. Huvuduppsättning i låg relief komplicerad, tre ringformiga figurer med rund knapp inuti; längst till höger en stor krokig figur med längdeskåra (vänster sida avslagen). Ovanför pannan en rad små fyrkantiga figurer, möjligen stiliserad lugg. Ansikte trekantigt, stora ögonlock, långsträckt ögon med upphöjda pupiller, krökt näsa, halvöppen mun med tänder. Ringformiga örtrissor med stor mittknapp. Dubbelt halsband, övre raden stora runda pärlor, nedre något mindre koniska. Kappflik med upphöjd bräm, i trubbig vinkel. [På vänster sida synes kjöl (höger avslagen utmed brämet) och nedsträckt hand med fyra fingerar. Fot knappast att iakttaga.] Slät baksida. L. 13.9 cm., br. 9.8 cm.

Zapotekisk. Jfr Seler, Mitla, Taf. XII, fig. 8.

392-394. 3 st. små figurfragment av gulröd lera. Se Lappkatalogen.

392. Huvud med bit av bål. Arkaisk framställning. Springsformiga ögon, klumpig nos. Örtrissor med litet hål. Liten vänster armstump kvar. Möjligen suttit på ett kärl. L. 4.2 cm., br. 3.3 cm.

393. Huvud med bit av bål. Nästan arkaisk framställning. Hög platt panna (överst avslagen). Ögon stuckna i upphöjd ring, rätt spetsig nos. Påsmetade cirkulära släta örtrissor utan hål och ett brett slätt halsband. Höger arm i sidan med bred hand utan fingerar. L. 4.7 cm., br. 3.8 cm. Antegligen från Vera Cruz.

394. Huvud med bit av bål. Huvudet i naturlig framställning. Hår på pannan och sidorna. Breddvala ögon, något lång näsa går ned till den otydliga munnen. Otydliga örtrissor. (Armar avslagna). Höger ben tjockt och något krokigt, vänster avslaget. L. 5.4 cm., br. 2.1 cm.

395. Huvud och bål av kvinna. Platt, brun. Avslagen upptill. Ansikte jämbrett, ögon otydliga (näsa sönderslagen), mun långsträckt. Halsband otydligt, föga upphöjd. Små bröst.

två hål genomstickna vid sidan om dem. L. 7.5 cm.,
br. 6.4 cm. Antagligen zapotekisk.

396. Visselpipa?

Helfigur utan ben, ljusgrå. Aphuvud med bred kam på hjässan, ansiktsdrag markerade endast i mycket låg relief; runda ögon, bred triangelformig näsa, bred, åt sidorna uppåtgående mun. Höger örtissa, högt uppe utanför huvudet, platt med litet hål (vänster avslagen?). Armar, krökta, med händerna i sidorna, gå ut från huvudets sidor. Litet runt hål på magen, på ryggen ett större fyrkantigt tangenthål och ett litet runt hål längre ned. L. 4.6 cm., br. 3.1 cm.

Målade figurer.

397. Bål med ben.

Av tegelröd lera, vitmålad, bred, nästan fyrkantig (armar avslagna). Benen antagligen endast böjda knän, så att figuren torde föreställas sittande på hälarne. L. 3.9 cm., br. 3.3 cm.

398. Kvinnohuvud med vänster del av bröstet. Platt, av tegelröd lera, kalkning.

fläckvis avnött. Bågig, smal huvudbonad, som hänger ned på vänster sida (höger avslagen). Ögon springformiga med ögonlock, kort krökt näsa, oval mun. Slätt halsband. Litet vänster bröst. Slätt baktill. L. 7.8 cm., br. 6.5 cm.

399. Huvud och bröst av kvinnlig figur. Platt, av tegelröd lera, vit grundfärg

och svarta konturer. På pannan till höger (vänster del sönderslagen) svart vikt flata, vilken går upp i ett litet utskott (Jfr nr 352). Brett ansikte, ögonlock nedslagna, så att endast halva pupillerna synas, bred kort (sönderslagen) näsa, avlång mun med tänder markerade med svarta streck. Vänster örtissa har inuti en svart ring (knapp eller hål?). Halsband markerat av tre långsgående svarta streck. U-formig kappflik går ned på bröstet. På vardera sidan ett hål för upphängning. Till höger en sliten figur, som möjligen kan ha föreställt ett litet

barn.- H. 10.9 cm., br. 8.3 cm. Figuren antagligen nordtotonakisk. Totonakisk målad keramik, se följande. Totonakiska frisyrer se Krickeberg, Die Totonaken, Abb. 33 och 34.

400. Djurfigur.

Mycket väl gjord, av klingande, väl slammad, hårt bränd, rödgul lera. Inhälig. Polykrom. Stor halvcirkelformig fjäderkrona i matta färger. Fjäderna falla något nedåt, är rödbruna, mattbruna, ljusröda och blågrå, de ljusröda ofta med rödbruna fläckar. Fin och lätt penselföring. Kronan framställs sitta i en mattbrun halvring. Parallellt med denna ett litet färgat pannband. Öron tillsatta, runda och breda. Höger öga tillsatt, rätt stort, cirkelrunt (vänster avslaget). Nosen avslagen. Smal hals, ett mattbrunt halsband synligt i nacken. Bål lång och rätt tjock, ryggen något krökt, rödbruna längdstrimor framtill och baktill. Framben krökta med stumparna av underarmen något uppåtriktade; å vänster framben sitter ännu den rödbruna bemålningen kvar. Vänster bakben skarpt krökt (dock med endast en bit av underbenet kvar), höger ännu mer sönderslaget. Djuret har tydligen suttit på huk. Fyra mindre hål på ryggen (till upphängning?) ett större nederst. H. 10.5 cm., br. 6.9 cm.

Unik. Enligt Joyce, p. 102 liknar polykromkeramik i Oaxaca starkt dylik i staten Puebla. Figuren torde möjligen vara från Oaxaca och med sina breda runda öron samt framåtriktade framben vara en jaguar. Å zapotekisk gravurna, Danzel, Mexiko, III, Taf. 50, förekommer även en jaguar med fjäderkrona.

Små lerhuvuden.

De flesta lösa, men några avslagna från en figur eller ett kärl.

Huvuden i zapotekisk stil.

401. Lerhuvud.

Grått, väl modellerat. Huvuduppsats med tre meandriskt ytterfigurer. Pannsmücke: Överst en konventionell oval figur, nedanför denna en figur rak nedtill samt uppåt- och utåtböjd åt sidorna (fig.).

Inv. 23.8.

Vid vardera tinningen en tjock håruppsättning (?). Ansikte rätt långt och slätt, ögonbryn svagt markerade, gå ihop vid näsroten, stora ögonlock, det högra med en fåra, stuckna pupiller (näsa avslagen), mun halvsluten, baka markerad. Höger örtrissa ringformig med platt knapp (vänster avslagen). Ihåligt baktill. L. 13 cm., br. 9.5 cm.

Torde vara kvinnligt. Huvuduppsättningen hos Danzel (Mexiko III, fig. 62, en kvinnlig figur till zapotekisk gravurna) påminner, om ock förenklad, om detta huvud, som möjligen tillhört figuren till en gravurna. Möjligen kan den undre figuren i pannelsmycket representera en vattensål som hos Seler II, (p. 156 Abb. 62, 63 (Xochicalco), ehuru figurerna här äro rundade nedtill. I så fall skulle huvudet kunna representera en zapotekisk motsvarighet till aztekernas unga vår- och vattengudinna Xochiquetzal. Figurerna ovanför äro likväl hos Seler, var för sig, olika den konventionella hos nr 401. (Se närslutna foto).

402. Lerhuvud.

Grått. (Upptill sönderslaget), Franslugg och tinninghår. Brett, slätt ansikte, avlånga ögon, krökt näsa, halvgäpande mun med framtänder i överkäken. Platt örtrissa med föga upphöjd mittknapp (höger saknas). Spår av röd bemålning, särskilt på ögon och lugg. Ihåligt baktill. Har suttit på ett smalt cylindriskt kärl? L. 10.5 cm., br. 10.6 cm. Möjligen hört till en gravurna. Se Leppkatalogen.

403. Huvud med del av kropp. Tegelrytt. Överst sönderslaget, synes dock ha en

slätt huvudbonad. Ovanför pannan en otydlig figur med rutformigt "öga"
~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Slätt, smalt pann-
 tvärklippt
 band. Nedhängande ~~xxxxxxxxxxxx~~ hår. Brett leende ansikte, bågiga ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon utstående, näsa bred och kort, leende mun med framtänder i överkäken. Ringformiga örtrissor. Hansband av 6 runda pärlor med hängsmycke av en lång cylindrisk, i vilkens ända sitter en stor rund pärla. Den (diagonalt sönderslagna) kroppen platt och slätt, med ett stycke av en kjol?bård nedtill t.v. Nedanför den svaga spår av tår. Antagligen en kvinnlig helfigur med kropp i förkortning. L. (max) 12.1 cm., br. 7.8 cm.

Inv. 23.8.

404. Huvud. Grått. (Avslaget upptill) av huvuduppsättningen synes i mitten två långa ormmotiv (?) gå upp. Innanför dem fyra vinkelformiga åsar. Åt vardera sidan utgå två långa -formiga fjädrar (?) Pannlugg. Brett, slätt ansikte. Långa bågiga ögonbryn, kort böjd näsa (sönderslagen) halvöppen bred mun med framtänder i överkäken, tjock utåt sluttande hals. Inåligt, på baksidan ett rundat hål. L. 9.6 cm., br. 9.4 cm. Likt Seler, Ges. Abh. II, p. 355, Abb. 866, fig. 7, zapotekiskt.
405. Huvud. Tegelrytt. (Sönderslaget upptill och vid vänster sida) Linear åsornamentik på huvuduppsättningen. Över pannan tre nästan vågräta, tjocka åsar avsmalnande mot mitt och ändar (flätat kvinnohår). Långa ögonbryn, gå ihop vid näsroten, ögon springformiga med ögonlock över och "valk" under, näsa kort, krökt, av munnen synlig en bit av överläppen. (Längre ned ansiktet sönderslaget). Hälften av en ringformig höger örttrissa synlig. Baksidan plan. L. 7.1 cm., br. 6.1 cm.
406. Ansikte. Tegelrytt, tjockt gods. På huvuduppsättningen (dess övre del avslagen) i mitten en bred valk, på sidorna antagligen ormhalsar med stora elliptiska ormhuvuden med långsträckta ögon i relief. Ansikte rätt brett, avsmalnande mot hakan, slätt; tjocka raka ögonbryn, långsträckta ögon, näsa (något sönderslagen), halvöppen mun. Höger örttrissa ringformig med mittknapp (vänster sönderslagen). Slätt baktill. L. 7 cm., br. 6.4 cm. Se Lappkatalogen.
407. D:o. Överst en smal fjäderkrona (snett sönderslagen). I mitten en oval figur och inuti denna en "dubbelhövad" figur. Slätt pannband. Ansikte ovalt, ögonbryn föga markerade, ovala ögon med ögonlock, lång näsa (sönderslagen), nästan sluten mun. Ringformiga örttrissor med mittknapp. Halsband av sju stora klotrunda pärlor. Slätt baksida. Möjligen hört till en helfigur. L. 3.9 cm., br. 7.4 cm.

Inv. 23.8.

408. D:o. Av grov lera, tjockt. (Avslagen upptill så att ingen huvuduppsättning finns kvar). Brett ansikte, bågiga ögonbryn, ovala ögon, bred (sönderslagen) näsa, bred mun. Ringformiga, otydliga örtrissor. Halsband av fem stora runda pärlor. Plattad baksida. L. 6.3 cm., br. 5.6 cm.
409. D:o. Tjockt. Ungefär lika mycket kvar som av föreg. Ansikte brett och slätt, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögonlock, ovala ögon med upphöjda pupiller, näsa avnött, halvöppen mun. Ringformiga örtrissor (något sönderslag-na). Halsband av sju stora runda pärlor. Plattad baksida. L. 4.8 cm., br. 6.3 cm.
410. D:o. Av mörkgrå lera, men ljusgrått utanpå. (Avslaget upptill, så att ingen huvuduppsättning finns kvar). Ansikte brett av trapezoid form, stora ögonlock, stora ovala ögon med upphöjda pupiller, stor näsa (avslagen), halvöppen mun med framtänder i överkäken. Höger örtrissa ringformig med liten, föga upphöjd mittknapp (vänster mest sönderslagen). Något urhåkad undertill, avslaget. L. 6.1 cm., br. 8.5 cm.
411. D:o. Mörkgrått, naturligt modellerat. Huvudbonad slät, gående långt ned på pannan med en överlagd "flik" med fingrar (vänster avslagen?); mitt över huvudbonaden en rundad rak ås (orm?). Ansikte rätt brett och fylligt, långa ögonbryn, stora ögonlock, ovala ögon med upphöjda långsträckta pupiller, krükt näsa, halvöppen mun med tänder. Ringformig höger örtrissa (vänster sida avslagen). Urhåkat baktill. Torde tillhört en figur. L. 5.8 cm., br. 5 cm. Se Lappkatalogen.
412. Gubbansikte. (Avslaget upptill, så att ingen huvuduppsättning synes). Rödbrun lera. Naturlig framställning. Vågräta rynkor å den kullriga pannan, ögonen insjunkna med nedslagna ögonlock, näsa med vågräta rynkor mot ögonen och små näsborrar stuckna; kindknotor och djupa fåror gående ned från näsan, tunna, lodräta fåror på kinderna; tunn

bred mun med glesa framtänder och hängande bred tunga. Stora "öronlappar" utan örtrissor. Urhållad baksida. L. 5 cm., br. 5.6 cm.

Väl gjort, men utan emblem och stiliseringar. Dock genom typ och framställning att hänföra till zapotekerna.

413. Gubbansikte.

Grått, platt. "Pannband" en rad -formiga figurer (avslagna på vänster och delvis på höger sida). Djupa sneda rynkor på pannan, de i mitten gå ihop vid näsroten. Stora breda ögonlock (det högra sönderslaget), långsträckta upphöjda pupiller (näsa sönderslagen); kindknotor, ett par djupa fåror på kinderna, mun stor halvöppen med tjocka läppar (tänder?). Streck på överläppen torde markera mustaschhår och en rad små långsträckta fyrkantiga figurer under hakan hanskägg. Avslaget. L. 7.6 cm., br. 5.7 cm. - Torde framställa zapotekernas "gamle gud". Se Lappkatalogen.

414. D:o

I stil med det förra. (Avslaget upptill). Fårer på pannan ovanför näsan (resten av pannan avslagen). Krokiga breda ögonbryn, stora ögonlock, pliriga ögon, långsträckta pupiller, valk under ögonen; platt triangulär näsa, bred mun uppåtriktad åt sidorna, tjocka läppar (delvis avslagna); ett par stora rynkor på kinderna gående ut från näsan. Örtrissa med mittknapp på vänster sida? Hålighet och avslagning undertill. L. 6.6 cm., br. 6 cm. Torde föreställa densamme som föreg.

Jfr dessa båda gubbansikten med Seler, Mitla, Taf. XII, fig. 2.

415. D:o.

Mörkgrått. (Avslaget upptill, så att ingen huvuduppsättning finns kvar). Brett ansikte av trapezoid form, ögonbryn svagt markerade, gå ihop vid näsroten, stora ögonlock, stora ovala ögon med stora upphöjda pupiller; näsa krökt (sönderslagen), halvöppen mun med framtänder i överkäken. Platt höger örtrissa (vänster avslagen) med liten mittknapp. Något ihålig baktill. L. 5.2 cm., br. 5.5 cm.

Inv. 23.8.

416. Kvinnoansikte.

Zapotekisk frisyr av varandra snett korsande flåtor. Ansikte brett, ögonbryn, bågiga, gå ihop vid näsroten; stora ögonlock, ovala ögon med långsträckta upphöjda pupiller, stor, klumpigt krökt näsa, halvöppen mun med stora tänder i överkäken. Ringformiga örtrissor med mittknapp. Endast de två yttersta pärlorna av halsbandet synliga. Liten urholkning bak till. H. 8.2 cm., br. 8.8 cm. Se Lappkatalogen.

417. D:o.

Ljusgrå. Huvuduppsättning i mitten lik nr 379 (3 över varandra stående vinklar). Vid höger tinning två 8-formiga figurer. En rad små rektanglar å pannan (pannlugg?). Ansikte medelbrett, fina ögonbryn gå ihop vid näsroten, stora ögonlock, ovala ögon med upphöjda pupiller, krökt näsa, halvöppen mun med tänder. Ringformig höger örtriassa (vänster avslagen). L. 8 cm., br. 6.7 cm.

418. Ansikte.

Huvuduppsättning med "topp" i mitten, för övrigt otyllig och fragmentarisk. Rosett på pannan? Ansikte långt och gammalt. Runda ögon med upphöjda pupiller, lång näsa, pussiga, långa kinder, mun halvöppen. Platta örtrissor med låg mittknapp. Halsband av rundade pärlor. Ojämn baksida. L. 7.1 cm., br. 5.6 cm.

Torde vara kvinnligt och föreställa gudamodern, maken till zapotekernas "gamle gud".

419. D:p.

Grått, platt, tjockt. Hög huvuduppsättning (frisyr?) av två etager vågräta åsar (jfr nr 265, med endast en etage). Två st. tofsar (?) eller fjäderprydnader falla ned på vänster sida (höger avslagen). Ansikte medelbrett, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon ovala med upphöjda pupiller (näsa avslagen), liten mun. På vänster sida kvar överörat (höger helt avslaget). Baksida platt. Torde vara avslaget från någon figur. L. 7.4 cm., br. 5.1 cm. Se fig.

420. D:o. Kvinnligt?

(Sönderslaget upptill). Snett mot varandra gående fåror och åsar på "huvuduppsättningen" (flätat hår?).

Smalt slätt pannband. Ansikte rätt brett, stora ögonlock, näsa och mun nästan avnötta. L. 6.4 cm., br. 5.4 cm.

421. Kvinnohuvud.

Av ljusgrå lera. Överst ringlade flåtor (avslagna på sidorna). Ansikte rätt smalt och ungdomligt, fina rätt raka ögonbryn, stora ögonlock, långsträckta ögon, krökt näsa (något avslagen), halvöppen mun med tänder i överkäken. Ringformig vänster örttrissa (höger avslagen). Halsband av klotformiga pärlor, i mitten en större cylindrisk. L. 7.6 cm., br. 4.7 cm.

422. D:o.

Den stora huvuduppsättningens fyra olika delar tafelformigt ordnade. Överst fjäderkrona av fem stora fjädrar (lik flera av gravarnefigurernas). Nästa avdelning två trapezoida reliefffigurer i mitten och två fyrkantiga med långa hål vid sidorna. Därpå en smal rad fyrkantiga reliefffigurer med en högre i mitten och en med runt hål i var ända. Nedast en rad trappstegformigt ordnade kvadratiske skivor med vågrät skära och en större ringformig i mitten (torde föreställas fästa vid varandra med ett snöre som går genom hålen). Pannband av små rektangulära pärlor (eller möjligen stiliserad lugg). Ansikte brett, ungdomligt, stora ögonlock, ovala ögon (näsa avnött), halvöppen mun. Något ihåligt baktill. L. 8.7 cm., br. 7.7 cm. Torde vara manligt. Se Leppkatalogen.

423. Kvinnohuvud.

Tunnt. Platt, verkar gjutet. Hög, bred frisyr med nedast två ormhuvuden med långa halsar. Ansikte litet och smalt, höga ögonlock, springformiga ögon med valk under, lång näsa (sönderslagen), liten mun. Dubbelt halsband av kulformiga pärlor, det nedre endast kvar vid den icke sönderslagna vänstra sidan. Snett avslagen nedtill. Har antagligen hört till en helfigur. L. 7.2 cm., br. 6.3 cm.

424. D:o.

Mörkt, verkar gjutet. Huvuduppsättning största partiet trappformigt, på sidorna otydliga figurer. Kort pannband. Brett ansikte, raka ögonbryn, gå ihop vid näs-

Inv. 23.8.

roten, ovala ögon med ögonlock och undervalk, kort, krökt näsa, halvvöppen mun med framtänder i överkäken. Ringformiga örtrissor med små mittknappar. Baksidan delvis urhållad. L. 7.3 cm., br. 7.4 cm.

425. D:o.

Samma slags mörka, antagligen gjutna keramik som föreg. Huvuduppsättning enkel: en större och bredare slät, tvär upphöjning och en mindre rundad på var sida. Ansikte mycket brett, bågiga, smala ögonbryn gå ihop vid näsroten, stora ögonlock, ögonform som föreg. kort krökt näsa med breda näsvingar, halvvöppen, stor mun (med tänder?). Stora örtrissor med stor mittknapp. Ingen sönderslagning nedtill varför huvudet är ett särskilt helt. L. 7.8 cm., br. 9.5 cm.

426. Ansikte.

Avslaget upptill och nedtill. Tre sidofjädrar synas vid höger tinning. Ansikte brett, två korta upphöjda figurer gå ihop vid näsroten; stora ögonlock, spets-ovala ögon med små upphöjda pupiller, kort bred, krökt näsa, halvvöppen mun med framtänder i överkäken. Ringformiga örtrissor. H. 4.5 cm., br. 7.7 cm.

427. Underfragment av ansikte. Ljusgrått, brett, plastisk framställning. Väns-ter öga närmast av typ i Spindens schema fig. 15.2, omgivet av en rundat fyrkantig ram på platt underlag (höger avslaget). Bred krökt näsa (övre delen avslagen) bred mun med rundade kortsidor och tungspets i mitten. Två fåror och valkar på sidorna om munnen. H. 3.4 cm., br. 6.5 cm. Torde föreställa Cosijó.

428. Kvinnoansikte.

Ljusbrun lera. Platt, tunnt. Håret flätat som å nr 416 m.fl. föreg. Ögon upphöjda, föga upphöjd näsa, tjocka läppar. Ringformiga örtrissor. Halsband av otydliga pärlor. H. 4.9 cm., br. 4.6 cm.

Lerhuvuden från Södra Mexiko.

De flesta antagligen från Vera Cruz och några från Oaxaca.

Människohuvuden.

429. Människohuvud. Ljusgrå lera, tjockt. Huvuduppsättning (sönderslagen)

på sidorna och upptill) tre fyrkantiga vågräta "skivor" och i mitten på varje en ring med mittknapp. Slätt pannband, delat i mitten? Fylligt ansikte, ovala ögon, lång avväggt näsa, halvöppen mun. H. 7.8 cm. br. 5.3 cm. Antagligen zapotekiskt.

430. Ansikte. Huvudbenad bred och låg. Smalt upphöjt pannband, som går ned på vänster tinning (till höger avslaget). Ansikte brett, nedslagna ögonlock, näsa kort utstående, bred mun. På vänster sida en hög mittknapp till örris (höger avslagen). H. 5.5 cm., br. 5.7 cm. Antagligen zapotekiskt.
431. D:o. Av brun lera. (Upptill och på sidorna avslaget). Brett ansikte, stora ögonlock, ovala ögon, krökt näsa, halvöppen mun. H. 4.4 cm., br. 5.4 cm. Antagligen zapotekiskt.
432. Fragment av ansikte. Mindre än halva högra delen av ansiktet kvar. Ovalt öga, spetsigt utåt, stort ögonlock, pupill upphöjd, oval, kort krökt näsa, rest av "ormmustasch" (?) i relief. Rest av höger öra. Baksidan urhålad. H. 5.2 cm., br. 6.6 cm. Antagligen zapotekiskt.
433. Människohuvud. Visselpipa. Svärtat. Frisyr: två olika upphöjningar, skilda genom ett bart mellanrum. Å den vänstra står håret rätt ut långt åt sidan. Å den högra går det mera nedåt och ligger delvis även över tinningen. Ansikte något trekantigt, ögon springformiga, näsa bred, krökt, går ända ned till munnen, som är utstående med tjocka läppar. Baktill ett rektangulärt och på höger sida ett ovalt hål, det senare blåshål. H. 6.2 cm., br. 7.1 cm. Etikett "Cruz" (= Vera Cruz). Antagligen från en tonak-kultur. - Se fig.
434. D:o. Visselpipa. Brunaktigt, stenliknande material. Här benat åt sidorna, en klump på pannan framför det breda skälet. Hög, rundat, slätt pannband. Långt ansikte, spetsigt nedtill, ögon springformiga, triangulär näsa, når nära ned till munnen med tjocka läppar. Vänster öra be-

tecknat endast med en lång snibb (jfr nr 353), med ett stort runt, ej genomgående hål. Ett litet hål upptill och ett större rektangulärt på baksidan, för blåsning. H. 8.5 cm., br. 7.4 cm. Torde tillhöra samma kultur som föreg. Till denna torde även den svar- ta bilden nr 353 höra.

435. Huvud.

Svartat, massivt. Huvudbonad bred, låg och rundad. (Möjligen en stiliserad "pellerin"). Se fig. Rektangu- lära fransar på pannan (prydnad eller lugg?). Ansik- te avsmalnande nedtill. Ögon springformiga, dock nå- got bredare än de båda föreg., näsa kort och bred, går ända ned till munnen, tjock underläpp. L. 5.4 cm. br. 6.3 cm. Torde tillhöra samma kultur som de båda föreg.

436. D:o.

Svart, massivt och tungt (överst sönderslaget). An- sikte avsmalnande nedåt. Ögon små, ovala hål, på var- dera sidan ytterligare två liknande hål gående ut till tinningarna. Näsa lång, bred, krökt, går ned till munnen. I höger örsnibb en ringformig örtrissa, väns- ter örtrissa otydlig. På höger sida en bit av ett slätt halsband? (Jfr nr 353). Baksida plattad. L. 5.7 cm., br. 5 cm. Torde tillhöra samma totonakiska kul- tur som nr 353 och de tre föreg.

437. Huvud. Visselpipa.

Mörkt, ihåligt. Huvudbonad långt bak i nacken, i form av en kort, upptill rundad kam. Framåtkammat hår på hjässan. Ansikte mycket långt och fyrkantigt, ögon omgivna av upphöjda ringar, pupiller upphöjda cirku- lära. Näsa lång och smal, går ned till munnen, som gapar med fyra stora framtänder i vardera käken; haka framskjutande. Överöron slyngformiga med långa snibbar i vilka nederst sitter en stor rund platt örtrissa, den högra med två refflor. Verkar gubbe. Baktill ett rektangulärt hål med blåshål på sidan. L. 8.2 cm., br. 4 cm. Torde tillhöra samma kultur som de fyra föreg.

Inv. 23.8.

438. Huvud. Grovkornigt, skrovligt. Huvudbonad slät, överlagd med en flik på mitten. Ansikte långt, ögon springformiga, stå snett, med små stukna pupiller ytterst, näsa knäpst skönjbar (avslagen?). Istället för mun 2 hål (möjligen för att beteckna utslagna tänder). I de långa smala örenibbarna två hål stukna. L. 7.5 cm., br. 3.8 cm. Etikett: C^o.s... Ve.. (Vera Cruz?) E^o. Närliggande kultur till de fem föreg. (Cn Cantón, motsv. departement).
439. Huvud. Tegelfärgat, massivt, otydligt. Långt ansikte, bågiga ögonbryn (ögon otydliga), näsa lång (sönderslagen), går nästan ned till en fyrkantig djup mun. L. 7.1 cm., br. 3.5 cm. Någon totonakisk kultur, närliggande de närmast föreg.
440. D:o. Tegelfärgat (något sönderslaget upptill). Fyrkantig "huvudbonad" med två runda upphöjningar fram till (höger sönderslagen) i låg relief. Skåra ovanför den starkt kullriga pannan. Långt, knotigt ansikte, bred näsa, rektangulär mun. Platt baksida. L. 6.4 cm., br. 4.6 cm. Torde ansluta sig till samma kultur som föreg.
441. D:o. Mörkgrått. Huvudbonad (till höger sönderslagen) med en rund, platt upphöjning ovanpå. Ansikte långt och fylligt, ögon snett ställda, långsträckt (bestå av 2 ovaler?) med ögonbryn och valk under. Näsa kort, krökt, med näsborrar; gapande mun, rundad haka. Ringformig vänster örtissa i långt utdragen snibb. Platt, något konkav baksida. L. 8.3 cm., br. 4 cm. Står nära nr 438. Torde tillhöra samma totonakiska kultur i Vera Cruz.
442. D:o. Tegelfärgat. Kullrig huvudbonad med två nedhängande "slejfer". Rätt långt, fylligt ansikte, ögon gjorda med lubbila ovala hål, näsa bred och krökt, gapande mun med två kulformiga figurer. (Ätminstone den övre antagligen näsmycke). Öron markerade endast med långa örenibbar (se flera föreg.) L. 6.1 cm., br. 3.7 cm. Antagligen totonakisk kultur i Vera Cruz.

Inv. 23.8.

443. Huvud. Svartmålat? Hög slät, upptill rundad huvudbonad, rund knapp (juvel?) på pannan. Nelhängande sidohår? (del av huvudbonaden?). Brett ansikte, raka ögonbryn, upphöjda långa pupiller, kort näsa (nederst sönderslagen), bred, nästan rektangulär mun med tunga? Ovala örtissor. Hals något bakåtböjd. L. 7.3 cm., br. 4 cm. Torde vara tottonakiskt.
444. D:o. Blekt gulrött. Bred, bågig "pelerin" med ett nät av maskrutor i relief. Ansikte avsmalnande mot hakan, nedslagna ögonlock, sned näsa (sönderslagen?), halvöppen mun. Platt ringformig vänster örtissa (höger avslagen). Tre kulformiga pärlor av halsbandet kvar på vänster sida. Plattad baksida. L. 7 cm., br. 9.9 cm. Totonakiskt.
445. Huvud. Gulrött, ihåligt, rundat. (Sönderslaget upptill). Brett, platt pannband med en cirkulär knapp mitt på (juvel?). Nästan fyrkantigt ansikte, "pliriga" ögon, kort utåtpåkande näsa. Bred, nästan rektangulär, gapande mun med hålet gående tvärs igenom. L. 8.6 cm., br. 6.1 cm. Totonakkultur.
446. Ansikte. Tegelrött, möjligen avslaget en helfigur. Platt, otydligt. Överst en halvcirkelformig figur i låg relief och på sidorna går huvudbonaden upp i två rundade utskjutningar. Tredubbelt pannband. Bred rött näsa, bred mun. En bit av hals och bröst synliga. Platt baksida. L. 8.8 cm., br. 5.6 cm. Etikett: "Panta .. (=Pantano) Cⁿ (=Canton) de V^a C ... (=Vera Cruz) E^o de"
447. Ansikte. Grått, kompakt material, platt. Huvudbonad mycket låg och bred. Pannband brett i låg relief. Ansikte brett, ögon springformiga, näsa låg; mun bestående av ett ovalt hål på var sida om näsan? Selfig. L. 6.5 cm., br. 6.5 cm. Etikett: "Pantá..o (=Pantano) Cⁿ de V^a Cru.. ." (=Vera Cruz).
448. D:o. Rödaktigt grått. Huvudbonad platt, rundad uppåt (sönderslagen på höger sida), på vänster sida två cirkulära "knappar" med ytterligare en knapp ovanpå. Ovanför

pannbandet en rund (nött) knapp. Pannband i hög relief, med vertikala refflor, gående ned på tinningarna. Ansikte triangulärt, hög panna, ögon raka och springformiga, näsa (nederst sönderslagen), mun liten, otydlig. Baksida ojämn. L. 7.1 cm., br. 6.5 cm.

I anseende till framställning av ansiktsdragen liknar detta huvud, liksom det föreg., sådana från totonakkulturen i prov. Otuxtla, aztekernas Cuetlaxtlan, läglandet sv. om staden Vera Cruz. Jfr Krickeberg Abb. 33 och 46 b och c från El Buzón.

449. Huvud. Rödgrått. Sönderslaget upptill. Brett ansikte, ögon som föreg. Utskjutande spetsig näsa, smal mun. Platt stor örtrissa å v. sida (höger saknas). L. 8.6 cm., br. 7.2 cm. Samma totonakkultur som de båda föreg.
450. Huvud. Rödgrått, illa gjort. Brett ansikte, ögon som föreg., mycket långa. Bred, sönderslagen näsa, stor mun otydlig. Platt vänster örtrissa (höger borta). Baksidans övre del urhållad. L. 6.8 cm., br. 6.4 cm. Antagligen samma totonakkultur som föreg.
451. Huvud. Mycket massivt och tungt, nøtt. Kullrig panna. Fyrkantigt ansikte; stuckna, tätt stående ögon, knappast skönjbar (avnött?) långsträckt näsa, bred rak mun (avnött). Stora hål i öronen. Platt baksida. L. 8.7 cm. br. 7 cm. Etikett: "El ... ntano (= Pantápo) Cⁿ d Cr (=Vera Cruz) E^o de .. Cr.
452. Huvud. Litet, mörkgrått, massivt. Refflor på hjässans vänstra sida, troligen föreställande hår. (Höger sida avslagen). Stor knapp ovanför pannan. Hög panna. Runda ögonhål, utstående mun. Ringformiga örtrissor. Sönderslaget nedtill, möjligen suttit på en kärllkant. L. 3.5 cm., br. 2.9 cm. Ranchito de las Animas? Jfr Krickeberg, Abb. 40 a och b. därifrån.
453. Ansikte. Blekrött. Huvudbonad och panna ej särskilt markerade, gå i ett (ett tunnt, kamliknande parti). Ansikte framträdande. Tjocka krökta ögonbryn. Nästan runda ögon,

omgivna av ring. Starkt framskjuten, krökt näsa med näsborrar. En fåra går nedåt från vardera näsvingen. Bred mun. Runt läppsmycke? L. 6.6 cm., br. 5.5 cm.

Totonakisk kultur, antagligen i läglandet s.v. om staden Vera Cruz.

454. Ansikte.

Brungrått, platt, massivt otylligt. I det släta övre pannbandet fästa två långa fjädrar (?) som falla mot sidorna. Nedre pannbandet något smalare. Höger öga spetsigt utåt (vänster avnött), ett vanligt totonakiskt drag. Näsa bred (avnött), mun rektangulär. Baksida jämnt platt. L. 5.9 cm., br. 6.7 cm. Etikett:no (Pantano?)V. (Staten Vera Cruz?).

455. Ansikte.

Tegelrött. Smal, slät "bindel" går över hjässan och inramar huvudet. Brett ansikte, bågiga ögonbryn gå ihop vid näsroten, upphöjda runda ögon, triangulär näsa (avslagen), ellipsoid mun. Mellan näsa och mun går en rak fåra tvärs över ansiktet (tatuering?). Sönderslagad nedtill. Baksida platt med spår av mörkröd färg. Kan möjligen ha suttit på kanten av ett kärl och blickat inåt. L. 4.9 cm., br. 4.9 cm. Etikett: Las Otates (v. om staden Jalapa) C^o de Jalapa. E^o de uz (= Vera Cruz).

Barbarisk kultur, antagligen lägre totonakisk. Aztekerna sammanfattade befolkningen i Vera Cruz' sydligare lämland under namn av "olmeker". I den ingingo stammar av heterogent ursprung och olika grad av kultur, även totonakiska. Den mörkröda bemålningen liknar den hos kärl från Mexikodalen. Men så hade också stammar härifrån vandrat ned i läglandet, och i nyare tid aztekiska kolonier anlagts.

456. Ansikte.

Mörkgrått, platt. Ansiktet framträder rätt svagt ur den rundade omgivningen. Upphöjda, ovala ögon, bred näsa (avslagen) oval mun med fyra tänder. Örtissor=svagt rundade skivor. Baksida platt. L. 5.8 cm., br. 5.6 cm. Etikett: Las Otates C^o de Jalapa E^o de V^a Cruz.

457. Ansikte.

Grågult, platt, runt. Ingen huvudbonad (fig.). Ögon upp-

höjda, otydliga. Låg triangulär näsa. Oval mun med fyra (2?) tänder. Baksida plattad. L. 4.2 cm., br. 4.2 cm.
Etikett: Les Otates. Cⁿ de Jalapa. E^o de V^a Cruz.

458. Huvud. Blekbrunt, massivt, stenliknande. Kort huvadbonad (frisyr?) rundad upptill. Ansikte medelbrett, rundat, ögon runda stukna, näsa plattad och låg, mun bred. Hals bakåtböjd. Längsgående vulst på baksidan (parti hängande ned från huvadbonaden?). L. 5.4 cm., br. 3.3 cm. Totonakisk kultur.
459. D:o. Vitgrått. Rundat upptill (fig.). Ögon upphöjda, näsa låg, fyrkantig mun med två tänder. Otydliga öron eller örtrisor. Plattad baksida. L. 4.6 cm., br. 4.5 cm. Otates-kulturen. Jfr 455-457.
460. Tlaloc-huvud. Klotformigt, blekt rödgult, ihåligt. Överst ett rör (avslaget). Pannband av fem stora rundade, platta pärlor. Över höger tinning går rätt ut ett ormhuvud (?) med lång skärad mun. Ögon stukna, cirkulära, innanför breda, platta upphöjda ringar. Näsa krökt, fågelnäbbliknande, starkt framskjutande. Utstående överläpp. Två divergerande huggtänder. Vänster öra (?) slätt, stort, rätt utstående (höger avslaget). På baksidan fyra höga åsar, antagligen ormmotiv. Skallerkula. L. 7.4 cm., br. 6.1 cm. Etikett: Zongolica. E^o de V^a Cruz. Antagligen en skallra och visselpipa för regnmagi.
461. Tlaloc-huvud. Klotformigt. Mitt på hjässan ett hål (möjligen har ovanpå detta suttit ett rör att blåsa i). På höger sida står rätt ut en rundad figur (öra?) med glasa refflor. Ögon stora breda ringar med kulförmiga utstående pupiller. Näsa liten, skarp och krökt (avslagen nedtill). "Ormmustasch" med huvud (?) åt vardera sidan. (Inga huggtänder). L. 6.2 cm., br. 6.9 cm. Zongolica. E^o de V^a Cruz.
462. Tlaloc-huvud. Blekt rödguld, äggformigt. Runt pannmycke (juvel?). Näsa rektangulär, platt. Ögon upphöjda innanför stora ringar. Över munnen ormmustasch. Tre huggtänder. Skallerkula. L. 9.9 cm., br. 6.8 cm. Etikett: Zongolica. E^o de V^a Cruz.
463. Huvud. Tegelrytt, ihåligt. Överst understa delen av ett rör (avslaget). Brett pannband, en gång besatt med stora pärlor,

av vilka tre märken återstå. Ansikte rätt smalt, Ögonbryn gå ihop vid näsroten, stora upphöjda ögon, kort näsa (avslagen) gapande mun, liksom sjungande; hålet går tvärs igenom. L. 10.8 cm., br. 7.4 cm. Etikett: ... lica (=Zongolica?) Möjligen visselpipa.

464. Huvud.

Rundat, brett, ljus tegelrött. Sönderslaget upptill, rund tapp i mitten. Från ett långt pannband (?) nedhänger på höger sida en figur (jfr ormhuvud av denna form å zapotekiska bilder). Stora ögon, bestående av ring och stor platt cirkulär pupill i låg relief. Kort, skarp, rak näsa. På höger sida och ytterst på vänster bitar kvar av en upphöjd orrmustescher? Munnen ursprungligen en lång bred springa vilket synes på höger sida (eljest utvidgad genom sönderslagning). Under munnen till vänster en liten ås, möjligen en huggtand. På baksidan fyra längsgående åsar (möjligen ormmotiv). Underst ett runt hål. L. 8.6 cm. br. 13.4 cm. Etikett: Zongo... (=Zongolica) E^o de V... (=Vera Cruz). Tlaloc-huvud?.

465. Huvud.

Halvklotformigt (varvid ansiktet plattat) ihåligt med tjocka väggar. Upptill nedersta delen av ett rör. Ögon breda platta ringar med runda pupillhål stukna. Näsa "knyckt" och sedan rak. Två upphöjda, snett uppgående mustascher (ormmotiv?). Mun rektangulär, helt genomgående. Nedanför två sneda åsar (ormmotiv). Vänster öra utstående, hörselhål. På baksidan två stora breda åsar (ormmotiv?): Nederst avslagning möjligen tydande på att huvudet hört till en figur. L. 8.7 cm., br. 8.8 cm. Etikett: V^a Cruz. Torde stå nära Zongolica-kulturen.

3 st. Tlaloc-huvuden med hals.

Deras ursprung ligger i den arkaiska kulturen på höglandet, därifrån de spritt sig till Vera Cruz' lågland. Dylika enkla bilder ha fortlevat bland folket, långt sedan det arkaiska stadiet var passerat. Möjligen tillhöra dessa tre Zongolica-kulturen.

466. Tlaloc-huvud med hals. Blekt tegelrött, ihåligt, äggformigt huvud. Avslagning upptill omkring ett stort runt hål (antagligen

fortsatt av ett rör). Breda ögonringar, höger pupill upphöjd. Skarp kort näsa. Upphöjd, bågig överläpp, två breda huggtänder (spetsarna avslagna). Höger örtissa oregelbundet rektangulär med rundade hörn (vänster saknas). Halsen en konisk högringfot. H. 12 cm., br. 7.1 cm.

467. D:O.

Ihåligt klotformigt huvud. Rund avslagning på hjässan. Platta sidostycken (något sönderslagna). Ögonringar, utan pupill. Skarp näsa (avslagen nedtill). Överläpp bågig och utåtvriden (ormmotiv med huvud åt vardera sidan?). Två lodräta huggtänder. Hals nedtill sönderslagen. L. 9.5 cm. br. 9.4 cm.

468. D:O.

Tegelrött. Massivt, klotformigt huvud, ihålig, lång rörformig hals. Överst en rundel, angivande att något avslagits. Ansiktet rött. Ögonringar med upphöjda pupiller. Näsa nästan bortrött. Spår av orrmustasch och huggtänder. L. 8.6 cm., br. 4.9 cm.

469. Tlaloc-huvud.

Rundat, spår av brun, mörkgul, grågrön och svart bemålning på vit botten. Låg huvudbonad, till höger grågrön- och vitrandig (till vänster färgen nu avnött). I mitten innanför en brun ring en stor knapp med liten mittknapp. Ansikte medelbrett, stora breda, platta, vita (en gång överdragna med grågrönt) ögonringar, ovala svagt upphöjda pupiller, näsa kort och krökt med spår av svart bemålning. Upphöjd vit (spår av grågrönt överdrag) "ormmustasch", på sidorna gående tvärt ned och avslutad med ormhuvud. Läppar ej upphöjda endast målade bruna; fyra lodräta, vita huggtänder. Övre delen av ansiktet mörkgult, två bruna ränder utgå från höger öga (kroppsmålning eller tatuering?). Örsidostycken brunvita och grågrönmålade (möjligen kan till höger ett grågrönt öra urskiljas). På baksidan överst nedre delen av ett slutet rör och därunder en stor urholkning bakom ansiktet. Avslagning vid halsen. L. 9.8 cm., br. 8.9 cm. Torde tillhört en figur framför ett kärl. Möjligen mixtekisk.

470. Huvud.

Grått. Slätt pannband (delat av skära?). Uppåtriktat brett ungdomligt ansikte; fina bågiga ögonbryn, långsträckta

ögon, låg nätt näsa, mun avnött, tjock hals. En bit av höger sidostycke kvar (vänster helt avslaget). Mitt på baksidan en rund, djup urhålkning. L. 6.5 cm., br. 5.5 cm. Antagligen totonakisk.

471. Visselpipa? Grågul. Föreställer ett framåtriktat huvud av en äldre man, spår av linear svart bemålning. Hjässa slät, över pannan en bred tvärgående urtagning, nedanför denna franslugg. Ansikte väl profilerat och konstnärligt. Markerade ögonbryn, ovala ögon, något böjd näsa, framskjuten slutan mun med tjocka läppar och ett belåtet uttryck; ristad dubbel bågformig svart tatuering på kinderna, svart figur på vänster tinning med dubbelspetsigt utskott gående fram till ögat. Långt höger öra (vänster avslaget). På undersidan ett fyrkantigt blåshål och i nacken ett runt tangenthål. Kort, brett runt utskott (avslaget) mellan hälen. L. 4.9 cm., br. 3.3 cm. - Möjligen totonakisk. Jfr huvud Krickeberg Abb. 43 (distr. Tuxtla), detta dock med mera komplicerad tatuering.
472. Huvud. Smutsbrunt, Konstnärligt. Rund huvudbonad, skild från ansiktet genom en skära. Tydligt ansikte, upphöjda rundade (nötta) ögon, lång triangulär näsa, liten mun med tjocka läppar. Öron otydliga (inga örringar). Tjock hals. Konkav baksida. Möjligen suttit på ett kärl. L. 5.1 cm., br. 5.2 cm. Antagligen totonakisk.
473. Huvud. Litet, gråbrunt. Naturlig framställning rundat. Ingen huvuduppsättning, dock spår efter något överst på hjässan. Nedslegna ögon, lång, grovt böjd näsa, halvöppen mun (visande tunga l. tänder?). Urhålkning baktill. Antagligen suttit på foten av ett kärl. L. 3.1 cm., br. 2.6 cm. Möjligen totonakisk.
474. Huvud. Långsträckt, brunt (spår av bemålning?). Hög (brunmålad?) panna. Magert, långt gubbansikte, insjunkna, halvslutna ögon, kindknotor och rynkor på kinderna utbildade till ormmotiv? tjocka läppar. Platt (brunmålad?) baksida. Djup urhålkning. Utgjort fot på ett kärl. L. 5.5 cm., br. 3.2 cm. Antagligen från höglandet influerad totonakkultur.

Inv. 23.8.

475. Huvud. Naturlig framställning, rätt platt. Ingen huvuduppsättning (dock avslaget upptill). Ovalt ansikte, nedslagna ögon, lång, låg och plattad näsa, liten otydlig mun. Bit av halsen kvar. L. 4.2 cm., br. 3 cm. Antagligen totonakiskt.
476. Huvud. Blekt tegelrött. Pellerin. Mött ansikte. Ögonbrynen gå ihop vid näsroten, nedslagna ögonlock, lång, låg, otydlig näsa, mun otydlig. Platt baksida. L. 3.9 cm., br. 3.8 cm. Antagligen totonakiskt.
477. D:o. Pellerin (avslagen till höger). Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Ovala ögon, näsa delvis avslagen, framskjuten underläpp och haka. L. 4.5 cm., br. 4.2 cm. Antagligen totonakiskt.
478. D:o. Blekt tegelfärgad. Avslagen upptill. Långt ansikte, bågiga ögonbryn, ovala svagt upphöjda ögon, lång (avslagen) näsa, halvöppen mun, rätt lång hals. Baksida plattad. L. 4.3 cm., br. 2.8 cm. Möjligen totonakiskt.
479. Huvud. Hög platt panna med ett genomgående håll mitt på. Vid tinningarna en upphöjd, punkterad "prydnad". Tjocka upphöjda ögonbryn, som gå ihop vid näsroten och fortsättas av en bred näsa med näsborrar. Ovala ögon med stuckna runda pupiller. Mun med fyra glesa tänder? (mellanrummen antagligen för att beteckna dem som filade). Ringformiga örtrissor. Upptill på den platta baksidan en rundad upphöjning med 8 små hål. L. 7.7 cm., br. 6.4 cm. Totonakiskt
480. Ansikte. (Sönderslaget upptill och vid sidorna). Brett, fylligt, ungdomligt ansikte. Bågiga ögonbryn gående ihop vid näsroten. Långsträckta, ovala, utåt spetsiga ögon. Näsa triangulär. Mun halvöppen med synlig tunga l. tänder, krusad överläpp. Örtrissor ringformiga, otydliga. På baksidan en urtagning. L. 7.8 cm., br. 7.9 cm. Antagligen totonakiskt.
481. D:o. Blekrött. (Avslaget upptill). Ovalt, ögon bortnötta?, triangulär näsa, utstående läppar (sönderslagna), långa örenibbar. Platta rundade örtrissor sitta längst ned, som på flera föreg. figurer. Avslaget nedanför hakan. L. 5.5 cm.

br. 5.2 cm. Möjligen någon lägre totonak-kultur i Vera Cruz.

482. Ansikte.

Ljust tegelrött (sönderslaget upptill). Runt fylligt, breda kindknötar (vänster sida avslagen). Springformiga, glirande ögon. Kort krökt, triangulär näsa, små näsborrar. Stor gapande, något sned mun, fyllig haka. Baksida ojämn, avslagen. L. 7 cm., br. 5.8 cm. Möjligen totonakiskt.

483. D:o.

Tegelrött, plattat. Omgivet av en veckad huvudbonad som överst går upp i en flik. Rund, kullrig panna, mycket stora ögonhålor, skarp nedtill, bred näsa (avslagen), bred men otydlig mun. Platt, något konkav baksida, avslagning nedtill. L. 9.2 cm., br. 6.9 cm.

Möjligen någon lägre totonak-kultur. Huvudbonaden möjligen en konstnärlig stilisering av ett totonakiskt fågelmotiv. Jfr Krickeberg, Abb. 54.

484. D:o.

Färg som föreg. Bred huvudbonad, går ned på höger sida (vänster sönderslagen). Fyrkantigt ansikte; breda ögonbryn gå ihop vid näsan, som är triangulär (nött). Ögon otydliga. Ansiktet avslaget strax nedanför näsan. Ringformig höger örris. Ovan denna ett runt hål stucket, möjligen för att föremålet skall bäras som amulett. Baksida platt. L. 4.1 cm., br. 5.5 cm. Antagligen samma kultur som föreg.

485. Huvud.

Nästan cirkulärt, svagt rundat, föga markerade drag (fig.). Ögonbryn otydliga, smala upphöjda ögonlock, ögon långsträckta något snedställda. Näsa knäppt skönjbar (avnött?), mun otydlig, oval, halvöppen. Rundad, ojämn baksida. L. 6.4 cm., br. 6.4 cm. Möjligen totonakiskt.

486. D:o.

Grårött. Huvudbonad slät (avslagen). Ansikte platt, avsmalnande nedtill, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon ovala, vänster med ögonlock (höger avslaget), näsa triangulär (avslagen), oval mun med tjocka läppar. L. 6.7 cm., br. 5.1 cm. Möjligen någon lägre totonak-kultur.

Inv. 23.8.

487. Huvud. Blekrött. Huvudbonad med "knappar" över pannan (upptillsönderslagen). Ansikte likt en tragisk mask; kullrig panna, stora djupa tomma ögonhålor, krökt kort näsa, kindknotor, bred halvöppen mun med raka långsidor och rundade kortsidor. Öron krokformiga? i vänster en hakformig örtrissa? (höger avslagen) örsnibbarna långa ännu längre ned? På baksidan spår av rödbrun bemålning och en djup rund urholkning. Möjligen hört till en visselpipa. L. 4.7 cm., br. 4 cm. Möjligen en totonak-kultur, influerad från höglandet.
488. Ansikte. Naturlig, konstnärlig framställning. Framsida helt målad i brunrött. Huvudbonad eller frisyr med diagonala valkar. Ansikte ovalt, kullrig panna, ögonbryn gå ihop vid näsroten, nedslagna ögonlock, liten mun med tjocka läppar. Öron och örsmycken otydliga (höger nederst sönderslaget), haka markerad. Baksida platt. L. 3.3 cm., br. 2.8 cm. Möjligen en från höglandet influerad totonak-kultur.
489. Ansikte. Blekbrunt. Rundat, sitter utanpå en kärlbit med bräm. "Valkig" låg huvudbonad eller frisyr. Rundat ansikte, bågiga ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon ovala med upphöjda pupiller, näsa kort, triangulär, mun slutet med nedåtgående mungipor. L. 4.6 cm., br. 3.4 cm. Möjligen någon totonak-kultur.
490. Huvud. Tegelrytt, långsträckt, ihåligt. Förhållandevis hög, slät fyrkantig huvudbonad, "knapp" överst på höger sida (vänster avslagen), i vilken sitter ett sidostycke av tredubbla remsar (jfr zapotekiska huvudbonader å gravkärll förut i samlingen). Rundat brett pannband. Ansikte långt, ögon halvoirkelformiga, näsa låg och nätt, möjligen med en (otydlig) näsprydd, mun halvöppen. Möjligen föreställa runda figurer vid sidan av kinderna örtrissor. Fyrkantiga figurer under dem stå något ut, varför de kanske föreställa ben och icke örtrissor. Jfr nr 492. Baksida med ett stort runt hål innanför sönderslagna vallar. L. 4.4 br. 3.2 cm. Antagligen en zapotekisk visselpipa. Jfr föreg. rubrik Zapoteker, visselpipor.

491. D:o. Tegelrytt, ihåligt. Smal fyrkantig huvudbonad. Rundat brett (nött) pannband. Långt ansikte, otydliga ögonbryn och ögon, lång, låg näsa, kindknötar, framskjutande bred mun med tjocka läppar, möjligen ormmotiv på kinderna. Rundade sidostycken, med ringformiga örtrissor. Baksidan med ett runt hål omgivet av vall. L. 4.9 cm., br. 4.5 cm. Antagligen en zapotekisk visselpipa, som föreg.
492. Huvud. Ihåligt, spår av vit bemålning. Huvudbonad uppåt bågig. Slätt pannband med två runda "knappar". Ovalt ansikte, ögon otydliga, lång, låg näsa, liten, oval mun. Öronpartier avnöttna. Två divergerande utskott nedtill, som nr 490, föreställande ben? Stort runt hål med vall omkring på baksidan. L. 3.9 cm., br. 2.5 cm. Antagligen en zapotekisk visselpipa, som de båda föreg.
493. Ansikte. Massivt, platt, svartgrått, spår av vit bemålning (sönderlaget på alla håll). Ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon rakt stående, nedslegna ögonlock, ögonpåsar, triangulär (sönderlagen) näsa, nästan rektangulär mun (nederst sönderlagen). Röd baksida. L. 6.3 cm., br. 4.9 cm. Se fig. Möjligen zapotekiskt.
494. Ansikte. Massivt, tjockt, blekt tegelrytt, spår av vit bemålning. Avslaget tvärs ovan ögonen. Nedslegna ögonlock, låg bred näsa, utstående underläpp, bred haka. Baksida platt. L. 4.2 cm., br. 5.8 cm. Möjligen zapotekiskt.
495. Ansikte. Rödbrun. Massivt, platt,ött (sönderlaget nedtill). Låg bred huvudbonad, slätt pannband med tre höga knappar. Ansikte utslättat, svaga spår av ögon och mun, endast en liten näsa höjer sig. Rundad höger örtrissa? (vänster avslagen). Slät baksida. L. 5.9 cm., br. 5.7 cm. Möjligen tillhört en stående zapotekisk, kvinnlig helfigur.
496. Huvud. Gulrött. Fig. Platt upptill. Ansikte triangulärt, nedslegna ögon (det högra ej skönjbart), liten skarprygig näsa, rak, sluten mun. På sidorna nedhånga sidostycken (öron och örtrissor kunna icke urskiljas). Rund hals med

platt tvärsnitt. Platt undersida. L. 4 cm., br. 4.2 cm.
Av leran att döma totonakiskt.

497. Huvud. Litet, naturligt, konstnärligt. Hjälmkanformig huvudbonad med runt genomgående hål från sidan. Långt ansikte med markerade drag, stora ögonlock, rak näsa, halvöppen mun (med tänder?), spetsig haka. Till höger en ringformig örtrissa på stor öronlapp (vänster avslagen). L. 3.3 cm., br. 2.4 cm. Eftergjord en typ av stenhuvuden med ursprung i höglandets Teotihuacan-kultur. Dylika funna såväl i zapotekisk kultur (Seler, Ges. Abh. V, p. 554, Abb. 231, Oaxaca), som i nahua-kultur i Vera Cruz' lågland (p. 555 Abb. 223, nära Coatzacoalcas). Antagligen zapotekiskt.
498. Huvud. Grågult. Huvudbonsden går upp i en tofs, med bindel runt om. Pannband rundat, tjockt, går ej runt om som den övre bindeln. Ansikte brett, skårformiga ögon, näsa utstående, bred halvöppen mun. Stora platta örtrissor: Baksida kon-kav. L. 3.4 cm., br. 2.6 cm. Antagligen totonakiskt.
499. Huvud. Grågult, nött. Låg rundad, slät huvudbonad. Långt ansikte, hög panna, triangulära ögon fortsatta av lång skåra; bred krökt näsa, kort trynliknande mun med tjocka läppar. L. 4.2 cm., br. 2.9 cm. Antagligen lägre totonak-kultur.
500. Ansikte och bröstbild. Blekt tegelrött (avslagen upp till och ned till). Ansikte brett, triangulärt, ögonlock, ovala ögon, låg näsa (mun sunderslagen). Platt höger örtrissa (vänster avslagen). Två bröst. Platt baksida. L. 3.6 cm., br. 3.6 cm. Antagligen hört till en totonakisk kvinnobild.
501. Huvud med hals. Grågult. Liten fyrkantig huvudbonad, som står ovan på huvudet (fig.). Ansikte långt, något bakåtlutat, ögon skårformiga, låg näsa, liten utskjutande mun med tjocka läppar. Smal hals. L. 3.2 cm., br. 1.8 cm. Antagligen totonakiskt.
502. Huvud med hals. Blekbrunt. Fig. Hår svartmålat, bakåt gående ned till halsen. Låg panna, krökt näsa, stuckna runda ögon; mun ett runt hål gapande. Lång hals går ut i en svartmålad spets (möjligen handtag). L. 3.3 cm., br. 1.8 cm. Antagligen Vera Cruz.

503. Huvud. Grått, runt (nacke avslagen). Ögon ovala, upphöjda runda pupiller; näsa låg, bred med näsborrar; mun bred, nästan skårformig, hals tjock, snett avslagen. L. 3.3 cm., br. 2.1 cm.
Antagligen Vera Cruz.
504. Ansikte. Grått. Framträder från en slätt yta, representerande en fyrkantig huvudbonad. Triangulärt, ögon små stickna punkter på runda ansvallningar; näsa sned, bred med näsborrar; mun med ristade tänder. En bit av halsen kvar. Baksida platt. Antagligen hört till helfigur eller kärl. Fig. L. 5.4 cm., br. 6 cm. Möjligen totonakiskt.
505. Huvud. Gulvitt. Urholkat baktill, sönderslaget upptill, starkt vittrat. Kullrig panna. Stora ovala tomma ögonhålor, låg krökt näsa, bred, sluten mun. Öron utan trissor. Varie en kärlfot. L. 5.1 cm., br. 4 cm. Antagligen Vera Cruz.
506. Ansikte. Något vitmenat. Fig. Två sönderslagningar upptill antagligen efter två uppstående flikar. Huvudbonad med diagonala streck liksom snodd (Jfr Seler, Ges. Abh. V, Taf. 63 figs 19, 33 och 39, Ranchito de las Animas). Pannband slätt, går ned över tinningarna. Ansikte brett, ögon ovala, näsa kort, krökt, mun oval (med framtänder i överkäken?). Haka markerad. (Sönderslagning nedtill). Platt, något konkav baksida. Möjligen tillhört en helfigur eller suttit på ett kärl. L. 5.6 cm., br. 5.3 cm. Antagligen Ranchito de las Animas-kultur.
507. Ansikte. Tegelrytt, spår av vit bemålning. Låg, bred huvudbonad med utskjutande ändar. Smalt pannband går ned på tinningarna. Brett ansikte, nedslagna, svagt skönjbara ögonlock; kort, bred-krökt näsa, bred halvöppen mun. Örttrissor med mittknapp. (Avslagning nedtill). Platt och något urholkad baksida. L. 4.6 cm., br. 5.6 cm. Antagligen Vera Cruz.
508. D:o. Lix föreg. Undantag: (Huvudbonad t.v. avslagen), ögonbryn mera synliga, näsan skarpare, munnen mindre. Örttrissor släta utan mittknapp. Slät baksida. L. 4.2 cm., br. 4.7 cm. Samma kultur som föreg.
509. D:o. Blekröd, spår av vit bemålning; illa gjord, starkt avnött.

Låg huvudbonad med avslagna ändar, antagligen av samma slag som de båda föreg. I ansiktet endast svaga spår av ögon och en sönderslagen näsa. Stort utstående vänster öra (höger avslaget). L. 4.8 cm., br. 5.3 cm. Möjligen samma kultur som de båda föreg.

510. D:o.

Lera och färg som de tre föreg. Huvudbonad otydlig men synes gå långt ned på ansiktets sidor, upptill är den något spetsig; med detaljer i relief omöjliga att närmare urskilja. Ovalt ansikte, kullrig panna, ögonlock, ovala ögon, små upphöjda pupiller, låg näsa (nött), halvöppen mun. Vänster örttrissa ringformig med mittknapp (höger avslagen). Runt hals baktill. L. 4.2 cm., br. 4 cm. Möjligen samma kultur som de tre föreg.

511. D:o.

Färg som de fyra föreg. Låg, kort, något sned huvudbonad. Brett rundat ansikte, låg panna, otydliga ögon, lång, bred (nött) näsa, oval mun. Öron med släta örttrissor. Tjock hals (avslagen nedtill). Slät baksida. L. 4.7 cm., br. 5.4 cm. Möjligen samma kultur som de fyra föreg.

512. Huvud.

Litet. Färg som de fem föreg. (avslagnings upptill). Långt ansikte, stora ögonbryn ovala otydliga ögon, kort, bred, klumpig näsa, kindknötar, halvöppen mun med breda läppar. Ringformiga örttrissor? Nedtill tvärt avslagen. Baksida plattad. L. 3 cm., br. 3 cm. Möjligen samma kultur som de fem föreg.

513. Huvud.

Färg som de sex föreg. Håret i grova testar struket framåt över pannan och tinningarna. Prognat, ögon runda, svagt upphöjda (näsa sönderslagen), otydlig sluten mun med tjocka läppar. Tjock hals. På baksidan en otydlig figur? Förrestället möjligen en apa? L. 4.2 cm., br. 2.8 cm. Möjligen samma kultur som de sex föreg.

514. Ansikte. Ansiktsmask? Färg som de sju föreg. Ovalt. Låg, kullrig panna,

stora runda ögon helt genomstickna; bred (nött) näsa, halvöppen stor mun med tjocka läppar. Möjligen apa? Baksida något konkav. L. 4.4 cm., br. 3.5 cm. Möjligen samma kultur som de sju föreg.

Inv. 23.8.

515. Huvud. Färg som de åtta föreg. Huvudbonad rätt korg (avslagen upp-
till). Brett pannband. Brett, otydligt, något uppåtvänt an-
sikte. Bågiga tjocka ögonbryn, upphöjda ögon, bred (nött)
näsa; bred, svagt skönjbar mun. Tjock, något bakåtgående
hals. L. 5.3 cm., br. 3.1 cm. Antagligen totonakiskt.
516. Ansikte. Blekrött, svaga spår av vit bemålning på höger sida. Låg,
rundad huvudbonad av den vanliga typen, som hänger ned på
sidorna (avslagen på vänster). Föga markerat, rätt långt
ansikte, något kullrig panna, låg, bred näsa, liten mun.
Snett avslaget nedanför munnen. Plattad baksida. L. 3.9 cm.
br. 3.9 cm. Antagligen totonakiskt.
517. Huvud. Blekt gulrött. Huvudbonad som föreg. Föga markerade drag,
ovala ögon (avslagen näsa) oval mun. På den rundade baksidan
nederst två halskotor? L. 3.6 cm., br. 3.6 cm. Antagligen
samma kultur som föreg.
518. Ansikte. Rödbrun lera. Svaga spår av rödbrun bemålning. Huvudbonad
som de båda föreg. Brett, fyrkantigt ansikte, raka ögonbryn,
upphöjda, ovala ögon, triangulär (nött) näsa, rektangulär
mun med rundade kortsidor. Små runda örtrissor. Baksida platt
L. 3.6 cm., br. 4.2 cm. Antagligen samma kultur som de båda
föreg.
519. Huvud. Grått. Avslaget upptill. Brett ansikte, bågiga ögonbryn,
ovala ögon, bred låg näsa, rektangulär mun med tunga (eller
tänder?). Rund örtrissa t.h. Tvärt avslaget över halsen.
L. 3.7 cm., br. 4.4 cm. Etikett: P(?)antl(?).. (Felskrivning
för Papantla?) stato....
Möjligen Vera Cruz. Om det är från Papantla, så är det
olika - totonakiskt.
520. Ansikte. Grått. (Något avslaget upptill). Brett med spetsig haka,
tjocka ögonbryn gå ihop vid näsroten, bred, kort näsa, ring-
formiga ögon, mun en djup bred springa. Platt baksida. L. 4.8
cm., br. 4.9 cm. Primitivt. Möjligen Vera Cruz.
521. Ansikte. Litet, tegelrött. Avslaget på sidorna. Fig. Huvudbonad mycket
låg. Pannband mycket smalt. Ansikte långt, ögonbryn raka gå

Inv. 23.8.

i ett, ögonlock och ögonpåsar, näsa krökt, kindknotor, gapande mun. Baksida plattad och något konkav. L. 2.7 cm. br. 2.3 cm. Högre kultur, möjligen i Vera Cruz.

522. D:o. Blekbrunt, tjockt (sönderslaget på alla sidor). Huvudbonad har antagligen varit som nr 516-518. Brett fylligt ansikte, breda ögonbryn gå ihop vid den breda, platta näsan; liten oval mun. Platt baksida. L. 3.2 cm., be. 4.7 cm. Antagligen totonakiskt.
523. Huvud. Blekbrunt. Huvudbonad liten överst på hjässan? Pannband går i trubbig vinkel ned på tinningarna. Ögonbryn, ögon ej skönjbara, triangulär platt näsa. Liten oval mun. Tjock, lång hals, icke avslagen, utan med en grund skål undertill (så att figuren är ett avslutat helt?). Bakom huvudbonaden en skarp ås. Figurens baksida starkt konkav. L. 3.8 cm., br. 2.8 cm. Möjligen totonakiskt.
524. D:o. Mörkgrått. (Avslagning på sidorna upptill). Långt ansikte, låg, kullrig panna. Ögonbryn gå ihop vid näsroten, ovala ögon. Triangulär näsa, breda kindknotor, stor mun med överläpp i vinkel och tunga. Öttrissor med elliptiskt hål. Kort, tjock hals. Möjligen en urgröpnung under densamma som hos föreg. Huvudets baksida platt, stående i vinkel mot halsen. L. 3.2 cm., br. 2.7 cm. Möjligen zapotekiskt.
525. Ansikte. Brunt. (Avslagningar på sidorna och nedtill). Låg, refflig huvudbonad med kam i mitten (ormmotiv). Långt ansikte, kullrig panna, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon otydliga. Låg näsa, oval gapande mun med tunga, haka. Öttrissor kulformiga. Platt baksida. L. 4.1 cm., br. 4 cm. Möjligen zapotekiskt.
526. D:o. (Stor avslagning på höger sida). En bit pannband och franslugg synliga. Ögonbryn gå ihop vid näsroten, nedslagna ögon, krökt näsa, oval mun med tunga, haka. Övan varje mungipa ett något upphöjt, gaffelformigt parti (ormkåkar?). L. 4.4 cm., br. 2.9 cm. Antagligen zapotekiskt.
527. Ansikte. Avslaget på båda sidor upptill. Överst på pannan en knapp.

Smalt pannband. Långt ansikte. Ögonbryn gå ihop vid näsroten, något nedslagna ögonlock, välvda kindknötar, lång, bred, krökt näsa, kort mun, med tjocka läppar. Platt höger örttrissa (vänster avslagen). Spår av röd bemålning. L. 4.2 cm., br. 3.9 cm. Från södra Mexiko, eljest ovisst ursprung.

528. Ansikte.

Grått. Rundat. Låg, kullrig panna, brett vänster ögonbryn går ned till näsroten (höger avnött?), ovala, upphöjda ögon. Låg nätt näsa, kort framskjutande mun med tjocka läppar, pussiga, nedhängande kinder. Avslagen tvärs nedom hakan. Plattad baksida. L. 4 cm., br. 3.5 cm. Möjligen Vera Cruz.

529. Huvud.

Av tegelröd lera. Fig. Kvar av huvudbonaden två tillsmetade, upptill rundade avdelningar, en kortare och högre i mitten och en längre och lägre på vänster sida (det tredje till höger avslaget). Slätt, brett pannband går ned nedanför tinningarna (borta på höger sida). Brett ansikte med liten haka. Bågiga ögonbryn, ovala ögon, vardera med tre stukna pupiller, kort näsa, halvöppen mun (med tunga 1. tänder?). Slät baksida. (Avslaget nedtill. Möjligen hört till en figur eller ett kärl.) L. 4.7 cm., br. 4.2 cm. Högre kultur i södra Mexiko, möjligen zapotekiskt.

530. Rovdjurdeomonhuvud. Tegelrött, spår av vit bemålning. På hjässan en knottig, fyrkantig upphöjning. Nedslagna ögonlock med ristade hår. Pliriga, långsmala ögon bestående av en bågformig springa. Trubbig nos med skårformiga nösborrar. Halvöppen mun med långa hörntänder i vardera käken (vänster nedre avslagen). Höger öra rundat, rätt långsträckt (vänster borta). Hals med refflor, antagligen föreställande hår (avslagning till vänster), avslutad utan sönderslagning nedtill. Rätt slät baksida. L. 5.9 cm., br. 4.6 cm. Högre kultur i södra Mexiko, möjligen zapotekiskt.

531. Ansikte.

Blekt tegelrött. Långsträckt, otydligt spår av brun bemålning (rödbrun-vit?). Stora otydliga ögonhål (avslagen näsa) rektangulär bred mun med rundade kortsidor. Haka

och hals övergå i varandra. Höger Örttrissa kulformig, otydlig. Slät baksida. L. 4.8 cm., br. 3.3 cm. Nahua-influerad kultur i södra Mexiko.

532. Huvud.

Blekt rödbrunt. Huvudbonad eller frisyr föga upphöjd, går ned på pannan. Föga markerade drag. Fig. Tunna Ögonbryn gå ihop vid näsroten; stukna runda stora pupiller med en spetsig hållighet innanför; lång platt näsa. Öron i form av ett runt hål? Sönderslaget nedanför näsan. L. 4.7 cm. br. 4.1 cm. Antagligen totonak-kultur.

533. Huvud.

Blekt tegelrött, avvikande i form från alla föregående. (Avslagning i mitten upptill). Bred, kullrig huvudbonad, går ned på tinningarna. Ansikte ovalt, otydligt. Panna starkt kullrig, stora tomma Ögonhålor (bred näsa avslagen) smal mun med nedåtgående mungipor. Höger Örttrissa platt, sitter ett stycke upp på den utdragna Örenribben? (avslagning på vänster sida; avslagning undertill). Baksida ojämn. L. 5.7 cm., br. 5.1 cm. Möjligen apa. Antagligen totonak-kultur.

534. D:o.

Blekt tegelrött. Platt, nött. (Avslagen upptill). Slät huvudbonad med sidoflikar gående ned utanför tinningarna. Smalt, skarpt pannbend. Otydligt brett ansikte, korta Ögonbryn (Ögon, näsa och mun mestadels avnötta). Enkla rundade Örttrissor. Platt baksida. L. 6.1 cm., br. 6.8 cm. Antagligen totonak-kultur.

535. Ansikte.

Gulgrått. Huvudbonad bågformiga med en rad av 7 st. D-formiga figurer i relief, begränsade av upphöjda åsar. Ansikte långt, Ögonbryn otydliga, Ögon runda, upphöjda (näsa avslagen), mun rektangulär, möjligen med tunga. Örttrissor halvcirkelformiga. Baksidan något konkav. L. 4.8 cm., br. 4.3 cm. Möjligen totonak-kultur.

536. Ansikte.

Tegelrött. På pannan tre upphöjda cirkclar. Ansikte brett; Ögonbryn markerade, gå ihop vid näsroten, smala Ögonlock, Ögon ovala, upphöjda, runda pupiller. Bred nött näsa, rektangulär mun med rundade kortsidor. Spår av halsband med stora runda pärlor. Platt baksida. L. 7.2 cm., br. 5.6 cm. Antagligen Vera Cruz.

Inv. 23.8.

537. Ansikte. Litet, blekbrunt. Upphöjt (avslagning till höger). Huvudbonad, låg, föga markerad (nött). Smalt slätt pannband. Långt ansikte, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögonlock, ovala ögon; platt triangulär näsa, rektangulär mun med rundade kortsidor. Öronpartier otydliga. L. 3.4 cm., br. 2.8 cm. Högre kultur, möjligen Vera Cruz.
538. Ansikte. Blekrött. (Avslagningar upptill). Av huvudbonaden synes endast en bred rundad valk t.v. Slätt pannband. Långt jämbrett ansikte. Bågiga ögonbryn, gå ihop vid näsroten, ögon brett ovala med pupill i låg relief, näsa rak med näsborrar, mun rektangulär med rundade kortsidor. Tänder i överkäken? Slät baksida. L. 8 cm., br. 5.9 cm. Antagligen Vera Cruz.
539. Ansikte. Blekt tegelrött (avslagningar upptill). Låg huvudbonad. Smalt pannband. Ansikte medelbrett, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögonlock, otydliga ögon. Näsa nött, mun som föreg., tunga. Bredd platt hals. Baksidan något konkv. L. 6.5 cm., br. 4 cm. Antagligen samma kultur som föreg.
540. D:o. Blekt gråbrunt. Låg nött, otydlig huvudbonad, smalt pannband. Brett ovalt ansikte, ögonbryn och ögon ganska otydliga; de senare antagligen med nedslagna ögonlock och ögonpåse; bred näsa, mun som föreg. Slät baksida. Tvär nederst. L. 5.1 cm., br. 4.1 cm. Möjligen samma kultur som föreg.
541. D:o. Grått, spår av vit bemålning. (Avslagning upptill). Ansikte medelbrett med rätt spetsig haka, otydliga ögon, stor, bred; krokig näsa, oval mun med rätt tjocka läppar, tjock hals. (Avslagning nedtill). Skrovlig baksida. L. 5.9 cm., br. 4.1 cm. Antagligen Vera Cruz.
542. D:o. Tunnt, blekt tegelrött. (Avslagning på höger sida). Fig. Låg huvudbonad. Smalt pannband. Långt ansikte, ögonbryn gå ihop vid näsroten, ögon ovala, i låg relief omgivna av en ring. Lång låg näsa, oval mun med tunga? Baksida plattad. L. 6.1 cm., br. 4 cm. Antagligen Vera Cruz.

Inv. 23.8.

543. D:o. Blekt gråbröd. Huvudbonad låg, skrovlig genom avslagning. Smalt, otydligt pannband. Långt ansikte. Ögonbryn och ögon otydliga, ögonlock. Platt triangulär näsa, halvöppen stor men otydlig mun. Vit färgfläck i höger mungipa? Bågformigt höger öra (vänster avslaget). Slät baksida. Tvärt avslaget nedanför hakan. L. 5 cm., br. 3.3 cm. Antagligen Vera Cruz.
544. D:o. Rödbränd. Låg huvudbonad eller frisy, skjuter över pannan. Mitt på denna en låg rektangulär upphöjning. Rätt långt ansikte, bågiga ögonbryn, otydliga ovala ögonhålor med svagt upphöjda ögon. Böjd (sönderslagen) näsa, rektangulär mun med rundade kortsidor och tunga. Urholkad baksida. L. 4.8 cm., br. 3.4 cm. Antagligen Vera Cruz.
545. D:o. Blekt ljusrött. Tjockt (avslagningar upptill). Låg huvudbonad. Rätt långt, ovalt ansikte. Rätt otydliga drag. Ögonbryn, ögonlock, ovala ögon; lång, låg, nött näsa med lång näspinne (?), oval mun. Baksida något urholkad, med en upphöjd klump i mitten. L. 7.2 cm., br. 5.1 cm. Södra Mexiko.
546. D:o. (Avslagning upptill). Rätt långt, fylligt, medelålders ansikte. Något nedslagna ögonlock över tomma ögonhålor. Krökt näsa med tjock bred, mustaschliknande, på sidorna uppåtgående näsprydnad? Gapande mun, bred haka. Urholkat baktill. L. 3.6 cm., br. 2.8 cm. Nahua-influerad kultur i Södra Mexiko.
547. Huvud. Tjockt, blekt tegelrött. Huvudbonad låg, otydlig, nött. Smalt pannband går ned på tinningen. Brett ansikte. Tjockt, platt ögonbrynsparti går i ett med en platt triangulär näsa, från vilken en oval näsprydnad(?) hänger ned över den rektangulära munnen, som har rundade kortsidor (jfr nr 548); nedslagna ögonlock. Platt vänster örtissa (höger avslagen). Platt baksida. L. 3.3 cm., br. 3.6 cm. Södra Mexiko.
548. Ansikte. (Avslagningar på alla sidor). Långt ansikte, ovala ögon med upphöjda pupiller, kort krökt näsa med triangulärt

näsmycke, som hänger ned över en rektangulär mun (jfr nr 547). L. 3.2 cm., br. 2.4 cm. Södra Mexiko.

549. Ansikte.

Blekt rödbrunt. Platt. (Stor sönderslagning t.h. och mindre t.v.). Fig. Överdel platt och hög, huvudbonad ej markerad. Brett, rundat ansikte, smala ögonbryn gå ihop vid näsroten; rätt otydliga ögon, kort, bred och utstående näsa; bred, rektangulär mun med rundade kortsidor samt tunga (?). Vänster örtissa med mittknapp, otydlig. (höger avslagen). Platt baksida. (Avslagning nedtill, möjligen hört till en helfigur). L. 8.2 cm., br. ung. 7.7 cm. Södra Mexiko.

550. Ansiktsfragment.

Tunnt, ihåligt, med hälften av ett stort runt hål borrat genom pannan (vänster sida avslagen). Tjocka, breda ögonbryn gå ihop vid näsroten; stort nedslaget ögonlock, tunn näsa med näsborrar, runda kindknötar (mun avslagen). L. 4.7 cm., br. 2.9 cm. Högre kultur i Södra Mexiko.

551. Huvud.

Av blekröd lera, rundat. Hög kullrig panna med ett litet utskott på höger sida (vänster avslaget? Möjligen frisyr). Ögonhålor med långa, något sneda ögon i relief med skåra i mitten. Kort "potatisnäsa". Halvöppen sned mun med ett par framtänder (?) mitt i överkäken samt tunga? Bakåtgående brett runt bakhuvud. Ansats till hals. L. 3.3 cm. br. 2.6 cm. Antagligen totonakiskt.

552. Ansikte.

Lera som föreg. Avslaget strax ovan ögonen och på höger sida. Själva ögonen framställda på samma sätt som föreg., men stå ej så snett. Näsa liten låg och spetsig nedåt. Framskjutande, liten mun, endast bestående av en oval skåra. L. 2.2 cm., br. 2.8 cm. Antagligen samma kultur som föreg.

553. Huvud.

Huvudbonad otydlig, t.v. med två triangulära insänkningar, t.h. två svagt synliga sådana. Uppåtvänt ansikte. Ögon bestående av vardera tre hål. Liten kort, föga markerad näsa. Gapande mun? Haka med parallella åsar (skägg?). Tjock hals. Slät baksida. L. 5.5 cm., br. 3.7 cm. Antagligen Vera Cruz.

Inv. 23.8.

554. Huvud. Döds-skalleliknande. Ansikte uppåtvänt. Låg, kullrig panna, djupa cirkelrunda ögon, näsa avslagen. Otydlig mun, sitter långt ned. Hög nacke, bakåtgående hals. L. 4 cm. br. 2.8 cm. Möjligen totonakiskt.
555. Ansikte. Stor frisyr på sidorna med 2 uppstående rundade "horn" överst och fyra valkar nedtill. Fig. Mellan "hornen" en sadelformig fördjupning med två små knappar framtill. Smalt pannband går ned över de runda små örtissorna. Ansikte starkt nätt, inga drag kunna urskiljas. Djuran-sikte? Hals och en bit platt bröst kvar. Slät baksida. L. 4.7 cm., br. 4.8 cm. Möjligen tillhört en kvinnlig helfigur? Hornformiga uppstående valkar tillhörde kvinnofrisyren hos azteker och andra nahua-folk. Jfr Gamio, Teotihuacan, T.I. Lám. 134, b., kvinnohuvud. Nahua-influerad kultur, södra Mexiko.
556. Huvud. Av blekröd, fin lera. Ett stycke huvudbonad över höger tinning kvar, jfr nr 557 (vänstra stycket avslaget). Ansikte brett; låg, rundad panna; kort (sönderslagen) näsa; ögon smalt rektangulära, djup springa; mun lång. Höger öra kvar? Hals rundad nedtill (så att huvudet ej är någon del av helfigur eller kär). Slät baksida. L. 5.1 cm., br. 4.3 cm. Oläsliga småbitar av etikett. Antagligen Vera Cruz, möjligen totonakisk kultur.
557. D:o. Se fig. Huvudbonad låg, rundad, går långt ned på ansiktets sidor. Ansikte brett ovalt; hög, något kullrig panna. Ögon och mun endast betecknade med tre cirkelformiga hål. Baksida kullrig, delvis avslagen. L. 3.5 cm., br. 3.6 cm. Avbildar "el dios con máscara". Jfr Gamio, Teotihuacan, T.I. Lám 81 c. Jfr text Ibid. p. 169, cit. Seler, vilken tyder dylika "maskavbildningar som den fläddes huden av guden Xipe, eller gudinnan Tetecinnan. Jfr en Xipe-bild av sten Seler, Ges. Abh. III, p. 430, fig. 25 a. Castillo de Teayo, en aztekisk koloni i bergen i Vera Cruz på vägen mot Papantla. Nahua-influerad kultur i Vera Cruz.

Inv. 23.8.

558. Ansikte. Komplicerad huvudbonad, turbanartad, bildar stommen, utanpå denna en pannprydnad med två slingor, på hjässan en hästskoformig figur, samt sidoflikar ned över tinningarna. Ansikte något prognat. Otydliga ovala ögon med svagt upphöjda pupiller, något krökt näsa, kort otydlig mun med tjocka läppar; små kullriga örtrissor. Spår av rödbrun bemålning på sidorna. Slät baksida. Konstnärligt, fast något nøtt. Antagligen nahua-influerad totonak-kultur. L. 3.3 cm., br. 3.2 cm.
559. Visselpipa? Ansikte prognat, med spår av svart bemålning? Vid höger tinning en bit av den smala huvudbonaden kvar. Låg kullrig panna. Stora djupa ögonhålor i vilka cirkelrunda ögon. Näsa bred. (Mun avslagen). Stora kinder. På baksidan ett stort runt hål med valk. L. 3.6 cm., br. 3.5 cm. Möjligen Vera Cruz.
560. Ansiktsfragment med kärlobit. Spår av vit bemålning. Endast nedre delen av ett brett ansikte kvar; nedre delen av näsan och en stor gapande mun, möjligen med tänder eller tunga. Stora ringformiga örtrissor, med ett "skaft"? (Jfr dylika snuggformiga totonakiska örknapp-prydnader i samlingen senare, samt Krickeberg Abb. 46). Urholkning baktill. Ansiktet torde ha suttit på utsidan av kärlets kant. L. 4.7 cm., br. 5.2 cm. Antagligen totonakiskt.
561. Kärlfot med bit av kärlvägg. Grå. Foten bildar ett ansikte. Fig. Nedslag-na ögonlock, lång böjd näsa, otydlig (oval?) mun med tjock överläpp. Platt baksida. Står nästan lodrätt mot kärlbotten. L. 3.6 cm., br. 2.7 cm. Antagligen nahua-influerad kultur i södra Mexiko.
562. Huvud på hög ringfot. Ihåligt, ljust. Fig. Huvudet nästan klotrunt har endast två assymetriskt ställda, utstående öron. Eljest inga drag. Kan lika gärna föreställa något djur. L. 4.1 cm., br. 4.6 cm. Antagligen Vera Cruz.
563. Huvud (Mask?). Snedställt, ihåligt. Liten låg huvudbonad går i orm-huvudformad flik ned ett kort stycke på vardera tinningen. Pannband, med en äggformig prydnad mitt i pannan? Ansikte brett, negerliknande. Breda, något nedslagna

Ögonlock. Ögonen långa, breda, djupa springor; platt näsa med näsborrar, breda kinder och en djup fåra gående ned från värdera näsvingen. Öppen oval mun med tunga? Höger örttrissa platt, sitter i örsnäckan, vänster öra fyrkantigt. Baktill gå två små runda hål in i håligheten. L. 5.6 cm., br. 4.6 cm., tj. 4.2 cm. Högre kultur i södra Mexiko.

564. Ansikte med handtag. Av rödgul, fint slammad lera. Stilisert i rektanglar. Fig. Huvudbonad, bred, låg, rektangulär med insadling i mitten (a); smala sidostycken gå ned på tinningarna. Brett, rektangulärt ansikte, med framskjutet rundat munparti. Svagt skönjbara ögonbryn, uppnäsa, liten mun. Kort, tjock hals. Kvadratiske örttrissor, höger med svagt upphöjd knapp? Baktill stort rundat "handtag". L. 3.7, br. 5, tj. Över handtaget 4.5 cm.

Antagligen en kliché för att påtrycka ett negativ i en gjutform för tunna flata ansikten. Gjutform med ansiktanegativ se Joyce, p. 115, fig. III (Maya).

Antagligen totonakiskt.

565. Ansikte. Platt, av tegelröd lera, vitmålat, spår även av svart. Bågig, låg huvudbonad gående långt ned på sidorna. Medelbrett, ovalt ansikte, ögon ej skönjbara; kort, krökt näsa, halvöppen mun. Baktill en kort tapp, möjligen handtag. L. 4.7, br. 4.3 cm. tj. Över handtaget och näsan 3.4 cm. Torde icke haft samma användning som föreg. Antagligen Vera Cruz.

566. Ansikte. Blekt rödgrått. Platt, konstnärligt. På den platta översidan 3 fördjupningar. Mycket låg panna. Se fig. Ögon rätt breda springor. Kort triangulär näsa. Sned oval mun. Öronhål; L. 4.6 cm., br. 2.7 cm.

Antagligen Vera Cruz.

Djurhuvuden i lera.Aphuvuden.

567. Aphuvud? på kärlbit. Ihåligt, dödsaskellekt. Stor, låg, kullrig panna, insjunkna, runda tinningar. Stora ringar kring ögonen, den övre delen föreställer ögonbryn, den nedre näsvingar och utanför dem kindknötar; runda, upphöjda utstående ögon, bred grinande dubbel tandrad. Står parallellt med en kärlvägg. Platt baksida. Jfr nr 568.
L. 6.8 cm., br. 5.7 cm.

Aztekerna sammanställde aphuvudet med dödsaskalle, för deras inbördes likhet. Möjligen tillhört ett zapotekiskt cylindriskt gravkärl.

568. Ansikte. Låg kullrig panna. Stora ringar, utmärka ögonhål, nos och kindknötar. Stora kulförmiga ögon. Bred, rektangulär mun med tandrad. Urhålkat baktill. L. 5.6 cm., br. 4.4 cm. I framställning av ansiktet lik nr 567. Torde tillhöra samma kultur.

569. Visselpipa? Ett tegelrött aphuvud. En kam eller stor hårtest går fram på pannan. Stora, cirkulära, grunda ögonhål; kort, trubbig nos med springförmiga nosborrar, kort mun med rätt tjocka läppar, ingen haka. Öron med rundade oregelbundna örtissor? I nacken ett fyrkantigt blåshål med tjock vall på översidan, på höger sida om huvudet ett stort runt tangenthål. I nacken nedtill på höger sida ett helt litet runt hål, L. 5.2 cm., br. 6.2, tj. 6.3 cm. Möjligen Vera Cruz.

570. Aphuvud. Svart. Kam på pannan. Breda ringar markera de stora ögonhålorna och kindknötar. Ovala ögon med små upphöjda, runda pupiller. Nos kort och bred med runda nosborrar. Spetsoval mun, sitter rätt långt ned. Bred, rundad nacke. (Avslagning under denna). L. 4.1 cm., br. 3.9 cm., tj. 3.4 cm. Möjligen Vera Cruz.

571. Apansikte. Långt. Kam på hjässan (alltså en hane). Breda, runda, nedtill smalare ringar begränsa ögonhålorna. Ögon stora, cirkulära, i relief. Nos skjuter tvärt ut, nedtill bred

Sluten mun med underkäke markerad. Urhålkad baksida.
L. 6.2, br. 4.1, tj. 3.1 cm. Konstnärligt. Antagligen
en oebidhane. Möjligen Vera Cruz.

572. Aplansikte.

Fig. Strålförmigt uppstående hår (? Aztekerna avbildade
apor med uppstående hår: Så även dagstecknet ozomatli,
"apa"). Runt ansikte. Kullrig panna. Stora ovala ögon-
hålör med stora upphöjda ögon. Kort näsa från vilken ut-
går upphöjda "mustascher" (antagligen kindknötar). Mun
en svagt markerad ränna, underkäke. Baktill något ur-
hålkad. L. 4.3 cm., br. 3.3 cm. Södra Mexiko.

573. Aphuvud.

Ljust tegelrött med spår av rödbrun bemålning. Hög, på
sidorna rundad huvudbonad (överst avslagen). Kam på
pannan, fortsatt av halvcirklar, begränsande ögonhålör
och betecknande kindknötar. Vänster öga halvklotförmigt
(höger delvis avnött). Näsa och mun nötta. Fot till
lerkärl? L. 4.9 cm., br. 3 cm. Antagligen nahua-influ-
erad kultur i Vera Cruz.

574. Aphuvud.

Gråbrunt, spår av vit bemålning. Bred kam på pannan.
Stora halvklotförmiga ögon (näsa avnött), framskjuten
kort mun (otydlig). Kort hals. Baksidan oregelbundet
konkav. L. 4.1 cm., br. 2.9 cm. Antagligen Vera Cruz.

575. Aphuvud med armar.

Blekt tegelrött. Klotrunt huvud. Otydliga ögon. Bred,
nött nos. Bred, springförmig mun. Armarna framträckta
mot varandra. Något urhålkad undersida. Står för sig
själv. Helt avslutad? H. 3.5 cm., L. 3.6 cm., br. (över
huvudet) 2.2 cm., br. (över armarna) 2.6 cm. Antagligen
Vera Cruz.

576. Aphuvud på kärlfragment. Ovanför huvudet en hand med fyra fingrar. Hjässan
med kam, vilken går fram på pannan. Halvcirkelförmiga,
breda ögonringar. Upphöjda cirkelrunda ögon. Kort nos
med breda nosvingar. Bred mun med framtänder i överkäk-
en, framskjutande underkäke. Öron. Kärlfragmentet be-
står av ett upptill slutet rör med ett platt tjockt
bräm. Röret står med ett hål i förbindelse med aphuvud-
ets hålighet, är nedtill sönderslaget. Jfr nr 571 och

578. L. 8.5 cm., br. (huvudets) 4.9 cm.

Kan svårigen förklaras som havande tillhört ett gravkär. Högre kultur i södra Mexiko.

577. Huvud.

Brunt med spår av vit bemålning. Möjligen kam på hjässan och pannan. Bredda halvringar kring ögonen, nedåt bildande kindknötar. Runda ögonhålorna med runda upphöjda ögon. Prognat. Kort utskjutande näsa. Kort mun. Ögon. Rätt smal, framsträckt hals. L. 3.6 cm., br. 3.1 cm.

Står på övergång till mänskliga huvuden. Södra Mexiko.

578. Aphuvud.

Urhållat (avslaget på vänster sida). Kam på pannan. Mycket breda halvringar kring de runda ögonhålorna. Stora halvklotformiga ögon. Rätt utstående bred nos. Kort mun och underkäke. L. 4.5 cm., br. 3.5 cm. Står nära 571 och 576. Södra Mexiko.

579. Aphuvud.

Grått med vit bemålning. Smal hög huvudbonad eller kam (avslagen upptill). Kam i pannan. Bredda ögon-halvringar, fortsättas av kindknötar. Kort nätt nos. Tjocka läppar. Utstående rektangulära öron. Avslaget nedtill. L. 2.9 cm. br. 3.6 cm. Antagligen Vera Cruz.

580. Aphuvud.

Blekt tegelrött. Något flatträckt från sidorna. Kam på hjässan och panna. Höger öga en upphöjd ring (vänster avslaget). Nos och mun avslagna. Hjässan och nacke smala. Avslaget nedtill. L. 3.7 cm., br. 2.1 cm. Antagligen Vera Cruz.

581. Apansikte.

Liggande. Kam på pannan och hjässan. Vida ögonringar, ovala, upphöjda ögon. Nos föga upphöjd. Mun långt ned. Baksidan oregelbundet urhållad. L. 4 cm., br. 2.9 cm. Södra Mexiko.

582. Aphuvud på kärffragment. Blekt tegelfärgat, svaga spår av vit bemålning. En knapp på pannan torde föreställa benkam och hårtest. Huvudbonad? Ögonringar representera även kindknötar. Nos platt och bred. Tjocka läppar. Torde suttit på utsidan av ett kär. L. 4.1 cm., br. 3.6 cm. Antagligen Vera Cruz.

583. D.o.

Spår av vit, röd och mörkbrun bemålning. Kam fram i pan-

nan. Ögonhalvringar, tydligast på höger sida, höger öga runt, svagt upphöjt (vänster otydligt). Nos sönderslagen. Mun med tjocka läppar, otydlig. Huvud urhållat och med kanterna tillklibbat kärlväggen. L. 5.3 cm., br. 4.7 cm. Nahua-influerad kultur i södra Mexiko.

584. Aphuvud med stort kärlfragment. Ofärgad, grov lera, huvudet går i ett med kärlet. Lång, bred kam. Mycket breda ögonbryn, ögonlock, ovala, upphöjda ögon. Föga upphöjd nos. Breda kindknötar. Av den breda munnen återstår endast de uppåtgående mun-giporna, resten avslaget. På sidorna två armar (?) som sluta i slynga. Sitter utanpå kärlväggen nedanför brämet. Huvudets baksida ihålig. Jfr nr 571, 578 m.fl. Hela fragmentet L. 8.3 cm., br. 10 cm. Huvudets br. 4.6 cm. Södra Mexiko.
585. Aphuvud? Tegelrött, spår av vit bemålning. Fig. Hög kam går från nacken fram på pannan. Vida ögonringar, runda upphöjda ögon. Tutformig framskjuten mun. Rätt smal hals. L. 3.8 cm., br. 2.6 cm. Möjligen totonakiskt.
586. Aphuvud? Sitter på ett fragment. På den rundade hjässan och pannan en pålagd flat kam med tre inskränningar. Strax t.h. om "kammen" och omedelbart ovan huvudet ett genomgående runt hål. Runda, djupt stackna ögon, nedanför vardera ett ovalt hål (möjligen endast för att markera insänkningar i ansiktet). Utskjutande nos (ytterst sönderslagen, möjligen höger nosborre kvar). Bred mun går långt bort på sidorna. Haka saknas alldeles. Ringformiga örtrissor. Till höger en kort bit kvar av ett slätt, brett halsband? Hela stycket l. 5.4 cm., br. 5.4 cm. Huvudet l. 4.1 cm., br. 3.4 cm. Antagligen Vera Cruz.

Jaguarhuvuden.

587. Jaguarhuvud. I stort sett trekantigt. Uppstående runda öron. Bred hjässa. Ovala ögon med upphöjda pupiller. Bred kort nos med stora nosvingar. Brett gap med sex tänder i överkåken (de större hörntänderna något avslagna?). Urhållad baksida. L. (från hjässan till hakan) 7.3 cm., br. 9.8 cm.

588. Jaguarhuvud?
Antagligen zapotekiskt. Jfr huvud å nr 291.
Grått. Höger öra otydligt, står i höjd med pannan (vänster avslaget). Stora kulformiga ögon. Kort bred nos med näsborrar och långa "mustascher". Öppet gap med två hörntänder och fyra framtänder i överkäken. I underkäken endast fyra tänder synliga, de mellersta täckta av tungan? Urhålkning baktill. L. 5.9 cm. br. 6.3 cm. Antagligen zapotekiskt.
589. D:o.
Grått, brett. Tjocka ögonbryn, höger fortsätter i en slinga, som bildar öra (vänster avslaget). Bred, kort nos med långa breda "mustaschformiga" mjukdelar (jfr föreg.). Öppet gap med två hörntänder och fyra framtänder i överkäken, i underkäken endast hörntänder. Mellan dem tunga? Urhålkning baktill. L. 3.9 cm., br. 7 cm. Antagligen zapotekiskt.
590. Jaguarhuvud.
Massivt, rundat. Öron avslagna? Ögonringar, kulformiga ögon. Kort bred nos med näsborrar, skiljevägg och breda mjukdelar. Öppet gap och nedhängande tunga. Plattad baksida (brottyta?). L. 4 cm., br. 3.3 cm. Möjligen zapotekiskt.
591. D:o.
Massivt. Öron som föreg. Ögonbryn, ögonlock, ovala upphöjda pupiller. Kort platt nos. I gapet överkäkens hörntänder. Baksidan ganska platt. L. 3.4 cm., br. 4 cm. Antagligen zapotekiskt.
592. D:o.
Blekt tegelfärgat. Massivt. Kulformiga ögon. Kort, bred nos med skiljevägg. I gapet hörntänder och nedhängande tunga. Smal hals med svår avslutning (brottyta?) L. 3.5 cm., br. 3.1 cm. Södra Mexiko.
593. D:o.
Ihåligt. Brett vänster öra (höger avslaget). Kullrig hjässa och panna. Stora genomgående ögonhålor. Bred kort nos med hörntänder och framtänder ~~~~~-formiga samt utdragna mungipor. H. 4.6 cm., l. 5 cm., br. 5.1 cm. Etikett Pr(?) onl(t?) an... Möjligen Vera Cruz.
594. D:o.
Ihåligt, skallrande. Stora öron med stora runda hål i mitten, vilka liksom de oregelbundet rundade ögon-

Inv. 23.8.

hållorna gå tvärs igenom. Kullrig hjässa och panna.
Nos som föreg. två hörntänder och framtänder som
föreg. "Mungipor" som föreg. H. 4.7 cm., l. 5.2 cm.,
br. 5 cm. Samma kultur som föreg.

595. D:o.

Thåligt och svagt skallrande men utan öppning. Öron
ringformiga, stå rätt ut, sitta lågt. Bred hjässa.
Ögon cirkulära, upphöjda. Bred kort nos. Mun med
hörntänder i överkäken. Kalkad baksida. H. 5 cm., l.
4.2 cm., br. 6.2 cm. Södra Mexiko.

596. D:o.

Öron breda, rundade, sitta högt. Mycket låg panna.
Ögon som föreg. Nos och mun lik föreg. Baktill rest
av ett rörformigt kärl, intill vilket huvudet sitter.
L. total 6.6 cm., huvudets 4.1 cm. Närliggande kultur
till föreg.

5 st. jaguarhuvuden med rester av rörskaft. Sannolikt suttit
ytterst på handtaget till rökelsekar. Närliggande kulturer till
de båda föreg.

597. Jaguarhuvud.

Med bit av skaft bakom huvudet. Höger öra, stort,
rundat, rätt utstående (vänster avslaget). Hjälpa,
ögon, nos, mun som föreg. H. 4.1 cm. L. (total) 7.8
cm., br. (huvudet) 5.5 cm.

598. D:o.

Stort, brett, upptill rundat uppstående vänster öra
(höger avslaget). Mycket låg panna. Ögon, nos och mun
som de föreg., hörntänder dock kraftigare framträdande.
Bakom huvudet en kort bit av ett tjockt skaft?
L. (total) 5.5 cm., br. (huvudets nedanför öronen) 4 cm.

599. Jaguardemonhuvud.

Av kornig blek lera. Höger öra stort, uppstående,
rundat. Vänster saknas? Mycket låg panna. Ögon som
de föreg. Bred rak näsa från vilken antagligen ned-
hänger nässmycke. Lång springformig mun. Skaftet ut-
går nedanför huvudet, som måste varit uppåtriktat.
H. 4.5 cm., L. (total) 6.3 cm., br. (huvudets med örat)
5.1 cm.

600. Jaguarhuvud.

Thåligt med en avlång (avsiktlig?) liten öppning på

baksiden (De övriga äro massiva). Breda öron (ytterst sönderslagna). Breda ögonbryn gå ihop vid nosen. Halvklotformiga ögon i ögonhålör. Kort, bred nos med nosborrar. I överkäken stora hörntänder och tre framtänder. Skaffet går ut som hos föreg. H. 4.9 cm., l. (total) 5.5 cm., br. (med öron) 6.3 cm.

601. D:o.

Ljust tegelrött. Stort utstående vänster öra, rundat utåt (höger avslaget). Ansikte likt nr 596, fast något bredare. Gapande mun med huggtänder. Baktill urhållat, med en helt kort del av skaffet. H. 4 cm., br. (med öra) 5.4 cm.

602. Jaguarhuvud?

Spår av vit bemålning. En bit kvar av det breda högra örat (vänster avslaget). Tjocka ögonbryn gå ihop vid näsroten. Stora halvklotformiga ögon. Mycket bred kort nos med ovala nosborrar. Brett, stort gap med gläsa tänder. Rund urhållning baktill. L. 5.4 cm., br. 5 cm.

603. Jaguarhuvud?

Massivt, av grå lera. Uppstående stora öron. Å pannan en cirkel. "Rynkigt" ansikte. Ögonbryn gå ihop vid näsroten, till hälften nedslagna ögonlock. Bred, låg nos med mustaschliknande teckning på sidorna. Mun med två tänder (inga hörntänder)? Rätt platt baksida. L. 6.4 cm., br. 6.1 cm. Möjligen zapotekiskt.

604. Jaguardemonansikte.

Blekt tegelrött. En bit av ett stort höger öra kvar (vänster helt avslaget). Platt hjässa, mycket låg panna. Stora cirkulära upphöjda ögon, bred mun. Ansiktet sitter på en halvrörformig kärlbit. Fragment av en kärlfot? L. 5 cm., br. 4.8 cm. Södra Mexiko.

605. Jaguarhuvud?

En del av högra ansiktshalvan avslagen, blottande en hållighet i huvudet. Låg panna. Vänster öga upphöjt, cirkulärt. Låg, nött nos. Brett gap med två hörntänder. Fortsättes omedelbart nedtill av en lerklump. L. 5.4 cm., br. 3.5 cm. Södra Mexiko.

606. Jaguaransikte (fragment). Spår av rödbrun bemålning? (Övre delen avslagen). Vänster öga stort, ovallt med upphöjd rund (avskrapad)

Inv. 23.8.

pupill. Kort nos. Bred mun utan tänder. På halsen låga, upphöjda åsar, föreställande hår. Baksida konkavt urhållad. L. 5.1 cm., br. 4.7 cm. Nahuatl-influensad kultur i södra Mexiko.

607. Jaguarhuvud? Aphuvud? (Öron avslagna, suddigt långt bakåt). Ovala ögon (hålor) med ögonlock. Nos (avslagen baktill?) rätt lång, bred framtill. Mun med tunga eller tand i mitten. Något urhållat baktill (avslaget?). H. 3.1 cm., l. 3.3 cm., br. 2.9 cm. Södra Mexiko.

608. Visselpipa (?) Ett jaguardemonhuvud. "Slejf" nedhänger å vardera sidan (ej möjligt avgöra om de gått ihop på hjässan, där den finns en sönderslagning). Å den vänstra ovan änden en platt ötrissa, varför denna nedre del av "slejfen" får anses föreställa örsnibb. Kullrig panna. Upphöjda ögon. Kort, trubbig nos. Öppen oval mun, möjligen med tunga. Kort tjock hals. Därunder ett kort platt skaft att hålla i. Mitt baktill ett blåshål. L. 4.5. br. 3.4 cm. Antagligen totonakisk kultur i Vera Cruz.

609. Hundhuvuden (?)

609. Hundhuvud? En face framställning. Fig. Rundade, platta något uppstående öron. Stora cirkulära ögon i låg relief omgivna av ringar. Utstående nos med tvärgående insänkning framtill vid skiljeväggen och nosborrar på sidorna. Halvöppen mun utan tänder. Platt baksida, avslagen nedtill. Möjligen suddigt på ett kärl. H. 4.5 br. 6. l. 3.2 cm. Södra Mexiko.

610. Hundhuvud? Inåligt och med öppning på undersidan. (Sönderslagning på hjässan). Öron platta, stå ut på sidorna i två runda stycken. Ögon otydliga, svagt upphöjda. Nos rätt lång, upphöjd och rundad framtill. Mun halvöppen med tunga? Baktill en bit av ett rör. Antagligen en kärlfot. L. 5.2 cm., br. 4.4 cm. Södra Mexiko.

611. D:o ? Inåligt. Två fåror över pannan ned mot nosen. Öron stå ut på sidorna, nedanför högra går ett snett utåt.

- riktat parti ut (vänster avslaget). Tjocka ögonbryn. Rätt kort nos, framtill mera upphöjd. Bred mun, möjligen med tunga och hörntänder. Hål undertill och rör baktill som föreg. Antagligen kärlfot som föreg. L. 4.7 cm., br. 4.1 cm. Samma kultur som föreg.
612. Hundhuvud? Rundad hjässa och panna. Stora ögonhålor. Lång smal nos. L. 4 cm., br. 2.6 cm. Södra Mexiko.
613. Hundhuvud? Fin, rödbrun lers. Öron(avslagna) uppstående och långt bakåt. Rundade ögonhålor och ögon. Rätt kort nos. Springformig mun. Lång hals. L. 2.5 cm., br. 1.8 cm. Antagligen nahua-influerad kultur i södra Mexiko.
614. Hundhuvud. Inga öron. Tjocka ögonbryn. Runda ögon i relief. Utdragen, spetsig nos. Lång, sluten mun. Ett bottenstycke av ett kärl kvar bakom huvudet. Detta och huvudets övre del visar spår av röd och vit färg. Kärlfot. L. 4.9 cm., br. (baktill) 3.8 cm. Antagligen Vera Cruz.
615. Hundhuvud. Inga öron. Kullrig panna. Ögonbryn, upphöjda runna ögon i ögonhålor. Lång nos, framtill trubbig med näsborrar och skiljevägg. Mun något öppen. Smal hals (undertill slät, något konkav, så att huvudet kan stå på den). Helt avslutat stycke, dock antagligen tillsatt ett kärl som fot. Spår av vit bemålning. H. (stående) 4.7 cm., huvudets l. 4.7 cm., br. 3.4 cm. Antagligen Vera Cruz.
616. Hundhuvud. Otydliga ögon. Nos rätt lång, bred och tvär, något uppåtgående. Mun otydlig. Lång hals, platt baktill (undertill konkav som föreg., men sönderslagen, så att figuren ej kan stå för sig själv). Spår av vit bemålning. Antagligen kärlfot som föreg. Huvudets l. 2.9 cm., br. 2.1 cm.
617. Hundhuvud? Tegelrytt. Se profilbild. Låg panna. Öron avslagna. Ögon runda, upphöjda, stora. Lång nos framtill starkt uppåtböjd, tvärt och platt avslutad. Mun, lång

sluten. Hals. Antagligen en kärlfot. Huvudets l. 4.3 cm., br. 2.8 cm. Antagligen samma kultur som de båda föreg.

618. D:o. Spår av vit bemålning. Öron avslagna. Panna bred, välvd. Tjocka ögonbryn. Upphöjda, ovala ögon. Förhållandevis kort nos, framtill rundad och hög. Mun något öppen, lång (möjligen hänger tungan ut på vänster sida?). Hals tjock. Huvudets l. 4 cm., br. 2.6 cm. Möjligen samma kultur som de tre föreg.
619. Hundhuvud. Se fig. Korta öron. Låg, platt panna. Ögon otydliga. Mycket lång, spetsig nos, med liten upphöjning framtill. Springformig mun. Medeltjock hals, undertill med konkav slät yta, så att figuren kan stå för sig själv. Antagligen kärlfot som nr 616 m.fl. föreg. Huvudets l. 3.9 cm., br. 2.4 cm. Antagligen Vera Cruz och samma kultur som nr 617 m.fl. föreg.
620. Hundhuvud. Blekt tegelröd. Öron delvis avslagna. Tjocka ögonbryn, upphöjda, ovala ögon. Lång, spetsig nos. Springformig, lång mun. Platt baksida. Möjligen en kärlfot som stått lodrätt. L. 4.4 cm., br. 3 cm. Antagligen Vera Cruz.
621. Hundhuvud. Blekt tegelrött. Kullrig panna. Öron avslagna. Upphöjda ögon. Medellång nos med ås, bredare och högre framtill, näsborrar, Något öppen mun. Bakåsträckt hals, snett avslagen. Möjligen en kärlfot. Huvudets l. 3.3 cm., br. 1.9 cm. Antagligen Vera Cruz.
622. Hundhuvud. Lång panna. Ögonbryn. Kisögon. Spetsig nos (framtill något avslagen). Slät baksida. L. 3 cm., br. 2.4 cm. Antagligen Vera Cruz.
623. Hundansikte Blekt tegelrött. Uppstående öron? Stora tomma ögonhål. Nos rätt utgående, kort och trubbit. Mun otydlig. Ett brett, platt parti på var sida om ansiktet. Slät baksida. Avslagning nedtill. H. 5.4 cm., br. 5.6 cm., tj. 3.2 cm. Antagligen låg kultur i södra Mexiko.

Inv. 23.8.

Hjorthuvuden.

624. Hjorthuvud. Vit bemålning. Bakåtstruket rätt spetsigt vänster öra. (höger avslaget). Upphöjda ögon, omgivna av stora ovala ögonringar. Kort, framtill bred nos med nosborrar. Kort mun. Avslaget tvärs över halsen. L. 5.4 cm., br. (över öronen) 3.7 cm. Antagligen Vera Cruz.
625. D:o. Vit bemålning. Rätt spetsigt, snett uppstående vänster öra (höger något nött). Ögon otydliga. Kort nos och mun. Hals baktill. L. 4.7 cm., br. 3.3 cm. Antagligen samma kultur som föreg.
626. D:o. Tegelrytt. Spår av vit färg i höger mungipa och öga. Vänster öra bakåtriktat. Kullrig panna. Ovala upphöjda ögon. Spetsig nos. Halvöppen mun med tunga? Lång smal hals med konkav, slät yta undertill. Huvudets l. (utan öra) 3.5 cm., br. (utan öra) 1.9 cm. Antagligen Vera Cruz.

Fågelhuvuden.

627. Andfågelhuvud. Rödbrunt, glänsande. Huvud välvt. Långsträckta ögonhålor med stora runda upphöjda pupiller. Platt brett näbb (framtill något avslaget) andhål till vänster. Tjock hals. L. 5.2 cm., br. 2 cm. Nahuainfluerad kultur i södra Mexiko.
628. D:o. Grovt i jämförelse med föreg. Välvt, flatträckt huvud. Stora ögon, trissformiga. Ett hörselhål till vänster? Näbb platt, brett, uppåtböjt. Hals något flatträckt, utvidgar sig nedåt. Kärlfot? Huvudets l. 5 cm., br. 1.7 cm. Antagligen Vera Cruz.
629. Tukanhuvud? Tegelrytt, starka spår av vit bemålning. Fig. Rätt bred panna. Tjocka ögonbryn. Upphöjda runda ögon. Näbbets "överkäke" något krökt, "underkäke" rak. Inåligt baktill. Kärlfot? Jfr 632. L. 4.8 cm., br. 3.5 cm. Antagligen Vera Cruz.
630. Arara-huvud? Av grov, mörkbrun lera. Stor rundad huvudskål, som på mitten har en stor rund fördjupning. Huvudet urhållat.

Stora ovala, upphöjda ögon (det vänstra otydligt). Stort brett, starkt krökt, övernäbb. Undernäbb brett framtill, uppbått. Mun halvöppen, håller ett stort föremål. L. 8.1 cm., br. 4.7 cm. Södra Mexiko, möjligen Vera Cruz.

631. Fågelhuvud.

Fyrdelad kam. Rundad huvudskål. Stora ögonhålor, omgivna av en ring. Krökt näbb, stor mun. Bakhuvudet genomborrat på snedden; för upphängning? Huvudet avslaget tvärs över halsen. Fig. H. 3.6 cm., l. 3.7 cm., br. 2.6 cm. Södra Mexiko, möjligen Vera Cruz.

632. Fågelhuvud.

Från alla sidor sett ungefär 3-kantigt. Se fig. Upptill en platt tunn, hög kam. Upphöjda, långsträckta ögon. Krökt spetsigt övernäbb, rakt undernäbb. Cylindriskt "öronstycke" på höger sida (vänster avslaget). Slät, platt bak- och undersida. Antagligen tydligt nog att avgöra släktet. Spår av vit bemålning. H. 5.3 cm., l. 4.6 cm., br. 4.7 cm. Antagligen Vera Cruz.

633. Kalkonansikte?

Uggle? Svart, tunnväggigt, stenhård keramik. Kullrig panna. Ögon kraterformiga. Näbb kort; krökt, spetsigt övernäbb, rakt undernäbb. Baktill urhållat. Antagligen hört till ett kärl. L. 6.8 cm., br. 5.1 cm. Södra Mexiko.

634. Kalkonhuvud?

Litet, tegelrött. Mitt på huvudet en upphöjd spets. Långsträckta upphöjda ögon. Kort, krökt övernäbb. Hals. Slät baksida. L. 3.2 cm., br. 1.7 cm. Antagligen Vera Cruz. Fig.

635. Fågelhuvud.

Litet, tegelrött. Låg, bred panna. Runda ögon. Långt näbb, krökt övernäbb, rakt undernäbb. Spår av vit bemålning på halsen? Denna avslagen. H. 2.2 cm., l. 2.6 cm., br. 2 cm. Antagligen Vera Cruz.

636. Kalkonhuvud?

Otydligt, rundat. Bred platt panna. Djupa ögonhålor. Tjockt, krökt, starkt nedgående näbb, möjligen även föreställande hanens snabel. L. 3.2 cm., br. 3.8 cm., h. 3.3 cm. Södra Mexiko.

Huvuden av oviss art.

637. Människohuvud? Blekt tegelrött. Bred kullrig panna. Sneda, långsträckt Ögon. Kort, krokig näsa. Liten, otydlig mun. Bred hals. Djup urhålkning bakom ansiktet. L. 5.2 cm., br. 4.3 cm. Antagligen totonakiskt.
638. Människohuvud? Gråbrunt. Pannband runt hela huvudet (platt huvudbonad?) med reliefdekorering av 6 runda figurer. Tjocka Ögonbryn. Stor, tjock, klumpig otydlig näsa (går i ett med en framskjuten stor mun?) Upphöjda Ögon i Ögonhålor. Tjock hals. Nackhår gående ned på halsen, tvärklippt. Upp till på baksidan ett genomgående hål, antagligen för upphängning. L. 4.3 cm., br. 3 cm. Södra Mexiko.
639. Människohuvud? Blekt tegelrött. Avslaget överst. Hög, platt panna. "Tofs" hänger ned på vänster sida (höger avslagen). Sneda kisögon (ingen näsa?). Framskjutande springformig mun med en tand (?) i mitten. L. 2.9 cm., br. 2.3 cm. Antagligen Vera Cruz.
640. Människohuvud? Rätt format, av grå lera. Ögon runda, djupt borrarade. Rak, utgående näsa. Kort, sned mun med tjocka läppar. Tjock hals. L. 3 cm., br. 2 cm. Södra Mexiko.
641. Aphuvud? Ansiktet delvis svart (färg?). Kam på hjässan. Ögonbryn fortsättas av kindknotor. Liten, framstående nos. Springformig mun. Stora, dock ej utstående, Öron. Tjock hals, med tvär avslagning. Antagligen en kärlfot. L. 3.2 cm., br. 2.6 cm. Antagligen Vera Cruz.
642. Jaguarhuvud? Blekt tegelrött. (Avslagna Öron). Låg panna. Ögonbryn svagt markerade. Upphöjda, runda Ögon. Bred nos. Halvöppen mun med hörntänder i överkäken. Avslaget över halsen. L. 4.1 cm., br. 2.8 cm. Antagligen Vera Cruz.
643. Råhuvud? Uppstående höger öra (överst avslaget, vänster helt avslaget). Vågrät panna, går i linje med nosen. Upphöjda runda Ögon. Gapande mun. Tjock hals. Baktill en Ögla. Skålförmig fördjupning undertill så att figuren står för sig själv. H. 3.3 cm., l. vid basen 3.1 cm. Södra Mexiko.

644. Hundhuvud? Stort, svart med spår av kalk baktill (antagligen icke ursprunglig). Vänster öra stort, brett, bakåtskrucket (upp till sönderslaget; höger avslaget). Långa ögonbryn i relief gå ihop med nosen. Snett ställda kisögon, väl markerade genom relief. Nos framtill och på undersidan sönderslagen. Ring kring halsen. Ihåligt, men öppet nedtill. L. 9.1 cm., br. 5.9 cm., h. 6 cm. Södra Mexiko.
645. Djurhuvud. Blekt tegelrött. (Öron avslagna, men måste ha varit breda). Låg panna. Ögon i låg relief, stora, med ristad ring omkring. Nos nött. Bred mun. Tjock hals. Möjligen jaguar. L. 3 cm., br. 2.7 cm. Antagligen Vera Cruz.
646. Djurfigur (Kanin?). (Öron avslagna). Panna och lång nos gå i ett. Kisögon markerade i relief. Springformig mun. Cylindrisk kropp (hals?). Nederst en sned välk, möjligen föreställande ett ben. Ihålig, skallrar, hål borrat i den flata botten, som ger ljud vid blåsing. Visselpipa?. H. 4.6 cm., huvudets l. 3.4 cm., br. 2.7 cm. Antagligen Vera Cruz.
647. Djurhuvud. Massivt, långsträckt och i stort sett triangulärt. (Öron avslagna). Låg, bred hjässa höger sig obetydligt över den avsmalnande (framtill sönderslagna) nosen. Upphöjda stora runda ögon. Springformig lång mun. Huvudets undersida plattad. Möjligen starkt stiliserad hund. L. 6.1 cm., br. 4.8 cm., h. 3.2 cm. Antagligen Vera Cruz.
648. Djurhuvud. Långsträckt, ihåligt, men öppet baktill. (Öron helt avslagna). Panna och nos i nästan samma linje (nosen framtill tvärt avslagen). Stora upphöjda runda ögon, omgivna av en upphöjd ring. Antagligen samma slags djur som föreg. H. 6.6 cm., br. 3.6 cm., h. 3.6 cm. Antagligen Vera Cruz.
649. Djurhuvud. Se fig. (Öron långt bakåt, avslagna). Kullrig panna med bred ränna i mitten. Ögon ringformiga i relief. Spetsig nos. Mun svagt markerad, men avslutad å vardera sidan med tryckpunkt. Hals, med ett genomgående hål. Skålformig undersida. Möjligen hund. Möjligen kärlfot. H. 4 cm. huvudets l. 5.1 cm., br. 3.3 cm. Antagligen Vera Cruz.
650. Djurhuvud. Grovt. Öron utstående (höger avslaget). Låg bred panna,

fortsatt av avsmalnande kort nos. Ögon otydliga. Spår av vit bemålning. L. 3.3 cm., br. 4.1 cm. Antagligen Vera Cruz.

651. Djurhuvud. Något ihåligt. Uppstående vänster öra, rundat (höger avslaget). Ögon upphöjda, innanför en upphöjd ring. Nos lik ett krokigt näbb. Lång springformig mun. Spår av vit bemålning. L. 3.5 cm., br. 3.5 cm. Antagligen Vera Cruz.
652. Djurhuvud. Massivt, hela ansiktet avslaget. Öron gå något bakåt. Ögon i form av stukna, trattlika hål. Tjock hals med rester av pålagd vulst. L. 4.9 cm., br. 4.6 cm.
653. Aphuvud? Blekt tegelrött, runt. Kullrig panna. En örtressa (?) till vänster (avslagning till höger). Nos framtill sönderlagen. Hål tvärs genom halsen. H. 3.5 cm., l. 3.7, br. 2.4 cm.
654. Fågelhuvud? Grotesk figur. Svårt och plattad (avslagningar upptill och nedtill). Se fig. Svagt rundad framtill, nästan flat baktill. Överst en "fjäderkrona" eller en fågels huvudtofs (?) av upphöjda långa figurer (till vänster avslagna). Ögon upphöjda cirkulära inom djup ring. Näbb eller näsa + mun ett fåga utstående stycke med tvär munsåra. "Bålen"-halsen (bålen?) vidgar sig nedåt. Undertill i låg relief en kamformig figur med tre kantänder. H. 7.7, br. 4.6 cm. Antagligen Vera Cruz.
655. Förfalskning? Av tegelröd lera liknande den hos grövre europeiskt gods. Avslagen upptill och nedtill. Överst fjäderkrona (?) med små täta divergerande fjädrar. Under den ett fält med otydliga, svagt upphöjda figurer. Nedanför ett runt människoansikte med en kort trapezoid prydnad på pannan och nedhängande sidofjädrar; ovala, grunda ögonhålor med långsträckta ögonlock, lång platt näsa, breda stora "mustascher" skärformig mun, haka. Baksida slät och platt. L. 5.7, br. 4.7, tj. 2.9 cm. Antagligen gjord i en zapotekisk gjutform. Konturerna framträda otydligt. Torde ha hört till en helfigur.

Inv. 23.8.

656. Daggdjurshuvud? Av fin ljusgul lera. Öron snett uppstående. Eljest huvudet platt. Ögon små runda, helt genomstuckna, sitta långt ifrån varandra. Nos spetsig. L. 6.2 cm., br. 4.6 cm. Antagligen Vera Cruz.

657. Hjorthuvud? I profil, med hals och ett tjockt, platt kärlfragment med vinkelformig ås på ena sidan. Se fig. Öra bakåtsrucket. Båda ögonen utsatta, stora, runda i låg relief. Nos med spår av munskåra. (Sönderslagning nedtill). Bak sida platt. L. 7 cm., br. 4.9 cm. Södra Mexiko.

658. Djurhuvud. Tegelrytt. Av trapezoid form, konkavt baktill. Ovanpå svagt rundat, nästan platt. Undertill grund trapezoid urhålkning. På den breda, platta pannan två åsar. Höger öga kvar: en bred platt ring med ett litet runt pupillhål. Nos tvär, har undertill tre "laggar" en större i mitten och två mindre på sidorna. (Huggtänder och tunga) Möjligen ormhuvud. L. 5.8 cm., br. 7.8 cm. Antagligen Vera Cruz, möjligen Zongolica.

Två st. Tlaloc-huvuden från Zongolica, Vera Cruz.

659. Tlaloc-huvud. Tegelrytt. Rätt platt, urhållat. Upp till en rund upphöjning (avslagen) med hål borrar in till håligheten. Ögon: breda ringar med stora, svagt upphöjda pupiller. Näsa smalt rektangulär, platt (kantstött). Ormmustasch t.v. gående upp i ett ormhuvud (höger sida avslagen). Mun avslagen. L. 6.2 cm., br. 9 cm. Etikett:ca. .. Cruz.

660. Tlaloc-huvud. Klostrunt, ihålligt, skallrar. Stor grepe baktill. Spår överst av rund upphöjning med hål, som hos föreg. Ögon i form av påsatta, breda ringar, bildande stora pupiller innanför. Näsa, stor, krökt, starkt utgående. "Mustasch" i relief, slokar. Där munnen skulle suttit ett -formigt ormmotiv i relief. Höger öra kvar, stort och rektangulärt nedtill. Den runda botten skrovlig, antagligen indikerande en avslagning. H. 7.7 cm., l. 9.3, br. 8.5 cm. Etikett: "...lica. ..Ca V C."

Huvuden, som tydligen hört till kärl.Kärlfötter.Människohuvuden.

661. Människohuvud. Av fint slammad grågul lera. Ljusbrun bemålning. Hört till ett vackert kärl, målat på insidan i rödbrunt och mörkbrunt, som synes av den kvarsittande biten av kärlbotten. Ihåligt med stor skallerkula. Rynkor och färor i pannan. Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Ögon ovala med grunt stnokna pupiller. Näsa med breda näsvingar. Kindknotor. Gapande mun. Smal haka. Öron med små örtrissor. Bak till ett ruht håll (för inpraktisering av skallerkulan?) L. 7.7, br. (över öronen) 5.5 cm. Sen nahua-influeraad kultur i södra Mexiko.
662. Människohuvud. Brunmålat. Hög panna. Långsträckt ögonhålör. Näsa lång, låg, med breda näsvingar. Kindknotor. Halvöppen mup med tjocka läppar och breda hörntänder i överkäken. Uttrycket i ansiktet gubbigt. Urhållkat. Runt håll bak till (för inpraktisering av skallerkula?) L. 5cm., br. 3.7 cm. Antagligen samma kultur som föreg.
663. Ansikte. Tegelrött, urhållkat, utvidgar sig uppåt, mot det kärl på vilket foten suttit. Låg, starkt kullrig panna. Ovala ögonhålör med ögon i relief. Näsa framskjutande, kort, hågot krökt. Mun möjligen med tunga. Kindknotor. Tvärnött haka, antagligen därför att det länge tjägstgjort som kärlfot. Runt håll på baksidan. L. 4.1 cm., br. (över pannan) 3 cm. Södra Mexiko.
664. Huvud. Massivt, ljusbrun bemålning på undersidan och spår av mörkare brunt på översidan. Upptill cylinderformigt. Ögon stora långsovala hålör. Näsa avnött. Mun halvgapande med tunga? Smal haka. Utstående rundade öron (skall möjligen föreställa örtrissor). L. 5.6cm., br. (över öronen) 3.5 cm. Södra Mexiko.
665. Människoansikte? Ljusgrått, spår av mörkbrun bemålning. Urhållkat med runt håll på baksidan (antagligen för inpraktisering av en skallerkula). Stora runda, genomgående ögonhålör. Låg

näsa, nött platt. Otydlig mun, spetsig haka. Höger öra av naturlig form? (vänster nött). L. 5.3 cm., br. (över öronen) 4.1 cm. Inuti en lapp påskriven: "Pl... la vieja" (gumman). Möjligen apa? Södra Mexiko.

666. Människoansikte? Grått, något urhållkat. Två fjärrstående ögon i form av små runda hål stuckna högt upp, det vänstra genomgående. Under dem rundade utstående öron. Långt ned en klumpig bred näsa och tätt under denna en munspringa. Hakan (=kärlfotens nedre del) spetsig. L. 5.6 cm., br. (över öronen) 3.9 cm. Södra Mexiko.

667. Människoansikte? Tegelryd. Ansikte endast bestående av 3 runda fördjupningar. Se fig. L. 4.2 cm., br. (upptill) 3.8 cm. Södra Mexiko.

668. Människohuvud? Blekgult, urhållkat; på v. sida hål antagligen för inpraktisering av skallerkula. Panna kullrig. Ögon ovala (ett hål i det högra antagligen icke pupill, utan tillfälligt). Lång näsa. Mun slutet, föga skönjbar. Svagt rundade öron, spetsig haka. Hela ytan starkt sliten, torde varit målad. L. 6, br. (över öronen) 4.5 cm. Antagligen Vera Cruz.

Djurhuvuden.

669. Aphuvud? Brunt, urhållkat. Panna kullrig, nedskjutande (kalufs?). Ögon halvklotformiga. Näsa låg och bred. Mun liten, oval, slutet, framskjutande. Runt hål på huvudets undersida. L. 3.5 cm., br. 3.3 cm. Antagligen Vera Cruz.

670. Hundhuvud. Med rätt stor kvarsittande kärlbit. Starka spår av bemålning, särskilt av gulbrunt. Ihålligt. Ett stort runt hål undertill nära spetsen, utvidgat efter bränningen. Ovala, något snett ställda ögon. Nosen spetsig, men avplanad längst fram. (Inga öron). L. 7 cm., br. (över kärlbiten) 6.9, (över huvudet) 3.4 cm.*Nahuainfluerad kultur i södra Mexiko.

671. Hundhuvud. (Söndrigt, hoplimmat). Urhållkat. Platt undersida. Starka spår av rödbrun bemålning med svartbruna streck. Ögon,

stora, runda, i låg relief, med spår av enkla svart-bruna ögonringar. Spetsig, snett tvär nos. L. 5.6, br. 3 cm. Sen nahuainfluerad kultur i södra Mexiko.

672. Hundhuvud. (Krokodilhuvud?). Massivt. Vidgat uppåt, flat undersida. Spår av ljusbrun, rödbrun och svart bemålning; bred rödbrun bård över pannan. Ögon runda upphöjda. Spetsig nos, lång mun. L. 5.9 cm., br. upptill 4 cm. Nahuainfluerad kultur i södra Mexiko.
673. Hundhuvud. Brunt, urhållkat. Koniska, något framåttstående öron. Låg, kullrig panna. Springformiga, plirande ögon? Spetsig nos, slutet mun. Runt hål (antagligen för inpraktisering av skallerkula) på baksidan. L. 3.5 cm., br. 4.4 cm.
674. Djurhuvud. Urhållkat, undertill ett hål (antagligen för inpraktisering av skallerkula). Rätt lång, smal panna. Upphöjda ögon. Något krökt och spetsig nos. Stor halvöppen mun med tunga? Möjligen hund? L. 4.8, br. 3.9 cm. Antagligen Vera Cruz.
675. Djurhuvud. Massivt, blekbrunt. Utvidgar sig mot en bit kärlbotten. Bred, något kullrig panna. Tjocka ögonbryn, runda upphöjda ögon. Rätt bred nos. Hårntänder i underkäken. Antagligen rovdjur. Spår av en målad svart rand, där kärlbotten går ut. L. 3.8, br. 3.6 cm. Antagligen Vera Cruz.
676. Djurhuvud. Grått, ihålligt. Ansikte något snett. Tjock, kort hals. Låg, oregelbunden (sunderslagen?) panna. Ögon små, runda i relief, i grunda hålor. Kort, bred, trubbig nos. Möjligen jaguar? L. 4.4, br. 3.9 cm. Antagligen Vera Cruz.
677. Aphuvud? Massivt. Långt, sig uppåt vidgande "skaft". Hela foten något utåtböjd, platt undersida. Hjässan rätt bred. Bred nos, mun fäga markerad. L. 7.2 cm., br. (längst upp) 3.5, (över huvudet) 2.3 cm. Antagligen Vera Cruz.
678. Djurhuvud. Mörkrött målat, fågelliknande. Ihålligt. Smal hals som på vanligt sätt vidgar sig mot kärlbotten. Högvälvd hjässa. Stora runda ögon, helt genomstickna. Nos rund, tendens att bli spetsig (till stor del avslagen). Höger öra till

stor del kvar? L. 8.4, br. (huvudets) 2.5 cm. Sen nahua-influerad kultur i södra Mexiko.

Huvuden som suttit på själva kärlkroppen.

679. Aphuvud med kärlbit. Rödgrönt, av fint slammad, hård lera. Sitter på utsidan av en tunn kärlbit, antagligen av ett öppet kärl. Hål markerat på hjässan, med kam skjutande fram mitt över pannan. Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Näsa liten med breda näsvingar och näsborrar. Mun framskjuten med tjocka läppar. Öron i naturlig framställning, med genomhorrade lober? Tjock hals. Runt hål mitt på hjässan för in i det ihåliga huvudet (antagligen för inpraktisering av skallerkula). Huvudets h. 4.6, br. 4.7 cm. Fint modellerat huvud. Antagligen Vera Cruz.
680. Människoansikte? på kärlbit. Rakt utstående. Antagligen handtag till ett litet kärl, gråvitt. Ristat streck över pannan. Långsträckt ögon. Låg näsa. Mun med tjocka läppar. Tre streck i relief på hakan. Platt undersida med hål antagligen för den lilla skallerkulan. Kärlbitens l. 4.8, br. (inkl. huvudet) 2.8 cm. Antagligen Vera Cruz.
681. Kärlöra i form av rovdjurshuvud. Mörkt, urhållat. Öron koniska, uppstående, något framåtriktade. Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Upphöjda, runda ögon i grunda ögonhålor. Ered nos med nosborrar. Halvöppen, stor mun med hörntänder. Sitter på en bit av kärlet, med stort fingerhål. Möjligen jaguar. L. 5.5, h. 5.7, br. över ansiktet 3.3 cm. Södra Mexiko.
682. D:o. Ljusgrått, rätt stor kärlbit kvarsittande. Öron som föreg. dock kortare. Ögonbrynen bilda en sammanhängande rak linje. Upphöjda ovala ögon (otydliga). Kort, trubbig nos. Stor mun med hörntänder. Möjligen jaguar. L. 4.7, h. 4.1 cm. Br. (kärlbiten) 5.3, (huvudet) 2.9 cm. Antagligen samma kultur som föreg.
683. Huvud med kärlhals. Kärlstycket målat rödbrunt. Huvudet sitter på pipen. Kullrig panna (översta delen avslagen). Kort näsa. Ögon och mun 3 styckna runda hål. Hakan avslagen. Öron med rund

trissa? Antagligen apa. H. (kärnhalsstycket) 3.3, (huvudet) 2.7 cm., br. 2.8 cm. Nahuainfluerad kultur i södra Mexiko.

684. Tjock kärlekskarva med två människohuvuden. Kärlikanten består av en tjock utstående fals. Underlenna sitta de två huvudena, båda likadana, döds-skallelika, ihåliga. Kullrig panna. Ögon kraterformiga i stora ögonhålör. Näsa kort med näsvingar, som gå ut i smala kindknotor. Mun bred med öppet liggande tänderader. Haka. Baksidan skrafferad. H. 10.7, br. 10.8 cm. Huvuds h. 6.7, br. 5 cm. Etikett: El P...an(?) C^a de Vera Cruz. E^o de Vera Cruz. Antagligen från den totonakiska fyndplatsen El Pantano.

685. Visselpipa. Blekbrun, med två svartmålade "tvillingansikten". Ögonbryn grunt bågböjda, det mellersta gemensamt för båda ansiktena. Ögon ovala, det mellersta gemensamt. Näsor korta. Munnar, halvöppna med tjocka läppar. Utstående, skarpa hakor. Gemensam tjock, nedåt sig utvidgande hals. Rektangulärt hål baktill (genom avslagning utvidgat uppåt), d:o undertill. L. 4.9, br. 3.5 cm. Antagligen Vera Cruz.

Inv. 23.8.

Större lerhuvuden.I. Totonakiska lerhuvuden.

A. Den kända typen: ihåliga, av relativt tunnt gods, bred platt huvudbonad dekorerad i relief med spiral eller meanderfigur; brett, fylligt, ungdomligt ansikte; deformerad, tillplattad panna, bågiga ögonbryn, något snett ställda, ovals, långsträckta ögon med ögonlock, liten, kort näsa, leende mun, fin haka; halsen står rätt upp mot det bakåt lutande huvudet och är öppen nedtill; konstnärliga, gjorda för fri hand. Å baksidan ett runt hål, sådant som finns hos andra lerhuvuden, hos dessa antagligen för inpraktisering av skallerkula.

686. Lerhuvud. Av ljus grågul lera. Dekorering Å huvudbonaden, t.h. en konventionell meanderfigur (Jfr Krickeberg, Abb.39 och Spinden PL. XXIX), t.v. dubbel spiral, den yttre med tvärgående refflor. (Jfr Å Danzel, Mexiko II, fig.49). Framtänder i överkäken. Höger öra har en rundad örtrissa (vänster nedtill avslaget). Å huvudbonaden långt ut mot vardera sidan ett springformigt hål. Halsen vidgar sig något nedåt. H. 11 cm. Huvudets l. 15.2 cm., br. (över öronen) 13.2 cm.
687. D:o. Se foto. Färg som föreg. Halsens brottlinje ojämn, så att detta huvud ej kan stå för sig själv. Spår av kitt på brottytan. Mun med genomgående springa. Huvudets l. 14.9, br. 13.8 cm. Se Lappkatalogen.
- × 688. D:o. Färg som föreg. Dekorering endast en slinga, börjande vid höger öra och inrullad mitt i pannan. Bågig, genomgående munspringa. Tänderna i överkäken otydligt markerade. Platta örtrissor (höger något sönderslagen). En springa på vänster sida och en dito i högra kanten. Halsen något sönderslagen, så att huvudet svårigen kan stå för sig själv. Huvudets l. 14.4, br. (över öronen) 13.4 cm. Etikett: Elntano (=El Pantano, se nr 684). V. (=Vera Cruz).

Inv. 23.8.

689. D:o. Färg som föreg. (Sönderslaget, hopsatt). Dekorering: en större slynga t.h. och en mindre t.v. Framtänder otydliga. Rundade örtrissor, å den högra en liten mittknapp. Halsen vidgar sig nedåt. Huvudets l. 15.1, br. 13.9 cm. Etikett:an.. (=El Pantano. Se nr 684 och 688).
690. D:o. (Största delen av ansiktet sönderslaget och borta). Dekorering dubbel slynga, den yttre refflad som nr 686. Platt vänster örtrissa (höger ansiktsdel avslagen). Huvudets l. 15 cm., br. 14.1 cm. Etikett:l.... (El Pantano?).
691. D:o. Dekorering i pannan som nr 688. Framtänder i överkåken otydliga. Örtrissor. Vid vardera tinningen en oval insänkning. Huvudets l. 13.1, br. 12.9 cm.
692. D:o. Huvudbonaden har överst t.v. en tipp (antagligen representerande sammanknytning av tyget. Höger avslagen). Dekorering: dubbelt slyngmotiv gående som å nr 688 och 691. I motsats till 686 och 690 är här den inre refflad. Smalt slätt pannband med ett genomborrat hål i mitten. Refflad härtest på vänster sida (höger avslagen). Överkåkens tandrad markerad. Nedåtriktade spetsiga örprydnader, vardera med en oval fördjupning vid basen. Med hals och ett stycke bröst. H. 15.6 cm., huvudets l. 12.7, br. (över pannbandet) 11.6 cm. Etikett: ... Pan... (=El Pantano. Se nr 690 m.fl. föreg.)
693. D:o. Smutsbrunt. (Stora sönderslagningar överst t.v. samt näsregionen). Å höger sida ytterst å huvudbonaden en upphöjd bård och en rad franear. Den har på samma sida två ormar (?), som sträcka halsar upp mot varandra, den yttre går med stjärten ett stycke ned på tinningen. Endast underläppen kvar. På vardera kinden utanför mungipan en bågformig fåra, örsmucken stora, toppformiga, utstående, jfr föreg. H. ung. 11.2 cm. Br. (över örprydnaderna) 13.3 cm.

B. Andra totonakiska huvuden av olika utseende. Alla ihåliga.694. Huvud.

Står nära föreg. grupp. Samma ljusa lera som denna, samma karaktäristiska ansikte och likaså huvudet bakåtlutat. Rektangulär, platt, huvudbonad, sammanhållen av ett band av 8 st. rektangulära "pärlor" i hög relief, som med vågräta refflor antingen kan vara dubbelt eller föreställas ha inskärning för snörets fästning; avslutat på vardera sidan av en rätt utstående, refflad slejff (Jfr Krickeberg, fig. 47). Två smala, släta, pannband, det nedre går i rätt vinkel ned på tinningarna. Från huvudbonadens pärlband går på vardera sidan ett slätt, rundat band ned till kinden. Omedelbart nedanför detta ringformiga örtrissor med rätt hög mittknapp. Å vänster sida går ytterligare ned en bred flik (antagligen den utdragna örsnibben, avslagen t.h.). Den smala halsen vidgar sig nedåt. Bak till ett rektangulärt hål. H. 9 cm. Ansiktet l. 8, br. 7.3 cm.

695. Huvud.

Smutsigt rödbrunt. Huvud bakåtlutande som de föreg. Endast en liten, slät rektangulär huvudbonad på hjässan (överst avslagen). (En krigares uppborstade hårtest?) Ansikte brett. Hög panna. Fina ögonbryn. Ovala ögon. Liten näsa (något sönderslagen). Halvöppen mun med de två mellersta framtänderna i överkäken långa och de andra i rätt vinkel avfilade. (Detta slags mutilation förekom hos maya och totonaker. Se Krickeberg, p. 62 och Abb.40 c och 41, Danzel, Mexiko II, fig. 39). Komplicerade öron med trissformiga örprydnader innanför snäckan. I höger örsnibb (vänster sönderslagen) en örtrissa med skaft. Antagligen en illa gjord avbildning av den hos totonakerna förekommande skaftade örtrissan. Se senare dylika av lera i samlingen. Bak till stort hål av trapezoid form. H. 6.1, ansiktets l. 6.8, br. 6.3 cm.

696. Huvud.

Platt och slätt upptill. Franslugg. Brett, plattat ansikte. Fina ögonbryn gå ihop vid den smala näsroten. Små ovala ögon med ögonlock. Näsa liten (nedtill sönderlagen). Halvöppen mun (bestående av två runda hål) med de två mellersta framtänderna markerade. Långa öronstappar. Å höger en ringformig örttrissa med stor mittknapp kvar. Baksida plattad med en del av ett stort rektangulärt hål (fortsatt av sönderslagning). Sönderslagning nedtill. L. 10.2 cm., br. 9.8 cm.

697. Huvud.

Svartbrunt. Avslagning upptill. Endast föga kvar av huvudbonaden. Kullrig panna. Små fina ögonbryn. Långa, ovala otydliga ögon. Liten näsa. Halvöppen mun med krökt, tjock överläpp och de mellersta två framtänderna markerade som hos föreg., m.fl. Höger örttrissa skålförmig med liten mittknapp (sönderlagen). Tjock hals med rätt jämnt tvärsnitt, så att figuren kan stå för sig själv. L. 10.5, br. 7.4 cm.

698. Huvud.

Blekt tegelrött. Upptill en stor, slät, platt, oval yta. Huvudbonad låg (med avslagna kanter) skjuter ut på höger sida (vänster endast en mindre bit kvar). Pannan överlagd med en bred, slät, tunn remsa. Ovala ögon med ögonlock. Näsa med spår av näsborrar (sönderlagen). Överkinderna och hakan en slät överläggning, en sorts mask. Krökt överläpp. Tandfilning av samma slag som föreg., mycket tydlig. Haka markerad. Vänster öra kvar (örttrissa avslagen). Smal hals. Dubbelt rundat, slätt halsband (avslaget på mitten), se nästa nr. Halsen har baktill ett runt hål, indikerande att huvudet lutat bakåt. Överför ett stort rektangulärt hål. L. 14.1, br. 13.4 cm. Etikett: Cr..2 (=Vera Cruz).

699. D:o.

Likartad med föreg. Den platta översidan dock mera långsträckt och baktill rätlinjig. Den låga huvudbonadens sidoflik går på vänster sida ned till axeln och en rest finns även kvar på höger sida. Samma slags överläggningar på panna och kinder jämte haka som hos föreg. Det typiska, trilobiska totonakiska ansiktet med intryckning

Inv. 23.8.

mitt på pannan till följd av deformation. Ovala ögon. Liten näsa (sönderslagen) med spår av näsborrar. Halvöppen mun i vilken dock icke samma tandfilning som hos föreg. kan iakttagas. Under öronen möjligen örtrissor avslagna. Starka spår av röd bemålning å huvud och hals. Dubbelt halsband av samma slag som hos föreg. här dock helt. Dessutom så mycket kvar av bilden att från halsbandet synes hänga 6 st. runda platta pärlor (en del bortslagna). Axlar kvar. Stort genomgående rektangulärt hål å den släta, något konkava baksidan. L. 15.2, br. 16.3 cm.

Möjligen torde dessa båda huvuden föreställa krigare, som tagit en krigsfånge och på Xipe-festen äro iförda festklibbade bitar av hans skinn. Hos aztekerna iklädde de sig hela den offrades skinn. Hos dessa båda huvud. skulle det endast vara fråga om utskurna, fastklibbade skinnbitar. Överlagd under ansiktshalva, jfr nr 698, 700 och 712, samt Thickberg Abb 4.

Plo.

X 700. Huvud.

Bakåtlutande, platt upptill. Hög platt panna. Spår av ett rödbrunt, målat pannband. Ansikte fylligt. Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Stora ögonlock. Ovala ögon. Liten näsa med spår av näsborrar (sönderslagen). Halvöppen mun med den hos föreg. nr nämnda tandfilningen mycket otydlig. Över kinderna på båda sidor om munnen en sorts mask. Endast vänster öra bitvis kvar. Huvudets l. 12.2 cm., br. 9.9 cm.

X 701. Huvud.

Av samma slags ljusa lera som första gruppens huvuden. Huvudbonad (representerar möjligen även här?) går ned på sidorna till öronen och i nacken. Övanför vardera tinningen en halvklotformig knapp omgiven av ett slingermotiv (orm?). Bakom vänster knapp en snett utåtriktad cylinderformig figur med en djup håla i mitten (ingår en dylik på höger sida). Mitt på hjässan troligen ett avslaget parti. Panna bred och låg. Slutna ögon. Näsa rak med öppna näsvingar. Mun något öppen med tunga eller överkäkens framtänder långt in. Höger örtrissa

ringformig med mittknapp (vänster avslagen). Huvudet öppet nedtill. H. 11.8, br. 12.6 cm.

Torde föreställa huvudet av en offrad krigare (märk likdragen; slutna ögon, vidöppna näsvingar och möjligen slött halvgapande mun). Den cylindriska figuren till vänster representerar en krigares på ena sidan uppborstade hårtest. Jfr Seler, Ges.Abh.I, p. 208-209 och lerhuvudet Abb. 99 av en aztekisk krigare, där den även står till vänster. Jfr stenhuvud Inv. 20.8.61, mayanskt, antagligen från Brit. Honduras.

702. Huvud.

Samma färg som föreg. Den del av "huvudbonaden", som går ned på sidorna, synes fortsätta nedanför örttrissorna runt om hakan. Bakom och över huvudet snodda, runda band. Övanför pannan två små kraterformiga partier. Bakom dem och mitt på hjässan en stor, platt, cirkulär figur, som i mitten har en rund avslagning. Ovala ögon med ögonlock och ögonpåsar. Näsa nedtill avslagen. Mun halvgapande oval, verkar slapp. Å höger örttrissa samt å den mestadels avslagna vänster något slage vitt kitt runt det hål, där en prydnad torde varit instucken och fastklibbad, möjligen en skaftad mittknapp. H. 13.4, br. 14.2 cm. Huvudbonaden går ned runt hakan å Denzel, Mexiko II, ⁴⁴ totonakisk. Möjligen har ansiktet runt om en mask? Figuren i mitten representerar en krigares uppborstade hår. Se Seler, Ges.Abh.I, p.208-209 och Abb.98 och 100. Å båda dessa aztekiska synes denna hårtest fasthållen med en bindel som hos den förra är snodd. Huvud i djurmask se senare nr 712

703. Ansikte.

Av tunnt mörkt gods (antagligen avslaget ett huvud). Den släta huvudbonaden begränsas upptill och nedtill av en upphöjd bård; på densamma två ringformiga upphöjda prydnader (antagligen har en tredje funnits t.h. men denna sida är bortslagen). Dubbel franslugg. Ansikte brett och av trilobisk totonakisk form. Pannvulster över de långsträckta ögonen. Näsa triangulär. Mun halvgapande med slät tandred och utstående fyllig underläpp. L. 10.3 cm., br. 2.9 cm.

704. Ansiktsfragment. (Antagligen del av ett huvud). Blekt rödgult gods. Platt, tunn, högt uppstående, fyrkantig (delvis avslagen) huvudbonad, med överst t.v.^o en trissformig figur (höger avslager). Mitt över pannan står rätt ut en trapezoid platt figur, vars nedre del vilar på ett uppböjd, platt pannband. På vänster sida en fyrkantig, snett utstående figur med tre refflor (fjädrar). Vänster öga springformigt. Vänster örtissa slät. (Höger ansiktsdel avslagen). L. 10.3, br. 8.6 cm. Buzon-Soledad-kultur. Jfr Krickeberg, p. 37, Abb.33. El Buzon och schema Abb.34. Enligt honom representerar huvudbonaden en Quetzalapanecayotl, (azt.: "kustfolkens fjäder prydnad") med huvud (den utstående figuren), stjärt (den stora uppstående) och vingar (den refflade på sidan).

705. Huvud. Tegelrytt. Något tillplattat. T.h. något kvar av en låg huvudbonad. Brett ansikte, över lerlagret avslaget, endast oval mun synes. Lång hals, öppen nedtill (tvärt avslagen). Bak till ett litet runt hål. L. 12, br. 11.2 cm. Etikett: Zongolica. E^o de V^a Cruz. Zongolica (azt. Zoncolihuacan) ligger ett stycke upp i bergen, s. om staden Orizaba, medan totonakernas huvudmassa bodde på slätten. Det torde icke vara säkerställt om Zongolica är en totonakisk boplatz. Rå och okonstnärlig. Torde dock vara besläktad med de konstnärliga totonakiska lerhuvudena.

706. Huvud. Av ljusst. tegelryd lera. Ihåligt men med tjocka väggar, tungt. Huvudbonad eller frisyr låg, bågig, med spår av att hophållas med tvärgående halvringformiga spännan; ett helt sådant finnes kvar bakom höger tinning och ett någorlunda helt över vänster (antagligen representerande smala bindlar). Tjocka ögonbryn. Stora ovala men fylla upphöjda ögon, verka blundande. Rak näsa med vidgade näsborrar. Halvöppen stor mun, tjock haka. Hals med tvär avslagning. På baksidan ett oregelbundet hål upptill. H. 18.7, br. 15.1 cm. Etikett: P.p.n.la (=Papantla). Papantla, med den stora tempelpyramiden, ligger i nordligaste delen av totonakernas område. Var här deras centrum för vaniljindustrin, bomullsoilingen och vackra bomullsvävnader i färger.

Huvudet torde föreställa en död.

X 707. D:o.

Blekt rödbrunt. Tjocka väggar och tungt som föreg. Platt yta upptill. Över den en låg huvudbonad (?) av rundade vulster (antagligen virade bindlar). Korta tjocka ögonbryn. I höger ögonhåla ett kulformigt, utstående öga (vänster saknas). Näsa kort, krökt, med vidgade näsvingar. Mun som föreg., oval, halvgapande. Kindknotor. Stor haka. Tjock hals. L. 16.7, br. 14.5 cm. Etikett: Papantla (se föreg. nr.

Antagligen huvud av en död, offrad. Jfr det vackra ^{aa-}
- ~~teckning~~ *teckning* ^{av en död, offrad} huvudet av bergkristall i Brit.Mus. (Joyce, p.39)
av en offrad död.

Huvuden, antagligen från Vera Cruz och de flesta totonakiska.

708. Huvud.

Av gulröd lera. Tjockt gods, relativt tungt. Slätt, ellipse oid översida, spår av en rund figur mitt på, antagligen representerande en krigares uppborstade hårtest. Runt om har gått en utskjutande kant som endast är kvar på baksidan. Under den en låg huvudbindel, delvis sönderslagen. Låg kullrig panna. Ögon innanför ovala ringar och nedslagna. Kort uppnäsa (luetisk sadelnäsa?) med starkt vidgade vingar och tjock skiljevägg. Bredda kindknotor. Slapp halvgapande mun med utstående läppar och en slät tandrad i överkäken. Stor, bred haka. Små runda öron sitta högt upp (vänster sönderslaget). Tjock hals. (Baksida avslagen H. 19.3, br. 15.4 cm.

Torde föreställa en offrar, död krigare. Samma kultur som de båda föreg. Alltså antagligen Papantla.

709. Aipe-huvud.

Grått, mindre än föreg. (upptill avslaget). Slätt pannband, som går ned på tinningarna. Hög panna. Tjocka ögonbryn, gå ihop vid näsroten, upptill begränsade av fåra. Ögon stå snett, med ovala ögonringar och nedslagna ögonlock. Liten krökt näsa, med vidgade näsborrar. Mun starkt gapande, nästan cirkulär, utan tänder. Bredda kindknotor. Smal haka. Till vänster spår av huvudbonadens sidostycke, baktill två långa nedhängande flikar av denna. H. 12.1, br. 10 cm. Antagligen totonakiskt. Jfr teckning av Aipe i Humboldt-manuskriptet, Seler, Ges.Abh.I, p.169, Abb.12.

710. Huvud med hals (Xipe?). Av hårt bränd lera, spår av rödbrun bemålning. Oval platt överside med en liten ögla, tylande på upphängning. Bundad panna. Fylligt, ungdomligt ansikte. Föga markerade ögonbryn. Nedslagna ögonlock smala ögonspringor. Kort skarp näsa med små näsborrar. Gapande oval mun. Långt höger öra med ett genomgående hål vid örsnäckan och ett på örsnibben, för fästning av prydnader (vänster delvis sönderslaget). Halsen lång och smal, avslutad nedtill (sönderslagen), så att huvudet kunnat stå för sig själv. Baktill nedhänger en bred flik (sönderslagen) av huvudbonad eller neckhår. L. 19.1, br. 14.3 cm. Torde med munnen utan tänder vara en Xipe-bild. Framställer i varje fall huvudet av en död. I stil närliggande Danzel, Mexiko II, p. 43, Jalapa, även detta antagligen ett Xipe-huvud.

x 711. Ansikte. Hård, tung gulgrå lera. Sönderslaget runtom, varför det kanske hört till ett huvud. Ögonbryn rätt tjocka i låg relief. Stora ögonlock, ovala ögon med målade svarta fyrkantiga pupiller. Svart bemålning på ögonlocken och undertill, bildande en oval, streck gå tvärs över näsroten och ut mot tinningarna, så att det hela ter sig som glasögon. Ett långt svart streck går tvärs över ansiktet och utbreder sig till en fläck bakom vänstra kinder (höger avslagen). Näsa kort, krökt med stora runda genomgående näsborrar och en liten hålighet mitt under näsens skiljevägg (möjligen för fästning av ett smycke. Nedre ansiktshalvan överlagd med en skinnbit (jfr nr 698-700), avsiktligt framställd skruppen? Mun bred och sluten. I vänster mungipa spår av svart bemålning. Hakan undertill plan, tydande på att huvudet ej haft någon hals. H. 12, br. 11 cm. Antagligen totonakiskt.

Skinnbitens skruppenhet skulle kunna förklaras vid jämförelse med det förhållandet, att hos aztekerna krigarna i 20 dagar måste vara iklädda sin

krigsfånges hud. Eller möjligen kan skinnbiten representera det skruppna skinnet av en gumma, som på 11:e årsfesten föreställde den åldriga gudinnan Titecinnan (den gamla, redan inbärgade skörden). Hon halshöggs då hos aztekerna och flåddes. Huden pådrogs en präst.

Den svarta bemålningen vid ögon och mun torde tjäna till att skrämja en ond ande (offrets dödsande?) att intränga på dessa vägar.

- x 712. Huvud i djurförklädnad. Av gulgrå lera. Sitter inuti en djurmask med liten kort nos i hög relief upptill. Maskens ögon, cirkulära i hög relief, sitta långt ned på sidorna. Den är på sidorna ojämn, med en mängd små grunda insänkningar. Nedtill går den fram i en uppåtsvängd flik. Masken visar baktill spår av röd bemålning. Huvudet: Kisande ögon? Utstående näsa med breda näsvingar, tjocka läppar. Kort tjock hals, tjänande som ringfot. H. 10.9, br. 10.6 cm. Antagligen tetonakisk. Möjligen är masken av jaguarskinn. En dylik mask bar hos aztekerna två av krigarnas företrädare vid krigarnas tåg på Xipes fest. Insänkningarna skulle då beteckna fläckarna på jaguarskinnet. Se Sahagun, avb. p. 76.

713. Huvud. Elliptisk platt fördjupning upptill med stort runt hål (möjligen för att insätta något att beteckna en krigares uppborstade frisyr). På mitten framtill ett utskott (sönderslaget). Å pannan en rad cirkulära platta pärlor som gå ned på vänster tinning (höger sida avslagen), 14 pärlor kvar. Ögonbryn tjocka och korta. Ögon ovala i rätt hög relief. Näsa kort, triangulär, med vida näsvingar. Mustaschrelief ovan den lilla ovala halvöppna munnen. Rätt tjock hals (nedtill sönderslagen). Kring huvudets platta baksida gå rundade snodda bindlar. I mitten ett stort runt hål. H. 17.1, br. 12 cm. Etikett: ...entla (antagligen Papantla). Huvudet torde föreställa en död, offrad, krigares. Kan hänföras till samma kultur som de båda huvudena nr 707 och 708, även från Papantla.

Inv. 23.8.

714. Tlaloc-huvud.

Av grov, rödbrun lera. Huvudbonaden bildar en uppstående låg vall, med kort sidoflik kvar på höger tinning. Vallen omsluter ett grunt, platt bäcken, på vilket sitta två ovala "knappar" (upptill sönderslagna). Smalt, slätt pannband på sidorna gående ned till öronen. Långt ansikte. Överläggning på pannan i en flik gående ned till näsan. Ögonbryn mycket tjocka i låg relief. Näsa kort, krökt. "Mustasch". Mun halvöppen med två långa, nedåtriktade huggtänder. Runt mun och haka ett upphöjt parti. Öronibbar avslagna. Ingen hals. Platt baksida (sönderslagen). H. 14.1, br. 10.8 cm. Antagligen Papantla-kultur.

715. Huvud.

Grågult. Platt, något skrovlig toppsida, med två långt rundade knappar (avslagningar längs kanterna). Huvudbonad låg, på höger baksida kvar en nedgående bred flik, lik den är nr 700. Ansikte nästan rektangulärt. Tjocka ögonbryn gå ihop vid näsroten. Ögon ovala med ringar och pupiller (eller nedslagna ögonlock?) i låg relief. Näsa kort bred med vidgade näsvingar och rund genomgående näsborrar. Mun bred, halvöppen med slätt tandrad i överkäken. (Öron avslagna). Små genomgående hörselhål kvar. Rester av tjock hals. H. 12.3, br. 10 cm. Antagligen Papantla-kultur. Möjligen föreställande en död.

716. Huvud.

Grågult. Platt, rektangulär översida, med rest av en sönderslagen stor rund "knapp" i mitten. Huvudbonad mycket låg med bred slätt sidoflik kvar på höger sida gående ned på axeln. Ansikte av trapezoid form. Tjocka bågiga ögonbryn. Kraterformiga ögon. Näsa kort, triangulär med lång valk åt vardera sidan. Munnen bred med framskjutna läppar och tänder markerade med refflor. Vass, bred haka. Tjock, platt hals. Halsband sönderslaget, en stor trissformig pärla kvar längst t.h. Cylindrisk höger örtriassa kvar. Kring den platta baksidan en flätad krans, bindlar för frisyren. H. 17.5, br. (över öronen) 12.4, (över axlarna) 12.9 cm.

Antagligen Papantla-kultur.

717. Huvud med hals och del av bröst. Rödmalat. Huvudbonad (hårklädsel?) stor, bred, avsmalnande uppåt (upptill sönderslagen), lutan de bakåt, med en mängd täta fina refflor, vilka delas i två grupper av en grund fåra. (Benat håll. Jfr Seler Ges. Abh. V, p. 473, Abb. 76 och 78-82 Teotihuacan).
- Längst till höger pålagd en efterbildad mussla, till vänster nära skälet övre delen kvar av en dylik, dess utom tre runda spår av avslagningar. Nederst en skärm med refflor även på undersidan (kort fjäderdiadem?). Trilobiskt, fylligt, ungdomligt ansikte. Ögopen omgivna av stora platta ringar. Liten näsa med något vidgade näsvingar. Mun liten, med fylliga läppar, leende, rätt lik den å totonakiska huvuden av grupp I Inga strissor. På höger kind en mouche (konventionell ormmotiv). Hals avsmalnande nedåt. Två bitar av ett tredubbelt (?), rundat halsband. En stor del av högra axeln kvar. Å den platta baksidan (ej målad) ett stort hål av trapezoid form. H. 19.8 cm., br. (över skärmen) 15.4 cm.
- Antagligen totonakiskt. Tillhör sannolikt vad azteker na kallade tepectoton ("de små berggudarna") eller tlaloque (tlalokerna). De voro de enskilda bergens små regn- och vattengudar och lydde under den store gamle regn- och vattenguden Tlaloc. Man föreställde sig dem som dvärgar eller gossar. De voro glada ynglingar. Särskilt vid aztekernas 6. årsfest, i mitten på maj, uppträdde de i form av dansare, musikanter och gycklare. Dessa utgjordes av unga prästelever. Speciellt dansarna buro Tlaloc's tillklibbade ögonringar. (Sahagun, p. 121, Seler, Ges. Abh. II, p. 463. Abb. 17, 18). Ifrågasvarande huvud torde därför representera en dansgud. Det krokformiga orntecknet på kinden hänför honom till Tlaloc's krets. Musslornapå huvudet torde symbolisera vatten, möjligen en de rinnande bergbäckarnas vårgud. Jfr att Chalchiuthlicue, den aztekiska vårbäckgudinnan, bär ett pannband av musslor, symboliserande bäckarna. Detta huvud

står ej fjärran de kända totonakiska (under Grupp I) från Mistequilla och El Pantano. Det är möjligt, att dessa också skulle kunna tydas som föreställande tepec-totan. Därför tala meander- och slyngsymbolerna på huvudbonaden, vilka torde representera Tlaloc's orntecken samt gosseansiktet med den leende munnen.

718. Huvud.

Brunaktigt. Å den platta hjässan en rund, upptill avslagen figur (en krigares uppborstade hårtest). Bakom den nedhänger en bred flik. Framför den ett litet runt hål. Ansikte brett ovalt. Låg panna. Ovala ögon med små runda, upphöjda pupiller. Näsa kort med starkt vidgade näsvingar och skiljevägg. Bred halvöppen mun. På vänster sida om hakan sönderslagen del av en list, som, av sönderslagningen att döma, gått runt hela ansiktet. Jfr nr 702. Kort, tjock, rund hals, tvärt avslagen. H. 12.9, br. 8.4 cm. Antagligen Papantla-kultur.

719. Huvud.

Rödgul lera, tjocka väggar. Rätt platt. På pannan och fortsättande ned mot öronen en mängd djupa hål, delvis helt genomgående (möjligen för fästning av fjädrar). Ovalt ansikte, hög panna. Föga markerade ögonbryn. Ovala ögon med runda, upphöjda pupiller. Näsa (sönderslagen) med näsborrar och skiljevägg. Halvsluten mun med 6 framtänder ungefär i mitten. Rätt spetsig haka. Små öron, med spår av örtissa i vänster örsnibb, och en knapp framför snäcken samt runt, genomgående hörselhål. Smal, kort hals. Platt och något konkav baksida, utan genomgående hål. Ansiktet står något snett bakåt, som totonakiska ofta bruka. Spår av svart bemålning. L. 13.8 cm. br. 9.2 cm. Antagligen totonakiskt.

720. Ansikte.

Ljusgrått (lagat). I form av en mask, med hålig baksida. Spår av svart bemålning? Mitt i pannan nedhänger en (sönderslagen) smal flik. Långt ansikte. Ögonbryn icke markerade. Tjocka stora ögonlock. Upphöjda ovala ögon i ögonhålor. Näsa rak, starkt utåtgående, med vidgade näsborrar och skiljevägg. Rak, tjock pinne genom näsan (sönderslagen t.v.). Utstående, tjocka läppar möjligen med släta framtänder i överkäken och tunga. Spetsig haka.

L. 14.4 cm., br. 9.4 cm. Antagligen Vera Cruz.

721. Ansikte.

Rödbrunt, i maskform. Baksidan något urhållad. Brett ansikte, avsmalnande nedåt. Stora ögonbryn. Spetsovals ögon med genomstickna pupiller. Rakt utstående, kort näsa (avslagen). Genom näsan en pinne som är vikt nedåt (Jfr orrmustascher å aztekiska figurer. Jfr den aztekiska vårbergsgäckarnas gudinna bärande ett nässmycke med ormhuvud i vardera ändan ur Coll.Borgia, Seler, Ges. Abh.I, p.309 Abb.8). Halvöppen, något leende mun med tandrad i överkäken. L. 10, br. 11.5 cm.

Antagligen en mindre regngud. Torde ej stå fjärran de kända totonakiska huvudena av Grupp I. Totonakiskt huvud med "ormmustascher". Se Danzel, Mexiko II, fig.47.

722. Ansiktsfragment.

Grått (hoplimmat). Låg panna. Springformiga ögon. Ett stycke av näsan kvar. (Eljest undre delen av ansiktet borta). H. 6.8, br. 8 cm. Möjligen Buzon-Solidad-kultur.

723. Huvud med bål.

Tegelröd. Panna och hjässa bilda en linje, totonakisk deformation. Mitt på en skarp ås (ormmotiv? eller del av frisyr?). På höger sida står nästan vågrätt ut ett "horn", omgivet av en halvring (å vänster sida "hornet" avslaget). Torde representera en frisyr sammanhållen av en bindel. Hos aztekerna var denna frisyr kvinnlig. I Teotihuacan-kultur är frisyren likaledes kvinnlig, men kan även förekomma hos figurer med apliknande huvuden, korpulent kropp och manlig gördel. Jfr Seler, Ges.Abh.V p. 470-471. Tvärs över pannan ett smalt, upphöjt ormmotiv. Brett, slätt pannband. Fylligt ansikte. Ögonbryn gå ihop vid näsroten. Liten näsa (sönderslagen). Något leende mun med krökt överläpp. Öron med knapp framför hörselsnäckan. Rätt tjock hals. Runda hål där armarna skulle suttit, för ditsättning av ledade lerarmar, fasthållna i hålet med en liten axel med knappar (Jfr Seler, Ges.Abh.V, Taf. XXXII, fig. 1, kvinnlig Jalapazco). Över bröstet ett band med falser uppåt och nedåt, en förbindande trapezoid figur i mitten samt konventionell dekorerings i relief, liknande den å nr 339. Stor make,

Inv. 23.8.

under vilken går ett slätt bälte, på vilket i mitten sitter ett litet slätt förkläde (sönderslagning nedtill). På huvudets baksida uppe t.v. ett rektangulärt hål. H. 17.3, br. (över axlarna 8.1 cm.

Uttrycket i ansiktet anknyter denna figur till Mistequilla-El Pantano-kultur, samma som de konstnärliga gossehuvudena under Grupp I tillhöra. Bandet över bröstet var såväl hos totonaker som maya i Yucatan ett kvinnligt plagg. Likväl kan det förekomma å manliga totonakiska figurer, vilka man velat tyda som prästerliga. Jfr Krickeberg p. 64-65 och Abb. 47 a. (Mistequilla). Mönstren å hendet liksom det hos nr 339 äro av samma slag som mayanska textilmönster.

Med stöd av denna figur kunna bälerna nr 338-340 hänföras till Mistequilla-El Pantano-kultur. Antagligen torde den representera en mindre regn-, fruktbarehets- och glädjegud, som vid fest spelat någon kvinnlig roll. (Krickeberg, Abb. 47 a, bär dessutom kvinnlig kjol).

724. Huvud och bröstdel. Grå, stenliknande lera. Bär den huastekiska toppmössan, som de små pulque-gudarna, av huastekiskt ursprung boro hos aztekerna vid fester. Fylligt ansikte. Låg pannan. Ovala upphöjda ögon. Kort bred, något triangulär näsa. Halvöppen mun, med belåtet uttryck. Öron utan utpräglad hörselnäcka men med lång örsnibb. Kort tjock hals. Armar enast antydda med korta, tjocka utskott. Ihållig utom toppen. L. 13.7 cm., br. 7.8 cm. Antagligen totonakisk. Lerhuvuden både av Buzón-Soledad-kultur och Ranchito de las Animas-kultur utmärker sig för långa örsnibbar utan hörselnäcka. Jfr flera föreg. av Buzón-Soledad-kultur. En liten phallitisk glädje och dryckesgud.

Tillägg.

4 st. små massiva lerhuvuden.

725. Människohuvud. Svarthunt. Grovt arbete. Ögon stuckna. Näsa låg, triangulär. Mun springformig. Hals snett avslagen. L. 2.7 cm., br. 1.6 cm.

Inv. 23.8.

726. D:o. Grått. I profil papegojhuvudliknande. Näsa krokig, i pannans fortsättning. Ögon stuckna. Mun liten, halvsluten. Lång haka. Halsen vidgar sig åt höger. Suttit på ett kärl. L. 2.8, br. (över hakan) 1.8 cm.

727. Människo- eller aphuvud. Gråbrunt. Hög "kam" på hjässan. Slingformiga, upphöjda ornament vid tinningarna. Stuckna ögon. Kort näsa, med näsborrar. Liten, tutformig mun, Baktill en halvklotformig knapp, avskild genom en skåra, antagligen för snöre. H. 2.9, br. 2.2 cm. l. (bakåt) 3.3 cm. Antagligen Vera Cruz.

728. Djurhuvud. Ljusgrått. Fågelliknande (se fig.). Bred nacke. Ögon ottydliga. Nosen-näbbet något krökt. Rätt lång hals, snett avslagen. H. 3.2, l. huvudet 2.9, br. 1.7 cm.

Örtrissor av lera, var för sig av olika typ.

729. Örtrissa. Grå, tallrikformig, med svag knappupphöjning. Diam. 2.6 cm., tj. 6.5 mm. Södra Mexiko.

730. Örtrissa? Grå. Trissa med tapp. Fig. 3 Jämlva trissan har något upphöjd kant och ett litet hål i mitten (för fästning av en liten knapp eller prydnad). Tappen rund och spetsig i ändan, att sticka in i örsnibben. L. 2.4 cm., trissans diam. 1.3 cm. Södra Mexiko.

Lertrissor

till glättning av lerkärl i det våta materialet, utskurna ur kärlskärva.

731. Kärlglättare. Av en brunmålad kärlbit. Diam. 2.6 cm. Nahuainfluerad kultur i Södra Mexiko.

732. D:o. Blekt tegelfärgad. Diam. 4.8 cm., tj. 8 mm.

733. D:o. Grå på ena sidan, svart på andra. Diam. 3.7, tj. 1 cm.

Lerstämplat.

De flesta av dessa stämplat synas avsedda att stämplat med på lera. Eljest stämplatade le förnämde aztekiskorna sig vid fester. De sminkade ansiktet gult och påtryckte med lerstämplat röda mönster (se

Seler, Ges. Abh. II, p. 323). Lerstämplat i stil rätt lika aztekiska (Seler, Ibid, p. 319, Abb. 43 och Thord-Gray Fig. 331) funnos redan i Teotihuacan (Gamió Lám, 118 och p. 212-213 samt 290). Men, liksom de i samlingen, föreställa Teotihuacan-stämplat figurer av annat slag än de aztekiska. Man kan dock i Mexiko generellt anse lerstämplat tillhöra nahua-folkens höglandskulturer. En zapotekisk stämpel se nr 211.

Fem st. platta stämplat av saltorkad lera, och ett fragment av bränd, enligt uppgift av Paulson från San Juan de Teotihuacan (nr 734-739).

734. Positiv stämplat på lera. Rektangulär med rundade kortsidor (lagad).
Visar en rovfågel med uppsträckt vinge och tvär stjärt. Från hjässan sträcka sig framåt en rad hästskoformiga figurer. Framför krökta näbbet håller han ett långsträckt djur. Slingformig dekorerings på kortsidorna. L. 11.3, br. 8.7 cm.
735. Lerstämpel. Ger vid stämplat ett positiv = nr 734. L. 10.1, br. 6.7 cm.
736. Stämpelfragment. Synes ha varit rektangulärt, som de båda föreg. och i samma stil. Å det stämplat positivet framträder en stor rovfågel, lik den å nr 733 och 734. L. 7.5, br. 5.1 cm.
737. Stämpelavtryck, fragment. Med motiv likt 733-736. L. 6.9 cm., br. 5.1 cm.
738. Stämpel. Brett oval, tunn. I mitten två system av inskrivna rektanglar (möjligen representerande två ögon omfattade av en stor rektangel. Åt sidorna parallella vinkel-linjer. L. 12.9, br. 9.3 cm.
739. Stämpel. Av saltorkad lera, rund. Visar avtryckt ytterst en ej fullt sluten krans med korta, breda strålar. I mitten en slät inre ring omslutande ett djurhuvud med bakåttstrukna öron, ögonhåla, gapande mun och smal hals. L. 7, br. 5.8 cm. Föga troligt att vi här skulle ha att göra med en månbild, som skulle ha kaninen måndjuret inom sig. Huvudet liknar mera ett hundhuvud. (San Juan de Teotihuacan - se rubrik).

Inv. 23.8.

740. Stämpelfragment? Ljust, antagligen av bränd lera. Parallella åsar i olika riktningar, delvis bortnötta. Kan möjligen vara en stämplad kärbit. L. 7.8, br: 5.3 cm.
741. Stämpel. Mörkgrå, tjock, tegelstensformig. Stil som nr 734-737. Omöjligt att avgöra vad de starkt konventionelliserade figurerna skola föreställa. En stor dubbelmeander synes och inne i den två krokformiga figurer skilda genom en diagonal linje. I övrigt "tandade" åsar, "krokar" m.m. (Torde representera åtskilliga ormmotiv). L. 9.2, br. 6.1, tj. 2.1 cm. Teotihuacan-kultur.
742. Stämpel. Stil som föreg. Mot båda ändar framträder ett djurhuvud med öga och öron. Båda ha en stor gemensam -formig kropp å vilken cirkulära figurer. Två av dessa äro kanske ögon med en timglasformig konventionell näsa mellan sig? Stämpeln omges av en hög ås, vilket gör att den knappast kan ha använts som hudstämpel. Torde ha varit avsedd att stämpla på lera. L. 10.7, br. 6.8, tj. 2.1 cm. Teotihuacan-kultur.
743. Stämpelavtryck. Av soltorkad lera. Tegelstensformig. Samma motiv som föreg. L. 8.6, br. 4.4, tj. 2 cm. Teotihuacan-kultur.
744. Rullstämpel. Cylindrisk, av bränd lera. I båda ändar smala hål, vilka dock ej torde mötas. För insättande av skaft? Ger vid kavling en följd av S-formiga slyngfigurer, de båda yttersta med små kraterformiga "ögon". Möjligen avsedd till kroppstämpel. L. 5.6, diam. 3.6 cm. Möjligen Tlaloc-orm-motiv. Jfr skulptur av skaller-ormskallramotiv, Seler, Ges. Abh. V, p. 425.
745. Halvrund stämpel (hälften av en cylindrisk stämpel?). Av hårt bränd lera. Ger ett positiv av blix- eller ormfigurer. Det undre ett ansikte (se fig.) med ögonringar och vinkelformig näsa (konventionellt tecken för näsben, alltså möjligen en döds- och underjords gud); rak mun. L. 5.5, br. 4.5 cm. Antagligen Teotihuacan-kultur.

X 746. Stämpel.

Av soltorkad lera, med stort ansikte i mitten. En hög bred ås går runt om, varför den ej torde ha varit avsedd att stämpla med på människoskinn, utan på lera. Vid stämpling framträder ansiktet i mitten som ganska ungt, med smala, nästan vågräta ögonbryn gående ihop vid näsroten, långsträckta ögon, triangulär näsa och båglinjer på kinderna. I sidofälten ormlänkande figurer. L. 29 cm., br. 12.5, tj. 4.1 cm. Södra Mexiko.

747. Stämpel.

Rundad, av soltorkad lera, med hög, bred kant. Ger en starkt upphöjd (djur?)-figur med fyra korta fötter (? på tre av dem synas klor?). Möjligen skall det femte utskottet föreställa huvudet. Mitt på kroppen en spiral. (Lik Quetzalcoatl's spiralvridna vindamycke, egentligen en överskuren havssnäckasom bars på bröstet. Se avgjutning från Huilocintla i museet). L. 5.9, br. 5.3 cm. Antagligen Mexikos högland.

748. Stämpel med handtag.

Rund. Av soltorkad lera ljusare än de andra, torde aldrig legat i jorden. Förfalskning. Å stämpeln ristat "Siglo". Vidare några svårsläsliga bokstäver slutande med MND. I mitten står möjligen 1319. Ger vid stämpling oindianska nonsensfigurer. H. 3.5, diam. 8.9 cm.

749. Stämpel?

Cirkulär med sidledes tjockt handtag. Se fig. Fragment? Mönster: en likhent triangel med halvcirkelformig linje inuti samt tre räta linjer gående ut från vardera benet. Hela motivet torde vara gjort i sen tid och "stämpeln" torde egentligen vara ett fragment av någon figur (möjligen en fot). L. 4.7, br. 3.1 cm.

Sländtrissor av lera. Södra Mexiko.750. Sländtrissa.

Trubbigt konisk. Tre svagt upphöjda ringar. H. 1.4 cm., diam. 2.9 cm.

751. D:o.

Spetsigt konisk. Refflade sidor. H. 1.3, diam. 2.4 cm.

Inv. 23.8.

752. D:o. Lik föreg. Med i stort sett samma slags figurer.
H. 1.2 cm., diam. 2.5 cm.
753. D:o. Av soltorkad lera? Form, avhuggen kon. Slät. H. 1.1 cm., diam. 3 cm.
754. D:o. Mycket plattad översida med mönster: I mitten en 7-uddig stjärna; mellan dess strålar små halvcirkelformiga figurer med tvärstreck. H. 9 mm., diam. 3.5 cm.
755. D:o. Platt, slät översida. Sluttande kant med tätta små åsar och refflor (möjligen för trådfibrerna).
H. 6 mm., diam. 3.2 cm.
756. Sländtrissämne? Skivformigt, tegelfärgat? Ansats till hål i mitten. Dessutom på vardera sidan ännu ett icke genomgående hål närmare periferien. Möjligen ursprungligen avsedd för glättning av lerkärl. (Närmast lik nr 732). Tj. 1.2, diam. 4.8 cm.

Lerfigurer.

757. Jaguarbild. Av grå lera. Korpulent, liggande på magen. Urhåkad Brett huvud. Korta, trubbiga öron. Tjocka ögonbryn. Kort bred nos med nosbörar. Halvöppen mun med tänder (dock inga huggtänder). Ett halft repbalsband, framtill. Framben krökta med något framsträckta tassar. Bakben krökta, liksom till språng. I mitten en rund skål, kransad av ett imiterat rep. L. 17.5, br. 10, h. 6 cm.
- Torde vara zapotekisk, och ett slags offerkärl. Om repkransens symboliska betydelse se nr 290. Zapotekiska repkransade kärl förbundna med jaguar, jfr nr 290 och 291 samt 1913.8.6. *Lebe...*
ni 308
758. Miniatyrmetate. Fyra ben (ett avslaget). Sits vågrät, något avsmalnande mot mitten. Mitt på vardera kortsidan en kort grund skåra. Å sitsen dekorering i låg relief: två -formiga figurer och mellan dem otydliga figurer. L. 11.8, br. 5.3, h. 3.6 cm.

Etikett:én (Paten?)

Metates i norra Mellanamerika ha tre ben och i söder fyra. Maya i Yucatan ha haft metates både med fyra (2 st. i Mus.f.Völkerk., Berlin) och tre (en darsammastades).

Möjligen avsedd att ge majsdegs påtryckta religiösa mönster, till kakor som ätos vid festerna. Ger ett positivt mönster omgivet av ett brett kors.

Olika fragmenterade föremål av lera.

759. Djurbild?

Åstakformigt med väggarna stående på en platta. Upp till en bred upphöjd rygg, som i ena änden går ned med en tjock svans. Å väggarna likartad framställning i låg relief: Två motsatta knäböjande mänskliga underkroppar i profil (eller djurets ben?); mellan dem en trapezoid figur kring en öppning (antagligen symbol för en tempelterass). Över den en kroklingig figur (möjligen betecknande båda människofigurernas gemensamma framsträckta arm). H. 7.3, l. 20.7, br. 13.5 cm.

Möjligen zapotekisk. Å zapotekiska gravhällar bruka förekomma två motsatta figurer förrättande kult inför en tempelterass (jfr nr 177-179).

Fragment av människofigurer och deras tillbehör.

760. Underdel av sittande människofigur. Blekröd lera. Sitter med ena benet

lagt på det andra. (Avslagen över bröstet). Rätt smal midja. Stor och bred underdel, med tjocka knän, inhöljd i fotsid dräkt, med upphöjd bred bård ned till. Ur den sticka fram korta, breda fötter med fä tår och runt genomgående hål under hälen (ihåliga ben). H. 13.4, l. 22.3, br. 20.5 cm. Se Leppkataloge:

Antagligen kvinnlig. Södra Mexiko.

761. Hand på ett krökt föremål. Svart lera. Fem stora fingrar. L. 8.8, br. 5.6 cm. Södra Mexiko.

762. D:0? Ljus. Fyra breda fingrar (möjligen en femte avslag-en). L. 6.8, br. 4.5 cm. Södra Mexiko.

Inv. 23.8.

763. Arm? Blokbrun lera. Kröckt. Handen något uppåtvikt med underlagd tumme. Antagligen Vera Cruz.
764. Underarm? Flat undersida. Fingrar antydde. L. 6.5, br. 2.9 cm. Södra Mexiko.
765. Hand? Lik den å föreg. Torde tillhört samma figur som föreg. L. 3.4, br. 2.3 cm.

766. Figurfragment med hand och fot. Grått. Fot platt med fyra tår, ligger längs marken. Handen med fem fingrar ligger på det andra benets krökta knä. Hört till en zapotekisk sittande figur med benen i kors. L. 9.5 cm., br. 9.2 cm. Jfr flera zapotekiska gravurnor förut i samlingen samt 13.8.1 och 2.

767. Stiliserat Öga (fragment). Av tjockt gods. Ögonbryn enligt fig., vilken form förekommer å Cosijo-figurer (se flera föreg. i samlingen), men även å den stora jaguarfiguren nr 307. Ögat är ett nästan rektangulärt hål. L. 7 cm., br. 6.2 cm. Zapotekiskt. Antagligen hört till en gravurnefigur.

768. Ben. Av tjockt tegelrött gods, ihåligt. Stående, med stort knä och tjock vad. På framsidan ärrtatuering (Jfr totonakisk ärrtatuering, Krickeberg, p. 63). Kort bred fot med fem tår (en avslagen). Sandal, t.v. spår av kappa. Runt hål under hälen (Jfr nr 759). Hört till stående helfigur. H. 15.5, br. (över vaden) 5.8, fotens l. 7.4, br. 5.3 cm. Antagligen totonakiskt.

769. D:o. Gulgrått, ihåligt (stor sönderlagning baktill). Stående. Tjockt, klumpigt. Platt bred fot med två tår kvar. H. 12.7, br. 4.8 cm. fotens l 5 cm. Antagligen Vera Cruz.

770. D:o. Överst en hand sträckt längs utsidan av låret. Fot med tår (lagad) som föreg. H. 13.9, br. (över knäet) 4.5 cm., fotens l. 5.6 cm. Samma kultur som föreg.

Inv. 23.8.

- 771.. Underben. Rörformigt. Stående. Bred, platt fot med fem tjocka tår. H. 6.4 cm., fotens l. 6.1, br. 4.9 cm. Etikett: 1016...e Cⁿ de V. C...z (=Vera Cruz).
772. D:O. Gulgrått. Stående. Ihåligt tvärs igenom. Tjockt. Bred, platt fot med fem tår, naglarna tydligt markerade. Utstående häl. H. 8.2 cm., fotens l. 7.8, br. 4.1 cm. Antagligen Vera Cruz.
- X 773. D:O. Tegelrött. Ihåligt tvärs igenom. Det jämntjocka benet lutar bakåt, röjande att fragmentet torde tillhört en sittande figur. Lång, bred, rätt platt, fyrkantig fot, med fem nästan lika långa tår, å vilka tänder och naglar äro väl markerade. Fotens l. 7.7, br. 5 cm. Antagligen Vera Cruz.
774. Underben med kärlbit. Ljusgrått. Rätt igenom ihåligt. Överst går kärlbiten rakt ut. En upphöjd bred bård går ett stycke nedåt benet. Ankeln omlagd med två sandalband. Från dem gå ned till ömse sidor om mellersta tån två sandalband, hophållna av en korsformig knut. Tre tår kvar. (Själva sandalen icke markerad). H. 7.5 cm., fotens l. 8, br. 4.8 cm. Antagligen Vera Cruz och hört till ett figurkärl, föreställande en stående människa.
775. Fot. Massiv. Platt med fyra korta breda tår (den femte avslagen). Naglar väl markerade. L. 8.1, br. 5 cm. Antagligen Vera Cruz.
776. D:O. Baktill en urtågning, visande att benet varit ihåligt. Platt, bred. Fem tår med väl markerade naglar. Spår av ett sandalband? L. 7.1, br. 4.9 cm. Antagligen Vera Cruz.
777. D:O. Platt, lång. Ett runt hål genom hälen och ringformig avsläpning runt detsamma röjer, att ett ben med genomgående urholkning där gått upp (Jfr nr 770-773). Långa smala tår med väl markerade långa naglar. Bit av ett brett sandalband gående mellan de två yttersta tårna på ena sidan och mycket liten bit av dylikt med

Inv. 23.8.

lan de två yttersta tårna på andra sidan. L. 10.1 cm., br. 4.8 cm. Antagligen Vera Cruz.

778. Primitiv figur. Cylindrisk (Jfr de zapotekiska jaguarbilderna nr 345 och 346). Huvud avslaget. Korslagda armar (?). Virilt organ (?). L. 19 cm., br. (nedtill) 7 cm. Södra Mexiko
779. Fjäderkrona (fragment). Platt och tunn. Långa fjädrar med väl markerade pennor och fan. Nedtill rektangulära skivor, något tafelformigt lagda, innanför vilka fjädrarna sitta. Platt, skrovlig baksida, röjande att kronan endast är avsedd att ses framifrån. L. 15.3 cm., br. upptill 14.8, nedtill 10.1 cm. Södra Mexiko, möjligen zapotekisk.
780. Fragment av huvudprydnad. Överst spår av uppstående små fjädrar? Därunder en dubbelbindel med tre upphöjda cirkulära figurer i mitten med knapp (möjligen framställningar av blomkronor, ehuru kronblad ej äro markerade). Nedanför detta pannband å omse sidor antagligen tinninghår. L. 5.7, br. 2.9 cm. Antagligen nahua-influerad kultur i södra Mexiko.
781. Huvuduopsättning. Överst en rad fyrkantiga skivor. Därunder två breda släta bindlar och mellan dem i mitten en rutformig figur omgiven av två upphöjda vinkelformiga. Baktill urhålkad, med en förbindande brykka. L. 7.2, br. 6.5 cm. Möjligen zapotekisk.
782. Huvudbonad? Tegelröd, toppformig, urhålkad. På den ens av de kortare sidorna en S-formigt ringlad orm med huvud i vardera ändan (på motsatt sida endast en bit av kroppen kvar). H. 8, br. 6.3, tj. 4.5 cm. Antagligen mössa till pulque-gud och från Vera Cruz.
- Fragment av djurbilder i lera.
783. Djurbild? Urhålkad, cylindrisk. (Huvud avslaget). Ena azeln med en arm eller frambenstump? På vardera sidan en halvcirkelformig rulsa = bakben? H. 8.1, br. 7.5 cm.
784. Fågelhuvud. Svart. Ögon två ristade ringar, med halvcirkelformiga

ristade ögonbryn. (Näbb avslaget). Nedanför huvudet en bågformig del av kroppen med ristade fjädrar (antagligen vinge)? L. 4.5, br. 2.8 cm. Södra Mexiko.

785. Ormfragment.

Hårt bränt. Platt med böjd hals. Se fig. Ögon ristad ring med upphöjning i mitten. En liten klump på nosen. Mun slutet. (Nos avslagen). L. 10.1 cm., br. Över huvudet 7.8, Över halsen 3.2 cm.

Antagligen en coatopilli, en kort stav med krökt ormhuvud, en eldsymbol, som prästen höll i hand vid kulten av eldguden Xiuhtecutli (azt. turkosens herre). Jfr Camio, p. 283 och fig. 128. Antagligen nahua-kultur.

Kärlfötter.

Platta, fyrkantiga.

786. Kärlfot med kärlfragment. Spår av rödbrun bemålning. Biten av kärlvägg

dekorerad med två par motsäende streck. Foten rektangulär, ihålig med genombrutet arbete på utsidan i två fält. Det övre å den något bredare delen har i mitten en snedställd rektangel och i hörnen trianglar. Å den undre, något smalare delen i mitten en figur lik ett upp- och nedvänt T, på vardera sidan en figur krum-böjd utåt. H. 9.5 cm., br. (fotens bredare del) 6.7, (dess smalare del) 6.1 cm. Tj. 2.5 cm.

Teotihuacan-kultur. Se ett kärl Seler, Ges. Abh. V, Tav. LXIII, San Rodrigo Alfojuce med liknande genom-brytning.

787. D:O.

Massiv, tunn, rektangulär, av fint, ljusgult gods. På utsidan instämplad en mänsklig figur: på pannan ett glasögonliknande ornament; timladformig näsa; ögon upphöjda omgivna av "skaftade" ringar; ormslyngliknande relieffornament på kinderna; öppen mun med tre tänder. Armar uppåtskräckta med fingrar. På bröstet antagligen en snäckhusskallra samtidigt representerande månen. Nedanför ser man antagligen en bit av förklädet. Benen streta med uppåtböjda knän. L. 5.5, br. (nedtill) 3.6 cm.

Föreställer antagligen en mändans- och pulque-gud.
Foten antagligen hört till ett sakralt pulquekärl.
Märk att det vid föreg. nr citerade kärlet bär en målning av en pulque-präst. Liksom föreg. antagligen Teotihuacan-kultur.

788. Kärlfot?

Ett platt, tunnt föremål av gulgrå lera, utvidgat och tjockare utåt ena ändan som har platt avslutning och möjligen varit fäst under en kärlbotten. Innanför en ränna en komplicerad stämplad figur med bl.a. spiral och tre smärre -formiga figurer. L. 8.7, br. 7 cm. tj. (av utvidgning) 2.6 cm. Södra Mexiko.

789. Fragment.

Material och dekorerings liknande föreg. L. 5.8, br. 3.9 cm. Torde tillhört samma slags föremål som föreg. och tillhöra samma kultur.

2 st. stora rörformiga kärlfötter tillhörande stora lerplattor.
antagligen till stolbilder (Jfr Séler, Ges. Abh. V, p. 542, Abb. 195 och 196, Jalapazco.

790. Kärlfot med bit av lerplatta upptill. Stolben? Cylindrisk. Lerplattan är på en sida hel, på de övriga avslagen. Å densamma står vinkelrätt upp en vägg (upptill avslagen) med stämplad dekorerings, antagligen del av karm. H. 15.5 cm. fotens diam. 3.9 cm. plattfragmentet l. 7.9, br. 7.5 cm. Antagligen Teotihuacan-kultur.

791. D:o.

Cylindrisk, något avsmalnande nedåt. Den hela sidan av plattan upptill är nedvikt. Å plattan en kort ås, med sluttande sidor. H. 17.7 cm. fotens diam. upptill 5.4, nedtill 3.6 cm. Antagligen Teotihuacan-kultur.

Helt rundade kärlfötter.792. Kärlfot.

Av fint gods. Kulformig, urhåkad, vidgar sig upp mot kärlbotten. Runt hål för inpraktisering av skallerkula. H. 3.8, diam. upptill 3.8, nedtill 2.8 cm. Södra Mexiko.

793. D:o.

Rätt långsträckt, slutande i en trubbig spets. En bit av kärlbotten kvar. Ett oregelbundet långsträckt hål.

Skallerkula. L. 6 cm., diam. (nedtill) 3.3 cm.

Södra Mexiko.

794. Kärlfot. Urhålkad, rödbrun. L. 3.4 cm. (diam. (upptill) 3.7 cm. Nahua-influerad kultur.
795. D:o. Urhålkad. Cylindrisk, avsmalnar nedåt. Platt, sned undersida. Runt hål för skallerkula. Spår av röd bemålning. L. 4.5 cm., diam. upptill 2.5, nedtill 2.3 cm. Nahua-influerad kultur.
796. D:o. Smalt långsträckt, urhålkad (nött i ändan). Föreställer ett starkt stiliserat djur? Spår av rödbrun bemålning. L. 7.4 cm., diam. upptill 2 cm. Nahua-influerad kultur.
797. Kärlfot. Urhålkad med tjocka väggar. Långsträckt, rundad, breda re upptill. Böjer sig nedtill ut i ett otydligt huvud, orm? Smalt hål för en liten skallerkula. Spår av rödbrun bemålning. L. 7.6 cm., diam. upptill 2.6 cm. Nahua-influerad kultur.
798. Skaftända till rökelsekärl. Urhålkad med tunna väggar. (Sterkt fragmenterad) Bemälad i rött, svart och vitt. Ett uppåtvänt ormhuvud? Ögonen vita omgivna av svarta ringar. På kroppen teckning av svarta cirklar med svart medelpunkt på röd botten. L. (mellan ändarna) 7.6 cm., halsens diam. 2.4 cm. Nahua-influerad kultur.
799. Kärlbandtag. Se fig. Platt. Rundad ytterände, i ändra änden kvar ett stycke slät yta, antagligen av kärlvägg. Stort runt öglehål. Kortsidorna med fläckar kvar av rödbrun och svart bemålning i klara lackartade färger. Man kan urskilja en svart sicksackbård, sådan som förekommer å Tlaxcallankärl. L. 6.1 cm., br. 3.9 cm. Tlaxcallan eller Cholulagods. Antagligen tillhört ett rökofferkärl. Jfr Seler, Ges. Abh. II, p. 298, Abb. 13. Cholula
800. Kärlprydnad? Platt, av fint gods. Se fig. Målad med svarta tvärränder på ena sidan. Ett litet hål borrat upptill. (Avalagning nedtill). L. 2.6, br. (största) 2.5 cm. Södra Mexiko.

Inv. 23.8.

801. Kärlprydnad? Fragment av mänsklig figur? Grå. Två släta "binllar", ur vilka små figurer (tår?) sticka fram. En stor voluta. L. 4.6, br. 3.5 cm. Södra Mexiko.
802. Flaskhals? Av groft, tegelrött gods med cylindrisk stomme. På en sida går ut ett fyrkantigt sidostycke. Parallellt med detta en stor, nästan kvadratisk platta med konisk mittknapp. L. 5.4, br. 5.1 cm. Södra Mexiko.
803. Kärlfot? Se fig. a skarp kant med sönderslagning. Genomborrat av ett stort runt hål (b). L. 5.6, br. 4.2 cm. Antagligen södra Mexiko.
804. Lercylinder. Kärlfot? Med vidgade ändar. Grå. På främre sidan längs övre kanten en slät ås, från vilken nedhånga tandformiga figurer (antagligen en "Tlaloc-rävs", alltså mun och huggtänder, här fungerande som halsband). Slät undersida. H. 7.9, diam. upptill 5.7, nedtill 6.4 cm. Etikett: Zongolica V^a Cruz.
- Antagligen sockel, representerande kropp till ett avslaget Tlaloc-huvud, av vilka några förut finnas från Zongolica i samlingen, jfr nr 460-462 och 464. Tlaloc-huvuden med sockel, se Seler, Ges. Abh. II, p. 314, Abb. 40 a-b, Valle de Méjico och p. 321 Abb. 46-47a, Teotitlan del Camino.
805. Lersnäcka. Tegelröd. Naturalistiskt eftergjord, med vindlingar och en del av en kam runtom. Nedtill urhålkning (avslagen, så att det ej kan iakttas om den varit sluten eller inte). H. 8.1 cm., max. diam. 8.9 cm. Södra Mexiko.
806. Problematiskt fragment. Ljust tegelfärgat. Kennformigt med hals (avslagen) och kropp, från vilken utgår en (avslagen) axel. Fig. L. 4.5, br. 3.6 cm. Antagligen södra Mexiko.
807. Problematiskt föremål. I form av ett litet, grovt tillverkat lerkärl, med en liten knapp på ena sidan och oregelbunden botten. L. 2.4, br. 2.3 cm. Antagligen södra Mexiko.
808. Lerkula. Grå. Möjligen använd som skallerkula. Diam. 1.5 cm.

Inv. 23.8.

809. Jaguarbild.

Av grå lera. Lik nr 757. Av halsrepet, endast en bit kvar på höger sida. L. 13.9, br. 8.2, h. 6.1 cm. Antagligen zapotekisk.

Tillägg till föreg.

Diverse smärre föremål av sten, eller av material som ej
låter sig exakt bestämma.

810. Gnidare. Av blåsig lava. Konisk, plattare på en sida. Undersidan glatt av gnidning. H. 6.4, diam. nedtill 3.7 cm. Etikett d... ..(ar?)es. Cⁿ (-canton) a Mexiko.
Möjligen för att riva chilepeppar, kakaoböner, eller annat.
811. Ormhuvud. Mörkt, av mycket hårt bränd lera? Rätt platt, något urhålat på baksidan. Ovals, snett ställda ögon. Trubbig nos. L. 6 cm., br. 5.2 cm. Mexiko.
812. Människohuvud. Amulett? Fyrkantigt med romboidformigt tvärsnitt. Av grönläckig marmor (?). Ansiktet å, ömse sidor om ett hörn. Halvmånformiga ögonbryn och långsträckta ögon utskurna. Lång näsa, följer kanten. Ristat streck längs vardera sidan om ansiktet. Uptill spår av ögla, bryggan avslagen. Antagligen hängamulett. L. 2.6 cm., br. 2.2 cm. Antagligen södra Mexiko.
813. Människoansikte. Av ljus, tät bergart, möjligen kalk. Trapezoid form (fig.). Långsträckta ögon mellan ögonlock och ögonpåsar. Kort, stor, krökt näsa. Stor mun med tjocka läppar, halvöppen. Platt, svagt konkav baksida. L. 3 cm., br. upptill 3.2, nedtill 2.2 cm. Antagligen Vera Cruz.
814. Människohuvud. Ljust gulgrått. Platt framsida, kullrig baksida. Se fig. Av mörkel (?). Kring kanten gå två tunna åsar, med skåra emellan och slutande långt ned i otydligt markerade örtissor. Näsa kort, rak (sönderslagen t.h.) sitter högt upp. Ögon och mun som sitter långt ned, ristade. Bred haka. L. 4.3, br. 4.4, tj. 2.7 cm. Antagligen totonakiskt.
815. Människohuvud. Rätt platt, trapezoid form. Av kalk (?) Bränt? Snodd, upphöjd pannbindel, som baktill i nacken går snett ihop

Inv. 23.8.

Under den ett slätt pannband. Bågiga Ögonbryn. Stora Ögonlock och halvovala utstående Ögon i relief. Kort bred näsa, något nött. Bred mun med 4 framtänder i överkäken. Vänster Bra går halvcirkelformigt ut (höger nött). Långa jämbreda Örsnibbar? L. 4.8, br. 4.7, tj. 2.7 cm. Antagligen senmayansk.

816. Kvinnlig helbild. Cylindrisk. Möjligen av ljus kalk. Skarp, bakåtgående frisyrcam. Ögon långsträckta, fyrkantiga (skårör). Näsa krökt med stuckna näsborrar. Bred, djupt ristad mun. Vänster arm krökt med handen under bröstet (av höger endast kvar en armstump och en bit av handen). Platt undersida. L. 5.8. L. huvudet 1.9 cm., diam. 1.2 cm. Antagligen Vera Cruz.

817. Fragment av ben. I låg relief hakformiga och raka ribbor. Möjligen hört till en huvuduppsättning? L. 4.7 cm., br. 2.1 cm. Antagligen södra Mexiko.

818. Huvud. (Förfalskning?) Platt baksida. Av kalk? Föreställer en europé? Benat, med skarpt instrument ristat hår, kullrig panna. Ögonbryn med ristade hår. Nedslagna Ögonlock. Kindknotor. Mustascher och pipskägg. Spetsig haka. Små naturliga Öron. L. 6, br. 3.5, tj. 3.2 cm.
Rätt bra gjort, men kan ej anses som något indianskt kulturspecimen.

2 st. sakrala kärl.X 819. Sakralt kärl.

Timglasformigt, grått. Överst sönderslagna rester av en djup skål med flat botten. Under denna en stor sluttande ringfot. På vardera sidan en stor tallrikformig örtrissa med stor mittknapp i låg relief. Framtill bröstsmücke-figuren; dess rosett överst (sönderslagen t.v.) är av samma slag som förekommer å zapotekiska gravkärl nr 272 och 273 (båda fruktbarnhetsgudar). Diam. upptill (varit större men kärlet sönderslaget) 16.3 cm., diam. nedtill 15.6 cm. Zapotekiskt. ~~Tände~~ ha använts vid fruktbarnhetsceremonierna. Jfr ett grått kärl Seler, Ges. Abh. V, Taf. LXIV från Jalapazco (vid västra foten av Pico de Orizaba) med örtrissor och en symbolisk figur i mitten.

820. Sakralt kärl.

Fyrkantigt, grått. Har brämet rätvinkligt utvikt på tre sidor men icke å den bakre (till stor del sönderslagen). Å vänster bakre hörn ett jaguarhuvud (något sönderslaget) och framför detta en framsträckt tass. Å höger sida endast en liknande tass kvar. Å framsidans bräm meanderartad dekorering ristad. H. (utan huvudet) 18.2 cm., l. (inkl. brämet) 14.9 cm., br. 11.1 cm. Södra Mexiko, möjligen zapotekiskt. Antagligen endast avsett att ses framifrån, liksom gravurnorna.

Lerkärl för praktiskt bruk,
delvis dock sakrala.

821. Sakralt kärl.Totonaker.

Globulärt, öppet, med platt, rund botten. Av fint gods, tunna väggar. Bemålat med svarta figurer på rödgul botten. Överst under en smal svart bård en rad halvmånformiga figurer (liggande tropisk måne?), parvis över varandra. Därunder mellan dubbelbårder en rad av 7 st. dödsbän i profil, med stora ögonhålör, näsben framställt inrullat, käkben och dubbelrad av 3 stora grinande tänder samt i nacken två halvringar, från den yttre utgå korta strålar. (Skall antagligen föreställa en kontusjon i nacken. Jfr Seler, Ges. Abh. II, p. 299 Abb. 14 a och b, Cholula) Undertill en bred brun bård. Botten rödmålad. H. 17.3 cm., diam. (vid mynningen) 16.7 (på mitten) 20.5, (platta botten) 9.5 cm.

Etikett: ...Otates, .. de Jalapa, de V^a Cruz.

Ett mycket liknande totonakiskt kärl se Fewkes, Certain Antiquities of eastern Mexico, 25th Ann. Rep. of the Smiths. Inst. Pl. CXIV, f, Ävenledes Otates, se p. 270.

Enligt aztekisk föreställning representerar månen med sitt till- och avtagande livets förnyelse och död. Den aztekiska månglyfen är en halvmåne, sammansatt av dödsben, den mayanska en käke med grinande tandrad och ett blöddande utborrat öga. (Se Seler, Ges. Abh. I, p. 401 Abb. 64-66). Då månen befördrar årsväxten, så torde möjligen kärlet använts vid årsväxtfesternas offer av jordens förstlingar, sakrala kakor, m.m.

X 822. Praktkärl. Sakralt. På tre cylindriska, urhålkade och öppna (avslagna?)

snett stående fötter. Kroppen kulförmig. Halsen vidgar sig uppåt. Bemålning rödbrun och vit på rödgul botten; På halsen breda rödbruna streck, U- och krokformiga figurer, m.m., nederst en vit bård. På kroppen komplicerad och oregelbunden dekorering av rödbruna och vita breda

streck (rätt bortnött och otydlig). H. 19 cm., diam. kroppen 15.9 cm., mynningen 14 cm.

Enligt Paulson funnet på vägen mellan Pueblo och Oaxaca, fastän ett Cholula-kärl, vilka vida gingo i handel. Antagligen sakralt och avsett för vätska.

1. Med bred hals, utan Öron.

823. Vattenkärl.

Kulformigt med plattad, något sned botten. Halsen viker sig något ut till bräm. Övre delen bemålad: På rostbrun botten starkt stiliserade svarta figurer med armar och gripklor (?) m.m. H. 12.5 cm., diam. (kroppen) 11.8, (mynningen) 8.7 cm.

Ursprung = föreg., Cholula.

824. D:o.

Av fint hårdbränt gods. Kropp kulformig, flattrökt uppifrån; rundad botten. Hals högre än kroppen, med utvikt bräm. Målat brunt med undantag för nedersta delen, som är ljus brun. H. 13.9 cm., diam. (kroppen) 12.4, (vid mynningen) 10.2 cm.

Etikett: San..n....s (San Andrés?)a....aca (Coixtlahuaca?).

Skulle kärlet vara funnet vid Coixtlahuaca, är det från norra Oaxaca och mixtekiskt. Representerar eljest sen nahuekultur och är antagligen Cholula-gods.

825. D:o.

Form och gods liknande föreg. Kroppen målad rostbrun, hals och bräms insida glänsande gråsvarta. Botten plattad. H. 11.8 cm., diam. (kroppen) 9, (vid mynningen) 8.2 cm. Etikett:A..dr..shuaca. (Troligen ett namn slutande på huaca). Lokal och kultur som föreg.

X 826. D:o.

Form som de båda föreg., omålat. H. 11.3 cm., diam. (kroppen) 9.4, (mynningen) 7.8 cm. Södra delen av Mexikos högland eller zapotekiskt.

827. D:o.

Kropp kulformig. Rätt kort hals med utvikt bräm. Platt botten. Omålat. Tre små runda hål borrarade genom den

torra leran (ej avsiktliga?). Jfr nr 832. H. 10.4 cm., diam. (kroppen) 9.4, (myningen) 7.5 cm. Södra delen av Mexikos högland eller zapotekiskt.

X 828. D:o.

Kropp kulformig, något flettryckt. Hals, lång, cylindrisk, med utvikt bräm. Omålat. H. 14 cm., diam. (kroppen) 9, (halsen) 5.6, (myningen) 9 cm. Antagligen zapotekiskt.

829. D:o. Bägare?

Form snarlik föreg. Fig. Dock kroppen relativt mindre, och halsen något avsmalnande uppåt. Marmorgrått. H. 9.5 cm., diam. (kroppen) 7.3 (myningen) 6.5 cm. Antagligen zapotekiskt.

X 830. D:o.

(Mycket fragmenterat). Blekbrunt. Kropp något osymmetrisk kulformig, lock ganska uttryckt. Medelhög hals, utan bräm. Omålat. H. 11.3 cm., diam. (kroppen) 10.6 (myningen) 6.4 cm. Möjligen södra Mexiko.

831. D:o.

(Två stora sönderslagningar). Kulformigt med vid mynning och kort hals utan bräm. Plattad botten. Omålat. H. 9.7, diam. (kroppen) 11 (myningen) 8.4 cm. Antagligen zapotekiskt.

832. D:o.

Kulformigt. Rätt kort hals med utvikt bräm. Omålat. Ett hål borrar genom kärlekroppens vägg i den torra leran. Jfr nr 827. H. 11.2 cm., diam. (kroppen) 11.9 (myningen) 7 cm. Antagligen zapotekiskt.

833. D:o.

Ljusgrått. Nästan ingen hals. Något utvikt bräm. Fig. Omålat. H. 11.7 cm., diam. (kroppen) 14.1 (myningen) 8.8 cm. Antagligen zapotekiskt.

834. D:o.

Kulformigt med rundad botten. Kort hals, utan bräm. Omålat. H. 8.8 cm., diam. (kroppen) 8.7 (myningen) 5.1 cm. Antagligen zapotekiskt.

835. D:o.

Mycket tillplattat. Fig. Knappast hals, utvikt vägg. Omålat. H. 6.2 cm., diam. (kroppen) 11.5 (myningen) 8.6 cm. Antagligen zapotekiskt.

2. Flaskkärl, utan öron.X 836. Flaskkärl.

Brungrått. Kropp avlångt kulformig med flat botten. Hals avsmalnande mot mitten och vidgar sedan ut sig till ett bräm. Ornamentik: runt kroppen en ristad enkel linje i oregelbundna vågor. Mellan dem en slingrande orm (?) i dubbla linjer (fig.). Enkel, rak bård nedanför halsen och nedanför vågdekoreringsen. Ett hål slaget genom kroppväggen. H. 16.9 cm., diam. (kroppen) 13.2 (myuningen) 7.3 cm. Halsens l. 5.7 cm. Antagligen zapotekiskt.

3. Öppna vattenkärl med hals och små kärlöron.837. Vattenkärl.

Grått. Kulformigt, något flatträckt. Kort, vid hals, svagt vidgande sig uppåt. Ett öra kvar vid halsen. Flat botten. H. 12 cm., diam. (kroppen) 11 (myuningen) 8 cm. Etikett: p... Dist. Tlacolul (Tlacolula?) ... de D Oaxaca.

Antagligen zapotekiskt. Jfr Batres, p. 16, fig. 15 från gravkammare i Monte Alban. Tlacolula ligger få mil sydost om staden Oaxaca. Se Lappkatalogen.

X 838. D:o.

Svart, av fint, hårt gods. Kroppens sidor starkt utbukade. Kort hals. Små kärlöron på kroppen: H. 9.8 cm., diam. (kroppen) 14 (vid myuningen) 8.9 cm.

Antagligen zapotekiskt. Jfr ett zapotekiskt kärl Seler, Ges. Abh. II, p. 339 Abb. 62 b. gravkammaren i Xoxo.

X 839. D:o.

Svart. Kropp kulformig. Rundad, sned botten. Hals av medellängd med utvikt bräm. Ett kärlöra kvar, litet, användbart blott för upphängning. H. 8.5 cm., diam. (kroppen) 8.2 (myuningen) 5.4 cm. Antagligen zapotekiskt.

840. D:o.

Grått. Grovt och klumpigt med tjocka, ojämna väggar. Kropp runat långsträckt. Hals kort, vidgar sig något utåt. Två små kärlöron på halsen (äro ej genomborrade?). Platt botten. H. 9.2 cm., diam. (kroppen) 7.7 (myuningen) 5.5 cm. Antagligen zapotekiskt.

4. Slutna vattenkärl, med små kärlöron, flasktyper.

841. Flaska. Grå. Kropp flatträckt, med starkt utbukade väggar. Cylindrisk hals med starkt utvikt bräm. Kärlöronen sitta på kroppen. Rund botten. H. 10.5 cm., diam. (kroppen) 12.2 (mynningen) 6.9 cm. Antagligen zapotekisk.
- X 842. D:o. Rostbrun. Kropp kulformig. Halsen nedtill icke skarpt skild från kärlväggen, utvidgar sig något uppåt. Ett kärlöra på kroppen kvar. Plattad botten. H. 9.1 cm., diam. (kroppen) 10.4 (mynningen) 4.6 cm. Antagligen zapotekisk.
843. D:o. Gråbrunt. Form snarlik föreg., dock kroppen något längre. Utvikt bräm. H. 10.6 cm., diam. (kroppen) 10.5 (mynningen) 5.4 cm. Antagligen zapotekisk.
844. D:o. Tegelryd. Form snarlik de båda föreg. Kroppen rätt starkt uttryckt. Halsen övergår rätt omärkligt ur kroppens väggar. Kärlöron triangulära, överst på kroppen. Brämet något mera utvikt på en sida, varför kärlet står på övergång till kanna. H. 11.1 cm., diam. (kroppen) 11.4 (mynningen, max.) 6.5 cm. Antagligen zapotekisk.
845. D:o. Elekt rödgul (lagad). Kropp rätt flatträckt. Halsen övergår omärkligt från kroppens väggar, rätt lång. Brämet, format som hos föreg., alltså övergång till kanna. Kärlöronen på kroppen. H. 10.9 cm., diam. (kroppen) 9.5 (mynningen, max.) 5.5 cm. Antagligen zapotekisk.
846. D:o. Rödbrun. Halvklotformig. Hals rätt kort. Brämet visar ännu mer kanntyp än de båda föreg. och går rätt långt upp i en trubbig spets. Kärlöronen på kroppens överböjda sida. H. 10.3 cm., diam. (kroppen) 9.5 (mynningen, max.) 5.3 cm. Antagligen zapotekisk.

5. Kannor med grepe.

- X 847. Kanna. Grovt, grått gods. Kropp endast svagt utbuktad. Hals tjock, cylindrisk, går omärkligt upp i kannbrämet (sönderslaget), som går fram i en spets. Platt undersida. Grepe avslagen. H. 11.7 cm., diam. (kroppen) 8.7 (brämet, max.) 8.4 cm. Antagligen zapotekisk.

4 st. zapotekiska kannor (nr 848-851), enligt Paulson funna i gravfält nära staden Oaxaca. Av mörkt grått gods, med lång hals och smal starkt utåtsvängd grepe samt 2 kärlöron. Estetiska typer (Jfr gravfynd Batres, p. 10. fig. 4, Monte Alban).

848. Kanna.

Kropp med starkt utbukade sidor. Hals smalare nedåt, vidgar sig till ett stort bräm (rätt sönderslaget). Kärlöronen sitta på kroppen. Något tillplattad rundad botten. H. 21.2 cm., diam. kroppen 15.4 cm., halsen nedtill 5.3 cm., brämet vidd 10.5 cm. Etikett: M(?)istera...

849. D:o.

Form som föreg. Kärlöronen sitta en smula högre än hos föreg. (Brämet spets avslagen). H. 20.2 cm., diam. kroppen 13 cm., halsen nedtill 5 cm., brämet vidd 10.5 cm.

850. D:o.

Kropp med överböjda översidor. Platt botten. Hals nästan jämntjock. Brämet föga utvikt, går med tuten starkt uppåtvänd. Ett kärlöra kvar, står som hos föreg. På kroppen fem lodräta streck ristade framtill och tre på vardera sidan grepen. H. 20.6 cm., diam. botten 7.5 cm. kroppen upptill 11.8 cm., halsen nedtill 6 cm., brämet vidd 8.5 cm.

851. D:o.

Kroppens och bottenens form som hos föreg., likaså halsens och sannolikt brämet (tuten dock avslagen). Streck på kroppen lika föreg., tre framtill och tre å vardera sidan om grepen. H. 18.3 cm., diam. botten 9, kroppen upptill 10.7, halsen nedtill 6.6, brämet tvärs över 3.6 cm.

852. Kanna med pip.

Mörkt grått gods. Kropp med utbukade väggar. Kort hals med föga utvikt bräm. Kort pip; flattröckt från sidorna förbunden med brämet genom en platt axel, som bildar handtag. H. 14.2 cm., diam. kroppen 16.4, mynningen 9.7 cm. Antagligen zapotekisk.

6. 3 st. skoformiga kärl, antagligen vattenkärl och zapotekiska.

(Jfr Batres, Fig. 15 b, funnen i gravkammare vid Monte Alban).

853. Skovas. Formad som en tjock människofot med bakåtlutande ankel. Grepe, platt (avslagen). Platt botten. H. 11.9 cm., l. 13.9, br. 9.1 cm. Diam. vid mynningen (max). 9 cm.
854. D:o. Gods som föreg. Kroppen åt "fotsidan" relativt kortare och bredare än hos föreg. samt går åt andra sidan ut i en tjock "hål". Halsen kort, går nästan rätt upp. Mellan halsen och fotsidan en kort, bågig grepe med rätt litet hål. Mynningen cirkulär (något sönder-slagen). En grepe har även gått mellan halsen och "hålsidan". H. 10.7, l. 15.4, br. 11.5 cm., mynningsdiam. 8.1 cm.
855. D:o. Grå, tunna väggar. Kanntyp, föreställer antagligen en fet andfågel. Kropp platt oval. Rund botten. Bak-erst två koniska knappar, antagligen föreställande fötter. På ena sidan en vinkelformig ögla möjligen föreställande vingbenens krök (på den andra avslagen). Kort tunn hals gående upp framtill i en spetsig tut, antagligen föreställande näbbet. H. 10.7, kroppens l. 16.3, br. 14.1 cm; mynningsens br. 7.3 cm.

och ett större

7. 5 små/kärl med grepens uppåtriktade och överskjutande stam i form av ett rör, som går in i kärlet, och är förenat med kroppen genom en vågrät gren. Om detta varit avsett att blåsa upp vatten i kärlet torde alla anses som rituella för regn- och vattenkult. I varje fall torde detta gälla de två med nedvikt bräm (nr 258 och 259). Kärl med genomborrat och överskjutande grepstam se Camio, p. 201 fig. 48 b och c, Teotihuacan. Ihålligheten synes på teckningen anges med punkter upptill på grepstammarna. I beskrivningen talas endast om "asas de sección cilíndrica ó prismática". Grepstammarnas överskjutning torde motivera att de i vissa fall använts till inblåsning. I aztekiska framställningar av kult är det dessutom vanligt, att stiliserat vatten framställles vållande upp ur ett kärl. Se exempelvis Seler, Ges.Abh.I, p.423 Abb. 97 Cod. Telleriano Remensis. Kärlen måste anses tillhöra Teotihuacan.

can-kultur, eller kultur influerad från Teotihuacan.

856. Kanna. Flattryckt låg kropp. med flat botten. Lång cylindris hals, utvikt bräm. H. 8.1 cm., diam. kroppen 6.4, halsen 3.9, mynningen 5.6 cm.

857. D:o. Typ som föreg; kroppen dock mindre flattryckt. (Grepstammen upptill sönderslagen). H. 8.7 cm., diam.(kroppen) 6.3, (halsen) 4, (mynningen) 6.4 cm.

858. Kanna. Kropp flattryckt. Platt botten. Bräm utvikt och sedan i sned vinkel nedvikt med meanderformiga figurer utskurna i kanten (delvis avslaget). H. 8.8 cm., diam. (kroppen) 8.7 (halsen) 4.4 (mynningen med bräm) 8.0 cm

Kärl med nedvikt bräm och liknande utskärningar, se Seler. Ges.Abh.V, Abb. 200, San Antonio Tlatenco, vid Uexotzinco (södra delen av höglandet) och p. 545, Abb. 201, trakten vid Tlaxocella, och 202 Jalapazco (staten Puebla). Nedhängande tinnar betecknande såväl hos azteker som pueblo-stammar moln. Seler hänför också dessa nämnda vattenkärl (utan grepe) till regnkulten och skulle även vara förhållandet med detta nr 858. Möjligt skulle magisk effekt ha åstadkommit genom att nedrinna de vatten droppat från tinnarna.

859. D:o. Likt föreg: det nedhängande brämet sönderslaget på ena sidan. H. 8 cm., diam. (kroppen) 8.5 (halsen) 4.2 (mynning med bräm) 8.1 cm.

860. D:o. Svart. Halsen (snett avslagen) vidgar sig starkt uppå Kropp rundad med 8 vertikala inskärningar mellan vilka ytorna te sig som upphöjda fält. Låg ringfot. Grepens stam går endast ett litet stycke upp över grenen. Inna för kärlet går den fram i ett stycke rör. Estetisk typ H. 9 cm., diam. kroppen 7.3, ringfoten 5.4 cm.

Svarta vattenkärl med ristning för att de skola te sig "melonformade", förekomma i Teotihuacankultur. Jfr Seler. Ges.Abh.V, Taf. LIV, Teotihuacan (öppet och utan grepe). Verkligt melonformade kärl utmärka framför allt huastek-kultur, men finnas även i Teotihuacankultur.

861. Kanna i djurform. Kärlekroppen, med blatt botten, föreställer ett djur. (Huvudet avslaget). Kort, tjock hals. Krökta framben, med något framsträckta, fenliknande "tassar" (utan klor). Av bakbenen endast rundade länder markerade. Grepstammen (upptill sönderslagen) bildar svansen. Stor, kort kärkhals, upptill med utvikt bräm (något sönderslaget), står på djurets breda rygg. Grepstammens rätt breda rör går endast med ett hål genom kärkväggen. L. (djurkroppen inkl. grepstammen) 16.7 cm., br. (djurkroppen mitt över) 10.9 cm., diam. (myrning-en) 9.5 cm.

8. Krus med grepe upptill.

862. Krus. Fint brungult gods. Avsmalnar småningom uppåt. Hals mycket kort, öppning liten, bräm något utvikt. Botten plattad. Illa formad med oregelbundenheter. (Sönderslagen). H. 13.8 cm., diam. (kroppen) 10.7 (brämet) 4.3 cm. Torde av indianerna vara eftergjord europeisk typ.

9. Djurflaska.

863. Flaska. Glänsande grå yta. Kroppen buktig med flat undersida. Föreställer en sittande djurfigur (tvättbjörn?). Rundade korta öron; ovala ögon, upphöjda med springa inuti och svagt upphöjd ring runtom; nosen ter sig uppåtböjd genom att djuret med framtassarna håller en bit födoämne framför som tvättbjörnar brukar?. Av bakbenen synes de krökta knäna och underbenen. Runt kroppen en krans av skaftade spiraler i tredubbla streck (se fig.). Bakom djurets huvud en flaskhals. H. 11.7 cm., br. 9.3, halsens diam. 4.3 cm.

Möjligen södra Mexiko. Djurkärle från Teotihuacan är olika, så tillvida som de förte stående djur med halsen mitt på kärlet (som nr 861). Kärle funna i Yucatan är även olika. De ha regenbunden kärleform, ur vilken tvättbjörns huvud och lemmar framträda. (Jfr Seler, Ges. Abh. V, p. 560 Abb. 229).

10. 3 st. öppna grå zapotekiska kärl, två av dem nedtill gående ut i ett brett tjockt (skolikhnande) handtag (?) med spetsar, det tredje utan handtag och endast med tre spetsar där detta borde ha suttit. Flat undersida. Antagligen dryckesbägare. Jfr Batres, p. 16, Fig. 15 c, från en gravkammare vid Monte Alban. Jfr senare miniatyrkärl i denna samling.

864. Bägare? Kalkformig. Fem spetsar på nedre delen. H. 8.6 cm., diam. mynningen 8.4 cm.

X 865. D:o. Kalkform ej så utpräglad som hos föreg. och av mörkare gods än denna. Fyra tjocka spetsar (avslagna) på nedre delen. En långsträckt knöl nederst på kärlets sida. H. 7.1 cm., diam. mynningen 5.7 cm.

866. D:o. Ingen utskjutande nedre del, men nederst med en rad av tre spetsar. En spets på kärlet högt uppe. Detta nästan cylindriskt, vidgar sig föga mot mynningen. Brämet föga utvikt. H. 9.3 cm., diam. mynningen 7.9, botten 5.7 cm.

11. 3 st. smärre öppna kärl med utvikt bräm. Antagligen bägare.

867. Bägare? Hals föga markerad. Brämet viker sig rätt ut. Platt, något sned botten. H. 6.4 cm., brämet's diam. 8.1 cm. Zapotekisk. Samma typ av bägare som de tre Cosijobilderna å "gravurnor" nr 235-237 hålla i händerna.

X 868. D:o. Grått med fin, ljusare marmorering. Kroppen starkt tilltryckt. Halsen tjock, cylindrisk. Stort bräm går nästan rätt ut. Något konkav botten. H. 7.4 cm., diam. (kroppen) 8.4 (halsen) 5.3 (mynningen) 7.9 cm. Antagligen zapotekisk.

X 869. D:o ? Grytformig. På framsidan Tlaloc-ansikte. Stora ögonlock; kulformiga ögon, riktade nedåt; kort, krökt, skarp näsa; bred formig mun, de nedgående ändarna möjligen föreställande ormhuggtänder med giftkanaler; från munnen nedhånga 5 ormtänder; rektangulära öron med ringformig örttrissa. Två hål gå igenom brämet (avsedda för bärning?). H. 8.4 cm., diam. 9 cm. brämet's diam. 8.3 cm.

Tlaloc-ansikte på kärl se Seler II, p. 314 Abb. 40 a-b., stora mörsarformiga från Mexiko-dalen, V. p. 572, Abb. 252 Uexotla (Mexiko-dalen) och p. 573, Abb. 253, mixtekländet, de båda senare i storlek och form rätt närstående nr 869. Utstående ögon jfr nr 871. Möjligen från Zongolica, som synes rikt på Tlaloc-ansikten. Jfr förut i samlingen nr 460-462 och 464 samt 659 och 660, Tlaloc-huvuden från Zongolica.

12. 3 "trefotbägare" med hals vidgande sig uppåt, eljest resp. av olika typ och olika kulturer.

870. Trefotbägare. Blekt rödgul lera, spår av rödbrun bemålning. En fot kvar, med klump ytterst (jfr trefotskål Seler II, p. 303, Abb. 20 "Cholula"?). Kropp flatträckt kulformig. Har på mitten en figur med ett rakt utstående nosparti, stående på en platt utskärning i låg relief, fyrkantig och med tre spetsar åt båda sidor, vardera med längdskåra. På sidorna sönderslagningar möjligen efter handtag eller öron. Hals kalkformig, skiljer sig från kroppen genom en markant utskärning. Å densamma två liknande hål som å föreg. H. 11 cm., diam. kroppen 7.7, halsen 4.7, brämet 7.5 cm. Antagligen nahua-influerad kultur i Vera Cruz.
871. D:o. Svartgrå. Två korta, tjocka, i ändarna rundade ben kvar, ihåliga med liten skåra och skallerkula. Kärlkroppen med starkt utbukade sidor. Å densamma ett Tlaloc-ansikte: Stora ögon med ögonlock, innanför en upphöjd ring på en cirkulär platta. (Jfr nr 869). Mellan dem en sönderslagning, dock för liten för att en näsa där skulle ha suttit; -formig Tlaloc-mun, från vilken nedhånga fyra ormtänder, de båda yttersta huggtänderna något längre. Hals kalkformig med genomborrade hål som de båda föreg. H. 11.8 cm., diam. kroppen 11.2, brämet 7.7 cm. Antagligen zapotekisk.

Inv. 23.8.

872. D:o.

Svart. Tre små korta, tjocka, kluvna fötter, antagligen föreställande djurhuvud med gapande mun. Kärlekropp starkt flattrökt. På dess kant i relief ett djurhuvud i profil med uppvriden nos och tunga räckande utanför munnen (möjligen hund). Runt den trattformiga kärlhalsens bas ett snott rep (Betydelse se under nr 290). Ovanligt tung. H. 8.5 cm., diam., kroppen 9.1, brämet 8.2 cm. Antagligen zapotekisk.

13. Höga kärl av mugg- eller bågareform.

X 873. "Bågare".

Kalkformig (fig.), av ljusgrå lera. Platt botten. Rikt ornerad med ristningar, förstärkta med klart röd färg, vilken mestadels gått av: Två fält av meanderformiga figurer, skilda av långa slingrande figurer, möjligen halsar med fågelhuvuden överst, inom de meanderformiga figurerna fyllnad av snett stående små rutor. H. 20 cm., diam. (botten) 8.6 (smalast) 7.5 (myrningen) 10.6 cm.

Dylka långa bågare, dock med ringfot, tillhöra såväl mayakultur (jfr Schellhas i Smiths. Inst. Bull. 28. Pl. XLVII), som nahua-kulturer i höglandet, allt ifrån Teotihuacan. En dylik utan ringfot men cylindrisk, se Seler, Ges. Abh. V, p. 566 fig. 42 och Taf. LXXI, fig. 1. Finca Pompeia nära Antigua i Guatemala, där förr de mayanska Cakchiquel bodde. Nr 873 dock sannolikt nahua-kultur och möjligen från Teotihuacan, därifrån en bågare Seler, Ges. Abh. V, Taf. LI, fig. 1 b är snarlik.

X 874. "Bågare".

Grå. Nästan cylinderformig, dock halsen litet smalare och något vidgande sig mot myrningen. Platt botten. H. 15.1 cm., diam., nedtill 8.2, myrningen 8.4 cm. Antagligen hög platån.

X 875. "Mugg".

Grå. Nästan cylindrisk, vidast mitt på, smalast vid myrningen. Platt botten. H. 18.7 cm., diam. botten 11.6, myrningen 11.1 cm. Antagligen högplatån.

X 876. D:o.

Brun, genska tunnväggig. Nästan cylindrisk, smalast vid botten, vidast vid myrningen. Platt botten. H. 16.2 cm., diam. botten 11.4, myrningen 13.5 cm. Antagligen högplatån.

877. D:o. Ljusgrå, blomkrukformig. Platt botten. H. 9.5 cm., diam. botten 7.2, mynningen 9.3 cm.

14. 4 st. små grytformiga, grå kärl med korggrepe (kvar på endast ett av dem). Mynningens form något oregelbunden. Seler, Ges. Abh. p. 547 Abb. 205, Jalapazco (staten Puebla) avbildar ett korggrepkärl av samma form samt ett annat cylindriskt från Tlatenco (staten Puebla). Båda dessa ha dock slät grepe och målad ornamentik. Korggrepkärl torde hänföras till nahua- eller nahuainfluerad kultur. Ännu ett, nr 882 torde vara ett korggrepkärl.

- X 878. Korggrepkärl. Snodd, grov grepe. H. med grepe 11.4, diam. kroppen 10.2 cm.
" utan " 7.4 mynningens vidd 7.3
- X 879. D:o. Endast stumpar kvar av grepen. H. 6.9 cm., diam. kroppen 11.3 cm., mynningens vidd 8.6 cm.
- X 880. D:o. Grepstumpar som föreg. H. 7.3 cm., diam. kroppen 10.7 cm. mynningens vidd 8 cm.
- X 881. D:o. En stump kvar av grepen (den undre helt avslagen. Kärlet mycket söndrigt). H. 7 cm., diam. kroppen 10.2 cm. mynningens vidd 7.8 cm.
- X 882. D:o. Ljust gulbrunt med enkel brun ornamentik kring halsen (otydlig). Flattrökt, oregelbunden kropp. Jämntjock, kort hals. Övanpå denna två motstående sönderslagningar, tydande på att en grepe funnits. Platt botten. H. 6.8 cm. diam. kroppen 8.1 cm., halsens vidd 5.3 cm.
Antagligen nahua-influerad kultur.

15. Grytor.

- X 883. Gryta. Gulgrå med rund botten. Sidorna utbukade. Halsen vidgar sig något uppåt till ett kort bräm. Flata, trekantiga handtag på sidorna (mycket sönderslagen). H. 16.2 cm., diam. kroppen 19.3, mynningen 14.3 cm. Antagligen Vera Cruz. Jfr Fewkes Pl. XXVI Fig. 1 c., nära Jalapa.
- X 884. D:o. Gulgrå, svärtad runt de utbukade sidorna. Hals med svagt utvikt bräm. Flat botten. En stump av ett handtag likt dem hos föreg. (det andra helt avslaget). H. 14.8 cm.,

Inv. 23.8.

Diam. kroppen 19.1, mynningen 16, botten 9.5 cm.

Södra Mexiko.

- X 885. Gryta. Stor, av grovt gods. Kulformig med överböjd vägg och utan bräm. Flat botten. Stora tvärställda kärlbåren. Starkt svärtade sidor. H. 28.5 cm., diam. kroppen ung. 32, mynningen 17.4, botten 11.3 cm. Södra Mexiko.
- X 886. Gryta. Halvkulformig med relativt lång, uppåt avsmalnande hals, som sedan vidgar sig till ett kort, utvikt bräm. Flat botten. Vertikala kärlbåren. Inuti rödgul, utanpå något svärtad. H. 15.5 cm., diam. kroppen 15.7, mynningen 12.7 cm. Södra Mexiko.
887. Gryta. Gulgrå med kort hals och bräm (fig.). Frakturerad, möjligt att handtag ha suttit på bitar som äro borta. Botten tillplattad. Svärtad i botten och på sidorna. H. 12.3 cm., diam. kroppen 14.4, mynningen 12 cm. Södra Mexiko.

16. Två st. halvöppna kärl, låga med utbukade sidor.

888. Halvöppet kärl. Rödbrunt, något glansigt. (Starkt frakturerat). Plattad botten. Fig. H. 11.6 cm., diam. kroppen 16.5, brämet 13.5 cm. Södra Mexiko.
- X 889. Halvöppet kärl. Grått. Rätt tunnt gods. Platt botten. Mynningen något osymmetrisk. Möjligen dryckeskärl. H. 7 cm., diam. kroppen 11.5, mynningen 11.1 cm. Södra Mexiko.

17. Två st. långsträckt globulära kärl, utan bräm, på låg ringfot.

890. Ringfotkärl. Mörkgrått. Tunnt, hårt, fint gods. Låg ringfot. H. 19 cm. diam. ringfoten 11.9, kroppen 17.6, mynningen 14.2 cm. Antagligen högplattan.
891. D:o. (Ringfoten till största delen avslagen och kärlet starkt frakturerat). Tunnt fint gods, blekt rödgult. Fyra likadana figurer målade i ljusbrunt (fig.): innerst en bred ring, utenför denna en smal med 10 utskjutande spetsar och i deras mellanrum trefingriga figurer. Möjligen solbilder med strålar och korona. H. 13.3 cm., diam.

ringfoten 7.7, kroppen 13.6, mynningen 9.6 cm. Antagligen nahua- eller nahua-influerad kultur.

18. Tre st. öppna "kopper" nästan cylindriska, med raka väggar svagt vidgande sig uppåt, platt botten.

892. "Kopp". Formen regelbundet den ovan beskrivna. Brungrå. H. 4.9 cm., diam. botten 8.6, mynningen 9.8 cm.

Står i form nära Seler, Ges.Abh., V, Die Teotihuacan-Kultur, Taf. LVI, figs 3, Teotihuacan (på tre små fötter) och 4 San Miguel Amantla (i västra Mexikodalen). Båda dessa ha dock bräm, rekt utvikt.

893. "Kopp". Svart. Tjocka väggar. Tre små runda fötter. Innantill, i botten, en låg platt, rund upphöjning. H. 5.3 cm. diam. botten 6, mynningen 6.5 cm.

Typen i varianter vanlig på höglandet och förekommer även i Oaxaca (se nästföljande kärl) samt i Yucatan. Möjligen detta kärl att hänföra till Teotihuacan-kultur. Jfr Seler, Ges.Abhand. Taf.LI, fig. 1 g. Teotihuacan, IV, fig 1 a Jalapazco. Dessa kärl äro dock högre och större samt vidga sig något mot mynningen.

894. D:o. Grått. Smalast på mitten, underdelen något utbuktad och kärlet vidgar sig något uppåt. Tre korta fötter. H. 9.6 cm., diam. botten 7.9, mynningen 10.1 cm. Etikett: M...stec.. (=Misteca).

19. Tre st. udda kärl, icke helt öppna.

895. "Karaff". Grå. Kropp globulär. Hals kort vidgande sig till ett bräm. Rund botten. Jfr nr 832 och 833. H. 13 cm., diam. kroppen 12.7 cm., brämet 9.1 cm. Etikett: la. Antagligen södra Mexiko.

896. "Koniskt kärl". I form snarlikt en viss bläckhornstyp (fig.). Överst en rund öppning (sunderslagning på en sida). Bemålning i brunt, mestadels utslätad; överst en bård runt mynningen, 4 cirkulära figurtytor utmed sidorna. Botten snett konkav. H. 5.2 cm., diam. botten 9.4, mynningen 3.7 cm. Nahua- eller nahua-influerad kultur.

Inv. 23.8.

897. Färgkopp? Taljstensfärgad. Kroppen bildar en skål med rundad nedre del och övre delen rakt uppstående. Platt botten. Innantill i botten spår av rödbrun färg. H. 6.7 cm., diam. skålen 10, mynningen 9.3 cm.
Nahua- eller nahuainfluerad kultur.
898. Trefotskål. Gulgrå. Fötterna, vidare nedåt, ha lång springa baktill och skallra. De stå snett mot kärlet. Skålens botten platt. H. 9.1 cm., diam. mynningen 17 cm. Södra Mexiko, antagligen Vera Cruz.
899. D:o. Smutsigt blekgul. Som föreg., fast tjockare. (En bit borta på ena sidan). H. 7.3 cm., diam. mynningen 17.4 cm.
Södra Mexiko, antagligen Vera Cruz.
900. D:o. Färg ung. som föreg. Fötter, korta, stå snett mot kärlet, ihåliga, ha på insidan ett litet runt hål, skallra svagt. Mynningens omkrets något oregelbunden. H. 7.9 cm., diam. mynningen 19.6 cm. Antagligen Vera Cruz. Jfr Fewkes, Pl. CXXVI, 1, e, nära Jalapa.
901. Trefotskål. Grå. Botten av skålen, på insidan markerad med en rand. Långa jämbreda, snett stående fötter, som nederst vika sig utåt till djurhuvuden med hörntänder i överkänen (Jaguar?); ha på baksidan ett runt hål, skallra svagt. H. 9.2 cm., diam. mynningen 14.9 cm. Zapotekisk. Jfr Seler, Ges. Abb. II p. 357-358 och Abb. 91, trakten av Cuillapa och Zaachila (Caxacadalén).
902. D:o. Mörkgrå. Rätt tunnt gods. Fötterna stå något snett mot skålen, avsmalna starkt nedåt. På deras baksida ett litet runt hål. H. 8.3 cm., diam. mynningen 16.9 cm. Antagligen zapotekisk.
903. D:o. Färg och gods som föreg. Fötterna som hos föreg., men mera tillspetsade. H. 6.9 cm., diam. mynningen 14.1 cm. Antagligen zapotekisk.
904. D:o. Grågul. Fötter ställda som föreg., något trubbigare (en

avslagen). Skålen ej fullt cirkulär. H. 7 cm., diam. mynningen 14.7 cm. Södra Mexiko.

- X 905. Trefotskål. Smutsigt brun. Skålen har platt botten. På insidan i relief (gjord med rund stämpel), innsnör dubbelbård, en coyote-demon: Gapande mun, bakålstrukna öron, framtassar med långa klor; snett nedåt går ut antagligen ett dansattribut, som täcker den långa svansen. Även figurens utstyrsel i övrigt antagligen också dansattribut. (Se Seler, Ges.Abh. II, p. 463, Abb. 17 Cod. Borgia och 18 Cod Vaticanus, föreställande dansare). Fötterna stå snett och äro spetsiga. H. 7.2 cm., diam. mynningen 19.4 cm.

Antagligen från högplatån och av Teotihuacan-kultur. (Jfr stämpelar nr 734-747, samt Seler, Ges.Abh. II p. 306, fig. 26 b figur framställd med rundstämpel på bottenens innersida av ett kärl från Atlixco mellan Tehuacan och Teotitlan del Camino. Guden torde vara en motsvarighet till aztekernas Umeuecuyotl, "den gamle coyoten", en dansgud.

906. Trefotkärl. Grått, litet. Skålen grund med insvängda sidor, går rakt ut i ett stort bräm. Tjocka, spenformiga fötter med ett mycket litet hål på yttersidan och svagt skallrande. H. 7.4 cm., diam. mynningen 9.2 cm.

Antagligen zapotekiskt och använt av kvinnor vid spinning. Jfr Seler, Ges.Abh. III, p. 98, Abb. 39 f-h. Aztekisk spinning se Buschan Abb. 60 i (ur Cod. Mendoza). Seler Ges.Abh. V, p. 520 Abb. 172 Jalapazco. Liknande kärl även form vid Azcapazalco (Ibid. p. 521).

21. 6 små grå trefotskålar med mycket små fötter. Antagligen zapotekiska.

- X 907. Trefotskål. Flat botten. H. 4.7 cm., diam. mynningen 12.2 cm.
908. D:o. Som föreg. H. 4.1 cm., diam. mynningen 11.1 cm.
- X 909. D:o. Som föreg. H. 3.8 cm., diam. mynningen 10.6 cm.
910. D:o. Ett X i botten. I övrigt som föreg. H. 3.5 cm., diam. mynningen 10.2 cm.

Inv. 23.8.

- X 911. D:o. H. 3 cm., diam. mynningen 8.3 cm.
- X 912. D:o. Tallrikformig, med synnerligen små fötter. H. 2.3 cm., diam. mynningen 9.3 cm.
-
913. Trefotskål. Ljust tegelröd. Botten något uppåtbucklad. Fötter som de sex föreg., placerade ute i periferin. H. 4.8 cm., diam. mynningen 16.2 cm. Södra Mexiko.
-
914. Trefotkärl. Grovt gods. Något kannformig, kullrig botten. På kroppens ena sidan en ansvällning lik ett långt djurhuvud, som synes haft sin motsvarighet på andra (sönderslagna). Mellan dem går ett överdrag av lera. En lång fot kvar, står lodrätt mot kärlbotten. H. 10.8 cm., l. 10.4, br. framför ansvälln. 8.7 cm.

22. Rökelsekar. (Jfr nr 308-314, zapotekiska.)

915. Rökelsekar. Rödbrunn, svartat i botten? Skålen något smalare på mitten, har kullrig botten. Har aldrig haft tre fötter, utan två fötter och ett skaft. Skålen saknar dock genomrytningar. En fot kvar rätt jämntjock, står snett mot bottenens periferi, ihålig, skallrar, ett litet hål på baksidan. Skaftet går ännu mer snett ut, föreställer ett stiliserat djurhuvud (?), har upptill två halvmånformiga valkar, antagligen ögonpartier, i ändan där det är avslaget, en upphöjning, som möjligen föreställt nosbörre hål för skallerkula på baksidan. H. 9.6 cm., diam. mynningen 9.6 cm. Antagligen Oaxaca.

23. Ringfotskål.

- X 916. Ringfotskål. Rödgel (med stor avslagning på ena sidan). Ringfoten låg (med avslagningar). H. 4.1 cm., diam. mynningen 9.7 cm. ringfoten 5.5 cm. Södra Mexiko.

24. Öppna skålar, eller fat utan fötter. Grå av hårt, slätt gods. (Cholula- influerade kärl och Otates-kärl undantagna till följande grupper. Möjligen torde några problematiska Otates-kärl vara intagna under denna avdelning).

Inv. 23.3.

- X 917. Skål. Ljusgrå. Kullrig botten. Den raka väggen går i vinkel mot botten, något inåt. Fig. H. 5.4 cm., diam. max. 11.9 cm. mynningen 10.4 cm. Södra Mexiko, möjligen Oaxaca.
- X 918. D:o. Färg och botten som föreg. Den raka kärlväggen går rätt upp (två hål med nya brott å väggen). H. 4.3 cm., diam. 12.8 cm. Samma kultur som föreg.
- X 919. D:o. Som föreg. H. 4.5 cm., diam. 12.3 cm. Samma kultur som föreg.
920. D:o. Ungefär som de tre föreg. Något rundad vägg, låg och grund botten. H. 4 cm., diam. 13.1 cm. Samma kultur som föreg.
- X 921. D:o. Som föreg. H. 4.2 cm., diam. 12.5 cm. Samma kultur som föreg.
- X 922. D:o. Botten som föreg. Väggen svagt rundad, går något inåt. H. 5 cm., diam. mynningen 12.7 cm. Samma kultur som föreg.
923. D:o. Form som föreg. H. 5.2 cm., diam. mynningen 15 cm. Samma kultur som föreg.
924. D:o. Den kullriga botten hög. Väggen går upp som hos föreg. Fig. H. 7.1 cm., diam. mynningen 19.3 cm. Samma kultur som föreg.
- X 925. D:o. Färg brunare än de övriga i denna grupp. Låg skål eller fat med plattad botten och rundade sidor. H. 2.3 cm., diam. 13.1 cm. Samma kultur som föreg.
926. D:o. Grå. Se fig. troligen en målad svart bred bård kring bräm-
et; jfr några av de följande. H. 5.8, diam. 24.6 cm. Sam-
ma kultur som föreg.
927. Fat. Ganska sned botten. Bård som föreg? H. 3.4 cm., diam. 19.5 cm. Samma kultur som föreg.
- X 928. D:o. Liten låg skål med rundad botten. H. 3.4, diam. 11.2 cm. Samma kultur som föreg.
929. Fat. Ljusgrått. Spår av en svartmålad bård överst? (jfr nr 926 och ff.). Rundad botten. H. 5, diam. 22.9 cm. Antagligen samma kultur som föreg.

Inv. 23.8.

930. Skål. Bred svart kantbård som hos de föreg. Rundad, något sned botten. H. 6.6, diam. 19.3 cm. Antagl. samma kultur som de föreg.
931. D:o. Ljusgrå. Svart kantbård. H. 4.6, diam. 14.4 cm. Samma kultur som de föreg.
- X 932. D:o. Mörkare än de föreg. med övervägande svart utsida. Med sned, rundad botten. H. 3.6, diam. 12.5 cm. Antagligen samma kultur som de föreg.
- X 933. D:o. Liten, helt svart. H. 3.5, diam. 11.2 cm. Antagl. samma kultur som närmast föreg. m.fl.
934. D:o. Grå med rundad, något sned botten. H. 4.3, diam. 14.3 cm. Samma kultur som föreg.
935. D:o. Grå med bottenens insida svart. H. 4 cm., diam. 15 cm. Samma kultur som föreg.
936. D:o. Ljusgrå, något svärtad utanpå. H. 4.9, diam. 19.6 cm. Samma kultur som föreg.
937. Fat. Ljusgrått. Spår av svart bård? Väggen bryter i motsats till de föreg. tydligt av, men går starkt utåt. H. 4.3 cm., diam. 21.8 cm. Samma kultur som föreg.
938. D:o. Färg och form snarlik föreg. Svart bård. H. 4.8 cm., diam. 23 cm. Samma kultur som föreg.
939. Skål. Mörkgrå. Form lik nr 924. Fig. H. 6.2 cm., diam. 14.7 cm. Antagligen samma kultur som de föreg.
940. Skål. Grå med ljusare insida. Hög vägg som går inåt kärlet (likt nr 917). Rundad botten. H. 5.5, diam. max. 9.9, mynningen 8.8 cm. Samma kultur som de föreg.
941. Fat. Utan väggar. Grått med svart bård utanpå (lagat). H. 8.5, diam. 32 cm. Etikett: Pueblo Viejo Toluapam Dist. (Dist.) de Tlocolula Emotrado Die re (Diciembre) de 1894 Oaxaca. Zapotekiskt från trakten sydost om staden Oaxaca.
Se Lappkatalogen.
942. D:o. Form och färg som föreg. Kärnväggarna något tjockare.

Inv. 23.8.

Lagat. H. 6.3, diam. 29.5 cm. Antagligen samma kultur som föreg.

943. D:o. Grått med svart bård. Låg vägg. Grund kullrig botten. H. 5.5, diam. 22.3 cm. Antagligen Oaxaca.

944. Skål. Låg. En rundad vägg går ut från en mycket grund botten. Fig. H. 6 cm., diam. 18.9 cm. Antagligen Oaxaca.

945. D:o. Mörkgrå. Den kullriga botten har nedtill ytterligare en liten fördjupning med platt undersida. Låg vägg. H. 5.2 cm., diam. 15.7 cm. Antagligen Oaxaca.

946. Skål-fat. Mörkt grå. Helt rundad. H. 4.1 cm., diam. 13.6 cm. Antagligen Oaxaca.

X 947. D:o. Svartgrå, glänsande (grafit?), plattad botten. H. 3.9, diam. 12.3 cm. Antagligen Oaxaca.

X 948. Skål. Smutsigt gråbrun. Helt rundad, tjockväggig. H. 4.7 cm., diam. 14.6 cm. Antagligen Oaxaca.

949. Skål. Elekt rostbrun (målad?). Två brottställen visa svartgrå massa. Helt rundad. H. 6 cm., diam. 17.6 cm. Antagligen Oaxaca.

950. Skål. Smutsigt ljusgrå, ljusare på insidan. Sned botten. Något konkav vägg. H. 5.7, diam. 18 cm. Antagligen Oaxaca.

X 951. Skål. Låg, gråvit. Något oregelbundet rundad och med sned botten. H. 3.7 cm., diam. 14 cm. Södra Mexiko.

X 952. Färgkopp? Skålformig, med rundad botten. Väggen går upp nästan oförmedlat från botten. Elekt gråbrun utanpå, svartgrå inuti, mest nederst i botten. H. 5.5, diam. 12.3 cm. Högplatån eller Oaxaca.

953. Fat. Grått. Väggen går starkt utåt och slutar med ett ännu mer utgående bräm. Platt botten. På dennas insida grund ristning i spiralform. H. 4.4, diam. 21.8 cm. Etikett: Barrio del Rosario. Oax. Antagligen zapotekisk.

Se Lappkatalogen.

954. D:o. Form och färg snarlik föreg. Spiralristning i botten

djupare än föreg. H. 5.1, diam. 18.9 cm. Etikett: Rancho de Firacos. Samma kultur som föreg.

Se Leppkatalogen.

955. D:o. Grått, groft gods. Flat botten från vilken väggen går rätt starkt utåt. H. 5, diam. 15.5 cm. Antagligen Oaxaca.
- X 956. D:o. Mörkgrått. Flat något "bucklad" botten från vilken den låga väggen går starkt utåt. H. 3, diam. 12.8 cm. Antagligen Oaxaca.
957. D:o. Litet, helt rundat. Rödbrun bård kring randen. H. 2.6, diam. 7.8 cm. Södra Mexiko.
958. D:o. Ljusgrått, blekbrun bård längs randens insida. H. 2.7, diam. 8.2 cm. Södra Mexiko.
- X 959. D:o. Tegelrytt. Breder sig något ut till ett bräm. H. 3.3, diam. 10.6 cm. Södra Mexiko.
960. Skål. Gråsvart av hårt, fint gods. Flat botten från vilken en rundad hög undervägg går ut. Låg övervägg går i vinkel inåt. H. 6 cm., diam. max. 15.8, mynningen 14 cm. Antagligen Oaxaca.
961. Fat. Gråsvart. Flat botten, från vilken rak vägg går ut, upptill med ett utvikt bräm. Å detta en mängd ristade linjer. Färorening med rödbrun färg inuti, varför kärlet torde ha använts till färgblandning. H. 5.8, diam. bottenens 11, brämet 17.9 cm.
- Först angivet "Mixteker". Enligt senare uppgift av Paulson aztekiskt. Torde emellertid tillhöra en kultur, äldre än den aztekiska, på högplatån eller i Oaxaca. Jfr Seler, Ges. Abh. V, Taf. LVI fig. 3, Teotihuacan och 4 San Miguel Amantla (Mexikodalen), blåa svarta och med ristad ornamentik.
962. Fat. Flat, något inåtbucklad botten, från vilken en låg vägg går något utåt. H. 2.7 cm., diam. botten 9.7, mynningen 10.9 cm. Högplatån eller Oaxaca.
963. Skål. Mörkt rostbrun. Flat botten. Den något rundade väggen

går obetydligt inåt. Fig. H. 8.2, diam. 13.8 cm.
Möjligen Oaxaca.

964. Skål. Gulgrå, med liten, flat yta i botten. I stort sett samma typ som föreg. (frakturerad). H. 5.9, diam. 12 cm. Södra Mexiko.
- X 965. D:o. Helt rundad botten. Gulgrå, spår av en bred rödbrun bård upptill (sönderslagen). H. 6.7, diam. 13 cm. Typ och kultur, jfr nr 971 och 986.
- X 966. D:o. Form snarlik de föreg. Rödbrun. Plattad botten. H. 5.4, diam. 11.7 cm. Antagligen nahuainfluerad kultur.
967. D:o. Form som föreg. Blekt rödgul. H. 5.7, diam. 11.2 cm. Södra Mexiko.
- X 968. "Kopp". Rund botten, står något snett. Brungrå (målad?). H. 3.9, diam. 6.1 cm. Södra Mexiko.
969. Skål. Rund. Gråvit. Målad i rödbrunt med tre raka och nedanför dem en spiral zigzagformig bård utanpå. Den översta kanthården går även ned på kärlets insida. H. 5.2, diam. 10 cm. Södra Mexiko.
970. Fat-skål. Blekt rödgrått. Bemålning på insidan i svartbrunt med smala bårder och grupper av tvärgående korta linjer överst. Plattad botten. H. 3.5, diam. 11.5 cm. Södra Mexiko. Dessa båda senare kärl kunna möjligen hänföras till nästföljande grupp.

25. Skålar och fat av Cholula-influerad kultur, antagligen mixtekiska.

Ljusgrå eller något rosa - blekt tegelfärgade. Bemålning med geometriska mönster i brunt med konturer antagligen föreställande vådrets makter.

971. Skål. Rundad, nästan flat i botten. Ljusbrun dekor utanpå. Överst en smal bård som även går ned på insidan. Mellan två smala bårder ett dekorerat fält av växelvis timglasformiga figurer och rader av något snett ställda lodräta streck (regn?). Nedtill en bred bård. Kärlet frakturerat. H. 6.4, diam. 12.2 cm. Jfr nr 986 av samma typ.

Inv. 23.8.

972. Skål.

Flat botten, överst ett kort bräm. Fig. Blekt tegelfärgad. Bemålning i brunt endast på insidan: Mitt i botten en spiralfigur (Jfr ristad dylik i nr 953 och 954, Oaxaca), omgiven av en bred bård. På väggen (innanför tredubbla smala bårder) växelvis vinkelformiga figurer och sneda tvärstreck. (Jfr föreg.) Längs brämet kant en bård. H. 6 cm., diam. botten ung 6 cm., mynningen 18.3 cm.

973. D:o.

Rundad, något tillplattad i botten, smalt bräm. Bemålad ornamentik innantill; likartad med föreg. H. 3.7, diam. 12.5 cm.

974. D:o.

Blekt rosafärgad. Något flat botten. Målad innantill efter samma anordning som föreg. I fältet mellan bårderna på väggen växelvis rader av smala streck, nedåtvända vinklar och spiralfigurer liknande den större i botten (antagligen föreställande vind). H. 4.5 cm., diam. 14.4 cm.

X 975. D:o.

Form, färg och anordning av bemålningen som de tre föreg. Spiralfigur i mitten i botten lik föreg. Ornamentik i fältet mellan bården växelvis tre olika långa rader av sneda streck och tre av spiralfigurer liknande den större i mitten. H. 4.8, diam. 14.1 cm.

X 976. D:o.

Form och färg och anordning av bemålning som de föreg. Väggens dekorerings innanför bårderna bredare och mer komplicerade än föreg., sneda och vågräta grupper av streck, helt med färg utfyllda parallelogrammer, skaftade spiraler m.m. H. 5.1, diam. 14.9 cm. Jfr nr 985, vilken denna står nära i form och bemålning.

977. D:o.

Helt rundad med ansats till bräm. Bemålning innantill: Spiralfiguren i botten står tätt intill den breda bården. Innanför de smala bårderna i väggen endast en rad runda eller avlånga prickar. H. 3.8, diam. 11.3 cm.

X 978. D:o.

Form som föreg. Ljust tegelröd. Bemålningen anordnad som hos de föreg. Spiralfiguren (?) i botten

nästan utplånad. I fältet runt väggen endast tvärgående streck. H. 4, diam. 13.3 cm.

979. Skål-fat.

Form och bemålningens anordning som föreg. Ingen spiralfigur i mitten, men bottenens breda bård bildar själv något spiral. Fältet innanför de smala bårderna å väggen har rader av de vanliga sneda strecken, omväxlande med tre trianglar och tre spiralfigurer. H. 3.5, diam. 12.3 cm.

X 980. D:o.

Form och bemålningens anordning som föreg. Ornamenten delvis avsnötta. Figuren i mitten antagligen utplånad (endast en liten färgfläck kvar. Fältet runt väggens mitt, de smala strecken samt en spiral och en V-formig figur (de övriga torde vara utplånade, liksom en del av linjerna). H. 3.9, diam. 12.7 cm.

Hos aztekerna var solsymbol, egentligen en spjutspets, representerande solstråle. Möjligen kan detta vara fallet här ehuru spetsen är omvänd. Möjligen kunna spetsiga trianglar hos de andra av gruppens kärl även vara solsymboler.

981. D:o.

Något flat i botten. Istället för spiral i bottenens mitt, en oregelbundet oval figur med ens ändan böjd något inåt. I det breda fältet längs väggen växla tre längre avdelningar av en rad klubbformiga figurer och under dem vågräta streck, med tre kortare av tre lodräta streck å ömse sidor och innanför dem tre rader droppformiga (regndroppar). H. 3.7, diam. 12.8 cm.

982. D:o.

Rund botten. Ingen spiralfigur i bottenens mitt. Endast tre bårder omgivna av en zigzagformig ring (sol med strålar?) På kärlväggen tre smalare bårder och överst en bredare. H. 4.2, diam. 15.4 cm.

983. D:o.

Rund botten, fint ljus rödgult gods, något glansigt. I bottenens mitt en oregelbunden rundel omgiven av 9 bumerangformiga figurer med knäna vända inåt. Å kärlväggen tre smalare bårder och överst en bredare. H. 4.6, diam. 11.9 cm.

984. D:o.

Från den inåt buklade botten gå väggarna rätt starkt ut. Grå. Bemålning inuti. Den spiralformiga (?) figuren i mit-

ten nästan helt utplånad. Den breda ringen runt om ställvis utplånad. Fältet runt väggen mellan två smala bårdier har å brun bottenfärg omålade figurer med konturer av bruna linjer: växelvis tre rader av tre cirkulära figurer, i vilkas mitt tre koncentriske cirklar, och tre rader av sex halvovala figurer inuti med tre linjer gående halvovalt parallellt. Bård på insidan av det korta brämet. H. 5.6, diam 22.4 cm.

985. D:o.

Plattad botten, formad som en filbuhkskål. Grå. Spiralformig figur i mitten med mycket bred bård runt om. Innanför de vanliga smala tre bårderna runt mitten komplicerad dekorerad, snarlik nr 976: spiralfigurer, spetsiga trianglar tvärgående och vågräta streck. Liksom hos denna en viss trepezoïd uppställning. H. 5.3, diam. 16.3 cm.

Rektangulär uppställning av ornamentik framställande vådrets makter se Seler, Ges.Abh.II, p. 303 Abb.20 b Cholula?, bemålning enligt honom lik fat från Mixteca baja, därifrån nr 985 torde stamma.

986. D:o.

Till form och bemålningens anordning utanpå lik nr 971, till lerans färg lik föreg. Bård å kanten även innantill. Bemålningen runt väggen utanpå står nära den innanpå hos nr 976. Dock förekomma dessutom en tvärgående slingrande figur (blix?). H. 7.4 cm., diam. 14.7 cm. Antagligen från samma mixtekiska område som nr 971. Möjligen hör också nr 965 hit ehuru här bemålningen är nästan utplånad.

26. Två st. fat. Ljust smutsbruna med rödbrun bemålning på insidan, där de äro något glansiga. De sneda tagg- eller trappformiga mönstren torde vara gjorda efter kelimteknik. Jfr Seler, Ges.Abh.II nämnt under nr 985 samt III p. 530 Abb. 3 b och p. 531 Abb. 4, båda med kantiga huvuden och sneda halsar och det senare även med sneda rader av taggar och från Cuicatlan, norra Oaxaca, cuistlekernas (av den mixtekisk-zapotekiska gruppen) gamla huvudstad, med ruiner. Även nr 987 och 988 torde vara mixtekiska. Mönstren torde, liksom hos föreg. grupp, representera vådrets makter. Ingen bemålning å fatens botten. Seler II, p. 532 framhåller textilt teknikens överflyttning på kärldekorerad och likheten med Peru hos dessa båda Oaxaca-kärl. Å kärl från Perus kust är detta slags textildekorering påtagligen en imitation av kelimtekniken.

Inga gammalindianska vävnader finnas kvar från Oaxaca. Endast kärldekoreringen röjer här, att kelimteknik funnits. Bemålningen möjligen utförd efter negativ-metod.

987. Pat. Svagt rundad botten. Bemålningen på insidan: Innanför en bred och två smala bårder sneda trappmönster, parvis varandra motsatta (moln) alternerande med slingor (vind?). Kantbården går även ned på utsidan. Tylligt glansig. H. 4. diam. 19.5 cm.
988. D:o. Flat botten. Bemålning på insidan, innanför bårder som föreg: Två sneda trappmönster (moln) och en meander (ant. Blixt) mellan dem, alternerande med tre sneda streck (regn). Bård utanpå, som föreg. Glansen mest gått av. H. 4.6, diam. 19.1 cm.

27. 4 st. djupa runda skålar, grågula, med bred, rödbrun bård utanpå. Rätt tjocka väggar. Ovisst om de kunna hänföras till Oaxaca eller Vera Cruz.

989. Skål. Rund botten. fig. H. 6.3 cm., diam. 14.6 cm.
990. D:o. Flat, sned botten. Omedelbart nedanför den breda bården spår av en smal svart. H. 6.3, diam. 16.1 cm.
991. D:o. Botten nästan flat. Under den breda bården en smalare svart. Glansig på utsidan. (Lagad). H. 5.6, diam. 14.1 cm.
992. D:o. Något tillplattad botten, väggen något överväld. Under den breda bården en smalare svart. Glansig. H. 5.5 cm., diam. 11.6 cm.

28. Otateskeramik.

(se även nr 821 och kärlskärvor längre fram).

993. Trefotskål. Rundad, något tillplattad i botten, där märken finnas efter tre tjocka fötter. Målad rödbrun, färgen bortfräkt i botten. H. 5.9 cm., diam. 14.6 cm. Etikett: ..os (=Los) O..... (=Otates) Cⁿ de E^o de V..... (=Vera Cruz).
994. Skål.
Grövt. tjockväggigt gods. Flat botten. Blekt rödbrun. H. 5.9, diam. 18 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o V. Cruz.

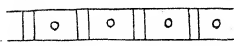
Inv. 23.8.

- X 995. Skål. Liten, rundad, grovt tillverkad. Grått rödaktig. H. 2.5 cm., diam. 6.8 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o de V. Cruz.
- X 996. Fat. Lågt, runt. Blekt tegelrött, stora spår av svart bemålning (?) i bottenp. fläck. H. 3.2 cm., diam. 13 cm. Etikett: Otates Cⁿ de Jalapa ^o de Vera Cruz.
- X 997. Skål. Något oregelbundet rund (slagen itu). Blekt ljusbrun-gråvit med medelbred mörkbrun kantbård, både utanpå och innanpå. H. 4.3 cm., diam. 12.6 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o de V. Cruz.
- X 998. D:o. Med ljusbrun kantbård innantill (sönderslagen, stor bit av). H. 4.7 cm., diam. 14 cm. Antagligen Los Otates.
999. Skål. Nästan flat i botten. Mycket fin lera. Ljusgrå, något rödaktig. Matta spår av brun kantbård utanpå. (Jfr nr 997). H. 4.8 cm., diam. 14.9 cm. Antagligen Los Otates.
- X 1000. Skål. Helt rundad. Målad rödbrun, gärgen bortfräkt å bottenens insida. H. 4.8 cm., diam. 13.5 cm. Antagligen Los Otates.
- X 1001. D:o. Form och färg som föreg. Färgen även här bortfräkt i botten. H. 4.6 cm., diam. 12.1 cm. Antagligen Los Otates.
1002. D:o. Form och färg som föreg. En liten "knapp" upptill på utsidan (motavarande på andra sidan antagligen avslagen med den bit som är bortslagen, men nyreparerats). H. 4.2 cm., diam. 11.6 cm. Antagligen Los Otates.
1003. Skål. Något flat i botten, eljest rundad. Rödare än de tre föreg. H. 5 cm., diam. 17.3 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o de V. Cruz.
1004. D:o. Oregelbundet rund. Färg som föreg. H. 4.2 cm., diam. 14.6 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o de Vera Cruz.
1005. D:o. Form som föreg. Rödålad. H. 6 cm., diam. 22.1 cm. Antagligen Los Otates.
1006. D:o. Rundad. Mörkt rödbrun och glansig. H. 4.2 cm., diam. 12.6 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o de V^a Cruz.

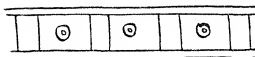
1007. D:o. Rundad. Elekt rödgul, färgen bortfränt i botten (sönder-
slagen). H. 5.6, diam. 19 cm. Etikett: E. de
Antagligen Los Otates.
- X 1008. D:o. Rundad, flat i botten. Rödbrun bemålning synes helt be-
täckt utsidan; på insidan en kantbård och ett stort kors.
H. 4.6 cm., diam. 13.5 cm. Etikett: Los Otates.
- X 1009. D:o. Rundad, nästan flat i botten. Tunnväggigt gods. Röd bemål-
ning på ung. halva kärlet av samma slag som nr 1005, m. fl.
föreg. H. 5.5, diam. 18.5 cm. Antagligen Los Otates.
- X 1010. Skål-Fat. Rundad. Gods och röd färg som föreg. Stora fläckar av
mörkt, något glansigt överdrag. H. 6 cm., diam. 22.2 cm.
Antagligen Los Otates.
1011. Skål. Helt rundad med plattad botten. Tunnväggigt gods. Gulaktig
(spår av röd bemålning på utsidan?). På insidan en mycket
bred rödbrun bård. (Lagad, ifylld). H. 6.4, diam. 22.8 cm.
Antagligen Los Otates.
1012. D:o. Ung. som föregående. (Sönderig, lagad). H. 6.3, diam. 23.6 cm.
Antagligen Los Otates.

Ornerade kärl. Los Otates.

1013. Fat. Runt med flat botten. Tunnväggigt. Rödbrun grundfärg. På
utsidan: Överst en mörk bård med ristade breda rektanglar
(i vilkas mitt en ristad cirkel) alternerande med smala
stående rektanglar, till största delen överdragna med vitt
(se fig.). Närmast under en mycket bred violettblå bård
och därunder, just där väggen börjar, en smal svart. På
insidan: en rätt bred violettblå kantbård. (Sönderlaget
H. 6.3, diam. 30.4 cm. Antagligen Los Otates.

1014. Fat-Skål. Rundad. Tunnväggig, samma gods som föreg. Bemålning spar-
lik föreg. En smal grå bård finns nedtill å bården innan-
till. De stående små rektanglarna utanpå samtliga, mer
eller mindre ofullständigt överdragna med gråvitt. Orner-
ing i rektanglarna enl. fig. H. 6.1, diam. 24.8 cm. Etikett
Los Otates C^o de Jalapa E^o de V^a Cruz.

X 1015. D:o.

Något flat botten. Bemålning lik de två föreg., särskilt nr 1013. (något bortfränt i botten). De små smala vita rektanglarna stå dock något snett (på några har det vita överdraget gått av). H. 5.4, diam. 22 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa E^o de Vera Cruz.

1016. D:o.

Rundad, flat i botten. Gulröd grundfärg (bortfränt inuti skålens mitt). Bemålning utanpå: En bred, rödbrun bård, därunder en mörkbrun bård, begränsad av ristade linjer, med ljusa trappfigurer (fig.) och nederst en smalare rödbrun bård. Inuti: En bred rödbrun kantbård. H. 4.7, diam. 16.5 cm. Etikett: Los Otates Cⁿ de Jalapa. E^o de V^a Cruz.

X 1017. D:o.

Platt botten, tunnväggig. (söndrig). Bårdbemålning anordnad som hos föreg. De 12 mörkbruna figurerna i utsidans mellersta bård formade
H. 5, diam. 23.5 cm. Etikett: Otates. C. de Jalapa. E^o de V Cruz.

1018. D:o.

Flat i botten. Grundfärg som föreg. Bemålning utanpå (fig.): Överst ett brett fält med de mörka figurerna (moln?) begränsade av ristade linjer, som hos de föreg. Dessa figurer äro endast av tvänne alternerande former. Mellanrummen ha endast grundfärg, och framträda zigzag-formiga (blyxt?): Under denna breda figurbård en smalare brun, där kärlväggen går upp. På kärlets insida en smal brun kantbård. H. 5.5, diam. 24.6 cm. Etikett: Los Otates. Cⁿ de Jalapa. E^o de V Cruz.

1019. D:o.

Rundad, flat i botten. Rödgul bottenfärg. Bemålning utanpå: Överst en smal, mörkbrun bård. Figurbården därunder genom en mycket smal delad i två. Å det övre smalare alla de mörkbruna figurerna av formen enl. fig. a. (Jfr nr 1017). Å det nedre bredare alternerar en stor konventionell figur (samma som hos Fawkes, Pl. Calv. c. Los Otates) med en liten (fig. b). Fyra st. av vardera sleget. Samtliga de mörkbruna figurerna begränsade av ristade linjer som flera föreg. Underst där kärlväggen går upp, en bred rödbrun bård. Insidan av kärlet har

endast en bred rödbrun kantbård. H. 5.1, diam. 22.5 cm. Etikett: Los Otates. Cⁿ de Jalapa. E^o de Vera Cruz.

1020. D:o.

Rundad, något flat i botten. Grundfärg som nr 1019. Bemålning utanpå: Överst alternera fyra mörkbruna, i ena änden trappformiga figurer (moln) med fyra anira (mörk askhimmel med blix) se fig. Båladerna begränsade av ristade linjer och med ristade figurer inuti som hos föreg. Nederst, där kärlväggen går upp en bård i samma färg som figurerna. Kantbården på kärlets insida också i samma färg. H. 5.2, diam. 23 cm. Etikett: Los Otates. Cⁿ de Jalapas. E^o de Vera Cruz. Möjligen ha klicheer använts vid utritande av de ristade konturerna till de mörka figurerna å nr 1015-1020.

1021. Fat.

Rundat, flat botten. Gulröd grundfärg. På utsidan målningen nästan helt täckt av ett lerlager eller utplåm. Dock spår av en smal mörkbrun bård upptill, vilken även går utmed kanten och en rödbrun ett stycke längre ned. Insidan: Hela botten och ett stycke uppåt väggen rödbrun (med mörkare fläckar). Runt omkring en smal bård. (Starkt lagat). H. 6.9 cm., diam. 30.3 cm. Antagligen Los Otates.

1022. D:o.

Rundad, nästan flat i botten. Ljus, rödgul bottenfärg. Bemålning utanpå: Överst en delvis brunröd, delvis mörk smal bård, från vilken alternerande en tapp och en spiral nedgå (se fig.) Botten helt brunröd med en smal bård utanför i samma färg. Bemålning inuti snarlik föreg. (Söndrig, lagad). H. 6.3 cm., diam. 27.7 cm. Los Otates (... Jalapa... Vera Cruz).

1023. D:o.

Rundad, flat i botten. Tunnväggig. Rödgul bottenfärg. Bemålning utanpå: Överst mörkbruna-svarta figurer av likartad form som hos föreg., sammanhängande med två tunna smala bårder. Botten i samma färg. Bemålning inuti snarlik de båda föreg. (Söndrig, lagad) H. 5.1 cm., diam. 26.5 cm. Antagligen Los Otates.

1024. D:o. Rundad, något flat i botten. Tunnväggig. Röd gul bottenfärg. Bemålning utanpå överst med likartade ornament som nr 1022, röda eller bruna. Botten rödbrun. Inuti likartad bemålning som de tre föreg. (Sömlrig, lagad). H. 5.4, diam. 21.6 cm. Antagligen Los Otates.
1025. D:o. Rundad, flat i botten. Gul bottenfärg. Övermålning svart utanpå figurer och bårder likartade med nr 1023. Svart botten. Bemålning innantill svart med bred gul bård upptill. H. 6.6, diam. 21.2 cm. Antagligen Los Otates.
1026. Skål-Fat. Rundad, något platt i botten. Tunnväggig. Gul bottenfärg, mörkbrun övermålning (kanske tvärlin?). Utanpå: från kantbården gå två (varandra motsatta) breda figurer med utstående slynga ned till en smal bård. I vart och ett av de båda långa mellanrummen en lång rektangelformig figur. Botten helt målad som hos de fem föreg. Bemålningen innantill även likartad med diam. (Sömlrig, lagad). H. 5.5, diam. 24.2 cm. Antagligen Los Otates. Skål med likadan bemålning utanpå, se Fewkes Pl. CXXV, a och b, Los Otates.
1027. D:o. Liten. Gul, rödbrun och mörkbrun (gul bottenfärg?). Ornamentering utanpå i stort sett lik föreg. Bemålning innantill i svartbrunt, likartad med de sex föreg. (Lagad.) H. 4.7, diam. 17.3 cm. Etikett: Los Otates. Cⁿ de Jalapa. E^o de Vera Cruz.
1028. D:o. Något flat i botten. Utsidan: rödbrun-brun botten och samma färg visar sig vara bottenfärg även högre upp än rödaktigt gul övermålning överväger. Den mörkare färgen framträder i kantbården och två smala bårder, av vilken den övre ej gående helt runt om utan avbrytes av två varandra motsatta ornamentpartier, som inuti ha en liten spiralfigur. Insidan: rödbrun bottenfärg i botten, röd gul högre upp på väggen. I botten en stor gul apa i profil. H. 5.9 cm., diam. 23.6 cm. Antagligen Los Otates. Skål med likadan apfigur se Fewkes, Pl. CXXV, c, Los Otates.

Inv. 23.8.

1029. D:o.

Flat botten. Färgernas anordning som hos föreg. med skillnad att den mörkare färgen på sina ställen är så mörkt brun att den verkar svart. Utsidans bemålning liknar till totalintrycket den hos nr 1025 men företer flera olikheter. Insidan är målad i stil med föreg., visande en gul djurfigur, en coyote med något uppåtvriden nos, bakåttående öron, framsträckt framben med långa klor, knäböjt bakben med långa klor. Bakdelen och svansen borta genom en stor sönderslagning. (Jfr längre fram en kärlskärva med bakdel av coyote, nr H. 5 cm., diam. 25 cm. Etikett: Los Otate. Cⁿ de Jalapa. E^o de Vera Cruz.

Djurfiguren i negativ, som hos föreg. antagligen gjord med kliché och bortsmält vax. Antagligen nr 1017-1029 gjorda efter negativmetod med överläggning och bortsmältning av vax och färg. Å nr 1029, såväl som 1025-1027 är negativet lika dekorativt som positivet. I översikten av de områden, där negativ bemålning å kärl förekommer i Amerika, nämner Spinden, p. 167 icke Vera Cruz, men väl Toluca-dalen i södra delen av höglandet. Genom nahua-utvandringar därifrån kan den ju ha tagit sig fram till Otates.

1030. Skål.

Flat, rund botten. Fig. Gult nedtill, största delen av väggen på utsidan målad brun. Inuti gråvitt. (Lagad, utfyllt). H. 9 cm., diam. (max.) 13.7, (mynningen) 10.1, (botten) 6.4 cm. Antagligen Los Otates.

1031. Öppet kärl.

Tunnväggigt. Platt, rund botten. Form och dekoreringsfewkes, Pl. CXIV, d, Los Otates, men färgerna te sig annorlunda. (Jfr förut nr 821 jämförd med fewkes, Ibld. f). Å nr 1031 är bottenfärgen gul. Bårderna och huvudfärgen å fältet runt kärlväggens övre del av en oklar mörk färg med inrättning åt violett, de 8 omskrivna cirkelarna äro i den gula bottenfärgen och de helt utfylla innanför dem äro brunvioletter (total solförmörkelse?). (Lagad, utfyllt). H. 17.2 cm., diam. (max.) 22, (mynningen) 17.7, (botten) 10.4 cm. Antagligen Los Otates.

Inv. 23.8.

1032. Öppet kärl.

Gods och bottenfärg som föreg. Rundad vägg, flat, rund botten. Fig. Bemålning utanpå: Brunviolett huvudfärg, svarta bårder och ytterkonturer (vissa inneslutar i den gula bottenfärgen). Överst kvar några molnterressfigurer (en fullständig med trappor åt båda håll och en annan med trappor kvar endast åt höger). Inuti var och en en lodrät gul linje (blyxt) varjämte innanför trappornas svarta gränslinje går en smal linje av den gula bottenfärgen (återsken av blyxt mellan molntinnarna). I fältet därunder "solrätter" med solskiven i gul bottenfärg och söderstreckorset i dubbla svarta linjer samt tv. koncentriska cirkelar i mitten (antagligen betecknande riktningen uppåt). I kvadraterna en liten svart cirkel. Under detta fält en bred brunviolett bård. (Hopsatt, ifyllt). H. 16.7 cm., diam. max. 23, mynningen 21.1, botten 12.2 cm. Antagligen Los Otates.

1033. D:o.

Flat, rund botten, väggen nederst skålformig, går sedan koniskt uppåt. Gods som de båda föreg. Gul bottenfärg med brun ornering. Överst en rätt bred, brun bård. Ornamentik komplicerad av spiraler och tandade linjer m.m. Å det breda fältet i mitten, meanderornamentik och "trappsteg" (moln) å ett smalare fält mellan det breda huvudfältet och kantbården. Nederst en brun bård. (Allt kan endast iakttagas fragmentariskt, eftersom kärlet är svårt sönderslaget. (Laget och ifyllt). H. 14.5 cm., diam. max. 16.3, mynningen 12.1, botten 8.7 cm. Antagligen Los Otates.

1034. D:o.

Gods som de tre föreg., form ung. som föreg. Bottenfärgen mera rödbrun-gul. Flat botten, rundad vägg, gående inåt mot mynningen. Sidorna täckas till längs ned mot botten av komplicerade brunviolettera figurer med ristade, vite, vanligen luddla konturlinjer långsträckta med åt sidorna utgående flikar; snedställda, krökta; rektangulära med diagonaler; mindre cirkelformiga figurer; m.m. Överst ett smalare fält av terrassfigurer och halvcirkelformiga koncentriska

Inv. 23.3.

figurer. Med hänsyn till sin ornamentik nog det mest komplicerade och vackraste kärlet av dem alla. arag-mentariskt, lagat och ifyllt. H. 19.8 cm., diam. max. 17, mynningen 21.3, botten 11.3 cm. Antagligen Los Otates.

1035. Kruka.

Gods som de fyra föreg., grundfärg höggul, som 1031-1033. Flat, rund botten. Nedre hälften av kärlväggen går utåt, övre hälften går inåt mot mynningen. Dekorerad i mörkbrunt. Nederst på den divergerande delen av väggen tre stora cirkulära figurer. Där konvergeringen börjar en medelbred bård. I närmaste fältet ovanför trappformiga figurer av vilka fem enligt fig. a. och en enligt fig. b (Åskmoln med blix och dess återsken mellan molntinnar). Ovanför ett smalare fält med en rad -formiga figurer (hos azteker och huichol offerbrödiformen till berg- och regngudarna. Se Seler, Ges. Abh. III, p. 288-291 och Abb. 10, 11 och 13 e). Överst en bred bård. Lagat och ifyllt. H. 18.3 cm., diam. max. 24.2, mynningen 16.3, botten 14 cm. Antagligen Los Otates.

1036. D:o.

Form och gods som föreg. Bemålning snarlik. Å det undre figurfältet mellan bårderna dock genomgående meanderfigurer endast av förstnämnda typ hos den föreg. (Lagad och ifyllt). H. 19.9 cm., diam. max. 24.2, mynningen 15.2, botten 13.3 cm. Antagligen Los Otates.

29. F a t.1037. Fat.

Runt. Platt botten, rundad vägg. Spår av gulröd bottenfärg och dekorerad i brunt på insidan: flera bårder, ett stycke av en stor meanderformig figur, tvenne trapezoida figurer med en långsmal inuti (möjligen spjut). Överst oregelbundet nedhängande från en smal kantbård tre fingerformiga figurer till större delen helt brunmålade. (Antagligen vattentacken. Jfr det aztekiska dagstecknet atl, 'vatten', hos Spinden Fig. 74, eller Seler Ges. Abh. III, p. 645. Abb.

32 m. Cod.Borgia. Vattendroppe ytterst på divergerande rännil. H. 5.4, diam. 33.3 cm. Södra Mexiko, möjligen mixtekiskt.

30. Miniaturkärlet.

Förekomst av dylika i gravar, se Batres, Monte Alban. Även åtskilliga förekomma i gravar som Hartman utgrävt i Costa Rica.

1038. Miniaturkärlet.

Öppen vattenkärltyp. Flat botten, äggformig kropp, hals med tre åsformiga handtag. H. 7.2 cm., diam. max. 5.6, mynningen 4.9 cm. Södra Mexiko, möjligen zapotekiskt.

1039. Trefotkärlet.

Rostbrunt, själva leran grå. Två små fötter (den tredje avslagen). Flat botten, tjock, bildar en särskild bas åt det nedtill vidgade mörssarformiga kärlet. Fig. H. 7.4 cm., diam. basen 4.1, mynningen 3.2 cm. Södra Mexiko, möjligen zapotekiskt. Jfr de små fötterna å nr 907-912, även dessa kärlet antagligen zapotekiska.

1040. Miniaturkärlet.

Grovt, gråbrunt gods. Själva kärlet piphuvudformigt. Handtag i ändan med fem "fingrar" (kör eller tår) markerade. L. 5.4 cm., h. 3 cm., diam. mynningen 3.1 cm. Antagligen zapotekiskt.

1041. D:o.

Kärlform som föreg., dock något med cylindriskt samt på ena sidan ett utskott. Handtaget utbildat till en fot med 4 tår (en avslagen). L. 5.6, h. 3.9, diam. kärlet 2.9 cm.

Jfr Batres, Monte Alban, fig. 15 g. Denna och föreg., jfr 864-866, zapotekiska. De två senare ha utskott.

1042. Skoformigt kärlet.

Kragstüvelformigt, ljusgrått. Vid mynningen bräm, som något går upp i en snibb baktill. Framtill profilerade upphöjningar. "Hälen" bred, "foten" kort och hög, med 8 små cirklar djupt inristade. Botten rundad, endast liten platt yta. L. brämet 3.7, foten 3.6 cm. Br. brämet 3.4, foten 2.7 cm. H. 4 cm. Antagligen zapotekiskt.

1043. Miniatyrkärl.

Grått. Platt botten. Flättryckt kropp med två "handtag", det ena helt genomborrat, det andra har endast ett hål på ena sidan. Hals med stort bräm, som går upp i en snibb ung. som på föreg. H. 3.6 cm. Br. (över handtagen) 3.7 cm., diam. brämet 4.3 cm. Antagligen zapotekiskt.

1044. D:o.

Form och färg snarlik föreg. Något sned, plattad botten. Båda "handtagen" äro dock helt genomborrade, så att de te sig som öron. Halsen vidgar sig kontinuerligt uppåt och slutar med ett platt bräm, som dock icke går så långt ut som hos föreg. (sönderslaget). H. 3.9. br. över handtagen 3.8, brämet diam. 3.7 cm. Antagligen zapotekiskt.

1045. D:o.

Gråbrunt. Platt botten med ett runt hål, avsiktligt borrat igenom. Kropp med rätt utbukade sidor och ett genomborrat "handtag" (det andra avslaget). Kort hals med föga utvikt bräm, som synes gå mera ut åt ena sidan (här dock sönderslaget). H. 3.9 cm. Diam. kroppen (utan handtag) 3.3 cm. Antagligen zapotekiskt.

1046. D:o.

Grått. Plattad botten. Endast ett, genomborrat handtag. Eljest dekorerad med tre par sneda, grova insänkningar, innanför vilka fyra eller tre tryckpunkter i sned rad. Halsen vidgar sig något uppåt och slutar bräm. Ett avlångt hål, med ett mindre som går tvärs igenom finnes å densamma. H. 3.5 cm., br. (inkl. handtag) 4, diam. mynningen 2.3 cm. Antagligen zapotekiskt. Batres, Monte Alban, fig. 15 h. har tre "handtag" liknande dem på dessa fyra senare kärl.

1047. Grytformigt kärl.

Gulgrått. Svagt rundad botten. Fig. H. 3.2 cm., diam. max. 3.7, mynningen 2.6 cm. Antagligen zapotekiskt. Jfr Batres, Monte Alban, fig. 15 f., som dock har öron.

1048. Flaska.

Rostbrun, tjockväggig. Alldeles plan, rund botten. Tre genomborrade "handtag" (ett avslaget). Rätt upp-

Inv. 23.8.

stående hals (ena sidan avslagen). Fig. H. 7.3 cm.
Bottens diam. 2.7, diam. max. 5 cm. Södra Mexiko,
möjligen zapotekisk.

1049. Flaska.

Gulröd, tjocka väggar, grovt gods. Liten, plattad
botten. Nästan kulförmig kropp, på vilken två långa
utskott med tvärgående springa på mitten (ett tredje
avslaget). Rätt lång, rak hals. H. 9.5, diam. max.
6.1 cm. Etikett: Cⁿ de
Södra Mexiko, antagligen Vera Cruz.

1050. Figurkärl.

Gulgrått. Bukigt, på tre korta, tjocka fötter (av-
nötta). Framtill ett ansikte: Ögon, två påsatta,
plättförmiga klumpar. Mun halvöppen med kort tjock
överläpp (möjligen avnött) och utstående underläpp
(möjligen tunga). Baktill två korta, tjocka utskott
(nötta). Kort kärlhals. H. 6.8, diam. max. 5.8, myn-
ningen 3.4 cm. Södra Mexiko, möjligen Vera Cruz.

31. Två st. grova tallrikar.
Möjligen till bakning.

1051. Tallrik.

I botten undertill en mindre rund, flat platta av
grov lera hållande storakvarts-korn (lagad). H. 6.5,
diam. 24.5 cm. Södra Mexiko.

1052. D:o.

Har på utsidan tryck av vågrätt ställda "ribbor",
tydande på att fatet torde vara gjort inuti en korg.
De saknas utanpå den plattade, skrovliga botten
(hopsatt). H. 6, diam. 25.1 cm. Södra Mexiko.

32. Keramiske föremål, som icke äro kärl.

1053. Problematiskt föremål.

Slutet, ihåligt, gråroött. Format som om två djupa
runda tallrikar med bräm (delvis sönderslagna) voro
lagda mot varandra. I vardera "botten" ett stort
runt hål (det ena har en sönderslagning), som alltså
går tvärs igenom föremålets mitt. I kanten går ett
rörformigt hål in. H. 8.2, diam. 23.3 cm. Unikt.
Okänd användning. Antagligen södra Mexiko.

1054. Lerplatta.

Cirkulär, blekt tegelröd. Svagt rundad undersida,
svagt konkav översida, med en mängd parallella, långa

Inv. 23.8.

tryck av "ribbor". Diam. 7.9 cm., tj. 8 mm. Möjligen underlag för botten vid tillverkning av kärl. Antagligen södra Mexiko.

33. Lerkärskärvor.

1055. Kärlöverdel. Blekt tegelröd. Överst ett något utvikt bräm. Under halsen en ås med tvärgående breda inskränningar. I end änden, börjande på åsen och sträckande sig nedåt ett ansikte med djupt stuckna ögon och gapande mun. Till höger en tjock, upphöjd "ring" med en svart skiva av obsidian inuti. L. 6.6, br. 5.7 cm. Södra Mexiko.
1056. 5 st. kärskärvor. Av groft gods. Svärtade utanpå. Möjligen av en gryta. Södra Mexiko.
1057. Skärva av en visselpipa? Har två korta, snedställda fötter. Ett avlångt tangenthål (?), till vilket leder en bit av ett rör, antagligen från ett blåshål. Br. mellan fötternas yttersidor 4.7 cm. Södra Mexiko.
1058. 2 st. kärskärvor med upphöjd dekorering. Den större framställer möjligen ett djur med ett framben. Södra Mexiko.
1059. 3 st. skärvor av en något överväldad liten skål. Mörkbrun bemålning. Den större röjer, att kärlet torde varit försett med ring fot. Den har två hängöglor, varjämte även det medelstora stycket har en dylik. Dekoreringen å dem båda är ristad. Å det största finns en rad -formiga ornament, endast två halva dylika kvar å det mindre. Största styckets l. (mellan ändarna) 8.7 cm. Södra Mexiko, möjligen Los Otates.
1060. Kärskärva med fot. (Lagad). Mörkbrun bemålning på utsidan. Målad dekorering på insidan, mest brunt och en rödbrun bård. Inuti fältet på kärlväggen rester av vita figurer. Foten står lodrätt mot botten och är spenformig; på basens yttersida ett runt hål. Skrammelkula? H. (foten + kärlbotten) 5.5 cm. Södra Mexiko, möjligen Los Otates.

Inv. 23.8.

1061. Fragment av en skål. Rund med platt botten. Röd bemålning. (8 st. hoplimmade bitar). Antagligen Los Otates.
1062. Kantfragment av skål-tallrik. Rätt tunnt, fint gods. Rödbrun bottenfärg. Utsidan: nederst en svartbrun bård; upptill kantbård med ristad ornamentik av växelvis spiraler och tvärgående rektanglar, ifyllda med vitt. Innantill en brunviolett kantbård. Jfr nr 1013, samma typ. L. (=h) 7.8 cm., br. 8.2 cm. Antagligen Los Otates.
1063. D:o. Gods som föreg. Svartbrun och chokladbrun bemålning. Ristad ornamentik. På den svartbruna kantbården två koncentriska cirklar alternerande med rektanglar, lika dem hos föreg. Nedanför ett chokladbrunt fält med kroklinjiga figurer; en omslingrar en rundel fylld med vitt. Två bitar av vitt utfyllning synas nedtill vid avslagningen. Inuti hög gul bottenfärg och brun kantbård med vitt streck. Ornamentik jfr nr 1014.
1064. D:o. Liten, gods som föreg. Rundad kärnvägg. Flat botten. Gulröd bottenfärg. Upptill en brun bård med ristad ornamentik. I en trapezoid figur en smal zigzaglinje (blixt). Å ömse sidor därom en spiral med vita utfyllningar (den ena mest avsnött). På insidan rätt smal brun kantbård med vitt streck. L. 10.5 cm. Los Otates. Ornamentik jfr nr 1020.
1065. D:o. Del av en rundad vägg. Gods, färger samt ristad ornamentik som hos föreg. I den breda bruna kantbården en trapezoid figur (utan blixt). I fältet t.h. därom närmast en liten rektangel, ifylld med vitt. Bård innantill lik föreg. Antagligen Los Otates.
1066. D:o. (3 hoplimmade stycken). Nästan hälften av en rundad vägg och en bit flat botten. Rödgul bottenfärg. Figurerna mörkbruna med ristade konturlinjer. Överst en rad konventionella meanderfigurer av samma slag som å nr 1019 (inalles 7 kvar). I det bredare fältet nedanför långa trapezoider med ett figurkomplex i mitten. Avdelningen i mitten med detta figurkomplex är

hel. På vardera sidan finnas en del av ett liknande, var för sig icke fullt identiskt med den mellersta. Där botten börjar en rödbrun bård. Innantill en rödbrun kantbård. Diam. 18.3 cm. Antagligen Los Otates.

1067. D:o.

Bit av rundad kärlvägg med en smula av randen kvar. Gods och färger desamma som hos föreg. Även ornamentiken i huvudsak densamma. Antagligen Los Otates.

1068. Skålfragment.

Bit av rundad vägg och platt, rund botten. Gods och färger desamma som hos de båda föreg. Ornamentiken likaså i huvudsak. Undantag: Å kantbården figurerna i rad intill varandra (en hel och två sönderslagna). Under den stora figuren å det breda huvudfältet med spiraler åt båda håll står en cirkulär figur (ej flatträckt som hos de båda andra). Nederst en brun bård och en likadan som kantbård på insidan. Antagligen Los Otates.

1069. Kantbit av kärlvägg.

Antagligen del av tallrik, av samma slag som några hela i det föreg. Gulröd bottenfärg, rödbruna bårder. Antagligen Los Otates.

1070. D:o.

Kantbit. Gods och bottenfärg som föreg. Från en brun kantbård nedhänger på utsidan en tvär "tapp" (fig). Antagligen Los Otates.

1071. D:o.

Övre del. Gods och färger som föreg. Från en smal kantbård på utsidan, nedhänger en spjutformig tapp; en triangelformig bit av en figur i det gula fältet också synlig. Antagligen Los Otates.

1072. Kantbit av kruka 1. skål.

Krökt endast sidledes. Utsidan: brungul bottenfärg, mörkbrun dekorerings, delvis med ristade konturer. Från en smal bård nedgå två bårder; idel av spiral t.h. Insidan: vit bottenfärg, brun kantbård. Antagligen Los Otates.

1073. Fragment.

Bit av kärlvägg. Rödgul bottenfärg. Utanpå: en mörkbrun bård med två ristade streck och en rödbrun. Antagligen Los Otates.

Inv. 23.8.

1074. Kantbit av fat. Samma slag som nr 1069 ff. På smutsbrun botten synes utanpå en del av en gul spiral. Antagligen Los Otates.
1075. Kantbit, av skål? Rödgal bottenfärg. Yttersida med brunviolettera ornament: kantbård med delar av två nälgående rundade figurer. Antagligen Los Otates.
1076. Skärva. Rödgal och mörkbrun bemålning; bl.a. ett trappmönster. Antagligen Los Otates.
1077. Kantbit. Samma slags fat som nr 1069 ff. och 1074. Rödgal och svartbrun bemålning. Utanpå en bred svartbrun bård. På insidan en övre del av den svarta bottenbemålningen. Antagligen Los Otates.
1078. D:o. Kantfragment. Av samma slag som föreg. Utsidan växelvis svartbruna och gulröda ränder. Insidan upptill gulröd, nedtill svartbrun. Antagligen Los Otates.
1079. D:o. Samma slags kärl som föreg. Mörkbrun och gul bemålning. På utsidan ett stycke av meanderartad (trappstegs?) dekorering. Insidan gul upptill med smal mörkbrun kent och rand, botten mörkbrun med ett litet gult stycke, som antagligen tillhört någon djurbild. Antagligen Los Otates.
1080. D:o. Bottenfragment av ett grunt fat, samma slag som de föreg. Utsidan innantill svartbrun, utanför gul med svartbrun smal bård. Insidan svartbrun bottenfärg, på denna bakdelen av en coyote med lång, i ändan hoprullad svans och ett öra. Jfr nr 1029. Antagligen Los Otates.
1081. D:o. Svartbrun - grå bottenfärg. Vit bård. Antagligen Los Otates.
1082. D:o. Tjockväggigare än vanligt Otates-gods. Gult gods. Utsidan: chokladbrun med en vit och en brun bård upptill. Inside: helt brun. Södra Mexiko, antagligen mixtekisk.
1083. Kantdel av fat 1. skål. Väggens tjocklek som föreg. Utsidan: Bemålning växelvis i brunt och gult, ovanpå denna i vitt i mitten en meanderformig figur och nedtill en bård. In-

Inv. 23.8.

sidan: rödgul kantbård, botten brun. L. 11.8, br. 6.7 cm
Antagligen samma kultur som föreg.

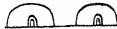
1084. D:o.

Överst något utåtsvängd. Väggtjocklek som de båda föreg
Ingen särskild bottenfärg, omålad lerfärgad grund. Ut-
sidan dekorerad i svartbrunt och delvis ovanpå detta
vitt. T.v. en nedåtsvängd triangulär figur från vilken
spets en slingrande figur går ned (molntapp med blix).
t.h. ett stycke av ett bågigt vitt ornament och innan-
för det ett stycke av en vit figur med två breda tinna
uppstående. Undertill en vit bård. Insidan: På brun
botten tre trapezoida, nästan rektangulära figurer,
närmast under dem en vit bård. Underst ett bredare
fält med bit av meanderformig figur t.v. och mitt på
en -formig vit figur, antagligen ett
stilisert djurhuvud med mörk ögonring, gulrött vitöga,
och mörk pupill. Antagligen samma kultur som de ^{tre} föreg.

1085. D:o.

Av ett grunt fat med en stor del av den flata botten
kvar och en bit av den låga väggen. Utsidan: Omålad i
botten, grågult gods, liksom föreg. Väggen mörkbrun,
övermålad med vit dekorering (fig.). Insidan: Mörkbrun
bemålning; två vita bårder och längs kanten tre par
metkrokformiga (omvända) vita figurer. Antagligen sam-
ma kultur som de ^{tre} föreg.

1086. D:o.

Kantfragment. Utsidan vit med smala svartbruna linjer.
Dylka begränsa upptill två parallelogram (ett stycke
av en tredje till höger). Insidan: smal svart kantbård
därunder en bred vit, undertill ett fält med bit av en
vågrät vit figur som t.h. böjer sig nedåt, under den
samma två vita med en liten röd figur inu
ti. L (h.) 3.7, br. 8.3 cm. Antagligen samma kultur
som de fem föreg. Samtliga Cholula-influerade, men an-
tagligen mixtekiska.

1087. Fragment av välvt kärl. Tunnväggigt gods. Brunviolett och rödgult på ut-
sidan. Brunviolett på insidan. Antagligen Los Otates.

1088. 2 st. fragment av övervälvd skål. (Hoplimmade). Flat botten, tunnväggig. Utsidan: Violettt-rödbrun och mörk (svartbrun) komplicerad dekorerings på rödgul grund. Insidan: gråvit med brunviolett kantbård. Antagligen Los Otates.
1089. Skärva. Antagligen samma kategori som nr 1084 ff. Utsidan med rödbrun och vit bård. På insidan 3 vita fält vardera med en ljusbrun, hårnålsliknande figur.
1090. Fragment av ett djupt kärl (kruka). 8 st. (3 stora, 2 medelstora och 3 små). Flat bottenstycke visar att kärlet har rödgul bottenfärg med brunviolettera cirklar på sidorna. (Jfr nr 1035 och 1036). Överst runt kanten en bred mörk (svartbrun) bård med ristad dekorerings: spiraler och streck. Insidan gulröd med brunviolett kantbård. Bottnens diam. 8.5 cm. Antagligen Los Otates.
1091. Bit av liten skål. Bit av väggen upp till kanten. Grågult utanpå: mellan två mörka (brunviolettera) bårder ett fält av 6 st. ögelliknande figurer i samma färg. Insidan med bred kantbård i samma färg. L. 6.7 cm., br. 4.8 cm. Södra Mexiko.
1092. Fragment av ett öppet kärl (skål?) Parti av överdelen, något mer än hälften (8 st. bitar, delvis hoplimmade). Väggarna är icke välvda och slutta något nedåt (kärlet torde varit bägerformigt. Utsidan: Överst en vit bård med tvärgående svartbruna band och spirallinjer (blix?). Där nedanför en rödgul och en rödbrun bård samt 2 vita, skilda av en smal svart. Båda ha växlande en lång mörk slingrande linje och tre små mörka rundlar. Underst ett bredare fält med en rad koncentriska cirklar, de yttre vita och de inre gulröda. De yttres undre hälft är målad brunröd. Insidan rödbrun. Hela kärlet starkt glansigt, verkar glaserat. Antagligen Cholula-gods. Möjligen av ett pulquekärl och använt vid pulquefesterna, som ägde rum om kvällen. (Jfr Seler, Geogr. Abh. II, p. 921).
1093. Skärva av ett öppet kärl. Vidgar sig något nedåt och har brämet något utvikt. Bemålning i rödbrunt, vitt, höggult, svart, ljusviolettt (färgen delvis avnött). T.v. ett stycke av en

vit cirkulärfigur med rödgul ram. (Möjligen en sköld).
Insidan: mellan två höggula bårder ett fält med en svart
brun meander; nederst brun bemålning. Båda sidorna starkt
glansiga. Antagligen Cholula-gods.

1094. Kärlfot.

Smalt spenformig med bit av kärlbotten; svaga spår av
brunröd bemålning. Skallerkula men intet hål. H. 4.4 cm.
Fotens br. 2.2 cm. Södra Mexiko.

1095. D:o.

Spenformig, gulröd med bit av botten och början på kärl
vägg. I botten en brun och en brunröd bård. På kärlväggen
ett stycke ornamentik av bruna fyrkanter med brun rundel
i mitten. Hål och skallerkula. Glansig. H. 6.3 cm. Foten
br. 3.4 cm. Möjligen Cholula-gods.

1096. Kärlbotten (ringfot?) Samma gods och färger som nr 1091? H. 3.3 cm.,
diam. (nedtill) 6.6 (upptill) 5.5 cm. Södra Mexiko.

1097. Ringfot.

Större, med tunnväggig konkav bit av kärlbotten. Vit
bottenfärg. En svart bård runt foten och en likadan där
den inuti tegelröda kärlbotten börjar. I övrigt spår av
vit och rödbrun bemålning på utsidan. H. 6.7 cm. diam.
(nedtill) 10.6 cm.

Härtill komma ett 30-tal icke numrerade små krukskärvor, de flesta målade och antagligen från Los Otates.

Inv. 23.8.

Two st. underkäkar, antegligen av man.

1098. Underkäke.

(5 framtänder och främsta vänstra kindtanden borta, hål i därefter följande). Br. (max.) 10.4 cm.

1099. D:o.

(3 framtänder och de två innersta vänstra kindtänderna borta, högre innersta starkt insjunken. Ledknapparna avslagna). Br. (max.) 10.7 cm.

X 1100 Vattenkärl.

Flatträckt, rund kropp. Bred sluttande hals med utvikt bräm. Flat botten. Innantill spår av ringar av vilka kärlet är uppbyggt. Å kroppen ristad, långskaftat spiralornamentik. (Om dess framställning se Inv. 1925.9.5.)

H. 9.4 cm.	Diam., Kroppen	11.1 cm.
	" , Halsens början	7.6 "
	" , Mynningen	5.3 "

Torde vara från Sydstaterna eller Mississippi-staterna. Jfr. 3d Ann. Rep. Bur. Amer. Ethnol., p.503, Fig. 189, grav nära Charleston Missouri, 20 th, p.90.; Pl.14 b, Arkansas.

Spiralornamentik utmed kärlkroppen.

T O T O N A K E R.

Hermann Strebel.

Alt-Mexico, 2 vols Hamburg

Studien über Steinjocke aus Mexico und Mittelamerika (Intern. Arch. f. Ethnol. 3 och 6, Leiden 1890 och 1893.

Über Tierornamente auf Tongefässen aus Alt-Mexico. (Veröff. Mus. f. Völkerk. 6, 1 Berlin 1899. Über Ornamente auf Tongefässen aus Alt-Mexico. Hamburg, Leipz. 1904.

Walter Krickeberg.

Die Totonaken (Baessler Arch Bd 7, Berlin 1918-22 S.1-55 och Bd9, Berlin 1925, S.1-75.)

S.K. Lothrop.

Stone yokes from Mexico and Central America. Man. vol.23, London 1923, p.97-98.

Herman Beyer.

Sobre algunas representaciones de antiguos totonaecos (Anthropos 18-19, St. Gabriel-Mödling 1923-24.)

Vidare arbetena av Banzel, Dießeldolff och Joyce, anförda under rubriken "Zapoteker."

T E O T I H U A C A N.

Edward Seler,

Ges. Abh.5. Berlin 1915. Die Teotihuacankultur des Hochlands von Mexico. S.405-585.

Manuel Gamio.

Lapoblacion del valle de Teotihuacan. Vol.1 Mexico 1922.

Avskrift.

10th August 1923.

Professor C.V. Hartman,
Naturhist. Riksmuseets Etnogr. Avd.
Vallingsatan 1.
Stockholm.

My dear Professor,

I am informed that you require certain additional information in reference to the donation from Mexico, and I am pleased to give you same below.

First. About one third of the collection was brought together by Mr. C.V. Chisholm, Civil Engineer, who resided in Mexico a number of years, and the remaining 70 % were collected by me.

never?
Second. The collection has been made in the states of Oaxaca, Tlaxcala and Puebla, and none of the objects have ever been in the hands of Antique Dealers, nor in Museums.

Third. The reason how some of the objects have labels pasted on is due to the fact that an Indian friend who possessed great knowledge relative to the origin of same and of what particular Indian civilisation they belonged, and I employed him in order to obtain whatever useful information I could get.

Fourth. It is rather difficult to give the value of this collection, but I should judge that \$ 10.000 would be more or less fair.

With your profound knowledge in such matters I am quite sure you can arrive at a more correct valuation.

In the collection I may mention that most of the objects belong to Zapoteca Mixteca & Tlaxcalteca civilisation.

I trust that the above will be of some service to you.

I exceedingly regret not having had an opportunity for a further conversation with you before leaving Stockholm, but I must plead limitation of time.

With kindest regards,

I remain, Yours faithfully

Edwin P.....

rd Seler.

Sakrale Gefäße der Zapoteken

(Kröff Mus. f. Völkerk. 1.4. Berlin 1890)

Wandmalerien von Mitla. Berlin 1895.

Ges. Abh. 2. Berlin 1904, ur Arch^cologische Reise
in Mexico, f. 332-367 (Aven omfattande nixteker.)

lam Corner.

Mitla, (Journ. of the Anthrop. Inst. of Gr. Brit.
and Irel., vol. 29, London 1899, p. 29-50)

ldo Batres.

Explorations of Mount Alban. Mexico 1902.

tan Ono J. Rickards. Zoölatría entre los Zapotecos. (Memorias y

Revista de la Sociedad Científica, T. 35. Mexico 1921)

tor-Wilh. Danzel. Mexico 2, 1923.

t Fuhrman. Mexico 3, 1922.

ord Gray.

Från Mexicos forntid. Stockholm 1923.

ieseldorff. Kunst und Religion der Mayavölker im alten und
heuten Mittelamerika.

(Zeitschr. f. Ethnol., Bd. 75, 1926, p. 11-45)